Bibliotek 1800

CARL EWALD

SAMLEDE EVENTYR 1

Carl Ewald

Samlede eventyr
1

eBibliotek 1800

2026

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Carl Ewald: *Samlede eventyr 1* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Carl Ewald: *Samlede eventyr 1* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.*

Anemonerne

"Tyvit! tyvit!" skreg viben, mens den fløj hen over skovmosen. "Nu kommer jomfru Vår! Jeg kan mærke det i mine ben og mine vinger."

Da det nye græs, som lå nede i jorden, hørte det, gav det sig straks til at løbe op og tittede muntert frem mellem de gamle, gule strå. For græsset er der nu altid en farlig fart i.

Men anemonerne inde mellem træerne hørte også, hvad viben skreg, men ville ikke på nogen måde op af jorden.

"I skal ikke tro på viben," hviskede de til hinanden. "Den er en letsindig kavaler, man ikke kan stole på. Den kommer altid for tidligt og skriger straks op. – Nej, vi venter ganske roligt, til stæren og svalen kommer. Det er fornuftige og solide folk, der ikke løber med en halv vind, og som forstår sig på tingene."

Og stærene kom. De satte sig på pinden uden for deres sommervilla og så sig om.

"Som sædvanlig for tidligt," sagde stærefar. "Ikke et grønt blad og ikke en flue uden en gammel sej én fra i fjor, som det ikke er umagen værd at åbne næbbet for."

Stæremor sagde ingenting, men hun så heller ikke videre henrykt ud.

"Bare vi var blevet i vores hyggelige vinterbolig dernede bag bjergene," sagde stærefar. Han var vred over, at hans kone ikke svarede igen, for han frøs sådan, at han syntes, det kunne gøre godt at få sig en lille basseralle. – "Men det er da din skyld ligesom i fjor. Du har altid sådant et forfærdeligt hastværk med at komme på landet."

"Har jeg hastværk, så ved jeg vel nok, hvad jeg har det for," sagde stæremor. "Og du skulle ske skam, om du ikke også vidste det, så sandt det er dine æg så vel som mine."

"Gudbevares," svarede stærefar fornærmet. "Hvornår har jeg fornægtet min familie? Du forlanger måske oven i købet, at jeg skal synge for dig i den kulde?"

"Ja – det gør jeg," sagde stæremor i den tone, han ikke kunne stå for.

Han gav sig straks til at fløjte, det bedste han havde lært. Men da stæremor havde hørt de første toner, slog hun med vingerne og hakkede efter ham med næbbet.

"Vil du straks tie stille!" skreg hun forbitret. "Det lyder jo så sørgeligt, at man bliver helt hjertesyg af det. Sørg hellere for, at anemonerne springer ud. Jeg synes, det kunne være på tide. Og forresten varmer det altid, når der også er andre, som fryser."

Men lige så snart anemonerne havde hørt stærens første fløjt, stak de forsigtigt deres hoveder op af jorden. Men de var rigtignok pakket sådan ind i grønne tørklæder, at man aldeles ikke kunne se dem. De så ud som grønne spirer, der kunne blive til, hvad det skulle være.

"Det er for tidligt," hviskede de. "Det er en skam af stæren at lokke os op. Man kan da heller ikke stole på nogen mer i verden."

Så kom svalen.

"Tsi! Tsi!" peb den og skar gennem luften på sine lange, spidse vinger. "Herud med jer, I dumme blomster! Kan I ikke mærke, at jomfru Vår er kommet?"

Men anemonerne var blevet forsigtige. De tog blot de grønne tørklæder en lille smule til side og kiggede ud.

"En svale gør ingen sommer," sagde de. "Hvor er din kone? Du er nok bare kommet herop for at se, om her er til at være, og nu vil du bilde os noget ind. Men vi er ikke så dumme. Vi ved godt, at får vi en ordentlig forkølelse, så er vi færdige for den gang."

"I er nogle kujoner," sagde svalen og satte sig på vindfløjen på skovriderens tag og kiggede ud i landskabet.

Men anemonerne stod og ventede og frøs. Et par af dem, som ikke kunne styre deres utålmodighed, kastede tørklæderne i solen. Om natten bed kulden dem ihjel, og historien om deres ynkelige død gik fra blomst til blomst og vakte stor forfærdelse.

Så kom jomfru Vår – en dejlig mild og stille nat.

Der er ingen, der ved, hvordan hun ser ud, for der er ingen, der nogensinde har set hende. Men alle længes efter hende og takker hende og velsigner hende. Hun går gennem skoven og rører ved blomsterne og træerne, og straks springer de ud. Hun går gennem staldene og løser dyrene og lukker dem ud på marken. Hun går lige ind i menneskenes hjerter og gør dem glade. Hun gør det svært for den artigste dreng at sidde rolig på sin skolebænk, og hun laver forfærdelig mange fejl i stilebøgerne.

Men hun gør det ikke alt sammen på én gang. Nat efter nat røgter hun sin dont, og hun kommer først til dem, der længes mest.

Sådan gik det til, at hun den samme nat, hun kom, gik lige hen til anemonerne, der stod i deres grønne tørklæder og ikke mere kunne holde det ud.

Og én-to-tre! stod de der i nystrøgne, hvide kjoler og var så friske og kønne, at stærene sang deres kønneste sange af bar fornøjelse over dem.

"Nej – hvor her er kønt!" sagde anemonerne. "Hvor solen er varm! Og hvor fuglene synger! Det er tusinde gange bedre end i fjor!"

Men det sagde de nu hvert år, så det kan man ikke regne med.

Nu var der mange andre, der blev helt tummelumske, da de så, at anemonerne var sprunget ud. Der var en dreng i skolen, der allerede ville have sommerferie, og så var der *bøgetræet*, der var umådelig fornærmet.

"Kommer du ikke snart til mig, jomfru Vår?" sagde det. "Jeg er dog en anderledes vigtig person end de sølle anemoner, og jeg kan virkelig ikke længer holde på mine knopper."

"Jeg kommer, jeg kommer!" svarede jomfru Vår. "Men du må give lidt tid endnu."

Hun gik videre gennem skoven. Og for hvert skridt sprang der flere anemoner ud. De stod i tætte flokke om bøgetræets rod og bøjede ganske undseligt deres runde hoveder mod jorden.

"Se I kun frit op!" sagde jomfru vår, "og glæd jer ved Vorherres klare sol. Jert liv er kun kort, så I må nyde det, mens I har det."

Anemonerne gjorde, som hun sagde. De rakte sig og strakte sig og bredte deres hvide blade til alle sider for at drikke så meget solskin som muligt. De stødte deres hoveder mod hinanden og snoede deres stilke sammen og lo af det og var evig fornøjede.

"Nu kan jeg ikke længer," sagde bøgen, og så sprang den ud.

Blad for blad krøb frem af sit grønne hylster og bredte sig og viftede i vinden. Den hele grønne krone hvælvede sig som et mægtigt tag over jorden.

"Herre Gud, er det allerede aften?" spurgte anemonerne, som syntes, det blev ganske mørkt.

"Nej – det er *døden*," sagde jomfru Vår. "Nu er *I* færdige. Det går jer ikke anderledes end det bedste her i verden. Det må alt sammen spire og blomstre og dø."

"Dø?" råbte nogle små anemoner. "Skal vi allerede dø?"

Og nogle af de store blev ganske røde i hovederne af vrede og trods.

"Vi ved det godt!" sagde de. "Det er bøgen, som slår os ihjel. Den stjæler solskinnet til sine egne blade og under os ikke en eneste stråle. Det er en styg, ond én."

De stod og skældte og græd i nogle dage. Så kom jomfru Vår for sidste gang gennem skoven. Hun havde endnu egetræerne og nogle andre gamle, gnavne fyre at besøge.

"Læg jer nu smukt til at sove i jorden," sagde hun til anemonerne. "Det nytter ikke at stampe mod brodden. Næste år kommer jeg igen og vækker jer pæny til live."

Og nogle af anemonerne gjorde, som hun sagde. Men andre blev ved at række hovederne i vejret og voksede sig så grimme og langstilkede, så det var fælt at se på.

"Fy skam jer," råbte de til bøgebladene. "Det er jer, der slår os ihjel."

Men bøgen rystede sine lange grene, så de brune avner dryssede ned over jorden.

"Vent til efteråret, I små dumrianer," sagde den og lo. "Så skal I bare se."

Anemonerne kunne ikke forstå, hvad den mente. Men da de havde strakt sig, så langt de kunne, knækkede de og visnede.

Sommeren var forbi, og bonden havde kørt sit korn hjem fra marken.

Skoven var grøn endnu, men mørkere, og mange steder skinnede gule og røde blade mellem de grønne. Solen var træt af sit varme arbejde sommeren igennem og gik tidligt i seng.

Om natten listede Vinteren sig om mellem træerne for at se, om dens tid ikke snart skulle komme. Når den fandt en blomst, kyssede den den galant og sagde:

"Se, se! er du der endnu. Det glæder mig at træffe dig. Bliv bare stående. Jeg er en skikkelig gammel mand og gør ikke en kat fortræd."

Men blomsten gyste ved dens kys, og den klare dugdråbe, der hang under dens blade, frøs til is i det samme.

Tiere og tiere løb Vinteren gennem skoven. Den åndede på bladene, så de blev gule, og på jorden, så den blev hård.

Selv anemonerne, der lå nede i jorden og ventede på, at jomfru Vår skulle komme igen, som hun havde lovet, kunne mærke dens ånde og gøs helt ned i rødderne.

"Uh ha! hvor det er koldt," sagde de til hinanden. "Hvordan skal vi dog holde vinteren ud. Vi dør bestemt, inden den er omme."

"Nu er *min* tid kommet," sagde Vinteren. "Nu behøver jeg ikke længer at liste mig omkring som en tyv om natten. Fra i morgen af vil jeg se alle folk lige i ansigtet og bide dem i næsen og få deres øjne til at løbe i vand."

Om natten slap den Stormen løs.

"Lad mig se, du gør rent bord," sagde den. Og Stormen lystrede ordre. Hylende fo'r den gennem skoven og ruskede i grenene, så de knagede og bragede. Hvem der var noget

muggent ved, han faldt af, og de, der holdt sig, måtte dreje sig og neje sig til alle sider.

"Væk med det stads!" hylede Stormen og rev bladene af. "Nu er det ikke tid at pynte sig. Om lidt kommer der sne på grenene – det bliver en anden historie."

Alle bladene faldt forskrækkede ned på jorden, men Stormen lod dem ikke være i ro. Den tog dem om livet og valsede med dem ud over marken, højt op i luften og ind i skoven igen, fejede dem sammen i store dynger og splittede dem atter til alle sider – ganske som den havde lyst til.

Først da det blev morgen, var Stormen træt, og så lagde den sig.

"Nu har I fred for den gang," sagde den. "Nu lægger jeg mig, til vi skal holde forårsrengøring. Så kan vi tage os en tur igen, hvis der ellers er noget tilbage af jer til den tid."

Og så gik bladene til ro og lagde sig som et tykt tæppe over hele jorden.

Anemonerne syntes, det var blevet så dejlig lunt.

"Mon jomfru Vår allerede skulle være der?" spurgte de hinanden.

"Jeg har ikke mine knopper færdige!" råbte en af dem.

"Jeg heller ikke! Jeg heller ikke!" skreg de andre i munden på hinanden.

Men en af dem tog mod til sig og kiggede op over jorden.

"God morgen!" råbte de visne bøgeblade. "Det er lidt for tidligt, lille frøken – bare De slipper godt fra det."

"Er det ikke jomfru vår?" spurgte anemonen.

"Ikke så ganske," svarede bøgebladene. "Det er de grønne bøgeblade, De var så vred på i sommer. Nu er grønheden gået af

os, så der er ikke mere stor stads ved os. Vi har nydt vor ungdom og danset af, skal jeg sige Dem. Og nu ligger vi her og skærmer alle små blomster i jorden mod vinteren."

"Og imens står jeg og fryser om mine bare grene," sagde bøgen gnavent.

Anemonerne talte med hinanden om det nede i jorden og syntes, det var rigtig rart.

"De rare bøgeblade!" sagde de.

"Se til, I kan huske det næste sommer, når jeg springer ud," sagde bøgen.

"Det skal vi! det skal vi!" hviskede anemonerne.

For sådan noget lover man, men man holder det ikke.

Tågen

Solen var lige gået ned.

Frøen kvækkede sit godnat, som var så langt, at der slet ingen ende blev på det. Bien krøb ind i sin kube, og små børn græd, fordi de skulle i seng. Blomsten lukkede sine blade sammen og bøjede sit hoved, fuglen gemte næbbet under vingen, og hjorten lagde sig til ro i det høje, bløde græs i skovengen.

Fra landsbykirken ringede klokken solen ned, og da det var bestilt, gik den gamle degn hjem til sit hus, snakkede lidt med folk, der var ude at gå sig en aftentur eller stod udenfor deres port og røg en pibe, og bød så godnat og lukkede sin dør.

Efterhånden blev det ganske stille, og mørket faldt på. I præstegården var der lys og hos doktoren. Men i bøndernes gårde var der mørkt, for de står tidligt op om sommeren, og så må de tidligt i seng.

Så blinkede stjernerne frem på himlen, og månen listede sig længere og længere op. Nede i landsbyen gøede en hund. Men det var vist i drømme, for der var ingenting at gø af.

"Er her nogen?" spurgte *Tågen*.

Men ingen svarede, for der var ingen.

Så vældede Tågen frem i sine lyse, lette klæder. Den dansede hen over engene, op og ned, frem og tilbage. Så lå den ganske stille lidt, og så tog den fat på dansen igen. Ud over søen hoppede den og ind i skoven, hvor den slog sine lange, våde arme om træstammerne.

"Hvem er du, kammerat?" spurgte Natviolen, som stod og duftede for sin egen fornøjelse.

Tågen svarede ikke, men blev ved at danse.

"Jeg spurgte, hvem du er," sagde Natviolen. "Og da du ikke svarer mig, slutter jeg, at du er en grobrian."

"Nu skal jeg slutte dig," sagde Tågen.

Så lagde den sig om natviolen, så dens blade blev pjaskvåde.

"Hov! Hov!" skreg Natviolen. "Tag fingrene til dig igen, min ven. Jeg har en fornemmelse, som om jeg var dyppet i dammen. Det er da heller ikke noget at blive så vred, fordi jeg spørger dig om, hvem du er."

Tågen lettede sig igen.

"Hvem jeg er?" sagde den. "Du kunne såmænd ikke forstå det, om jeg fortalte dig det."

"Prøv ad," sagde Natviolen.

"Jeg er dugdråben på blomsten, skyen på himlen og tågen på engen," sagde Tågen.

"Hvadbehager?" sagde natviolen. "Har du noget imod at sige det én gang til? Dugdråben kender jeg da. Den sætter sig hver morgen på mine blade, og jeg synes aldeles ikke, den ligner dig."

"Ja – det er nu mig alligevel," sagde Tågen sørgmodigt. "Men ingen kender mig. Jeg må leve mit liv i mange skikkelser. Somme tider er jeg dug, og somme tider er jeg regn, og somme tider risler jeg som en klar og kølig kilde gennem skoven. Men når jeg om aftenen danser på engen, siger menneskene, at det er mosekonen, der brygger."

"Det er en sær historie," sagde Natviolen. "Har du noget imod at fortælle mig den? Natten er lang, og jeg er somme tider ikke fri for at kede mig en smule."

"Det er en sørgelig historie," svarede Tågen. "Men du kan gerne få den."

Så ville den til at lægge sig, men Natviolen viftede forskrækket med alle sine blade.

"Vær så venlig at holde dig en smule i afstand," sagde den, "i det mindste til du har præsenteret dig ordentligt. Jeg har aldrig holdt af at gøre mig intim med folk, jeg ikke kender."

Tågen lagde sig et lille stykke borte og begyndte at fortælle:

"Jeg er født dybt nede i jorden – langt dybere, end dine rødder når. Dér kom jeg og mine søstre – for vi er en stor familie, må du vide – til verden som rene krystalklare kildebølger, og vi måtte ligge længe nede i vort skjul. Men en dag sprang vi pludselig frem under bakkeskrænten midt i det fulde, klare sollys. Det var morsomt, kan du tro, at tumle gennem skoven. Vi hoppede over stenene og skvulpede mod bredden. Nydelige små fisk boltrede sig i os, og træerne hældede sig ud over os og spejlede deres grønne pragt. Faldt der et blad ned, så vuggede vi det og kælede for det og bar det ud i den vide verden. Å – det var dejligt! Det var såmænd den lykkeligste tid i mit liv."

"Får jeg snart at vide, hvordan det gik til, at du blev tåge?" spurgte Natviolen utålmodigt. "Kilden kender jeg. Når det er ganske stille, kan jeg herfra, hvor jeg står, høre den risle."

Tågen lettede sig lidt og tog sig en svingom på engen. Så kom den tilbage og fortalte videre:

"Det er det gale her i verden, at man aldrig er fornøjet med det, man har. Sådan blev vi nu f.eks. ved at løbe og løbe, og til sidst løb vi ud i en stor sø, hvor åkanderne gyngede på vandet, og guldsmedene surrede på deres store, stive vinger. Ovenpå var søen blank som et spejl, men enten vi ville eller ej, måtte vi løbe helt nede langs bunden, hvor der var mørkt og uhyggeligt.

Og det kunne jeg ikke holde ud. Jeg længtes efter solstrålerne. Dem kendte jeg jo godt fra den tid, jeg løb i bækken. Da tittede de ned mellem bladene og fo'r som hastige blink hen over mig. Jeg ville se dem igen, og derfor listede jeg mig op til overfladen og lagde mig i solskinnet midt mellem de hvide åkander og deres store, grønne blade. Men uh ha! hvor solen brændte derude på søen. Det var slet ikke til at holde ud, og jeg fortrød bitterligt, at jeg ikke var blevet dernede på bunden."

"Dette her morer mig ikke," sagde Natviolen. "Kommer snart tågen?"

"Her er den!" sagde Tågen og lagde sig på ny om blomsten, så vejret var lige ved at gå fra den.

"Hov! hov!" skreg Natviolen. "Du er min tro den hidsigste kammerat, jeg har kendt. Flyt dig så og fortæl, siden det ikke kan være anderledes."

"Om aftenen, når solen var gået ned, blev jeg pludselig så underlig let," sagde tågen. "Jeg ved ikke, hvordan det gik til, men jeg syntes, jeg måtte stige op fra søen og flyve. Og inden jeg vidste et ord af det, svævede jeg ganske rigtigt hen over vandet, bort fra guldsmedene og åkanderne. Aftenvinden bar mig af sted, højt op i luften fløj jeg, og dér traf jeg mange af mine søstre, der havde været lige så nysgerrige som jeg og fået den samme skæbne. Vi svævede hen over himlen – – vi var blevet *skyer,* forstår du nok."

"Jeg ved ikke rigtigt," sagde Natviolen. "Det lyder ikke videre troværdigt."

"Men sandt er det alligevel," svarede Tågen. "Hør nu videre. – Et langt stykke bar vinden os gennem luften. Men lige på én gang gad den ikke mere og gav slip. Som en plaskende regn

faldt vi ned over jorden. Blomsterne fik travlt med at lukke sig, og fuglene krøb i læ – undtagen ænderne og gæssene, for de var gladere, jo vådere de blev. Ja – og så bonden, der stod og glædede sig, fordi hans korn trængte til vand. Han brød sig ikke om, at han blev våd, men ellers gjorde vi rigtignok en stor forstyrrelse."

"Nå, så det er også dig, der er regnen," sagde Natviolen. "Hør, du har egentlig en hel del at bestille."

"Ja – jeg har aldrig ro," sagde Tågen.

"Men jeg har nu alligevel ikke hørt, hvordan du blev tåge," sagde Natviolen. "Bliv nu bare ikke hidsig igen – du har jo selv lovet at fortælle mig det, og jeg vil hellere høre den hele historie om igen end nok en gang gyse i dine væmmelige, klamme arme."

Tågen lå og græd et øjeblik og fortalte så videre.

"Da jeg så var faldet ned på jorden som regn, sank jeg gennem den sorte muld og glædede mig allerede til at komme tilbage til mit fødested, den dybe, underjordiske kilde. Dér havde man da i det mindste fred og ingen bekymringer. Men bedst som jeg sank, sugede træernes rødder mig op, og jeg måtte finde mig i hele dagen at spadsere omkring i grenene og bladene. De brugte mig som lastdyr, forstår du. Al den mad, bladene og blomsterne behøvede, måtte jeg slæbe op til dem fra roden. Først om aftenen slap jeg fri. Da solen var gået ned, sukkede alle blomster og træer dybt, og jeg og mine søstre fløj bort i deres suk som lyse, lette tåger. I nat danser vi på engen. Men i morgen, når solen står op, bliver vi til dejlige, klare dugdråber, som hænger under dine blade. Så ryster du os ned, og vi synker dybere og dybere, til vi når kilden, vi kom fra, hvis

ikke en eller anden rod snapper os på vejen. Og så går farten videre: gennem bækken, ud i søen, op i luften, ned på jorden igen – – –"

"Stop!" sagde Natviolen. "Jeg bliver helt søsyg af at høre på dig."

Nu begyndte Frøen at røre på sig. Den strakte sine ben og gik ned i grøften for at tage sig sit morgenbad. Fuglene begyndte at pippe i skoven, og hjorten brølede ind mellem stammerne.

Morgenen begyndte at gry, og solen tittede op over bakken.

"Hvad er det?" sagde den. "Hvordan er det her ser ud? Man kan jo ikke se en hånd for sig. – Morgenvind! op med dig, din dovenlars, og fej de stygge tåger bort."

Og morgenvinden fo'r over engen og blæste tågerne væk. I det samme sendte solen sine første stråler lige hen på natviolen.

"Hille den!" sagde blomsten. "Der har vi allerede solen. Så må jeg nok skynde mig at lukke. Hvor i alverden blev tågen af?"

"Her er jeg jo," sagde dugdråben, der hang ved dens stilk.

Men natviolen rystede sig gnavent.

"Det kan du bilde børn ind," sagde den. "Jeg tror ikke et muk af det, du fortalte. Det er vand alt sammen."

Men Solen lo og sagde:

"*Det* har du ret i!"

Bidronningen

Bonden lukkede op for sit bistade.

"Herud med jer!" sagde han til bierne. "Solen skinner, og blomsterne springer ud alle vegne, så det er en ren fornøjelse. Lad mig nu se, I er flittige og samler mig en ordentlig portion honning, som jeg kan sælge til købmanden til efteråret. Mange bække små gør en stor å, og I ved nok, det er skralt med landvæsenet."

"Hvad kommer dit landvæsen os ved!" sagde bierne.

Men alligevel fløj de ud, for de havde siddet hele vinteren i kuben og trængte svært til en mundfuld frisk luft. Summende og brummende strakte de deres ben og prøvede deres vinger. Alle vegne myldrede de frem, krav. Lede op og ned ad kuben, fløj hen på blomsterne og buskene og spadserede omkring på jorden.

Der var mange hundrede bier.

Sidst kom dronningen. Hun var større end de andre, og det var hende, der regerede i kuben.

"Hold nu op med de narrestreger, lille børn," sagde hun, "og giv jer til at bestille noget. En ordentlig bi dovner ikke, men tager dygtigt fat og nytter tiden."

Så delte hun dem i kompagnier og satte dem i arbejde.

"I dér flyver ud og ser efter, om der er honning i blomsterne. Andet kompagni kan samle blomsterstøv, og når I kommer hjem, afleverer I det pænt til de gamle bier derhenne."

Af sted fløj de. Men der var endnu alle de unge tilbage. De stod i sidste kompagni, for de havde aldrig været med før.

"Hvad skal *vi* bestille?" spurgte de.

"I? I skal *svede!*" sagde dronningen. "Én, to tre! Så begynder vi på arbejdet!"

Og de svedte det bedste, de havde lært, og den dejligste gule *voks* sprak ud af kroppen på dem.

"Det var ret!" sagde dronningen. "Nu begynder vi at bygge!"

De gamle bier tog vokset og gav sig til at bygge en mængde små sekskantede kamre, alle sammen ens og tæt op til hinanden. Alt imens de byggede, kom de andre flyvende med blomsterstøv og honning, som de lagde for dronningens fødder.

"Så ælter vi dejen!" sagde hun; "men først hælder I en smule honning i, så smager det bedre."

De æltede og æltede og lavede nydelige små bibrød, som de bar ind i kamrene.

"Nu bygger vi videre!" kommanderede bidronningen, og de svedte voks og byggede, så det stod efter.

"Jeg må nok til at begynde på mit arbejde!" sagde dronningen og sukkede dybt, for det var det strengeste af det hele.

Hun satte sig midt i kuben og begyndte at lægge æg. Store dynger lagde hun, og bierne løb til, tog de små æg i munden og bar dem ind i de nye kamre. Hvert æg fik sin egen lille stue, og da de alle var anbragt, befalede dronningen at sætte døre på kamrene og lukke dem fast i.

"Det er godt," sagde hun, da de var færdige. "Nu kan I bygge mig ti store, kønne stuer i udkanten af kuben."

Det gjorde bierne i en fart, og derpå lagde dronningen ti nydelige æg, ét i hver af de store stuer, og satte dør for.

Hver dag fløj bierne ud og ind og samlede store dynger af honning og blomsterstøv; men om aftenen, når deres arbejde

var endt, lukkede de dørene lidt på klem og kiggede ind til æggene.

"Pas på!" sagde dronningen en dag. "Nu kommer de."

Og på én gang revnede alle æggene; i hvert kammer lå der et nydeligt lille pattebarn.

"Sikke nogle fyre!" sagde de unge bier. "De har jo ingen øjne, og hvor er deres ben og vinger henne?"

"Det er *maddiker*," sagde dronningen, "og sådan har I grønskollinger også set ud en gang. Man må være maddike, før man kan blive en ordentlig bi. Rap jer nu, og giv dem noget at spise."

Bierne fik travlt med at made de små unger, men de var ikke lige gode mod dem alle. De ti, som lå i de store stuer, fik så meget at spise, som de bare ville, og hver dag blev der båret en stor portion honning ind til dem.

"Det er prinsesser," sagde dronningen. "Derfor må I behandle dem godt. De andre kan I knappe af på kosten, de er ikke andet end tjenestefolk og må vænne sig til at tage det, som det falder."

Og de små stakler fik hver morgen et lille stykke bibrød og ikke mere; med det måtte de lade sig nøje, om de så var aldrig så sultne. –

I et af de små sekskantede kamre tæt op til prinsessernes stuer lå en lille bitte maddike. Den var den yngste af dem alle sammen og først for ganske nylig kommet ud af ægget. Se kunne den ikke, men den kunne tydeligt høre de voksne bier snakke udenfor, og imens lå den ganske stille og havde sådan sine egne tanker.

"Jeg kunne godt spise lidt mere," sagde den og bankede på sin dør.

"Du har fået nok for i dag," svarede den gamle bi, der krøb op og ned udenfor på gangen og var ansat som over-bi-barnepige.

"Ja, men jeg er sulten!" råbte den lille maddike. "Og så vil jeg ind i en prinsessestue, her bliver mig så trangt herinde."

"Nej, hør bare til hende," sagde den gamle bi spotsk. "Man skulle tro, hun var en lille fin prinsesse, sådanne fordringer, som hun stiller! Du er født til at slide og slæbe, min lille ven. En simpel arbejdsbi er du, og andet bliver du aldrig i dine dage."

"Ja, men jeg *vil* være dronning!" sagde maddiken og dunkede mod døren.

Sådant noget dumt tøj svarede den gamle naturligvis ikke på, men gik videre til de andre. Alle vegne råbte de på mere mad, og den lille maddike kunne høre det hele.

"Det er dog hårdt," tænkte den, "at vi sådan skal sultes."

Og så bankede den på væggen ind til prinsessen og råbte til hende:

"Giv mig lidt af din honning! Lad mig komme ind til dig i din stue! Jeg ligger her og sulter, og jeg er lige så god som du."

"Ja, bi du bare, til jeg bliver regerende dronning!" sagde prinsessen. "Så kan du tro, jeg skal huske din uforskammethed."

Men næppe havde den sagt det, før de andre prinsesser begyndte at skråle op, så det var forskrækkeligt.

"Du skal ikke være dronning! Det skal *jeg* – det skal *jeg!*" skreg de i munden på hinanden og begyndte at dunke på væggene og holde et frygteligt spektakel.

Over-bi-barnepigen kom løbende i en fart og lukkede dørene op.

"Hvad befaler Deres Nåder?" spurgte hun og nejede og skrabede ud med benene.

"Mere honning!" råbte de alle sammen på én gang.

"Men først mig, først mig! Det er mig, der bliver dronning."

"Straks, straks, Deres Nåder!" svarede den og løb af sted, så stærkt dens seks gamle ben kunne bære den.

Lidt efter kom den tilbage med flere andre bier. De slæbte en mængde honning med, som de puttede ned i halsen på de arrige små prinsesser, og efterhånden fik de dem også til at tie stille og lægge sig til ro.

Men den lille maddike lå vågen og tænkte over, hvad der var sket. Den længtes efter honning og ruskede i døren.

"Giv mig noget honning! Jeg kan ikke holde det ud længere, jeg er lige så god som de andre."

Den gamle bi tyssede på den.

"Ti stille, du lille skrålhals! Nu kommer dronningen."

Og i det samme kom bidronningen.

"Gå jeres vej!" sagde hun til bierne. "Jeg vil være alene."

længe stod hun tavs uden for prinsessernes stuer.

"Nu ligger de derinde og sover!" sagde hun endelig. "Spise og sove gør de fra morgen til aften, og for hver dag, der går, bliver de større og tykkere. Om få dage er de voksne og kryber ud af kamrene. Så er min tid forbi. Jeg ved det godt! Jeg har hørt bierne tale med hinanden om, at de vil have en yngre og smukkere dronning, og så jager de mig væk med skamme. Men det vil jeg dog ikke finde mig i. I morgen slår jeg dem alle ti ihjel, så kan jeg blive ved at regere, til jeg dør."

Så gik hun sin vej, men den lille maddike havde hørt alt, hvad hun sagde.

"Herregud!" tænkte den, "det er dog i grunden synd for de små prinsesser. Vigtige er de rigtignok, og stygge har de været

imod mig, men det ville dog være sørgeligt, om den onde dronning slog dem ihjel. Jeg tror, jeg melder det til den gamle brumbasse ude på gangen."

Den gav sig på ny til at banke på døren, og over-bi-barnepigen kom løbende; men denne gang var hun dygtigt vred.

"Nu skal du tage dig lidt i agt, min gode maddike!" sagde hun. "Du er den aller yngste af dem alle sammen og den værste til at gøre støj. Næste gang melder jeg dig til dronningen."

"Ja, hør nu først," sagde maddiken; og så fortalte den dronningens onde plan.

"Du gode Gud, er det sandt?" råbte den gamle og slog vingerne sammen i forskrækkelse. Og uden at høre mere skyndte den sig af sted for at sige det til de andre bier.

"Jeg synes dog, jeg havde fortjent lidt honning for min villighed," sagde den lille maddike. "Men nu kan jeg da lægge mig til at sove med en god samvittighed."

Næste aften kom dronningen, da hun troede, at alle bierne var i seng, for at dræbe prinsesserne. Maddiken kunne høre, hvor hun snakkede højt med sig selv; men den var ganske angst for den slemme dronning og turde slet ikke røre sig.

"Bare hun dog ikke slår prinsesserne ihjel!" tænkte den og skubbede sig nærmere hen til døren for at høre, hvad der skete.

Forsigtigt så bidronningen sig om til alle sider og lukkede den første af dørene op. Men i det samme myldrede bierne frem alle vegne fra, greb hende i benene og vingerne og slæbte hende bort.

"Hvad for noget!" skreg hun; "gør I oprør?"

"Nej, Deres Majestæt," svarede bierne ærbødigt; "men vi ved, at De har i sinde at dræbe prinsesserne, og det kan De umuligt få lov til. Hvordan skulle det så gå os til efteråret, når Deres majestæt dør?"

"Slip mig!" skreg dronningen og prøvede på at rive sig løs. "Endnu er jeg dronning og har lov til at gøre, hvad jeg vil. Hvor ved I, at jeg skal dø til efteråret?"

Men bierne holdt fast og slæbte hende uden for kuben. Dér gav de hende fri; men hun rystede i vrede sine vinger og sagde til dem:

"I er nogle utro undersåtter, som det ikke er værd at regere over. Jeg bliver her ikke en time længere, men rejser bort for at bygge en ny rede. Er der nogen af jer, der vil med?"

Nogle af de gamle bier, som havde været maddiker sammen med dronningen, erklærede, at de ville følge hende, og lidt efter fløj de bort.

"Nu har vi ingen dronning," sagde de andre. "Vi kommer til at passe godt på prinsesserne."

Og så proppede de dem med honning fra morgen til aften, og de voksede og trivedes og skændtes og gjorde mere spektakel for hver dag, der gik.

På den lille maddike var der ingen, der tænkte.

En morgen fløj dørene til prinsessernes stuer op, og de trådte alle ti ud som smukke voksne dronningbier. De andre bier løb til og så beundrende på dem.

"Nej, hvor de er kønne!" sagde de. "Det er svært at sige, hvad for en der er den smukkeste."

"Det er jeg!" råbte den ene.

"Du tager vist fejl," sagde den anden og stak efter den med sin bråd.

"I bilder jer nok noget ind!" skreg den tredje, "jeg skulle tro, jeg er ikke så lidt kønnere end I."

Straks råbte de alle sammen i munden på hinanden, og lidt efter gav de sig til at slås, så det stod efter. Bierne ville skille dem ad, men den gamle over-bi-barnepige sagde til dem:

"Lad dem bare slås, så får vi at se, hvem der er den stærkeste, og hende vælger vi til dronning. Mere end én kan vi dog ikke have."

Bierne stillede sig da i kreds og så på kampen. Den varede længe, og det gik hårdt til. Afbidte vinger og ben fløj omkring i luften, og efter nogen tids forløb lå de otte prinsesser døde på jorden. De to sidste kæmpede endnu længe med hinanden. Den ene havde mistet alle sine vinger, og den anden havde kun fire ben tilbage.

"Det bliver en ynkelig dronning, hvem af dem vi så får!" sagde en af bierne. "Vi måtte hellere have beholdt den gamle!"

Men den bemærkning kunne den gerne have sparet sig, for i det samme stak prinsesserne på én gang hinanden så voldsomt med deres brådde, at de faldt stendøde om begge to.

"Det var en rar historie!" råbte bierne og løb forskrækkede omkring imellem hinanden. "Nu har vi ingen dronning! Hvad skal vi gøre? Hvad skal vi gøre?"

Fortvivlede krøb de rundt i kuben og vidste hverken ud eller ind. Men de ældste og klogeste satte sig hen i en krog og holdt råd. Længe talte de frem og tilbage om, hvad de skulle gribe til i dette ulykkelige tilfælde; men til sidst tog over-bi-barnepigen ordet og sagde:

"Nu skal jeg sige jer, hvordan I kan komme ud af kniben, hvis I vil følge mit råd! Jeg kan huske, at den samme ulykke en gang for længe siden er hændet her i kuben. Da var jeg selv maddike; jeg lå i mit kammer og hørte tydeligt, hvad der passerede. Alle prinsesserne havde slået hinanden ihjel, og den gamle dronning var rejst sin vej – ganske ligesom nu. Men da tog bierne en af os maddiker og lagde den ind i et af prinsessekamrene. Hver dag madede de den med den fineste og bedste honning, der var i hele kuben, og da den blev voksen, var den en rigtig køn og god dronning. Jeg kan tydeligt huske hele historien, for jeg syntes den gang, at de lige så gerne kunne have taget mig. Men det kan nu være det samme. Jeg foreslår jer, at vi bærer os lige sådan ad."

Glade råbte bierne, at det ville de gerne, og løb straks af sted for at hente en maddike.

"Stop lidt!" råbte over-bi-barnepigen, "og tag mig med. Jeg kommer dog til at hjælpe jer alligevel. Ser I nu: det må være en af de yngste maddiker, for den må have tid til at tænke over sin nye stilling. Når man er opdraget til simpel arbejdsbi, er det ikke så let at vænne sig til at bære en krone."

Det syntes bierne også var fornuftigt, og den gamle blev ved:

"Lige ved siden af prinsessekamrene ligger der en lille maddike. Den er den yngste af dem alle. Den må have lært en del ved at høre prinsessernes dannede tale, og jeg har mærket, at der er karakter i den. Desuden var det den, der var så ærlig at fortælle mig den gamle dronnings onde tanker. Lad os tage den!"

Straks gik de alle sammen i højtideligt optog hen til det snævre, sekskantede kammer, hvori den lille maddike lå.

Høfligt bankede over-bi-barnepigen på døren, lukkede den forsigtigt op og fortalte maddiken, hvad bierne havde besluttet. I begyndelsen ville den slet ikke tro sine egne øren; men da de forsigtigt bar den ind i en af de dejlige store stuer og bragte den så meget honning, som den kunne spise, mærkede den nok, at det var alvor.

"Så bliver jeg altså dog dronning!" sagde den til over-bi-barnepigen. "Det havde du nok ikke troet, din gamle brumbasse?"

"Jeg håber, Deres Majestæt glemmer mine uhøflige bemærkninger fra den tid, De lå i det sekskantede kammer!" sagde den gamle bi og nejede ærbødigt.

"Jeg tilgiver dig!" svarede den nybagte prinsesse. "Hent mig noget mere honning!" –

Kort tid efter var maddiken blevet voksen og trådte ud af sit kammer, så stor og så smuk, som bierne vel kunne ønske sig det. Og det kan nok være, den forstod at kommandere!

"Af sted med jer!" sagde den. "Vi må have mere honning til vinterbrug, og I andre må svede noget mere voks. Jeg har i sinde at bygge en fløj til kuben. I den skal de ny prinsesser bo næste år; det er alt for ubehageligt for dem at være så nær ved de simple maddiker."

"Nåda!" sagde bierne til hinanden. "Man skulle såmænd tro, hun havde været dronning, fra hun lå i ægget."

"Nej!" sagde over-bi-barnepigen, "det har hun ikke. Men hun har haft *dronningetanker*, og det er det vigtigste."

Bøgen og egen

Det var i gamle dage.

Der var ingen byer med huse og gader og knejsende kirketårne. Der var ingen skoler. For der var ikke mange drenge, og de, der var, lærte af deres fader at skyde med bue og pil, jage hjorten i dens skjul, dræbe bjørnen for at lave sig klæder af dens pels og gnide to stykker træ mod hinanden, så der gik ild i dem. Når de kunne det til gavns, var de udlært.

Der var heller ingen jernbaner, ingen dyrkede marker, ingen skibe på havet, ingen bøger, for der var jo ingen, som kunne læse dem.

Der var næsten ikke andet end *træer*.

Men træer var der også nok af. De stod alle vegne, fra kyst til kyst, spejlede sig i alle åerne og søerne og rakte deres mægtige grene op mod himlen. De hældede sig ud over stranden, dyppede deres grene i det store mosevand og så fra de høje bakker stolt ud over landet. De kendte alle sammen hinanden, for de hørte til en stor familie, og det var de stolte af.

"Vi er allesammen *egetræer*," sagde de og brystede sig. "Vi ejer landet, og vi regerer det."

Og det havde de ret i, der var kun ganske få mennesker den gang. Ellers var der ikke andet end vilde dyr. Bjørnen, ulven og ræven gik på jagt, mens hjorten græssede ved mosekanten. Skovmusen sad uden for sit hul og åd agern, og bæveren byggede sine kunstige huse ved åbredden.

Så var det en dag, bjørnen kom traskende og lagde sig, så tyk den var, under et stort egetræ.

"Er du dér igen, din røver," sagde egen og rystede en bunke visne blade ned over den.

"Du skulle såmænd ikke flotte dig sådan med dine blade, gamle ven," sagde bjørnen og slikkede sine lapper. "Det er lige alt det, du kan skygge for solen."

"Synes du ikke om mig, kan du gå din vej," svarede egen stolt. "Jeg er herre i landet, og hvor du ser hen, finder du ikke andet end mine brødre."

"Sandt nok," brummede bjørnen. "Det er akkurat det kedelige af det. Jeg har været en lille tur i udlandet, skal jeg sige dig, og er blevet en smule forvænt. Det var i et land nede mod syd, – dér tog jeg mig en lur under *bøgetræerne*. Det er høje, slanke træer, ikke sådan nogle krogede gamle fyre som I. Og deres kroner er så tætte, at solstrålerne aldeles ikke kan krybe igennem dem. Dér var det en ren fornøjelse at sove til middag, kan du tro."

"Bøgetræer?" sagde egen nysgerrig. "Hvad er det for noget?"

"Du måtte ønske, du var halvt så køn som bøgetræet," sagde bjørnen. "Men nu gider jeg ikke snakke mere med dig. Jeg har måttet trave over en mil for en fordømt jæger, der mærkede mig i mit ene bagben med en pil. Nu vil jeg sove, og du er måske så venlig at skaffe mig ro, siden du ikke kan skaffe mig skygge."

Bjørnen strakte sig og lukkede øjnene, men der blev ikke noget af søvn den gang. For de andre træer havde hørt, hvad den havde fortalt, og der blev en snakken og en pludren og en raslen med blade som aldrig før i skoven.

"Gud ved, hvad det er for træer?" sagde den ene.

"Det er naturligvis en historie, bjørnen vil bilde os ind," sagde den anden.

"Hvad kan det være for nogle træer, hvis blade sidder så tæt, at solstrålerne ikke kan krybe imellem dem?" spurgte en lille eg, der hørte efter, hvad de store talte om.

Men ved siden af stod et gammelt, knudret træ, som daskede den lille eg i hovedet med en af sine nederste grene.

"Hold du din bøtte i," sagde den, "og vent med at snakke, til du får noget at snakke om. Og I andre skal ikke tro et ord af bjørnens vrøvl. Jeg er meget højere end I, og jeg kan se langt ud over skoven. Men så langt jeg kan øjne, er der ikke andet end egetræer."

Den lille eg blev flov og tav stille, og de andre store træer hviskede sagte med hinanden, for de havde stor respekt for den gamle.

Men bjørnen rejste sig op og gned sine øjne.

"Nu har I forstyrret min middagslur," brummede den vred, "og I kan tro, jeg skal hævne mig. Når jeg kommer igen, skal jeg bringe nogle bøgefrø med mig, og jeg skal svare for, at I alle sammen bliver gule af misundelse, når I ser, hvor kønne de nye træer er."

Så travede den af sted. Men egene talte hele dagen med hinanden om de løjerlige træer, den havde fortalt dem om.

"Kommer de, så kvæler jeg dem!" sagde det lille egetræ; men straks fik den en på hovedet af den gamle eg.

"Kommer de, er du høflig imod dem, din hvalp," sagde den. "Men de kommer ikke."

Det tog den gamle eg nu fejl i, for det gjorde de alligevel.

Henimod efteråret kom bjørnen igen og lagde sig under den gamle eg.

"Jeg skal hilse dig dernede fra," sagde den og pillede nogle løjerlige tingester af sin lådne pels. "Her skal du bare se, hvad jeg har til dig."

"Hvad er det for noget?" spurgte egen.

"Det er *bog*," svarede bjørnen, "bøgefrø, som jeg har lovet dig."

Så trampede den dem ned i jorden og lavede sig til at gå igen.

"Det er skade, at jeg ikke kan blive og se, hvor I ærgrer jer," brummede den, "men de forbistrede mennesker er blevet så nærgående. Forleden dag slog de min kone og den ene af mine brødre ihjel, og jeg må se at finde mig et sted, hvor jeg kan leve i fred. Der er snart ikke en plet, hvor en ærlig bjørn kan være. Farvel, I gamle, knudrede egetræer!"

Da bjørnen var luntet af, så træerne betænkelige til hinanden.

"Lad os nu se, hvad det bliver til," sagde den gamle eg.

Og dermed slog de sig til ro. Vinteren kom og rev alle bladene af dem, sneen lå højt over hele landet, og hvert træ stod i sine egne tanker og drømte om forår.

Og da det blev forår, stod græsset grønt, og fuglene tog fat på at synge, hvor de slap sidst. Blomsterne myldrede op af jorden, og alting så frisk og frodig ud.

Alene egetræerne stod endnu med bladløse grene.

"Det er finest at komme sidst," sagde de til hinanden. "Skovens konge kommer ikke, før hele selskabet er forsamlet."

Men til sidst kom de da. Alle bladene vældede ud af de tykke knopper, og træerne så på hinanden og komplimenterede hinanden, så nydelige de var. Den lille eg var vokset et stort stykke. Det var den vigtig af og troede, at nu havde den lov til at snakke med.

"Det bliver nok ikke til noget med bjørnens bøgetræer," sagde den spotsk, men skottede i det samme ængstelig op til den gamle eg, der plejede at give den på hovedet.

Den gamle eg hørte godt, hvad den sagde, og det gjorde de andre træer også. Men de sagde ikke noget. Ingen af dem havde glemt, hvad bjørnen havde fortalt dem, og hver morgen, når solen skinnede, kiggede de hemmeligt ned for at se efter bøgene. I grunden var de lidt benovede, men de var for stolte til at snakke om det.

Og en dag brød endelig de små spirer frem af jorden. Solen skinnede på dem, og regnen faldt over dem, så det varede ikke længe, inden de voksede godt i vejret.

"Nej, hvor de er nydelige!" sagde de store ege og drejede deres krogede grene endnu mere, for at de rigtig kunne se dem.

"I er velkomne iblandt os," sagde den gamle eg og nikkede nådigt ned til dem. "I skal være mine plejebørn og have det lige så godt som mine egne."

"Tak," sagde de små bøge, og mere sagde de ikke.

Men den lille eg kunne ikke lide de fremmede træer.

"Det er farligt, så I skyder i vejret," sagde den fornærmet. "I når mig jo allerede midt op på livet. Må jeg bede jer huske på, at jeg er meget ældre og desuden af familien."

Bøgen lo med dens små bitte grønne blade, men sagde ingenting.

"Skal jeg bøje mine grene lidt til side, for at solen kan skinne bedre på jer?" spurgte det gamle træ høfligt.

"Mange tak," svarede bøgene. "Vi kan så dejligt vokse i skygge."

Og hele den sommer gik og én sommer til og flere endnu. Bøgene blev bestandig ved at vokse og voksede til sidst ganske den lille eg over hovedet.

"Tag jeres blade til jer!" skreg egen. "I skygger for mig, og det kan jeg ikke tåle. Jeg skal have dygtigt med solskin. Tag bladene væk, ellers går jeg ud."

Bøgene lo bare og voksede videre. Til sidst lukkede de sig helt sammen over hovedet på den lille eg, og så gik den ud.

"Det var stygt gjort!" råbte de store ege og rystede i vrede deres grene.

Men den gamle eg tog sine plejebørn i forsvar.

"Det er løn som forskyldt," sagde den. "Det har den for sit praleri. Jeg siger det, endda det er mit eget kød og blod. Men nu skal I også arte jer vel, I små bøge, for ellers dasker jeg jer i hovedet."

Årene gik, og bøgene blev ved at gro og blev efterhånden til slanke, unge træer, der nåede helt op mellem den gamle egs grene.

"I begynder at blive mig noget påtrængende," sagde den gamle. "I skulle hellere prøve på at blive lidt tykkere og lade være med at løbe sådan i vejret. Se blot, hvor jeres grene strutter. Bøj dem ordentligt, som I ser os andre gøre. Hvad vil I stille op, når der kommer en ordentlig storm? I kan tro, vinden rusker dygtigt i toppen! Mange gange har det knaget i mine gamle grene, og hvordan tror I, det vil gå jer med det tynde stads, I stikker op i luften?"

"Enhver vokser på sin manér og vi på vores," svarede de unge bøge. "Den bruger man nu dér, hvor vi kommer fra, og vi kan vel være lige så gode som I andre."

"Det er ikke videre høfligt talt til et gammelt træ med mos på grenene," sagde egen. "Jeg begynder at fortryde, at jeg var så god mod jer. – Hvis I har gnist af æresfølelse i livet, så vær så artige at flytte jeres blade lidt til side. I år har der næsten ingen knopper været på mine nederste grene, sådan skygger I for mig."

"Vi begriber ikke rigtigt, hvad det kommer os ved," svarede bøgene. "Enhver har vel nok i at sørge for sit. Dur han til sit arbejde, og har han held med sig, så går det ham godt. Hvis ikke, må han finde sig i at gå i vasken. Sådan er verdens gang."

Og egens nederste grene gik ud, og den begyndte at blive alvorligt forskrækket.

"I er mig nogle rare fyre," sagde den, "sådan som I lønner mig for min gæstfrihed. Da I var små, lod jeg jer vokse ved min fod og beskyttede jer mod stormen. Jeg lod solen skinne på jer, så meget den ville, og behandlede jer, som om I var mine egne børn. Og nu kvæler I mig til gengæld."

"Snak!" sagde bøgene.

Så satte de blomst og frugt, og da frugten var moden, ruskede vinden i grenene og spredte den vidt omkring.

"I er raske folk ligesom jeg," sagde vinden. "Derfor kan jeg lide jer og giver jer gerne en håndsrækning."

Og ræven rullede sig ved bøgens fod og fik pelsen fuld af de piggede frugter og løb langt ud i landet med dem. Bjørnen gjorde ligesådan og grinede oven i købet af den gamle eg, mens den lå og hvilede sig i bøgenes skygge. Skovmusen var henrykt over den nye mad, den fik, og syntes, *bog* smagte meget bedre end agern.

Rundt om spirede der nye små bøge, som voksede lige så hurtigt som deres forældre og så så grønne og fornøjede ud, som om de ikke vidste, hvad en dårlig samvittighed var for noget.

Men den gamle eg skuede bedrøvet ud over skoven. Alle vegne tittede de lyse bøgeblade frem, og egene sukkede og klagede deres nød for hinanden.

"De tager magten fra os," sagde de og rystede sig, for så vidt de kunne komme til for bøgene. "Landet er ikke længere vort."

Den ene gren gik ud efter den anden, og stormen brækkede dem af og kastede dem på jorden. Den gamle eg havde nu kun nogle få blade i toppen.

"Enden er nær," sagde den alvorligt.

Men nu var der mange flere mennesker i landet, end der var før, og de skyndte sig at hugge egene om, mens der endnu var nogle.

"Egens tømmer er bedre end bøgens," sagde de.

"Der fik vi da endelig en gang lidt påskønnelse," sagde den gamle eg. "Men vi kommer nok til at betale den med livet."

Så sagde den til bøgetræerne:

"Hvad har jeg dog gjort, da jeg hjalp jer frem i jeres ungdom! Hvad har jeg dog været for en gammel tosse! Før var vi egetræer herrer i landet, og nu må jeg hvert år se, hvordan mine brødre rundt om bukker under i kampen mod jer. Selv er jeg snart færdig, og ikke én af mine agern har spiret i jeres skygge. Men før jeg dør, gad jeg vide, hvad I egentlig kalder sådan en opførsel."

"Det er snart sagt, gamle ven!" svarede bøgene. "Vi kalder den *konkurrence*, og det er ikke noget, vi har fundet på. Det er den,

der regerer verden."

"Jeg kender ikke jeres fremmede ord," sagde egen. "Jeg kalder det lumpen utaknemmelighed."

Så gik den ud.

Guldsmeden og åkanden

Inde mellem grønne buske og træer løb åen. Langs bredderne stod høje, ranke siv og hviskede med vinden. Midt ude på vandet svømmede *åkanden* med sin hvide blomst og sine brede, grønne blade.

I almindelighed var der ganske stille på åen. Men når det hændte en gang imellem, at vinden tog sig en tur ned over den, så susede det i sivene, og åkandeblomsten dukkede somme tider helt under bølgerne, og åkandebladene blev løftet i vejret og stod på kant, så det kneb for de tykke grønne stilke, der kom helt nede fra bunden, at holde dem fast.

På åkandens stilk krøb *guldsmedelarven* op og ned hele dagen.

"Gud bevares, hvor det må være kedeligt at være åkande," sagde den og kiggede op til blomsten.

"Du snakker, som du har forstand til," svarede åkanden. "Det er netop det aller dejligste, der er til."

"Ja, jeg forstår det ikke," sagde larven. "Jeg ville øjeblikkelig rive mig løs og flyve omkring i luften ligesom de store, dejlige guldsmede."

"Pyt!" sagde åkanden. "Det ville være en rar fornøjelse. Nej, ligge stille på vandet og drømme, slikke solskin og en gang imellem vugges op og ned af bølgerne – det er der mening i."

Larven sad lidt og betænkte sig.

"Jeg længes nu mod noget større," sagde den så. "Kunne jeg, som jeg ville, så blev jeg *guldsmed*. På store, stive vinger ville jeg flyve langs åen, kysse din hvide blomst, hvile mig et øjeblik på dine blade og så flyve videre."

"Du er ærgerrig," svarede åkanden, "og det er dumt. Man ved, hvad man har, men ikke, hvad man får. – Må jeg forresten være så fri at spørge dig, hvordan du vil bære dig ad med at blive guldsmed? Du ser ikke ud, som om du var født til det. I alt fald kommer du da til at vokse dig lidt kønnere, så grå og grim du er."

"Ja, det er netop ulykken," svarede larven forknyt. "Jeg ved ikke selv, hvordan det skal gå til, men jeg håber, det sker engang. Derfor kravler jeg omkring hernede og æder alle de smådyr, jeg kan få fat på."

"Nå, så du tror, du kan *spise dig* til noget stort!" sagde åkanden og lo. "Det var ellers en morsom måde at svinge sig i vejret på."

"Ja, men jeg tror, det er den rigtige for mig!" råbte guldsmedelarven ivrigt. "Hele dagen spiser jeg, til jeg bliver tyk og fed, og en skøn dag, tænker jeg, bliver alt mit fedt til vinger med guld på og alt det andet, som hører til en rigtig guldsmed."

Åkanden rystede på sit kloge, hvide hoved.

"Lad de tåbelige tanker fare," sagde den, "og glæd dig ved den lod, du har fået! Nu kan du tumle dig i ro og fred her nede mellem mine blade og krybe op og ned ad stilken så meget, du lyster. Du har dit rigelige udkomme og ingen sorger og bekymringer – hvad forlanger du så mere?"

"Du er en lav natur," svarede larven, "og derfor har du ingen sans for det højere. Jeg vil alligevel være guldsmed!"

Og så kravlede den helt ned på bunden for at fange flere dyr og æde sig endnu tykkere.

Men åkanden lå rolig på vandet og tænkte over tingene. "Jeg forstår mig ikke på de dyr!" sagde den til sig selv. "De tumler omkring fra morgen til aften, jager hinanden og æder hinanden

og holder aldrig fred. Vi blomster er fornuftigere. Roligt og stilfærdigt vokser vi op ved siden af hinanden, slikker solskin og drikker regn og tager alting, som det falder. Og jeg er den lykkeligste af dem alle. Mangen en gang har jeg svømmet veltilfreds herude på vandet, mens de andre blomster inde på landjorden pintes af tørken. Blomsternes lod er den bedste, men det kan de dumme dyr vel sagtens ikke forstå."

Da solen gik ned om aftenen, sad guldsmedelarven tavs på stilken med benene trukket op under sig. Den havde spist en mængde smådyr og var så tyk, at den havde en fornemmelse, som om den skulle revne. Men alligevel var den ikke rigtig fornøjet. Den spekulerede på, hvad åkanden havde sagt, og hele natten kunne den slet ikke falde i søvn for de urolige tanker. Al den spekuleren gjorde ondt i dens hoved, for det var et arbejde, den ikke var vant til. Også i ryggen og i maven havde den ondt. Det var, som om den skulle rives i stykker og dø med det samme.

Da morgenen begyndte at gry, kunne den ikke mere holde det ud.

"Jeg kan ikke finde ud af det," sagde den i fortvivlelse. "Det piner og plager mig, og jeg ved ikke, hvad det skal blive til. Måske har åkanden ret, og jeg bliver aldrig til andet end en stakkels fattig larve. Men det er så skrækkelig hårdt at tænke på. Jeg ville så inderligt gerne være guldsmed og flyve om i solskinnet. Av, min ryg, min ryg! Jeg tror, jeg dør."

Den havde en fornemmelse, som om den revnede i ryggen, og skreg højt af smerte. I det samme gik der en susen gennem sivene ved åens bred.

"Det er morgenvinden," tænkte larven. "Solen vil jeg i det mindste se, inden jeg dør."

Og med stort besvær krøb den op på et af åkandens blade, strakte benene fra sig og lavede sig til at dø.

Men da solen rød og rund stod op i østen, gik der på én gang hul midt i ryggen på larven. Det kriblede og krablede inden i den, den syntes, det blev den så snævert og trangt – å, det var en kval uden ende.

Forvirret lukkede den sine øjne i, men det blev ved med at trænges og trykkes inden i den. Endelig mærkede den med ét, at den var fri, og da den åbnede øjnene, svævede den på stive, glinsende vinger gennem luften som en nydelig guldsmed.

Nede på åkandebladet lå dens grimme, grå larvehud.

"Hurra!" råbte den ny guldsmed. "Så fik jeg dog mit dejlige ønske opfyldt."

Og den satte af sted gennem luften i en fart, som skulle den flyve lige til verdens ende.

"Krabaten fik nok alligevel sin vilje!" tænkte åkanden. "Lad os nu se, om den bliver bedre fornøjet end før."

To dage efter kom guldsmeden flyvende og satte sig på åkandens blomst.

"Ih, se goddag," sagde åkanden. "Ser man dig endelig en gang? Jeg troede såmænd, du var blevet for fin til at hilse på dine gamle venner."

"Goddag," sagde guldsmeden. "Hvor skal jeg lægge mine æg?"

"Å, dem får du vel nok anbragt!" svarede blomsten. "Sid lidt ned og fortæl mig, om du så er gladere nu end den gang, du krøb op og ned ad min stilk som en lille, grim larve!"

"Hvor skal jeg dog lægge mine æg! Hvor skal jeg dog lægge mine æg!" råbte guldsmeden og fløj surrende omkring fra sted til sted, lagde ét her og ét der og satte sig endelig træt og mødig på et af bladene.

"Nå?" spurgte åkanden.

"Å, det var bedre den gang, meget bedre!" sukkede guldsmeden. "Solskinnet er jo rigtignok dejligt, og det er en ren fornøjelse at flyve hen over vandet; men jeg har aldrig tid til at glæde mig over det. Jeg har så forskrækkelig travlt, skal jeg sige dig. Den gang i gamle dage havde jeg ingenting at tænke på. Nu må jeg hele dagen flyve omkring for at få de tossede æg anbragt. Ikke et øjeblik har jeg fri, og jeg får knap tid til at spise."

"Sagde jeg dig det ikke nok!" råbte åkanden triumferende. "Spåede jeg dig ikke, at din lykke vil blive tynd?"

"Farvel," svarede guldsmeden med et suk, "jeg har ikke tid til at høre på dine spydigheder. Jeg skal lægge flere æg endnu."

Men ligesom den ville flyve bort, kom stæren.

"Sikken en køn lille guldsmed!" sagde den; "den vil være en dejlig lækkerbisken for mine unger!"

Vips! tog den guldsmeden om livet med sit næb og fløj af sted med den.

"Der har vi skandalen!" råbte åkanden og rystede i forfærdelse sine blade. "De dyr, de dyr! Det er dog nogle løjerlige skabninger. Så priser jeg rigtignok mit stille fredelige liv. Jeg gør ingen fortræd, og ingen vil mig til livs. Jeg er meget lykke –"

Den fik ikke talt ud, for i det samme kom en båd glidende tæt forbi den.

"Sikken en køn, lille åkande!" råbte Ellen, som sad i båden, "den vil jeg have."

Hun bøjede sig ud over rælingen og rev blomsten af med et ryk. Da hun var kommet hjem, satte hun den i et glas vand, og dér stod den i tre dage mellem en hel mængde andre blomster.

"Jeg kan ikke finde ud af det," sagde den på den fjerde dags morgen. "Det er jo ikke gået mig et hår bedre end den stakkels guldsmed."

"Nu er blomsterne visne," sagde Ellen, og så kastede hun dem ud af vinduet.

Der lå åkanden på den snavsede jord med sine fine, hvide blade.

Ukrudtet

Det var et dejligt, frugtbart år.

Regn og solskin vekslede med hinanden netop sådan, som kornet havde bedst af. Så snart bonden syntes, at nu blev det lovlig tørt, så kunne man være vis på, at det regnede næste dag. Og når han mente, han havde fået regn nok, så skiltes skyerne lige med det samme, ret som om det var ham, der kommanderede.

Derfor var bonden i godt humør og klagede ikke, sådan som han ellers altid gør. Munter og fornøjet gik han over marken med sine to drenge.

"Det bliver en prægtig høst i år," sagde han. "Jeg får mine lader fulde og tjener mange penge. Så skal Jens og Ole have nye bukser og få lov til at komme med på marked."

"Slår du mig ikke snart, bonde, så lægger jeg mig," sagde rugen og bøjede sine tunge aks helt ned mod jorden.

Det kunne bonden nu ikke høre, men han kunne nok se på den, hvad den tænkte, og derfor gik han hjem for at hente sin le.

"Det er godt at være i menneskenes tjeneste," sagde rugen. "Jeg kan da være sikker på at få alle mine kærner forsørget. De fleste kommer i møllen, og det er jo rigtignok ikke så behageligt. Men siden bliver de til dejligt, frisk brød, og man må jo lide noget for ærens skyld. Resten gemmer bonden og sår dem næste år på sin mark."

Ved siden af på gærdet og grøftekanten stod ukrudtet. *Tidsel* og *burre*, *valmue* og *klokkeblomst* og *mælkebøtte* voksede i tætte klynger og havde alle sammen hovederne fulde af frø. Også for dem havde det været et frugtbart år, for solen skinner, og

regnen falder lige så vel på det fattige ukrudt som på det rige korn.

"Os er der ingen, der mejer og kører i lade," sagde mælkebøtten og rystede på sit hoved, men ganske forsigtigt, for at frøene ikke skulle falde for tidligt ud. "Hvad skal der dog blive af alle vore børn?"

"Jeg får hovedpine ved at tænke på det," sagde valmuen. "Her står jeg med mange hundrede frø i hovedet og har ikke begreb om, hvor jeg skal lægge dem."

"Lad os bede rugen om et råd," sagde burren.

Og så spurgte de rugen, hvad de skulle gøre.

"Når man har sit på det tørre, skal man ikke blande sig i andres sager," svarede rugen. "Der er kun én ting, jeg vil råde jer til: Pas på, at I ikke kaster jeres dumme frø over på marken, for så får I med mig at bestille!"

Det råd kunne nu ikke nytte de vilde blomster noget, og hele dagen stod de og spekulerede på, hvad de skulle gøre. Da solen gik ned, lukkede de deres blade for at sove, men hele natten drømte de om deres frø, og næste morgen havde de fundet på råd.

Valmuen var den første, der vågnede.

Forsigtigt åbnede den nogle små luger øverst oppe i sit hoved, så solen kunne skinne lige ind på frøene. Derefter kaldte den på morgenvinden, som løb og legede langs gærdet.

"Lille vind," sagde den venligt. "Vil du gøre mig en tjeneste?"

"Ja, nok," svarede vinden. "Jeg har ikke noget imod at få noget at bestille."

"Det er en ren bagatel," sagde valmuen. "Jeg beder dig bare ruske dygtigt i min stilk, så mine frø flyver langt ud af lugerne."

"Vel," sagde vinden.

Og ud fløj frøene til alle sider. Stilken knækkede rigtignok, men det brød valmuen sig ikke om. For når man har sørget godt for sine børn, har man egentlig ikke mere at gøre her i verden.

"Far vel," sagde vinden og ville løbe videre.

"Stop lidt," sagde valmuen. "Lov mig først, at du ikke vil fortælle det til de andre. Ellers kunne de få den samme idé, og så blev der dårligere plads til mine frø."

"Jeg er tavs som graven," svarede vinden og løb.

"Pst! Pst!" sagde klokkeblomsten. "Har du ikke tid til at gøre mig en lille, bitte tjeneste?"

"Lad gå!" svarede vinden. "Hvad er det så?"

"Å, jeg vil bare bede dig ruske lidt i mig," sagde klokkeblomsten. "Jeg har lukket nogle luger op i mit hoved og vil gerne have mine frø sendt godt langt ud i verden. Men du må endelig ikke sige det til de andre, ellers kunne de falde på at gøre det samme."

"Gud bevares!" sagde vinden og lo, "jeg skal tie som en mur."

Og så rystede den blomsten godt igennem og fo'r videre.

"Lille vind, lille vind!" råbte mælkebøtten, "hvorhen så hastigt?"

"Er der nu også noget i vejen med dig?" spurgte vinden.

"Aldeles ikke," svarede mælkebøtten. "Jeg vil bare tale et par ord med dig."

"Så skynd dig lidt," sagde vinden, "for jeg tænker stærkt på at lægge mig."

"Ser du," sagde mælkebøtten, "det kniber svært for os i år med at få alle de mange frø anbragt, og man vil jo gerne gøre det lidt godt for sine børn. Hvordan det skal gå klokkeblomsten og

valmuen og den stakkels burre, ved jeg min tro ikke. Men tidslen og jeg har slået os sammen, og nu har vi fundet på råd. Det er dig, der skal hjælpe os."

"Det var fire i det hele," tænkte vinden og kunne ikke lade være at le ganske højt.

"Hvad ler du af?" spurgte mælkebøtten. "Jeg så nok før, at du hviskede med klokkeblomsten og valmuen; men hvis du fortæller noget til dem, så får du slet ingenting at vide."

"Gud bevares!" sagde vinden, "jeg er stum som en fisk. Hvad er det så, I vil?"

"Vi har sat en lille, fin paraply op i toppen af vore frø. Det er det nydeligste lille legetøj, du kan tænke dig. Bare du blæser lidt på mig, flyver de op i luften og falder ned, hvor du behager. Vil du?"

"Ja vel," sagde vinden.

Og rutsch! fo'r den over tidslen og mælkebøtten og tog alle frøene med sig ind på marken. –

Burren stod endnu og spekulerede. Den var tykhovedet, og derfor varede det så længe. Men om aftenen sprang en hare ind over gærdet.

"Skjul mig! frels mig!" råbte den. "Bondens Trofast er efter mig."

"Du kan krybe herom bag gærdet", sagde burren, "så skal jeg skjule dig."

"Du ser mig ikke ud til at du til det stykke arbejde," sagde haren, "men i nøden må man hjælpe sig, som man kan."

Og så gemte den sig bag gærdet.

"Nu kunne du til gengæld tage nogle af mine frø med dig over i marken," sagde burren, brækkede nogle af sine mange hoveder

af og satte dem på haren. Lidt efter kom Trofast travende op ad gærdet.

"Det er hunden!" hviskede burren, og med et spring satte haren over gærdet og ind i rugen.

"Har du ikke set haren, burre?" spurgte Trofast. "Jeg kan mærke, jeg er blevet for gammel til at gå på jagt. Mit ene øje er helt blindt, og min næse kan ikke mere finde sporet."

"Set den har jeg," svarede burren, "og hvis du vil gøre mig en tjeneste, skal jeg vise dig, hvor den er."

Det ville Trofast nok, og burren hæftede nogle hoveder på dens ryg og sagde til den:

"Vil du bare gnubbe dig mod stenten her indenfor på marken, så mine frø falder af. Men dér skal du ikke lede efter haren; for lidt siden så jeg den løbe ind i skoven."

Trofast lagde burrerne på marken og travede ad skoven til.

"Så fik da jeg mine frø anbragt," sagde burren og lo fornøjet ved sig selv; "men Gud må vide, hvordan det skal gå tidslen og mælkebøtten og klokkeblomsten og valmuen!"

Næste forår stod rugen allerede højt.

"Vi har det i grunden godt," sagde rugplanterne. "Her står vi i stort selskab, som ikke er andet end vores egen gode familie. Og vi generer ikke hinanden det allerbitterste. Det er rigtig rart at være i menneskets tjeneste."

Men en skøn dag stak en mængde små valmuer og tidsler og mælkebøtter og burrer og klokkeblomster deres hoveder op over jorden midt i den frodige rug.

"Hvad er nu det for noget?" sagde rugen. "Hvordan i alverden er I kommet her?"

Og valmuen så på klokkeblomsten og spurgte:

"Hvordan kommer du her?"

Og tidslen så på burren og spurgte:

"Hvordan i alverden er du kommet herhen?"

De var alle sammen lige forundrede, og det varede en stund, inden de fik forklaret sig. Men rugen var den vredeste, og da den havde hørt det alt sammen om Trofast og haren og vinden, blev den helt desperat.

"Gud ske lov, at bonden skød haren i efteråret," sagde den. "Og Trofast er heldigvis også død, den gamle slubbert. Så dem har jeg da fred for. Men hvor tør vinden vove at lægge ukrudtets frø på bondens mark?"

"Ikke så hidsig, du grønne rug!" sagde vinden, der havde ligget bag gærdet og hørt det hele. "Jeg spørger ingen om forlov, men gør, hvad jeg vil, og nu skal jeg tvinge dig til at neje dig for mig."

Så fo'r den hen over den unge rug, så de tynde strå svajede frem og tilbage.

"Ser du," sagde den så, – "bonden passer sin rug, for det er nu hans forretning. Men regnen og solen og jeg – vi tager os af jer alle sammen uden persons anseelse. For os er det fattige ukrudt lige så kønt som det rige korn."

Nu kom bonden ud for at se til sin rug, og da han så det ukrudt, der stod i marken, kløede han sig ærgerlig i hovedet og gav sig også til at skælde ud.

"Det er den snavs vind," sagde han til Jens og Ole, som stod ved siden af ham med hænderne i lommen på deres nye bukser.

Men vinden fløj til og slog huerne af dem alle tre og trillede dem langt hen ad vejen. Bonden og begge drengene løb efter

dem, men vinden var hurtigere.

Til sidst rullede den huerne ud i gadekæret, og bonden og drengene måtte stå længe og fiske efter dem, før de fik dem op.

Gråspurven

Den første udgave af dette eventyr – i samlingen "I det fri. Æventyr og Fortællinger" fra 1882 – havde titlen "Trækfuglene".

Svalen var i dårligt humør. Den satte sig på taget tæt ved stærekassen og hang med næbbet.

"Der er ikke en myg at opdrive!" peb den ynkeligt. "De er borte alle sammen, og jeg er så sulten, så sulten."

"I morges kunne jeg ikke få fat på en eneste orm," sagde stæren og rystede på sit kloge hoved.

Storken kom spankulerende og stod på ét ben i pløjemarken lige uden for havegærdet og så ganske melankolsk ud.

"Der er vel ingen af jer, der har set en frø?" spurgte den. "Nede i mosen er der ingen, og jeg har ikke fået frokost i dag."

Så kom droslen flyvende og satte sig på stærekassens tag.

"Sikken I hænger med næbbet," sagde den. "Hvad er der i vejen med jer?"

"Å –", svarede stæren – "der er ikke andet i vejen, end at bladene begynder at falde af træerne, og sommerfuglene og fluerne og ormene er spist op."

"Ja – det er jo slemt nok for jer," sagde droslen.

"Er det måske ikke lige så slemt for dig, vigtigper?" sagde svalen.

Men droslen fløjtede muntert og rystede på hovedet.

"Ikke rigtigt," sagde den. "Jeg har jo altid granerne, som ikke taber deres blade. Og jeg kan leve højt mange uger endnu på alle de dejlige bær i skoven."

"Lad os lade være med at skændes," sagde storken. "Vi må hellere holde råd om, hvad vi skal gøre."

"Det kan vi såmænd snart blive enige om," svarede stæren. "For vi har ikke noget at vælge imellem. Vi må rejse. Alle mine unger flyver nu ganske godt, vi har hver morgen holdt eksercits nede i engen. Jeg har allerede forberedt dem på, at vi rejser en af dagene."

Det syntes de andre fugle var fornuftigt undtagen droslen, som mente, det havde ingen hast. De blev da enige om at samles næste dag nede på engen for at holde mønstring over rejsekammeraterne.

Så fløj de bort, hver til sit; men oppe under taget sad gråspurven, og den havde hørt, hvad de talte om.

"Å, hvem der dog kunne rejse med!" tænkte den. "Jeg ville så gerne se de fremmede lande. Svalen, som bor lige ved siden af mig, har fortalt mig, hvor dejligt der er. Sådan en mængde fluer og kirsebær og korn og sådan en dejlig varme. Men mig er der ingen, der beder om at flyve med. Jeg er kun en fattig spurv, og de andre er rige, fornemme fugle."

I lang tid sad den og tænkte over den ting, og jo mere den tænkte, des mere bedrøvet blev den. Da svalen om aftenen kom hjem, bad spurven, om den ikke måtte få lov til at rejse med.

"Du? Vil du med?" spurgte svalen og lo hånligt af den.

"Den rejse ville du snart blive ked af! Det går i flyvende fart over land og hav, over bjerge og dale. Mange, mange mile flyver vi i ét træk uden at hvile os. Hvor kan du tro, at dine korte vinger kan bære dig så langt?"

"Å, jeg ville så gerne med!" bad gråspurven. "Kunne du ikke skaffe mig lov til at flyve imellem de andre? Der er drift i mig, jeg skal nok følge med."

"Jeg tror, du er gal," sagde svalen. "Du glemmer nok, hvem du er."

"Ak nej," sagde gråspurven.

Men svalen tog sig for at belære den om dens stilling i samfundet.

"Ser du," sagde den – "den rige købmand, som har boet herinde i landstedet i sommer, er nu rejst til byen, og baronen på Tårnholm har gjort ligedan. Malerne, der lå herude, er også i København – – og først næste forår kommer de herud igen. Sådan bærer også vi fornemme fugle os ad. Så snart vi lugter vinteren, rejser vi hen, hvor der er bedre at bo – til de varme, sydlige lande. Men I fattige fyre må naturligvis blive hjemme og døje ondt. Sådan har nu Vorherre indrettet verden, – – det er ikke anderledes med daglejeren og husmanden og andre småfolk."

Spurven tav stille til den lange tale. Men medens svalen sov i sin rede, lå den vågen og græd over sin hårde skæbne. Den havde aldeles ikke opgivet håbet om alligevel at komme med.

Næste dag kom fuglene flyvende alle vegne fra og stillede sig op nede i engen. Der var stære og storke og svaler og mange små sangfugle. Men hverken gøgen eller nattergalen var der, for de var rejst for længe siden.

"Træd an!" kommanderede en gammel stork, som havde været tyve gange nede i Ægypten og derfor blev regnet for den klogeste af dem alle.

Alle fugle stillede sig op, og nu gik de ældste og erfarneste rundt og så efter, om de havde deres rejsetøj i orden. Alle de, der havde forpjuskede vinger og manglede fjer i halen eller ikke

så sunde og raske ud, blev kasseret og jagede væk. Lystrede de ikke straks, blev de uden barmhjertighed slået ihjel.

På én gang blev der en stor ståhej, da de opdagede gråspurven, som ubemærket var kommet flyvende og havde stillet sig i række med de andre.

"Sikken en fyr!" råbte stæren. "Han vil også med!"

"Sikken et par vinger," sagde svalen; "på dem tror han, han kan flyve til Italien."

Og alle trækfuglene gav sig til at skrige op og le af den stakkels gråspurv, som sad ganske forskrækket midt i kredsen.

"Jeg ved det nok," sagde den ydmygt, "jeg er kun en fattig, lille spurv. Men jeg ville så gerne se de varme, dejlige lande. Prøv på at tage mig med. Jeg skal nok bruge mine vinger. Jeg beder jer så inderligt derom."

"Det er en næsvis krabat," sagde den gamle stork. "Men sit usle liv skal han få lov til at beholde. Jag ham væk i en fart, og så går vi videre!"

Så jog fuglene spurven bort, og den gemte sig helt ulykkelig under tagskægget. Men da mønstringen var til ende, begyndte trækfuglene at drage af sted. Hold efter hold fløj de bort gennem luften, og spurven tittede ud fra taget og så bedrøvet efter dem.

"Nu er de alle borte," sagde den, "og der er ingen andre end jeg tilbage."

"Og jeg!" skreg kragen.

"Og jeg da!" sagde bogfinken.

"Og jeg med, om jeg må be!" pippede musvitten.

"Ja," sagde gråspurven, "sådan er det. Det er, som svalen siger. Alle vi fattige fugle må blive her og døje ondt!"

Vinteren var kommet.

Over alle markerne lå der sne, og is var der på vandet. Alle bladene lå døde og krøllede på jorden, og der var ikke andre blomster end hist og her en stakkels forfrossen tusindfryd, der stod og skinnede mellem det gule græs.

Og fluerne og myggene og sommerfuglene og oldenborrerne var døde. Snogen lå i dvale, firbenet ligeså. Men på bunden af dammen havde frøen lagt sig i vinterkvarter. Den sad helt nede i mudderet, kun snuden stak den i vejret, og sådan havde den i sinde at sidde hele vinteren.

De fugle, der var blevet tilbage, havde det nu slet ikke så dårligt.

Kragerne holdt hver aften stort selskab i lunden og skreg og pludrede, så man kunne høre det langt, langt bort. Bogfinken og musvitten hoppede nok så fornøjede omkring i buskene og samlede op, hvad de kunne finde.

Kun gråspurven var bestandig forknyt. Den sad på tagryggen og krøb sammen, mens den hele tiden tænkte på trækfuglene.

"Nu er de dér nede," sagde den til sig selv. "Her ligger sne og is, men mod syd i de dejlige, varme lande er der evig sommer. Her har jeg knapt det tørre brød, men dér nede svælger de i overflod. Ak, hvem der dog var rejst med!"

"kom ned til os!" råbte bogfinken og musvitten.

Men gråspurven rystede på hovedet og blev siddende på tagryggen.

"Jeg fortæres af længsel, jeg kan ikke holde det ud!" skreg den og fløj sig en lang tur for at få ro i blodet.

Men det hjalp den ikke noget. Hvor den kom hen, syntes den, alting var så fattigt og bart. Ude på marken fløj lærken til vejrs og sang sine triller.

"God morgen, spurv!" kvidrede den. "Det glæder mig at se, at du er blevet hjemme. Jeg bliver her også, så længe jeg blot kan holde det ud. Der er så dejligt her hjemme, også om vinteren. Sé blot, hvor træerne har pyntet sig med rim, hvor isen er blank og sneen skinnende hvid!"

"Her er usselt," sagde gråspurven, "fattigdom og nød alle vegne."

Men lærken hørte slet ikke, hvad den sagde, den fløj jublende videre.

"Kra!" skreg de sorte alliker. "Vinteren er slet ikke så gal endda."

Og så spadserede de stolt omkring på marken og så sig om til alle sider, for de vidste, at de tog sig godt ud på den hvide sne.

"Vinteren er i grunden ganske fredelig," sagde skovmusen og stak snuden op af sit hul. "Bliver den bare ikke alt for lang, så strækker maden nok til. Jeg har fyldt mit spisekammer godt i sommer, og så længe man har mad, kan man altid holde varmen."

Gråspurven hørte det alt sammen, men det hjalp den ikke noget.

"De lader til at være fornøjede med deres lod," sagde den ved sig selv, "og det er jo godt for dem. Jeg kan ikke føle mig tilfreds med mit fattige liv."

Mismodig fløj den hjem og satte sig igen på tagryggen.

"Nu ved jeg, hvad jeg vil!" sagde den pludselig. "Jeg vil krybe ind i svalens rede. Dér vil jeg sove i nat, så kan jeg drømme, at

jeg er svale."

Det gjorde den også, og hele natten drømte den, at den fløj hen over bjerge og dale, over land og hav, helt ned til Italien. Den syntes, den var så let, så fri, dens vinger bar den pilsnart gennem luften – det var den dejligste drøm, den nogensinde havde haft.

Fra nu af krøb den hver aften ind i svalereden, og dér blev den liggende til højt op på dagen. Når den kom ud, sad den og krøb sammen på tagryggen eller i det nøgne lindetræ. Hvis ikke gartnerens kone en gang imellem havde kastet nogle krummer ud til den, så var den sikkert død af sult.

For den brød sig om ingen ting – længtes bare efter, at det skulle blive aften, så den kunne drømme igen. Hver aften drømte den det samme, men den blev aldrig ked af det.

"Det er næsten lige så godt som at rejse," tænkte den. "Bare jeg også kunne drømme om dagen."

Men efterhånden blev den helt forvirret i hovedet og lagde ikke mærke til nogen ting.

Efterhånden led vinteren, og nu var den snart forbi. Dagene blev længere og solskinnet varmere.

"Hvad, er du her endnu?" sagde solen til sneen.

Og så stirrede den uafbrudt på den, så sneen til sidst blev ganske flov, smeltede og sank ned i jorden.

"Vent lidt," sagde skyen til solen, "vi må først have en hovedrengøring, inden du kan tage fat."

Så faldt den som en øsende regn ned over jorden, vaskede træernes og buskenes grene og samlede sig til en hel lille sø oven på isen.

"Nu kommer jeg! Nu kommer jeg!" sagde den rigtige sø, som lå neden under isen.

Den hævede sit bryst og sprængte med et mægtigt suk isdækket, så alle de små bølger hoppede og dansede ligesom drenge, der er sluppet fri fra skolen.

Og nu brød solen fra skyen, og tusinde små, grønne spirer tittede op af jorden.

"Lån mig dine vinger!" sagde vinteren til stormen. "Jeg må af sted!"

Og bort fløj den til de kolde lande helt oppe mod nord, hvor det altid er vinter.

Men jomfru Vår sendte bud, at nu kunne de snart vente hende.

Den eneste, der ikke kunne mærke noget, var gråspurven. Nu lå den hele dagen inde i svalereden og fløj blot ud et kvarters tid for at få en smule mad i livet. Den havde ikke mindste anelse om, at det nu igen skulle være sommer. For den var blevet helt tosset og bildte sig ind, at den var svalen.

Men så en dag kom svalen tilbage.

"Tsi! tsi!" peb den; "er alt i orden til at tage imod os?"

Det ville den først selv se efter, og derfor fløj den hele dagen rundt på mark og eng.

"Ret mange myg er der ikke endnu; men de kan jo komme," sagde den om aftenen, da den kom hjem.

Den kiggede ind i stærekassen for at hilse på naboen, men der var i øjeblikket ingen hjemme, og så lavede den sig til at gå i seng.

Men da den ville krybe ind i sin rede, kunne den mærke, at der lå nogen der inde.

"Hvad for noget!" sagde den, "hvem har understået sig til at tage min rede?"

"Det er ikke din!" sagde gråspurven, som lå derinde; "det er mig, der er svalen! Jeg er lige kommet hjem fra Afrika. Du kan tro, der var dejligt dér nede; jeg kan fortælle dig en hel mængde."

Svalen sad et øjeblik aldeles målløs. Så skreg den rasende:

"Ja, du kan tro, jeg skal fortælle dig, du usle spurv! Kunne jeg ikke nok tænke, det var dig, der havde været fræk nok til at stjæle min rede. Du var jo allerede småtosset i fjor. Vil du nu se til, du kommer ud med dig, og det i en fart!"

Men det hjalp ikke, alt, hvad svalen skreg og truede. Gråspurven var ganske sikker på, at den var i sin gode ret. Den blev ved at fortælle svalen, at den lige var kommet hjem fra Afrika, og den var så træt; nu ville den have ro til at sove.

"Jeg skal hævne mig!" sagde svalen og fløj bort.

Men inde i reden lå gråspurven ganske rolig og sov. Den drømte om de varme, dejlige lande med alle myggene og fluerne og kirsebærrene.

Den lå endnu og sov, da svalen midt om natten kom igen. Sit brede næb havde den fuldt af dynd, og ganske stille begyndte den at tilmure hullet ind til reden. Frem og tilbage fløj den hele natten, og da solen stod op, var hullet lukket tæt til.

"Nu kan den have det så godt!" tænkte svalen og begyndte at bygge sig en ny rede. –

Tre dage efter mødte svalen og stæren hinanden i engen. De hilstes og fortalte, hvad de havde oplevet, siden de sås.

"Det mærkeligste kommer til sidst!" sagde svalen. "Kan du tænke dig – – da jeg kom hjem, havde gråspurven taget min

rede, og jeg kunne slet ikke få den ud af den."

"Hvad for noget!" råbte stæren, "hvad gjorde du så ved den?"

"Ja, kom, skal du se," svarede svalen.

De fløj begge to hen til reden, og svalen fortalte, hvordan den havde hævnet sig. De hakkede hul med deres næb, og den stakkels spurv faldt død ned på jorden.

"Det er løn som forskyldt," sagde svalen, og stæren nikkede, for det syntes den også.

Men bogfinken og musvitten stod nede på jorden og så på den døde fugl.

"Stakkels gråspurv," sagde bogfinken, "det gør mig ondt for den."

"Den kunne ikke vente bedre skæbne," sagde musvitten. "Den var ærgerrig, og det har man ikke lov til, når man er gråspurv."

Gøgen

Dybt inde i skoven, midt på en grøn eng, lå der et stort, gammelt tjørnekrat, og i det byggede tornskadefolkene rede.

Den første majdag, solen skinnede ordentligt, var de færdige, og da de havde siddet lidt og snakket om det, lagde fru tornskaden tre gode æg.

"Se så," sagde hun og sukkede så dybt, som det er muligt for en tornskade at sukke. "Nu er ungdommen og galskaben forbi, og livets alvor begynder."

Hendes mand trøstede hende, så godt han kunne, men hun lagde sig gnaven til rette på reden og ville slet ikke høre på ham.

"Mandfolk snakker, som de har forstand til," sagde hun. "I skulle bare selv prøve engang, men I giver os en sludder for en sladder og lader os ligge på æggene. Sid nu ikke der og se så kælen ud. Det klæder dig grimt og gør mig nervøs. Rap dig hellere, og fang mig en fed flue."

Om aftenen var hun helt ude af sig selv.

"Havde jeg vidst det, jeg nu ved, så havde jeg ikke giftet mig, om så du havde sunget aldrig så sødt," skreg hun. "Jeg holder det ikke ud! Jeg holder det ikke ud! Nu flyver jeg."

Tornskaden hørte roligt på hende. Han havde haft den samme historie med sine andre koner – for tornskaden får sig en ny kone hvert forår – og vidste, det gik over.

"Du kan godt tage dig en lille sviptur endnu i dag," sagde han. "Men så må du også ligge smukt stille resten af tiden, ellers kommer der aldrig i evighed unger af de æg. Min forrige kone – –"

"Må jeg være fri for at høre om det fruentimmer!" skreg hun.

I det samme fløj hun til vejrs, og tornskaden skyndte sig efter hende for at passe på, at hun ikke kom noget til, så rasende hun var.

Men ligesom de var borte, sad der en anden fugl ved reden og stirrede ned i den.

Den var meget større end tornskaden og helt gråbrun med lyse pletter på bryst og bug. I munden havde den et æg, som den forsigtigt lagde ved siden af de andre. Det var ikke større end de og lignede dem på en prik.

Et øjeblik sad den fremmede fugl og så bedrøvet på den lille, lune rede, hvori den havde lagt sit æg. Så løftede den vingerne og fløj over engen ind i skoven. Oppe i et højt træ sad dens mand og ventede på den.

"Fik du ægget anbragt?" spurgte han.

"Ja," sagde hun. "Jeg lagde det hos tornskaderne i tjørnekrattet henne på engen. Det er skikkelige folk; de vil nok være gode mod vort barn."

"Så kan vi ikke gøre mere," sagde han. "Kuk, kuk!"

Og så fløj de begge to.

Da tornskadefolkene kom hjem, lagde de ikke mærke til, at der var fire æg i stedet for tre. For det første var ingen af dem synderlig stiv i regning, og for det andet var fruen nu blevet i bedre humør. Hun lagde sig nok så fromt på æggene, og hendes mand sang for hende, så det klang i skoven.

I fjorten dage lå hun trofast og rugede, mens han fløj rundt og fangede sommerfugle og larver og fluer. Dem spiddede han på tornene tæt ved reden, så hun nemt kunne svippe hen og nappe dem og være tilbage i en ruf.

"Du er alligevel en skikkelig fyr," sagde hun og nikkede nådigt. "Men det er da for resten også rimeligt, du dægger lidt for mig, siden det er dine æg, jeg ligger på."

Den femtende dags morgen gik æggeskallerne itu, og der lå fire, nøgne unger og gabede med brede, gule næb. Tornskaden betragtede dem opmærksomt.

"De har jo hverken øjne eller næb," sagde han, "men det kommer nok alt sammen."

"Hvor de er yndige!" sagde fru tornskaden.

Hendes mand så skælmsk på hende og fløjtede.

"Og du ville slet ikke ruge dem ud!" sagde han.

"Vås!" svarede hun fornærmet. "Det har jeg aldrig sagt. Du skulle skaffe dine stakkels børn lidt mad i stedet for at sidde der og komme med flovser. De gaber, så jeg kan se dem helt ned i deres søde små maver."

Og tornskaden fløj og kom igen og fløj igen den hele udslagne dag og mange, lange dage derefter. Hver gang, han kom med mad, gabede ungerne lige højt; det var, som om de aldrig kunne blive mætte. Men de var ikke lige grådige alle fire. Den ene af dem var langt mere forslugen end de andre, men den voksede også meget stærkere.

"Det bliver en dygtig tornskade," sagde faderen og strøg den med næbbet over ryggen.

"Du må ingen forskel gøre på dine børn," svarede moderen strengt. "Jeg synes nu, de små er de sødeste."

En aften sad tornskaden helt modfalden ved siden af sin kone, der lå på reden for at holde de små varme.

"Det er strengt, når man har en stor familie," sagde han. "Ordentlig skal man jo se ud, men der er aldrig tid til at pudse

sig, og jeg synes, det er en evighed, siden jeg har slået en lille trille. Tiderne bliver også sløjere og sløjere. Sommerfugle er næsten ikke mere til at opdrive, og i morges snappede bogfinkerne to gange en dejlig larve lige for næbbet af mig. Du kommer til at hjælpe mig. En fattig fugl som jeg har ikke råd til at lade sin kone sidde hjemme på stads."

"Kalder du dine børn for stads?" spurgte hun. "For resten behøver du aldeles ikke at blive så hidsig. Nu har de alle fire dun på; så kan de godt ligge alene i denne varme. Fra i morgen af skal jeg hjælpe dig."

Nu fløj begge tornskadefolkene skoven rundt og sled i det for at skaffe føden til familien. Men hvor meget de så bragte hjem, gabede ungerne lige højt og skreg og puffede til hinanden for at komme først og få det største stykke.

En middag, da forældrene kom hjem med næbbet fuldt af mad, var der et forskrækkeligt spektakel i reden. Ungerne strakte hals, som de aldrig havde gjort før, og skreg i munden på hinanden.

"Tal én ad gangen, så man kan forstå jer," sagde fru tornskaden. "Hvad er der så i vejen?"

langt om længe fik hun at vide, at den store unge havde puffet en af de små ud af reden. Den havde ligget lidt nede i græsset og pebet så ynkeligt, og så var ræven kommet og havde ædt den.

"Han slog først, " sagde den store unge. "Jeg kunne ikke gøre ved, at han faldt ud."

"Ja, jeg skal lære dig," sagde tornskaden og fo'r i den.

Men hans kone hakkede ham i nakken og skændte alvorligt på ham.

"Skam dig at blive så hidsig!" skreg hun. "Vil du mishandle det uskyldige barn? Du vover ikke at røre hende! Du kan da nok begribe, hun kunne ikke gøre ved det."

Og da de havde grædt lidt over den døde unge, fløj de ud for at hente mere mad. De glemte snart det barn, de havde mistet; for de tre, der var i live, havde så forskrækkelig en appetit, at forældrene somme tider var lige ved at opgive ævred. Den store blev ved at vokse og var allerede dobbelt så stor som de to andre, der klagede over, at den trykkede dem i reden og tog maden fra dem.

"I må se at holde fred, til I kan klare jer selv," sagde tornskademor.

"Bare vi havde dem vel konfirmerede og var af sted med dem til de varme lande," sagde tornskaden bekymret.

Der gik en uges tid, og så hændte der noget, der gjorde tornskadefolkene dybt bedrøvede. En dag, da de kom hjem, var der ikke andre end den store unge i reden.

"Hvor er dine søskende?" skreg moderen angst.

"Jeg kunne ikke gøre ved det," peb ungen. "De faldt ud. Jeg kunne ikke gøre ved det! Jeg vendte mig bare lidt, og så faldt den ene, og så blev jeg så forskrækket, at jeg kom til at støde til den anden, så den også faldt ud. Jeg kunne ikke gøre ved det. Og så kom ræven og åd dem."

De to gamle sad og græd, som de var piskede.

"Vi har bygget reden for lille," sagde tornskaden til sidst. "Men hvor kunne jeg vide, at jeg skulle få så stort et barn. Det er jo rent uhyggeligt, så hun vokser."

"Du skulle have tugtet hende i tide," sagde tornskademor. "Å, mine stakkels, små, søde børn!"

"Bare vi nu må beholde den sidste," sagde tornskaden. "Nu skal du være en god pige og huske på, vi har ikke andre end dig."

Det lovede ungen, og imens åd den al den mad, forældrene havde bragt.

"Mer mad! mer mad!" skreg den. "Jeg er så sulten, så sulten!"

Og tornskaderne styrtede af sted for at finde noget til den.

Nu bragte de mere mad, end de havde gjort, den gang alle børnene var i live, men ungen kunne aldrig få nok. Den voksede og voksede og blev til sidst så stor, at den ikke mere kunne være i reden. Så kravlede den ud og satte sig på en gren ved siden af.

"Gud forbarme sig, barn!" skreg tornskademor, da hun kom hjem og så den sidde der. "Du falder jo ned og brækker halsen."

"Du skænder altid på mig," sagde ungen forknyt. "Jeg kunne ikke mere være derinde. Jeg gør alting galt og kan ikke gøre for det. Jeg ville ønske, jeg var død. Har du noget mad?"

De to gamle hjalp den forsigtigt ned på jorden og bad den gemme sig godt i græsset og ikke skrige, for at ræven ikke skulle høre den. De bragte den mad over hundrede gange hver dag, og den blev ved at vokse. Efterhånden groede fjerene ud i dens vinger og hale, så den kunne flagre tværs over engen, og forældrene måtte tit lede efter den og kalde på den, når de kom med mad. Det så helt underligt ud, når de tre sad sammen; for nu var ungen dobbelt så stor som tornskadefolkene, så den måtte lægge sig på maven, for at de kunne nå at putte maden ind i munden på den. Og så var den helt gråbrun med lyse pletter på bryst og bug.

Tornskaden sad somme tider længe og så på den.

"Den ligner ikke familien," sagde han til sin kone, der sad og halvsov, så træt var hun. "Vi er ikke så store og har heller ikke den kulør."

En morgen snappede ungen en væmmelig stor lådden larve, der krøb i græsset.

"Spyt ud! Spyt ud!" skreg moderen. "Den er giftig! Du kan dø af det!"

"Sådan nogle spiser jeg så tit," svarede ungen roligt. "Den gør mig ikke noget, og jeg kan ikke blive mæt af det, I giver mig."

"En underlig tornskade," sagde dens far og rystede på hovedet.

"Det er slet ikke nogen tornskade," var der en, der sagde tæt ved.

Han så op og fik øje på en gammel gærdesmutteoldemor, der sad og gyngede i en gren.

"Hvad er det ikke?" spurgte han.

"Det er ikke nogen tornskade," sagde hun igen.

"Er det ikke nogen tornskade? Har ikke min kone selv lagt ægget i vor rede, og har vi ikke ærligt og redeligt opdraget hende sammen med hendes søskende, som nu er døde?"

"Er de døde?" sagde den gamle gærdesmutte. "Herre Gud! Ja, sådan går det. Det er den gamle historie, og en overmåde hæslig historie oven i købet."

"Lad mig høre den historie," sagde tornskaden og fløj op og satte sig ved siden af gærdesmutten. Dens kone fløj med, og ungen sad nede i græsset og lyttede og gabede.

"Den er såmænd snart fortalt," sagde gærdesmutten. "Men det er bedst, nogle flere får den at høre. Ungdommen har godt af at lytte til de gamle."

Så skreg den, så højt den kunne med sin tynde stemme, og rundt om fra kom flyvende en mængde gærdesmutter og tornskader og lærker og siskener og stillidser og mange andre små fugle. De satte sig i buskene rundt om og så på gærdesmutten og lyttede.

"Kender I ikke en stor, grå fugl, der somme tider snuser omkring vores reder?" spurgte den gamle.

"Jeg kender den godt, det er høgen," sagde en ung stillids, der vidste alting og fortalte det.

"Nej – visnæse!" svarede gærdesmutten. "Jeg ville ønske, du havde ret. Det var meget bedre for os, for så blev vi ædt, og så var det forbi med det samme. Høgen tager os til sine unger, ligesom vi tager fluerne og larverne til vore. Det er ærligt spil og verdens gang, og der er ikke noget at sige til det, selv om det er beklageligt for den, der bliver ædt. Den fugl, jeg taler om, hedder gøgen. Den ser ud som høgen omtrent, men er ikke sådan en dristig røver og endnu mindre en hæderlig fugl, der skaffer mad til sine børn. Den er en rigtig lumsk og doven krabat, der ikke bestiller andet end flyve rundt i skoven og lapse sig og sige kuk-kuk. I må ikke tro, den bygger rede som vi andre anstændige fugle. Aldrig har den lagt to strå oven på hinanden. Aldrig har den ligget på sine æg, aldrig holdt sine unger varme i de kolde nætter, aldrig puttet en flue ned i deres små gule næb."

"Men gud forbarme sig!" sagde fru tornskaden. "Hvad gør den da?"

"Ja – du ved det ikke, stakkels kone!" svarede gærdesmutten, "men du skal få det at vide. Så snart den har lagt et æg, tager den det i næbbet og bærer det hen i et skikkeligt fuglepars rede. Så ruger de to det ud og mader ungen sammen med deres egne.

De ved ikke, hvor godt de skal gøre det, de slider sig sønder og sammen for at skaffe mad til det store bæst. Ved I så, hvad tak de får for deres kærlighed? Jo – gøgeungen tager maden fra deres egne børn, og når den har vokset sig stor nok til det, puffer den dem ud af reden, for at den selv kan få det mageligere. – Der har I historien."

De små fugle sad og rystede på grenene. Tornskadefolkene stirrede målløse på gærdesmutten, og alle deres fjer rejste sig af skræk.

"Se på de to der!" sagde gærdesmutten og pegede på dem. "De har haft gøgens unge i pleje i sommer. Se, hvor de er magre og forpjuskede. Spørg dem, hvor deres egne, små børn er henne. Men vil I se deres onde plejebarn, så sidder hun dernede i græsset og gaber med sit grådige næb."

Alle fuglene så ned på ungen og opløftede et stort skrig.

"Gøgeunge! Gøgeunge!"

Den løb et stykke ud på engen, så vendte den sig om og skreg:

"Det er ikke sandt! Det er ikke sandt! Jeg er hverken ond eller utaknemmelig!"

Men fuglene fløj efter den og ville hakke den ihjel. Forrest i flokken var den unge stillids, der skreg højere end alle de andre. Allerbagest kom begge tornskadefolkene, der var helt fortvivlede over det, de havde hørt, men bad så mindeligt, at de ikke måtte gøre ungen noget.

"Det er jo dog den eneste, vi har!" sagde tornskademor. "Og jeg har ruget hende ud, og vi har madet hende og opdraget hende. Hun er alligevel på en måde vort barn."

Gøgeungen gav stillidsen et rap med næbbet, så den trimlede.

"Jeg er stor nok til at forsvare mig selv," sagde hun. "Jeg ser nok, at jeg har skinnet imod mig, og derfor vil jeg gå min vej. Jeg siger mine plejeforældre tak, for hvad de har gjort imod mig, men jeg tror ikke på gærdesmuttens historie, og jeg skal nok få sandheden at vide, om jeg så skal rejse til verdens ende."

Så fløj den – over engen, over den hele skov. Alt som den fløj, mærkede den på sine vingers kraft, at nu var den voksen. Den fløj ud over marken, over andre skove og enge, hvor bønderne satte høet i stak, langt bort til fremmede lande.

Hver gang den hvilede sig, grundede den på den historie, den havde hørt. Den kunne slet ikke forstå den, slet ikke tro den. Den vidste med sig selv, at den ikke var mere ond end andre fugle, og den kunne ikke begribe, hvorfor dens moder havde udsat den for alles foragt og had.

Den tænkte på, om den monstro aldrig skulle møde hende og få rede på det alt sammen.

Så blev det vinter heroppe i Danmark.

Bladene faldt af træerne i skoven, og den grønne eng gemte sig under et tykt, hvidt snetæppe. Midt ude i sneen ragede tjørnekrattet op som en bunke sorte ris. Hist og her på kvistene hang der endnu et bær, helt indskrumpet af frosten.

Der var ingen sommerfugle mere, ingen fluer, ingen larver og ingen andre fugle end spurvene og bogfinkerne og musvitten og så de store krager, der skreg og baskede med vingerne for at holde sig varme. Gærdesmutten, tornskaden, stillidsen og alle de andre var fløjet deres vej ned imod syd, hvor solen skinner varmere, og bladene altid er grønne.

Og dernede i de varme lande sad den unge gøg juleaften oppe i et højt træ og stirrede bedrøvet ud over egnen. Solen var ved at gå ned, og tusinde blomster strålede i dens glans. Men gøgen så ikke noget af det. Den havde ikke fundet sin moder og ikke glemt gærdesmuttens historie. Men den havde mødt tre andre unge gøge, som havde oplevet ganske det samme, og den syntes, den hørte til en forbandet slægt, der ikke var værd, at solen skinnede på den.

Bedst som den sådan sad i sine sørgmodige tanker, raslede det i bladene ved siden af, og en stor, gammel gøg stak hovedet ud og stirrede på den.

"Du ser ikke videre fornøjet ud," sagde den gamle. "Hvorfor hænger du med næbbet? Er her ikke varmt nok og mad nok?"

"Jeg søger efter min moder," svarede den unge.

Den gamle gøg hoppede hen på grenen ved siden af den og så vist på den.

"Måske er jeg din moder," sagde den så. "Jeg så dig i middags ovre i lunden og har længe siddet og iagttaget dig. Der er noget i mit hjerte, der siger mig, at du er en af mine."

"Hvis du er min moder, har du slet ikke noget hjerte," svarede den unge. "Min moder er ond, hun har gjort mig fortræd."

Og så fortalte den sin historie. Den gamle gøg hørte opmærksomt på den og nikkede engang imellem med hovedet.

"I et tjørnekrat, siger du?" spurgte den, da den unge tav. "I en stor, stor skov oppe i Danmark? – Ja – det passer alt sammen, og du er min datter. Hvor du er blevet stor og køn!"

Den strøg hende kærligt med næbbet over vingen, men hun fløj med et stort skrig et stykke væk og rystede sine fjer.

"Rør mig ikke!" sagde hun. "Du er ond, jeg hader dig!"

"Herre Gud!" sagde den gamle gøg uden at bryde sig om sit barns vrede. "Jeg husker det såmænd, som om det var i går, hvordan jeg fløj rundt med det æg, du lå i, og ledte efter en rede. Jeg måtte jo finde en, hvor æggene lignede mit, ellers havde folkene opdaget det og kastet det ud. Det varede længe; til sidst blev jeg så træt, at jeg var bange for, jeg skulle tabe det."

"Jeg ville ønske, du havde gjort det!" skreg den unge. "Så var jeg aldrig kommet til verden, havde ikke dræbt mine gode plejesøskende, ikke pint de stakkels, kærlige tornskadefolk, ikke hørt min moder blive skældt ud for en ond og doven fugl uden at kunne sige et ord til hendes forsvar."

Den gamle gøg sagde ingenting, men så blot på sit vrede barn.

"Hvorfor har du ikke bygget dig en rede som andre ordentlige fugle?" sagde den unge. "Og ruget dine æg ud? Og bragt dine børn mad? Hvorfor? Hvorfor?"

Den gamle gøg rystede tungsindigt på sit grå hoved.

"Enhver har sin skæbne," sagde den og sukkede, "og jeg har min. Det er ikke så let at være gøg, må du tro. Ja, du kommer jo selv til at prøve det, når du til sommer skal op til Danmark og lægge æg."

"Tror du, jeg vil bære mig så sjofelt ad som du?" spurgte den unge hånligt.

"Og tror du ikke gerne, jeg havde bygget mig en rede og haft mine børn hos mig, til de var voksne og fløj ud i verden?" spurgte den gamle. "Tror du, det er med et let hjerte, at jeg hver sommer lægger mine æg i fremmede reder og aldrig får at vide, hvad der bliver af dem?"

"Hvorfor gør du det så?"

"Jeg kan jo ikke andet," sagde den gamle. "Det er gøgens sørgelige hemmelighed. Hør efter, så skal jeg fortælle dig den. Jeg kan kun lægge ét æg hver ottende dag. Forstår du så, at det ene ville rådne, inden det næste blev lagt, og at jeg ikke kan ruge dem ud selv?"

"Hvorfor lægger du ikke æggene hurtigere?" spurgte den unge gøg. "Gider du ikke? Gærdesmutten sagde, du var så doven."

"Ak jo," sagde den gamle. "Jeg gad så gerne. Der er ikke den ting, jeg ikke ville gøre, om jeg kunne få lov at beholde mine børn. Men jeg kan ikke. Der er kun plads til ét æg ad gangen i min krop, og hvert æg er otte dage om at danne sig."

Den unge så mistroisk på hende.

"Jeg tror dig ikke," sagde den bestemt. "Det er bare udflugter, du kommer med. Tornskaden er ikke engang halvt så stor som du, og den lægger sine æg i en ruf."

"Det gør den," svarede den gamle gøg, "og det er dens lykke, at den kan. Men den æder heller ikke sådanne store giftige larver som vi gøge. Dem er der ikke videre kød på, forstår du, og derfor må vi have så mange af dem, og derfor må vores mave være så stor, at der kun bliver ganske lille plads til æggene."

"Kan jeg stole på, hvad du siger?" spurgte den unge.

"Det kan du," sagde moderen. "Sådan hænger det sammen og ikke anderledes. Det ene kommer af det andet, ser du; man skal bare forstå det. Så kan man bære det, selv om det er aldrig så tungt."

"Ja, så har du jo ingen skyld," sagde den unge, da den havde siddet lidt og tænkt over det. "Og jeg må bede dig om forladelse,

fordi jeg har været så vred på dig. Men jeg synes, det er hårdt, at de andre fugle ikke ved det og miskender os."

Den gamle stirrede alvorligt hen for sig og sagde så:

"Sådan går det så tit her i verden. Folk snakker, som de har forstand til, og der er ikke andet for end at lade dem snakke. Det kan man også nok, når man har en god samvittighed og passer sit arbejde. Og gøgens arbejde er nu engang at æde lådne larver."

Solen var gået helt ned, og det blev mørkt. De to gøge sad endnu længe og snakkede om det. Så faldt de i søvn. Den unge drømte, at hun fløj rundt med sit æg i næbbet og ledte efter stillidsens rede for at lægge det der. Den gamle drømte, at den tid var kommet, da den ingen flere børn skulle have og ikke mere måtte gå i sådan en angst og sorg for deres skæbne.

Syrenbusken

Der var et skrækkeligt spektakel i syrenbusken.

Skønt det ikke blæste det allermindste, rystede grenene fra øverst til nederst, og alle bladene dirrede, så man kunne få ondt i øjnene af at se på dem.

Bogfinken satte sig, som den plejede, i busken for at tage sig sin middagslur; men grenen rystede sådan under den, at den ikke kunne få lukket et øje, og den fløj helt forskrækket hen i guldregnen. Den spurgte sin kone, hvad i alverden der dog kunne være i vejen med den skikkelige busk; men hun lå på sine æg og havde ikke tid til at svare. Så spurgte den sin nabo, musvitten, og musvitten kløede sig i sin sorte kalot og rystede hemmelighedsfuldt på hovedet.

"Jeg forstår ikke buskesproget," sagde den. "Men noget er der på færde. Jeg mærkede det allerede i morges, da jeg sad derovre og sang."

Så satte den sig i guldregnen ved siden af bogfinken, og de stirrede begge to på den underlige busk.

Der var nu ikke andet i vejen med syrenbusken, end at *roden* var blevet gnaven.

"Her skal man sidde og slæbe for hele familien!" brummede den. "Det er mig, der gør hele arbejdet. Jeg må skaffe mad til grenene og bladene og blomsterne og oven i købet holde dem fast, ellers tog blæsten nok snart ved hele stadsen. – Og hvem tænker så på en tro tjener som mig? Falder det nogen sinde de fine fyre deroppe ind, at en anden en også kan trænge til en smule adspredelse? – Jeg hører dem snakke om forår og solskin og alt sådan noget; men selv får jeg ikke en smule af det. – Jeg

ved ikke engang rigtig, hvad det er; jeg ved bare, at om foråret æder de alle sammen, som om de var rent tossede. Ved vintertid er konditionen meget ordentlig; så er her ikke mere at bestille, end man kan overkomme, og her er lunt og hyggeligt. Men så snart der kommer varme i luften, er det et rent hundeliv at være rod."

"Tag dygtigt fat i jorden, du gamle rod!" skreg grenene. "Det blæser op, det bliver storm!"

"Skaf mere mad herop, du sorte rod!" hviskede bladene. "Der er langt igen, inden hele familien er færdig med at vokse."

Så begyndte blomsterne at synge:

"Lidt vand var rart,
men send det snart!
I solens brand
man drikke kan.
Vær god, vær god,
du grimme rod,
og send os vand
på stand!"

"Ja – er det ikke det, jeg siger?" brummede roden. "Det er mig, der trækker hele læsset. Men det skal vi snart få en ende på. Jeg vil op og vaskes ren i regnen og lade solen skinne på mig, så folk kan se, at jeg er lige så god som de andre. – Halløj, I lapsede grene, som ikke gør nytte for fire skilling! Nu er jeg ked af at arbejde for sådanne dagdrivere. Jeg vil op og have mig en fridag. Tag fat, for nu slipper jeg!"

"Dagdrivere?" skreg grenene. "Du snakker nok, som du har forstand til, dumme rod. Vi bestiller vist lige så meget som du."

"I?" spurgte roden. "Hvad da, om jeg må spørge?"

"Vi stritter hele dagen for at løfte de grønne blade op i solskinnet," svarede grenene. "Vi må sprede os til alle sider, for at de kan få lige meget alle sammen. Kunne du kigge herop, så skulle du se, hvor nogle af os er krogede af bare anstrengelse. – Nej, bladene kan du kalde dagdrivere, hvis du endelig vil have nogen at lade dit gnaveri gå ud over."

Roden grundede i nogen tid på det og syntes til sidst, det var ganske fornuftigt. Og så gav den sig til at holde et frygteligt hus med de grønne blade.

"Hvor længe tror I, jeg gider være jeres tjener?" brummede den. "Jeg siger pladsen op til den første, gør jeg! Så kan I selv tage fat og bestille noget, I dovne blade!"

Grenene begyndte nu også at skænde og skreg til bladene:

"Roden har ret! I skal gøre gavn, det siger vi med. Vi er ked af at bære jer."

Og de knagede dygtigt for at give deres ord mere eftertryk.

"Så sagte, du sorte rod!" hviskede bladene. "Og vær I ikke så vigtige, I lange grene. I skulle ikke råbe så højt, for det var dog kedeligt, om folk fik at vide, hvad for nogle dosmere I er. – Tror I ikke, vi har vort arbejde, så vel som I?"

"Lad os høre!" sagde grenene og rakte sig.

"Lad os høre!" sagde roden og gjorde sig så stiv, den kunne.

"Ved I da ikke, at det er os, der laver maden til?" hviskede bladene. "Tror I, ordentlige folk kan spise den rå, sådan som roden tager den i jorden og sender den op gennem grenene? Nej– den må først op til os, og når vi har fået den, lægger vi i kakkelovnen og koger løs med solstråler, til det hele er i orden. – Kalder I ikke det at gøre nytte?"

"Jo-o!" sagde grenene og knirkede genert. "Der kan jo være noget i det."

De gav sig til at forklare det for roden, som ikke rigtig havde forstået det endnu, og den syntes også, det lød ganske rimeligt.

Lidt efter hviskede bladene igen:

"Siden I absolut vil have nogen at skælde ud, hvorfor går I så ikke til blomsterne? De er pænere klædt på end nogen af os andre; de sidder højst på strå, nærmest ved solen. Og hvad bestiller de? Måske I ved det – for vi ved det min tro ikke."

"Det er rigtigt!" skreg grenene. "Der har vi dagdriverne."

"Det er rigtigt!" brummede roden. "Vi vil ikke længer finde os i det. Vær så god at gøre rede for jer, I dovne, pyntede blomster! Hvad duer I til? Hvorfor skal vi andre slide for jer?"

Blomsterne gyngede sig sagte frem og tilbage og sendte deres duft ud i luften. Tre gange måtte de andre spørge, inden de fik svar, men så sang blomsterne:

Vi ligger og svømmer
i solen og drømmer.

Ja, det vil vi tro!" sagde bladene. "Og det kalder I arbejde?

Men blomsterne sang igen:

Vi ligger og svømmer
i solen og drømmer
om lys og lykke og kærlighed,
om hele Himmerigs herlighed,
om tusinde fagre syrener små,
som skal af den sorte jord opstå.

"Vås!" hviskede bladene, og, "vås!" skreg grenene, og, "vås!" brummede roden, da den havde fået det forklaret.

Alle var de enige i, at det var en stor skam, de skulle arbejde for de dovne blomster. Og de rystede og knagede og hviskede og skreg og brummede af bare arrigskab, så det blev et forskrækkeligt spektakel.

Men blomsterne lo bare af dem og sang:

Brum, rod, og hvisk, blad!
Blomsten den er lige glad.
Knag, I lange, brune kviste,
aldrig blomsten sin drøm skal miste!

Sommeren gik, og det blev efterår.

De unge grønne grene tog deres vinterfrakke på. Bladene havde ingen vinterfrakke. Det var de meget fornærmede over og ærgrede sig i den anledning en gulsot på halsen. Så døde de. Et for et faldt de til jorden og lå til sidst i en hel dynge over den gamle, gnavne rod.

Men blomsterne var for længe siden gået bag af dansen. På deres plads sad nogle underlige, grimme tingester, som raslede, når det blæste. Og da den første vinterstorm fo'r over syrenbusken, faldt også de af, og der var ikke andet tilbage end de bare grene.

"Hu ha!" sukkede grenene. "Nu bytter vi gerne med dig, du sorte rod. Nu har du det lunt og rart i jorden."

Roden svarede ikke, for den havde fået noget at spekulere på. Lige ved siden af den lå nemlig en sær lille ting, som den slet ikke kunne blive klog på.

"hvad er du for en fyr?" spurgte roden, men fik ikke noget svar.

"Kan du svare, når ordentlige folk taler til dig?" sagde roden igen. "Vi er jo naboer, så det er da rimeligt, vi gør hinandens bekendtskab."

Men den underlige ting sagde stadig væk ikke noget, og roden spekulerede hele vinteren på, hvem den monstro kunne være.

Ud på foråret svulmede tingen og blev så tyk, og en dag skød en lille grøn spire ud af den.

"God dag!" sagde roden. "Glædeligt forår! Måske det nu passer dig at svare på, hvad jeg spurgte dig om for et halvt år siden – hvem har jeg den ære at tale med?"

"Jeg er blomstens drøm, " svarede tingen. "Jeg er et frø, og du er en dumrian."

Roden grundede lidt på det. At den blev kaldt en dumrian, brød den sig ikke om, for når man er rod, må man finde sig i at blive skældt ud. Men den kunne ikke rigtig forstå det med blomstens drøm, og så bad den om nærmere forklaring.

"Jeg kan mærke, at jorden er for hård endnu, til at jeg kan bryde igennem," sagde frøet, "og så kan jeg gerne slå en passiar af med dig. – Ser du, jeg lå inde i en af blomsterne, da I skændtes med dem i sommer, og hørte det hele. Jeg grinede dygtigt af jer, kan du tro, men jeg turde ikke tale med; det var jeg for grøn til."

"Nå – men nu er du stor og har lov til at snakke?" spurgte roden.

"Stor nok til at blæse dig et stykke," svarede frøet og skød i det samme en nydelig lille rod ned i jorden. "Nu har jeg min egen rod, så jeg behøver aldeles ikke at finde mig i din uforskammethed."

Den gamle rod gjorde store øjne, men sagde ingenting.

"For resten vil jeg helst behandle dig med høflighed," sagde frøet. "Du er jo dog på en måde min fader."

"Er jeg?" sagde roden og så så vigtig ud, den bare kunne.

"Naturligvis," svarede frøet. "I er alle sammen mine forældre. Du har samlet mad til mig i jorden, og bladene har kogt den i solen. Grenene har løftet mig op i lys og luft, men blomsten vuggede mig i bunden af sin kalk og drømte og hviskede sin drøm i øret på humlebierne, for at de skulle fortælle den til de andre sirener. I har givet mig hver sit – jeg skylder jer alle livet."

Der fik roden noget at tænke på. Det var næsten midsommer, før den fandt ud af det. Men da den rigtig havde fået det ind i sit dumme hoved, spurgte den i en usædvanlig høflig tone grenene, om der ikke stod en pæn lille syrenbusk ved siden af.

"Vel gør der det!" svarede grenene. "Men pas du blot din forretning, og hold fast. Det blæser, som vi skulle vælte med det samme."

"Vær I kun rolige," sagde roden. "Jeg skal nok holde fast. Jeg vil blot fortælle jer, at den lille syrenbusk er mit barn."

"Ha, ha!" lo grenene. "Tror du, en gammel sort rod som du kan få sådan et nydeligt barn? Den er så fin og frisk og grøn, så du slet ikke kan tænke dig det."

"Det er alligevel mit barn," sagde roden stolt.

Og så fortalte den grenene, hvad den havde hørt af frøet, og grenene fortalte det igen til bladene.

"Nå, sådan!" sagde de alle sammen, og så forstod de, at de var en stor husstand, hvor enhver havde sin gerning at røgte.

"Hys!" sagde de til hinanden. "Lad os passe på, at vi ikke forstyrrer blomsterne i deres drøm."

Og den gamle rod sled i det, som om den var betalt for det, for at samle rigtig megen mad, og grenene strakte sig og rakte sig og krummede sig på det grueligste for at skaffe dygtig lys og luft, og bladene viftede i den lune sommervind og så ud, som om de slet ingenting bestilte; men inden i dem kogte og brasede det i tusinde små køkkener.

Og oppe i toppen sad blomsterne og drømte og sang:

Visselulle, du lille frø!
Blad skal falde, og blomst skal dø,
du skal synke i sorten jord,
vokse op til en busk så stor,
busk med blad og blommer,
der dufter i skærsommer!

Regnormen og storken

Midt i en gammel have lå der engang et gammelt hus, og rundt om haven var der store grønne enge, så langt man kunne se.

Huset var tækt med strå og helt overgroet med vedbend. Rankerne krøb over taget lige til skorstenen og over den med og hang ned for vinduerne som tætte, grønne gardiner, så der næsten slet intet lys kunne slippe ind i stuerne.

Det gjorde nu ikke noget, for det gamle hus var tomt.

For mange år siden havde der boet en præst; men da hans kone og hans to små drenge var døde, fordi der var så fugtigt, rejste han bort, og siden ville ingen bo der. Nu lå huset ensomt og forladt, væggene var skimlede af fugtighed, kælderen stod fuld af vand, og gulvene rådnede op. Træerne groede i haven, som de havde lyst og kunne enes om, og græsset voksede over alle gange.

Men ude i engene gik køerne om sommeren og græssede og brølede, og frøerne kvækkede hver aften muntert i de dybe grøfter. Når det lakkede mod høsten, kom karlene oppe fra herregården og slog græsset og satte det i stak og kørte det hjem. Så blev det efterår, og stormen sang, og bladene faldt af træerne i haven. Og så blev det vinter, og sneen lå på det gamle døde hus og de store enge.

Men når sneen var smeltet, og engene grønnedes igen, og det blev forår, så kom *storken*.

Den havde sin rede på taget af det gamle hus og beholdt sin sommerbolig deroppe, da præsten rejste. Fugtigheden kunne ikke nå så højt, og for resten var lejligheden ganske efter dens hjerte. Rolig kunne den spadsere i havens gange, hele huset

havde den for sig selv, og den kunne lede længe, før den fandt så mange frøer som i de store enge. Den vidste også godt, at den havde det bedste storke-embede i hele landet, og skyndte sig hvert forår herop, for at ikke en anden stork skulle tage det fra den.

En sommerdag kom den spadserende hjem fra engene. Den havde bragt fem frøer op til konen og børnene, der lå i reden på taget. Selv havde den spist to og så en halv snog til dessert, så den var mæt og i godt humør. Den anden halve snog havde den i næbbet.

Midt i gangen blev den stående og så på en vældig regnorm, der vred sig på jorden.

"Du er nok ikke bange af dig?" sagde storken.

"Spar mit liv, høje herre, hvem De så er!" bad regnormen og vred sig dobbelt så ynkeligt.

"Du kan vel se, hvem jeg er," svarede storken.

"Ak nej!" sagde regnormen. "Det kan jeg rigtignok ikke, jeg er jo blind. Men jeg hørte Dem komme spadserende og blev så angst, at jeg af bare forfjamskelse ikke kunne finde mit hul."

Storken følte sig smigret over dens angst. Den lagde den halve snog fra sig i græsset og kroede sig og stod på ét ben, hvilket er det samme, som når en fin mand folder armene over brystet.

"Jeg er storken!" sagde den så og så ret op i luften.

"Jøsses!" sagde regnormen.

"Kender du mig så?" spurgte storken.

"Skulle jeg ikke kende den fornemste fugl i hele landet?" sagde regnormen. "Frøerne ryster jo for Dem i deres grøfter, og

snogene tager syvmilestøvler på, bare de ser Dem langt borte. Ak ja! De har såmænd ædt mange hundrede af mine brødre."

"Det har jeg," svarede storken, "og ved lejlighed æder jeg naturligvis også dig. Tilfældigvis er jeg for øjeblikket mæt. Det kan du takke din gud for."

"Jeg takker Deres Højvelbårenhed tusinde gange," sagde regnormen. "Å – jeg kender Dem så godt af omtale. Menneskene ærer Dem mer end nogen anden fugl. Det er jo Dem, der bringer de små børn?"

"Nå–å!" svarede storken lidt genert og satte hastigt benet ned på jorden igen. "Det er det egentlig ikke – dvs. det er en overdrivelse. For resten har jeg ikke noget imod, at man fortæller det. Det giver altid anseelse."

Imens var regnormen krøbet et stykke bort.

"Hvor skal du hen?" spurgte storken og hakkede den lidt i ryggen med sit lange næb.

"Av – ak – om forladelse!" stønnede ormen. "Jeg ville blot hen til mit hul. Jeg har dårlig tid til at ligge her og drive og tør desuden ikke misbruge Deres Højvelbårenheds ædelmodighed."

"Så længe jeg har tid, har du også, skulle jeg mene," sagde storken. "Jeg lover dig, at jeg ikke skal æde dig, og en kavaler står altid ved sit ord. Men det gælder kun for i dag, og hvis jeg ikke bliver sulten."

"De er alt for god," svarede regnormen ærbødigt.

Storken gav sig til at spadsere op og ned i gangen. Den lagde nakken tilbage, stak maven frem og løftede benene uhyre højt. Men så kom den i tanker om, at regnormen jo ikke kunne se

den, og så stod den stille igen. I det samme kaldte storkefruen oppe fra reden, og han knebrede med næbbet til svar.

"Sagde Deres Højvelbårenhed noget?" spurgte regnormen.

"Jeg talte ægyptisk med min gemalinde," sagde storken. "Vi har et gods dernede – i Afrika, skal jeg sige dig. Vi taler altid sproget indbyrdes. For resten er der meget rarere dernede; jeg blev der gerne altid, når det ikke var for børnenes skyld. Men du forstår sagtens ikke, hvad jeg siger – har du rejst?"

"Ak nej!" sagde regnormen.

"Hvor er du da om vinteren?"

"Jeg bliver heroppe," svarede ormen.

"Hu ha!" sagde storken. "Det må være fælt at vade i den sne og is. Bliver du ikke kold om fødderne?"

"Jeg har ingen fødder," svarede regnormen fornøjet. "Og jeg graver mig dybt ned i jorden, når det er koldt."

Storken så eftertænksomt på den og sagde så:

"Jeg ved ikke rigtigt, om det passer sig for mig at stå her og snakke med en fyr som dig. Du mangler jo det meste af det, ordentlige mennesker er født med. – har du rang?"

"Rang?" gentog regnormen forundret. "Hvad er det for noget? Jeg er en flittig arbejdsmand – er det rang?"

Storken dansede rundt af latter og råbte op til sin kone, hvad ormen havde sagt.

"Jeg håber ikke, jeg har sagt noget upassende?" spurgte ormen forknyt. "For resten er jeg den ældste regnorm her på pladsen; jeg var her allerede i præstens tid."

"Ah!" sagde storken nådigt. "Du er altså en slags oldermand for regnormene? Det smager dog af fugl. Så kan jeg nok være

bekendt at passiare lidt med dig, og vore familier behøver jo ikke at omgås."

"Jeg har såmænd ingen familie," sagde regnormen.

"Har du heller ingen familie?" spurgte storken og gabede af bar forundring.

"Nej," svarede ormen. "Jeg ved ikke, hvor min kone og mine børn er henne, har aldrig set mine forældre, kunne ikke kende mine søskende, om jeg mødte dem."

Storken trak benet op under sig og så overordentlig værdig ud.

"Det er frygtelige forhold i de lavere klasser," sagde den. "Jeg vil ikke høre mere; det ødelægger mit humør. Farvel. En anden dag kommer jeg måske igen, men tag dig i agt for at møde mig, når jeg er sulten."

Så fløj storken op på taget af det gamle hus, og regnormen skyndte sig ned i sit hul. –

Et par dage efter gik storken igen i gangen, hvor den havde talt med ormen.

"Regnorm!" råbte den; men der var ingen, der svarede. "Regnorm, kom herop! Jeg vil snakke med dig!"

"Jeg tør ikke," sagde den nede fra sit hul.

Men så blev storken meget vred. Den slog, så stærkt den kunne, på jorden med sit store røde næb, og ormen kom op og vred sig i største angst og underdanighed.

"Kommer han, når jeg kalder?" spurgte storken strengt og stod på ét ben. "Ved han, hvem jeg er, og hvem han er? Skønner han ikke bedre på den ære, jeg viser ham ved at passiare med ham?"

"Bliv ikke vred, Deres Højvelbårenhed!" bad ormen. "Jeg var så bange, og De sagde selv, jeg skulle tage mig i agt for at møde Dem, når De var sulten."

"Mit ord står jeg ved!" sagde storken stolt. "Men fortæl mig nu lidt om dit liv. Jeg keder mig, og vi fornemme herrer har ingen skade af at kende livet i de lavere lag af folket."

"Hvad kan jeg fortælle, som kan more Dem?" spurgte ormen beskeden. "Jeg slider i det, fra jeg bliver født, og til man æder mig, pløjer jorden, graver grøfter –"

"Ja så!" sagde storken venligt. "Er det dig, der graver grøfterne? Dem med frøerne i?"

"Ak nej!" svarede ormen. "Så stor en gerning har jeg rigtignok ikke. Det er nede under jorden, jeg graver, bitte små gange på kryds og på tværs."

"Hvad nytte gør du så – f.eks. for en stork?"

"Jo," svarede regnormen, "for det første er der da det, at Deres Højvelbårenhed kan æde mig, når som helst De lyster."

"Det ved jeg nok," sagde storken og slog med nakken. "Du skal ikke minde mig så tit om det. – Hvad så videre?"

"Så er det mig, der gør jorden i stand, så græsset og blomsterne og træerne kan gro. Jeg laver muld."

"Er det det snavs, man ælter i?" spurgte storken.

"Undskyld, at jeg siger Deres Højvelbårenhed imod," sagde regnormen ærbødigt, "men De må ikke kalde det snavs. Det er jo den frugtbare jord, hvori alle planterne gror, og på planterne lever insekterne, og af insekterne lever frøerne, og dem nedlader jo både De og Deres høje familie sig til at spise."

"Tror du ikke, jeg ved det alt sammen?" sagde storken og trak benet op under sig og stirrede fornemt op i luften. "Jeg vil blot

prøve dine kundskaber. Hvordan laver du så denne – hvad var det nu, du kaldte den?"

"Muld," sagde regnormen. "Jeg bærer den jord, der ligger dybest nede, op i luften og solen og regnen, og den, der ligger ovenpå, bærer jeg ned. Sådan blander og bytter jeg, og så bliver det muld."

"Meget fornuftigt!" sagde storken. "Hvad så videre?"

Regnormen krøb ivrigt nærmere og fortalte; for den var ikke vant til, at nogen gad høre på den.

"Har De ikke lagt mærke til, at de visne blade somme tider står rullet sammen lige som et kræmmerhus med spidsen ned i jorden? Det har jeg gjort. Jeg gør det om natten, når det er mørkt og stille, og ingen gør mig fortræd. Næste nat haler jeg videre, og sådan bliver jeg ved, til bladet er trukket helt ned i jorden. Så laver jeg det til muld."

"Det interesserer mig," sagde storken.

"Ak –" sukkede ormen. "Om bare alle var så nådige som Deres Højvelbårenhed! Det er såmænd ikke for at prale af det, for andre kunne vist gøre det meget bedre. Men når man nu er en flittig regnorm og passer sine ting og ikke gør nogen moders sjæl fortræd, så er det hårdt at blive miskendt og forfulgt af alle. Gudbevares! Når man er så uheldig at komme på Deres Højvelbårenheds vej, og De er sulten, eller de unge nåder oppe i reden trænger til en lille forfriskning, så bliver man naturligvis ædt. Det er ikke mere end rimeligt, og jeg siger slet ikke noget til det. Men alle foragter os og træder på os. De kalder os hæslige, men hvad skulle vi med pæne klæder nede i den våde, sorte jord? Så kunne vi jo ikke passe vores arbejde. De træder på os og tror, vi har ingen følelse i livet, drengene sætter os på

fiskekroge – – ak, Deres Højvelbårenhed! det er somme tider strengt nok for en anden en, som gør sit bedste."

"Hm! Hm!" sagde storken. "Du taler jo helt godt for dig, når du først får munden på gled. Jeg har virkelig medfølelse med dig."

"Tusind tak, Deres Højvelbårenhed!" sagde regnormen og vred sig. "Ser De, der er ikke noget så dejligt for en regnorm som at krybe ganske langsomt oven på jorden sådan en fugtig sommeraftenstund efter endt dagværk. Så nyder man rigtig livet og ser sig de blade ud, man vil trække ned til natten. Men man tør næsten ikke risikere det, så onde folk er. Der var nu præsten, som boede her. Han var en god mand, men han forstod det bare ikke. Jeg hørte ham sige til en af drengene, der trådte på en orm, at det måtte han ikke; det var nok et væmmeligt dyr, og han skulle ikke røre ved det, men han måtte heller ikke gøre det fortræd, for det var en af Vorherres skabninger. Det var jo meget pænt, men hvorfor skulle drengen ikke vide, at vi har simple klæder, fordi vi arbejder, og at vores arbejde er til gavn for alle de andre dyr og mennesker?"

"Tja–a!" sagde storken. "Det er jo denne uvidenhed."

"Kunne Deres Højvelbårenhed ikke lægge et godt ord ind for os?" sagde regnormen bønligt.

Storken kroede sig svært og så meget dybsindig ud.

"Jeg ved ikke rigtig, hvad jeg skal sige til det," sagde den. "Der er noget i, hvad du siger, og jeg har virkelig ondt af dig, men jeg er ikke sikker på, at jeg ikke skifter mening, når jeg bliver sulten. Imidlertid skal jeg tænke over det. Jeg har jo en hel del indflydelse hos menneskene. Ganske vist æder jeg frøerne og snogene og en hel del andre af deres nyttige dyr; men jeg er jo

køn og temmelig sjælden, og så er der jo dette her, du ved nok, med børnene. Jeg skal tænke over det."

"Tusind tak, Deres Højvelbårenhed!" sagde regnormen henrykt. "Og hør så – jeg kan til gengæld gøre Dem en tjeneste."

"Nu bliver du vist indbildsk," sagde storken og stillede sig straks på ét ben.

"Ak, Gud nej!" sagde regnormen. "Jeg ved kun alt for godt, hvad for et ringe kreatur jeg er i sammenligning med Dem. Jeg vil blot advare Dem mod en fare, der truer Dem."

"Mig?" sagde storken. "Mig truer ingen fare. Jeg er æret og fredet over det hele land, og den, der jager efter mig, skal betale mulkt. Jeg tror, du bliver lidt småtosset, min gode regnorm."

"Bare De ville høre på mig et øjeblik," sagde ormen. "Ser De – vi graver jo vore gange alle vegne, og da vi er så mange, er hele jorden gennemgravet. Alene her i haven er vi næsten halvtredsindstyve tusinde."

"Det var svært," sagde storken og slikkede sig om næbbet.

Regnormen krøb skyndsomt hen imod sit hul.

"Hvorhen?" spurgte storken.

"Jeg tør ikke blive her, når Deres Højvelbårenhed taler i sådan en sulten tone," sagde ormen.

"Skynd dig blot og fortæl!" sagde storken utålmodigt.

Regnormen havde bare hovedet oppe af hullet og sagde:

"Jeg vil kun lade Dem vide, at vi har undergravet hele huset. Det kan såmænd falde ned, hvad dag det skal være."

"Ha, ha, ha!" lo storken.

"De må ikke le af mig," sagde regnormen. "Det er virkelig sandt, hvad jeg siger. Husk på, hvor mange vi er. Det er tit vores

skyld, når husene synker og slår revner. Og den gamle præstegård er så dårlig og rådden, så den falder nemt."

Storken blev ved at le og slog efter ormen med sit næb. Men den var allerede langt nede i jorden, og storken fløj op på taget til sin frue og fortalte hende om den latterlige regnorm, der bildte sig ind, at den kunne ødelægge storkereden og det hele hus.

"Man skal ikke gøre sig fortrolig med den slags," sagde fruen, "så får de indbildninger."

"Næste gang æder jeg den," sagde storken.

Der gik en uges tid, og storken og regnormen talte ikke mere sammen.

En rigtig varm sommerdag sad storkeparret oppe på taget og så på deres unger, der lå i reden.

"Nu har de dun på," sagde fruen.

"Ja – der er såmænd langt igen," sagde storken. "Frøerne er begyndt at blive forsigtige. Det kan holde hårdt nok, inden vi når enden. I morges fangede jeg kun én. Kunne jeg møde regnormen i dag, skulle den blive ædt, før den kunne lukke munden op."

"Hvad er nu det?" sagde fruen. "Jeg synes, taget gynger."

"Hvad er det –" sagde storken.

Og før han fik talt ud, styrtede huset sammen under dem med et vældigt rabalder. Der stod en støvsky højt op i luften, og de to storke fløj skrigende til vejrs.

Det gamle hus var ikke andet end en dynge mursten og rådne bjælker. Alt sammen lå i en sørgelig bunke, og langt nede i bunden var reden og alle storkebørnene knust og begravet.

"Mine børn! Mine børn!" skreg fruen.

Begge fuglene kredsede i mange timer om ruinerne. De hakkede med næbbene i stenen og kalken, de lyttede og kaldte; men der var ingen, der svarede, børnene lå døde flere alen nede.

Om aftenen sad storkeparret i et højt træ i haven og talte sammen om den store ulykke, der var overgået det.

"Regnormen!" skreg storken pludselig. Den kom til at huske på den advarsel, ormen havde givet den, og ønskede, den havde fulgt den. "Hvor kunne jeg ane, at den tossede orm talte sandhed?" sagde den. "Men kom nu, lad os æde den. Det er den og dens brødre, der har undergravet huset og voldt vore ungers død."

Så fløj de begge ned i gangen og kaldte på regnormen med de kærligste ord.

"Kom frit frem, lille regnorm!" sagde storken og gjorde sin stemme så kælen, den bare kunne. "Min kone er her og vil så gerne høre dig fortælle om dit interessante liv nede i jorden."

Men regnormen havde hørt husets fald og var krøbet så langt ned, den bare kunne komme. Den hørte ikke storkens ord og mærkede heller ikke, da begge de vrede fugle bankede på jorden med deres næb.

Til sidst fløj storkene bort for at gå på visitter hos nabostorkene og fortælle om deres ulykke. Men da det var mørk nat, krøb regnormen op og strakte sig med velbehag i det dugvåde græs.

"Hvor luften er dejlig tung," sagde den til sig selv. "Vi får regn i nat. Ak ja – livet er herligt, – især siden Hans Højvelbårenhed

er rejst. Han var jo ganske vist en venlig herre, men man gik dog bestandig i angst for, at han skulle blive sulten."

Haletudserne

Det var sidst i *marts*.

Skøjterne var gemt hen til næste år, for isen var væk af alle vande. Sneen var også smeltet og løb i grøfterne, så de gik over alle bredder. Kun langt inde under buskene lå der endnu en rest; men den var så lille og så sort, at ingen brød sig en døjt om den.

Og græsset begyndte at skamme sig, så gult det var, og spurgte ned i jorden, om ikke snart det nye græs var færdigt. Violerne lukkede forsigtig deres blå øjne op, og inde i træernes knopper blev der arbejdet dag og nat på pinsetøjet. Hver dag blev knopperne tykkere af alle de lyse, grønne kjoler, de gemte på, og en skøn dag tabte stikkelsbærbusken tålmodigheden, sprang ud og stod og viftede sig med små bitte blade, som om den ikke kunne nære sig for varme. Men solen tittede hvert øjeblik ned mellem de drivende skyer og råbte over jorden:

"Nu kommer jeg! Nu kommer jeg! Kil bare på, så går det alt sammen i orden!"

Det mente også stæren, som sad på grøftekanten inde i skoven og længtes.

Koldt var det jo, især om natten, og mad var der ikke mere af end hårdt nødvendigt. Men stæren vil hellere komme en måned for tidligt end en dag for sent. Den pillede og pudsede sig, stak så næbbet ret op i vejret og fløjtede for at holde humøret oppe. Da den var ked af sin egen musik, lagde den sit sorte hoved på siden, lukkede øjnene og lyttede til grøftevandet, der rislede og sang og mumlede.

"Syng, grøft!" sagde den. "Syng bare. Du synger om sommer. Til den tid er du tør og stum, men så tager vi andre fat for alvor, for så er dagen fuld af sol og marken fuld af orme, og selv har jeg reden fuld af dejlige unger."

"Ak ja!" sagde en stemme ved siden af. "Den, Gud giver børn, giver han sorger."

Stæren så sig om og fik øje på en stor, brun frø, der stirrede på den med bedrøvede øjne.

"Nå, er det dig?" sagde den. "Glædeligt forår! Men man har ikke lov til at tale sådan, som du gør. Naturligvis giver det arbejde at have reden fuld af unger. De er sultne, og de skriger, og man har gjort et godt dagværk, når man har stoppet halsen på dem. Men så er det da også dejligt at sidde ved reden om aftenen og synge. – Siger du ikke det samme?"

"Jeg siger kvaks!" sagde frøen arrig.

Stæren lod, som om den ikke hørte det, og blev roligt ved: "Og det er dejligere endnu at se børnene vokse til og få øjne … og vinger og hale … og lære dem at flyve og fange orme."

"Kvaks! Kvaks! Kvaks!" skreg frøen og gjorde tre uhyre hop.

"Jeg ved ikke, hvad du mener med dit kvaks," sagde stæren, "men det lyder uartigt."

Inden den endnu havde talt ud, var frøen sprunget på hovedet i grøften. Den lagde sine forben op imod brystet og tog vældige svømmetag med bagbenene. Tre–fire gange svømmede den frem og tilbage, så hoppede den op af vandet igen, satte sig på sin gamle plads ved siden af stæren og gav sig til at stirre melankolsk ud i luften.

Stæren fløjtede en lille, mild melodi og sagde så:

"Hjalp det? Du er lidt hidsig af dig, og det er dumt. Man skal ikke tage livet så højtideligt. Fortæl mig, hvad der piner dig. Det hjælper somme tider at lette sit hjerte, og jeg keder mig."

"De ville såmænd ikke forstå mig, om jeg fortalte det," sagde frøen. "Hvad kender en fin fugl som De til *det*? De har Deres gode, lune rede og kan opdrage Deres børn til skikkelige folk. En anden en har det ikke så godt. Jeg har slet ikke nogen rede og må lade mine unger gå for lud og koldt vand."

"Har du ingen rede?" spurgte stæren forundret. "Hvor lægger du da dine æg?"

"Dernede," svarede frøen og pegede ned mod grøften.

"I vandet?"

"Ja, naturligvis," sagde frøen. "Det er der nu ikke noget mærkeligt i. Mine æg har ikke sådan en hård skal som Deres, og hvis jeg lagde dem oppe på jorden, ville de straks tørre ind og dø."

"Kan dine børn da svømme – lige straks?" spurgte stæren.

"Ja – Gud ske lov – det kan de," svarede frøen. "Det ligger nu familien i blodet. Men ellers er de så vanartede, så jeg gerne kunne tage min død over dem."

"Hvad gør de da?" spurgte stæren.

"Kom selv og se!" sagde frøen. Den hoppede langs grøftekanten, og stæren spadserede bag efter; for den var nysgerrig og havde jo ikke noget at forsømme med det på denne årstid. Da de var kommet til et sted, hvor grøften udvidede sig til en hel lille sø, og hvor det så ud, som om vandet stod ganske stille, blev frøen stående. Vandet var fuldt af en mængde små, bitte dyr, der svømmede frem og tilbage, op og ned og nappede af vandplanterne. De havde ingen ben, men

uhyre tykke maver og lang hale med svømmebræmme om. De lignede kugler med fiskehaler, og på hver side af hovedet havde de ligesom en lille busk, hvormed de viftede i vandet.

Frøen så ynkelig op på stæren, men sagde ikke noget.

"Se, se!" sagde stæren og slikkede sig om munden. "De ser virkelig ganske lækre ud. Gud ved, hvordan de smager? Det er jo fisk."

"Jeg ved ikke, hvad de er," svarede frøen. "Men ud af mine æg er de kommet, og jeg tror ikke, at der nogen sinde har været fisk i vores familie."

"Stop lidt!" sagde stæren eftertænksom. "Jeg har hørt noget om det engang, men jeg husker det desværre ikke længer rigtigt. Kun så meget ved jeg, at de bliver til ordentlige frøer engang. Når de først har løbet hornene af sig, får du nok fornøjelse af dem."

"Ja – de må rigtignok løbe en hel del af sig, før de bliver til frøer," svarede frøen. "Sikken en hale de har – er der nogen, der har set en frø med hale? Og sikken en mave! Man kan jo se alle tarmene tværs gennem huden. Og sikken noget dingeldangel, der hænger ved halsen af dem … og hvor er deres ben? Se, hvordan de render rundt i vandet og æder græs og sådant noget tøjeri, mens de dejligste insekter svømmer lige for næsen af dem! Vorherre må vide, hvad jeg har gjort, siden mine børn er blevet sådanne vanskabninger."

Frøen begyndte at græde gudsjammerligt, og stæren tænkte på at flyve sin vej, for den holder ikke af det bedrøvelige. Men i det samme satte frøen med et hop ud i grøften, svømmede hen til en sten, der ragede lidt op over vandfladen, og krøb op på den.

"Der har vi den grinagtige gamle!" råbte de små dyr. "Nu skal vi have løjer!"

De lo allesammen, så deres tykke maver rystede, og halerne dirrede af henrykkelse. Så svømmede de rundt om stenen og sang af fuld hals:

Gamle frø på dovne skanker
humpe må på land.
Nye tider, nye tanker,
trods dem, hvo som kan!
Vi vil aldrig sådan humpe,
frit vi rører vore gumpe
i det blanke vand.

To gange sang de deres uartige vise, og tårerne løb den gamle frø ned ad kinderne.

"Der kan De selv se," sagde den til stæren. "Sådan taler de til deres egen moder."

"Ja–e," svarede stæren eftertænksomt. "Det ser jo ikke godt ud."

Nu svømmede de små dyr længere bort i grøften. Da frøen havde tørret sine øjne og var kommet lidt til hægterne igen, så den, at de var borte undtagen en eneste en, der stod i vandet lige under stenen og slog med halen.

"Fy skamme dig!" skreg frøen. "Står hun der endnu og gør nar af sin gamle moder. I er rigtignok nogle nette fyre."

"Jeg er ingen fyr," sagde ungen. "Jeg er en haletudse."

"Ja – bi du bare, til jeg får fat i dig, din laps!" svarede frøen. "Ikke engang dine forældres ærlige navn er godt nok til dig."

Haletudsen svømmede et par gange frem og tilbage og nappede i en vandplante. Så stod den igen stille neden for

stenen og sagde:

"Altid tuder du, og skænder du, som om verden var ved at gå af lave. Jeg begriber ikke, du gider gøre alt det vrøvl, gamle frømutter. Du kan nok ikke huske, at du selv har været ung engang?"

"Ikke?" svarede frøen arrigt. "I min ungdom var vi anderledes anstændige, jomfru Næsvis. Da jeg var ung pige, rendte jeg ikke rundt i vandet med sådant noget skrammeri ved hovedet som det, du der har."

"Det ved jeg ikke noget om," sagde haletudsen og viftede fornøjet med buskene. "Er de ikke pæne? For resten er det mine gæller. Havde jeg ikke dem, kunne jeg såmænd ikke få vejret."

Den gamle frø rystede af arrigskab.

"Nå ... så du holder gæller ... din hvalp!" sagde den. "Og en dejlig lang hale har du til at svanse med. Men ordentlige ben er der ikke råd til at anskaffe sig?"

"Hvad skulle jeg med dem?" spurgte haletudsen ligegyldig. "Du behøver dem måske til at stavre omkring med deroppe på landjorden. Jeg svømmer, det har jeg halen til. Det bruger man nu til dags. Det går ikke længer på den gammeldags langsomme maner. Kulturen stiger, man må følge med tiden."

"Gud forbarme sig!" sagde frøen. Den foldede sine forben over brystet og så op imod himlen.

"For resten er det umuligt at snakke fornuft med sådant et gammelt vrøvl som dig," sagde haletudsen. "Du forstår ingenting, din tid er forbi. Jeg vil bare erindre dig om, at det er dig selv, som har sat mig ind i verden, så du får tage mig, som jeg er."

Dermed svømmede den sin vej. Den gamle frø vendte tilbage til grøftekanten og satte sig ved siden af stæren, der ikke vidste, hvordan den skulle trøste den. Så fløjtede den og sagde:

"Nu kommer foråret, og så bliver alting godt, skal du se. Hvor har du været i vinter?"

"Jeg har siddet i et hul nede på bunden af mølledammen," svarede frøen.

"Ja–e. Det kan man sagtens blive tungsindig af," sagde stæren. "Du skulle rejse lidt. Det kvikker op og giver humør."

"Gud – hvor vil De hen?" svarede frøen. "Jeg med min figur. Jeg er skabt for det rolige. Bare jeg hopper tværs over engen, værker det i mine bagben."

Så fløj stæren. Frøen smækkede sin tunge langt ud af munden og snappede en flue, der sad på et blad og tænkte på ingenting. Den åd den og faldt så atter hen i sine bedrøvelige tanker.

Stæren havde travlt med at tætte og udpolstre sin rede, der var i stærekassen i elmetræet uden for skovfogdens hus. Den kunne mærke, at den snart skulle til at lægge sine æg, den følte sig underlig tung i hovedet og græd engang imellem.

Så kom den til at tænke på den stakkels frø, som den ikke havde set i nogen tid. Den fløj hen på grøftekanten og kaldte.

"Her er jeg, her er jeg, fru stær!" sagde frøen lige ved siden af.

"Hvad for noget?" sagde stæren. "Sidder du der endnu? Hvordan går det med børnene? Nu skal jeg selv til det, og så kom jeg til at tænke på dig."

"Det var kønt af Dem at se ind til en fattig kone," svarede frøen. "Ellers tak. Jeg synes, det ser ligesom lidt lysere ud for mig."

"Hvordan det da?" spurgte stæren.

Frøen vinkede ad den og hoppede helt ud til vandet. "Vil De selv se," sagde den.

Stæren kiggede ned i grøften, der var helt fuld af haletudser. De svømmede lystigt omkring som sidst, men de var blevet meget større. Og nogle af dem havde de nydeligste små frøbagben, man kunne se for sine øjne, ja, et par af de største havde endogså små forben.

"Ikke sandt?" sagde den gamle frø. "De begynder at arte sig bedre. De har jo nok endnu den fæle hale og det djævelskab hængende ved hovedet. Men nu kan jeg da se, at der er mening i dem. Nu holder jeg mig også mere tilbage, skænder ikke mere på dem. Jeg tænker, det er bedst at lade naturen gå sin gang. Svært prikne på det er de også. Forleden, da jeg roste en af dem, fordi hun begyndte at komme til fornuft, grinte hun bare af mig og sagde, jeg måtte aldrig bilde mig ind, at hun nogen sinde ville blive sådan en gammel himpegimpe som jeg. – Ak ja. De børn, de børn! Gud give Dem bedre held med Deres!"

"Tak," svarede stæren. "Nu flyver jeg hjem og begynder."

Og der gik mange dage, hvor stæren lå på sine æg i kassen i elmetræet og slet ikke tænkte på frøen. Men da den kunne mærke, det var lige på hældingen, og ungerne kunne komme frem, hvad øjeblik det skulle være, bad den sin mand, mens han endnu havde tid, flyve over til grøften og bringe en hilsen fra hende.

"Frøkonen har også barslet," sagde hun. "Det stakkels skind er kommet galt af sted med sine børn. Man bør vise hende en smule deltagelse."

hun fortalte sin mand alt, hvad hun havde set og hørt på grøftekanten, og han fløj derned. Men hvor meget han så kiggede i vandet, kunne han ingen haletudser se. Grøften var allerede halvt udtørret; nede i dyndet krøb blot en gammel fed tudse.

Så hørte han et vældigt spektakel i engen ovre på den anden side grøften. "Kvaks! Kvaks! Kvaks!" Det var en hel mængde frøer, der skreg i munden på hinanden. Midt i kredsen sad den gamle frø, og rundt om i græsset hoppede dens børn. Nu havde de alle sammen ben og ingen gællebuske ved hovedet. De så i det hele taget ud som rigtig pæne, små brune frøer, deres våde skind glinsede i solen, og de sagde Kvaks! så det var forskrækkeligt. Men alle sammen havde de endnu et stykke hale fra deres ungdom.

"Herre Gud, børn!" sagde den gamle frø. "Vær bare fornuftige. Jeg er så glad, så glad over jer. I skal se, I bliver nok af med den væmmelige halerest, og så er alting i orden."

Nu var der nogle af de unge frøer, der satte sig sådan, at man ikke kunne se deres hale. De lagde hovedet på siden og så kærligt til den gamle.

"Vi *har* slet ingen hale mer! Vi *er* rigtige frøer, kære, lille moder! Vi har aldrig ment det mindste med det haletudseri."

Men der var andre, som stak halen så langt frem, de bare kunne, og lo ad den gamle, som de havde gjort i deres første barndom.

"Vrøvl! Vrøvl! Vrøvl! Du gamle frømutter!" skreg de. "Vi er de samme, som vi altid har været … kan du ikke se halen? Bild dig bare ikke ind, at vi er blevet "fornuftige", som du kalder det. Det bliver vi aldrig. Altid vil vi være fri, lystige haletudser."

Den gamle frø skændte og bad, og ungerne skreg, og det var et forfærdeligt spektakel. Stæren rystede på sit sorte hoved og fløj hjem for at fortælle sin kone, hvad den havde set.

"Det er en urolig familie," sagde den.

"Det er en ulykkelig familie," sagde fru Stær. "Så snart jeg kan gå ud og spadsere med ungerne, gør jeg visit. Vore børn har godt af at se lidt til verden. Så skønner de des mere på deres gode hjem."

Og da stæreungerne havde fået øjne og fjer og lært at flyve lidt, gik deres moder med dem ud i engen, for at de kunne hilse på den gamle frø. De gik længe og ledte og kaldte; til sidst fandt de den under en stor gråsten.

"Nå," sagde stæren. "Nu er jeg så vidt, som du ser. – Hvordan er det gået dig? Hvor har du børnene?"

"De er væk for længe siden," sagde frøen. "De er spredte over hele engen og sørger for sig selv."

"Det var jo flinkt," sagde stæren. "Og hvordan ser de ud?"

"Jøsses!" svarede frøen. "De er de nydeligste frøer, man kan se for sine øjne. De springer, og de siger kvaks! Jeg kunne aldrig ønske mig bedre børn."

"Når enden er god, er alting godt," sagde stæren.

"Det er den," svarede frøen. "Det har De ret i. Men begyndelsen var lige godt drøj. Og vil De nu tænke Dem, en dag, da de var helt udvoksede, og halen var væk og det hele, så talte jeg med dem om det. Og så stirrede de på mig med øjne, som om de slet ikke kunne huske noget af det. Og de lo og lod mig knap tale ud. Til sidst var der også en, som sagde, at det måtte være, fordi jeg havde givet dem en snavs opdragelse. Når *hun* fik børn, skulle de rigtignok få andet at vide, dersom de begyndte

på sådanne abekattestreger. – Jeg be'r Dem, hvad siger De til det? Sådan som jeg har stridt og stræbt og præket for dem!"

"Ja … ungdommen er utaknemmelig," sagde stæren.

"Nå," sagde frøen til sidst. "De måtte da neje sig, og det er jo det vigtigste. Til vinter sidder vi alle sammen i vores huller på bunden af mølledammen, og så kan ingen se på dem, hvor de har skejet ud i deres ungdom."

Kålormen

Hele kålhaven var fuld af kålorme, og én af dem var den største.

Den krøb på et kålhoved yderst ved gangen, dag ud, dag ind. Den var tyk og fed og så grøn, at man fik ondt i øjnene af at se på den. Den åd og åd, bestilte slet ikke andet end æde.

"Dumme dyr!" sagde gartneren. "Du og dine søskende æder det halve af min kål. Var I ikke så mange, slog jeg jer ihjel."

"Dumme dyr!" sang nattergalen, der sad i jasminbusken. "Ikke bryder han sig om blomster, om sang og musik. Bare æde – æde – æde."

"Dumme dyr!" peb svalen, der strøg hen over kålhaven på sine lange, spidse vinger. "Ikke mindste sans for poesi har han – tænker aldrig på solskin og sommerluft. Ikke mindste fart er der i ham. Bare æde – æde – æde. Og så er han oven i købet så fuld af væmmelige giftige hår, at man ikke kan æde ham selv."

"Dumme dyr!" vrissede myren, der løb forbi med et korn i munden. "Tænker han nogen tid på hus og hjem? På børnene? På mad til vinteren? Bare æde – æde – æde."

"Herre Gud!" sagde kålormen. Og mere sagde den foreløbig ikke, så overvældet var den af alle de skænd.

Men alt imens den åd af den grønne saftige kål, spekulerede den over det, den havde hørt, og mest over det, myren havde sagt. Og da myren kom forbi næste gang, havde kålormen fundet ud af det.

"Hej, du myre!" råbte den. "Tøv lidt, og forklar mig det, du før sagde om børnene. Ved du da ikke, at jeg selv er et barn … jeg skal bare have tid til at vokse mig stor og smuk."

Myren stod stille og slap det korn, den havde i munden, så forbavset blev den.

"Er *du* et barn?" sagde den. "Det var et nydeligt barn! En ren elefant er du – halvtredsindstyve gange så stor som jeg. Også skulle du være et barn? Vorherre må vide, hvordan du kommer til at se ud, når du er udvokset."

"Jeg ved det ikke rigtigt," sagde kålormen hemmelighedsfuldt. "Men jeg aner det. Kunne jeg bare fortælle dig, hvad jeg somme tider mærker inde i mig. Jeg er ganske sikker på, at jeg en gang bliver til noget stort – bare I under mig tid til at vokse. Jeg kommer til at flyve hen over haven på kønne vinger … jeg bliver *sommerfugl* … pas bare på, så skal du se! Jeg ved det af mine drømme, at jeg er i familie med jer andre og lige så god som I."

"Uf!" sagde myren og spyttede. "Det er ligefrem ækelt at høre det vås. Drømme – anelser? – Nej, der er noget, der hedder familie og myretue; det holder *jeg* på. Far vel, du dumme kålorm!"

Så løb den sin vej, men blev stående lidt henne og sagde endnu engang Uf! Og solen brændte, og kålormen bagte sig i dens stråler, mens den åd den grønne kål.

Det blev middag, og nattergalen i jasminbusken kunne ikke udholde at synge i sådan en varme. Så tav den og tog sig en middagslur. Svalen fløj til vejrs for at få sig en mundfuld frisk luft, myren bar sine små hvide æg op i solskinnet, og gartneren sad under det store valnøddetræ og spiste til middag med sin kone og sine børn.

Men kålormen blev ufortrødent ved at æde. Pludselig kom der en mængde små sorte prikker i luften over kålhaven. De

dansede op og ned og op og ned. Til sidst var de lige nede over kålormen, og den kunne se, at det var nydelige små dyr med fine klare vinger.

"Hvem er I? – Hvad vil I?" spurgte kålormen.

"Vi er mødre," svarede de små dyr, "og vi er ude for at søge en plads til vore børn."

"Det er jo hæderligt nok," sagde kålormen, der tænkte på, hvad myren havde sagt. "Men jeg kan alligevel ikke lide jer."

"Det er skam trist," sagde smådyrene, "for vi holder netop så gruelig meget af dig."

I det samme satte en mængde af dem sig på kålormens ryg.

"Av! Av!" skreg den. "Mord! Hjælp! Politi!"

De små dyr fløj igen til vejrs, men blev stående lidt på deres klare vinger i luften over kålormen.

"Hvem er I dog?" spurgte den og vred sig af smerte. "Hvad har jeg gjort jer, siden I er så onde ved mig?"

"Enhver sørger for sig og sine," svarede dyrene, "og nu har vi sørget for vore børn. Vi hedder for resten snyltehvepse – det er ikke noget kønt navn, men vi har nu engang ikke noget bedre. Ellers er vi i familie med myrerne, om du kender dem."

"Familien er god nok," sagde kålormen og sukkede. "Men jeg ved ikke, hvorfor alle folk skælder mig ud og stikker mig og håner mig. – Hvad var det nu, I gjorde ved mig?"

"Det får du tidsnok at vide," svarede snyltehvepsene. "Far vel og tak for den gang."

Så svang de sig til vejrs og blev igen til små, sorte prikker og forsvandt til sidst helt.

Men kålormen sukkede dybt og længe og åd dobbelt så megen kål for at trøste sig. Alligevel kunne den ikke lade være

med at tænke på det uhyggelige besøg, den havde haft.

"Jeg har anelser," sagde den til sig selv. "Slemme anelser. Bare jeg kunne finde rede i det."

Men da der var gået nogen tid, begyndte den at finde rede i det.

Den kunne slet ikke mere blive mæt. Jo mere den åd, des mere sulten blev den. Den gnaskede det ene stykke kålblad i sig efter det andet, og alligevel havde den helt ondt af sult.

"Hvad er nu *det* for noget," sagde den mismodig.

"Det er os!" svarede nogen inde i den.

"Hvad behager?" sagde kålormen og rullede sig forskrækket rundt. "Spøger det inden i mig, eller er jeg blevet gal?"

"Det er os – det er snyltehvepsenes unger," sagde det igen nede i dens mave.

Det løb rundt for kålormen. Men da den havde sundet sig lidt på det, begyndte den at forstå.

"Så har snyltehvepsene lagt deres æg i min krop!" skreg den forbitret. "Og nu skal jeg føde alle deres forslugne unger?"

"Akkurat!" sagde ungerne. "Du traf det på en prik. Kil nu bare på, du dumme, dovne kålorm, og æd, til du sprækker, ellers æder vi dig."

I det samme nappede de ordentlig i dens kød.

"Av, av," skreg kålormen. "Nu skal jeg – nu skal jeg nok!"

"Ja, men skynd dig!" sagde ungerne. "Vi er så sultne, så sultne!"

Og kålormen åd endnu meget mere end før, men lige meget hjalp det. Den kunne ikke blive mæt, og snyltehvepsenes unger skreg bestandig på mere. Myren og svalen og nattergalen

hånede den hver dag, og gartneren slog i kålen med sin rive, så vred var han over alt det, der gik med.

Men kålormen bed det alt sammen i sig og tænkte, der var ikke en lod i verden så sørgelig som dens.

"Spot I mig kun," tænkte den. "Det har I let ved. I skulle bare vide, at jeg ikke selv får den mad, jeg skaffer – den hele profit går i snyltehvepsenes unger."

Den åd og åd til fortvivlelse. Til sidst kunne den ikke længer holde det ud. Hele dagen kunne den mærke, hvordan snyltehvepsene rumsterede inden i den. Fortvivlet rullede den sig rundt på kålbladet og bugtede og krummede sig og skreg om hjælp.

"Æd mig hellere hel og holden med det samme!" råbte den. "Lad mig hellere dø straks – jeg kan ikke holde det liv ud."

"Jo pyt!" sagde ungerne inden i den og lo, så det klukkede. "Så nemt går det ikke. Når tiden kommer, skal du nok blive ædt, – det kan du være rolig for; men foreløbig har du bare at holde din mund og spise."

For hver dag, der gik, blev ungerne større og forlangte mere mad. Da de ikke længer kunne blive mætte af det, kålormen åd, gav de sig til at fortære to store fedtklumper, den havde sparet sammen i den lykkelige tid, inden snyltehvepsene var komne. Dem skulle den have brugt til vinger og ben, når den engang blev sommerfugl, og da den mærkede, at de var borte, græd den sine modige tårer.

"Ak, mine dejlige drømme!" sagde den. "Nu bliver jeg aldrig sommerfugl, kommer aldrig til at flyve i solen hen over hele haven."

"Jeg har jo hele tiden sagt dig, det var vrøvl med den sommerfugl," sagde myren, der kom forbi i det samme.

"Hør," sagde kålormen, "har du hjerte i livet, så hjælper du mig, myre."

Så fortalte den sin ulykke. Svalen og nattergalen kom og hørte til, og kålormen bad dem i bønlige ord hitte på råd og hjælp.

"Jeg er dog af eders slægt," sagde den til sidst. "Tro mig, jeg føler det. Får jeg tid og ro, bliver der noget kønt af mig – – en sommerfugl bliver der. Jeg har følt det i mig, fra jeg var ganske lille."

Svalen og nattergalen så til hinanden og rystede på deres hoveder. Men myren, som var den klogeste af de tre, nikkede eftertænksomt og sagde så:

"Det med familien kan jo nok have sin rigtighed. Sådan på en måde. For vi er jo alle mennesker, som gartneren siger. Men det med sommerfuglen er bestemt den bare indbildning. Jeg har ondt af dig, det ved Gud, jeg har, men hjælpe dig kan jeg ikke. Du må bære din lod med tålmodighed."

"Jeg *kan* ikke bære den!" skreg kålormen. "Jeg dør af den. Tænk på sommerfuglene – er de ikke dejlige? Kan I ikke lide at se på dem? Hjælp mig, hører I! Når jeg dør, dør der en sommerfugl! Tænk blot, om der en dag ingen sommerfugle var?"

"Nå," sagde myren rolig, "hvad den ting angår, så står verden nok, selv om du virkelig har ret. Her er kålorme nok i haven, og *er* I virkelig sommerfuglebørn, så bliver der nok tilbage, selv om et par stykker går i løbet. – For resten har jeg ikke tid til at spekulere over de narrestreger. Vil du vide min mening i kort

begreb, så er det den, at din moder har sørget dårligt for dig, siden du sådan er kommet i snyltehvepsenes vold. Og nu vil jeg hjem og sørge for mine børn. Far vel. Vorherre være med dig!"

Så gik myren. Nattergalen fløj op i busken og sang i den lune aften, så alle måtte lytte og beundre den, og svalen fo'r højt til vejrs og spåede godt vejr i morgen.

Men kålormen krummede sig ydmygt over sit kålblad og åd.

– "Jeg synes, vi bliver for mange herinde," sagde en af hvepseungerne næste morgen. "Jeg kan ikke få luft."

"Det er der råd for!" sagde en af de andre. "Vi bider hul på fyrens ånderør, så får vi luft nok. Men pas på, at han beholder et par stykker tilbage, ellers risikerer vi, at han går hen og kvæles for tidligt."

De gjorde, som den sagde. Men kålormen skreg højere end nogen sinde.

"Luft! Luft! Skal jeg da kvæles!"

"Nej, du skal ikke," svarede ungerne. "Men du har godt af at vænne dig til at nøjes med lidt. Kil så på kålen igen."

"Nu kan jeg ikke mere," sagde kålormen en morgen.

"Nu kan det også være nok," svarede snyltehvepsenes unger.

Om aftenen åd de den sidste rest af deres vært. Bare huden var tilbage af den døde kålorm. Den blev tør og skrumpede ind og blev liggende udenom ungerne, der puttede sig i den som i en lun pels.

En skøn dag fløj de ud. Smukke små dyr var de med lette, klare vinger ligesom deres forældre.

"Hurra!" skreg de. "Nu gælder det blot at finde en kålorm til vore unger. Enhver sørger for sine, sådan er naturens orden. Blæse med det, om der går en og anden i løbet. Vi er naturens

politi – vi passer på, at der er ligevægt i tingene. Det ville da være grimt, om hele verden var fuld af kålorme!"

"Eller af snyltehvepse!" peb svalen og slugte i det samme en mundfuld af dem.

Jorden og kometen

Den historie, jeg nu vil fortælle, er højst forunderlig.

Den varer flere hundrede år, sådan, at hvis en af os skulle være med i den, ville han være død og begravet, længe inden den var forbi, ja, inden den var kommet rigtig i gang.

Den foregår ude i *verdensrummet*, hvor alle stjernerne svømmer, og hvor der er så koldt, at den tykkeste vinterfrakke ikke ville forslå mere end en stumpet skjorte.

Og verdensrummet er så stort, at ingen kan sige det.

Men *det* gør nu ikke noget.

For hvis der var en, som kunne, så ville de andre alligevel ikke forstå ham.

Derude i verdensrummet gik *Jorden* sin gang, som den har gået den i mange, mange år og går den endnu den dag i dag. Rundt om *Solen* gik den, bestandig rundt, rundt, rundt, så en anden én for længe siden var blevet svimmel af det.

Men Jorden blev ikke svimmel, eftersom den var vant til turen, der ellers ikke var nogen sviptur. Den varede nemlig et *helt år*, og ikke så snart var den færdig med den ene tur, før den begyndte på den næste.

Og ret som om den ville være rent tosset i hovedet, drejede den sig hele tiden rundt om sig selv, akkurat som en hundehvalp, der løber efter sin hale.

Men *det* var den nu ikke mere end *et døgn* om, og den gjorde det bare, for at Solen skulle skinne ligelig på alle sider af den. For på den side, der vender bort fra Solen, er det alle tider mørk

nat. Og hvis Jorden hele tiden holdt Europa, Asien og Afrika hen imod Solen, så ville de jo aldrig i evighed komme op af sengen i Amerika.

Det var nu slet ikke så lidt, Jorden havde at passe på. Og den havde endda mere endnu.

Den havde nemlig *Månen*.

Nu kunne Månen jo rigtignok passe sig selv, når det skulle være. For den havde ikke andet at gøre end ganske ligesom jorden at dreje sig rundt om sig selv og så desuden gå rundt om Jorden, ligesom Jorden gik rundt om Solen. Den var meget mindre end Jorden og havde i virkeligheden ingenting, den skulle have sagt. Derfor talte Jorden altid til den i en kommanderende tone, og til gengæld drillede Månen den hvert øjeblik.

Noget kom det jo også af, at de to var hinanden så nær, og at alle de andre stjerner var for langt borte til, at de kunne snakke med dem. Når man evig og altid skal være sammen, bliver man let gal i hovedet på hinanden.

Regelmæssigt én gang hver måned var Månen fuld. Så gik den og grinede med sit runde ansigt og gjorde Jorden aldeles rasende.

"Se, hvor han skinner, den jammerlige drabant!" sagde Jorden. "Han bilder sig nok ind, han er fiksstjerne."

Månen grinte bare, så længe det varede. Men det varede aldrig ret længe. For hver nat, der gik, blev den længere og længere i ansigtet og så ud, som om den havde tømmermænd efter rusen. Til sidst blev den helt væk, men kom straks efter frem igen og blev større og større, til den atter var fuld.

"Er du med?" spurgte Jorden.

"Naturligvis er jeg det," svarede Månen.

"Jeg håber, du passer tiden ordentligt," sagde Jorden. "For hver gang jeg løber rundt om Solen, løber du tretten gange rundt om mig, at du husker det. Ellers kommer der kludder i almanakken."

"Jeg har rendt her længe nok til at vide, hvad jeg har at gøre, din arrige gamle planet!" sagde Månen, for den var netop fuld den dag, og så var den altid stor på det.

Men den havde også en anden måde at drille Jorden på. Somme tider trak den så meget af det vand, der flød på Jorden, som den bare kunne, over på den ene side, så der blev højvande der og lavvande på den anden. Så hændte det sig, at der blev oversvømmelse og ulykker på det ene sted, og at skibene strandede på det andet. Og de folk, det gik ud over, råbte, at det var en forbandet Jord, som ikke var til at holde ud at leve på. Men det krænkede naturligvis Jorden, da den ikke kunne gøre ved det, og så blev den dobbelt vred på Månen.

"Nu er den fuld igen, det svin," sagde den. "Jeg gad i grunden vide, hvad nytte den gør ved at rende der og dandere."

Sådan mundhuggedes de, medens det ene år randt efter det andet, og de gik deres bestemte gang. Rundt om dem gik de andre stjerner med *deres* sorger og bekymringer. Og midt i det hele lyste Solen over dem alle.

En dag midt i marts kom en fremmed stjerne svømmende i verdensrummet.

Hverken Jorden eller Månen havde nogen sinde set den før, og det kan nok være, de gjorde store øjne. Den lignede heller ikke de andre stjerner, for den havde en lang, lysende hale.

"Hvad i al verden er det for en fyr?" sagde Jorden.

"Nu har jeg aldrig set magen!" sagde Månen.

De blev begge to så overraskede, at de var lige ved at stå stille. Den fremmede stjerne kom nærmere, og Jorden begyndte at blive bange for, at den skulle løbe bus på den. Da den var kommet nær nok til, at den kunne råbes op, skreg Jorden:

"Halløj! Hvad vil du her på min vej? Hvem er du? Hvor kommer du fra? Hvor skal du hen?"

"Det er mange spørgsmål på én gang," sagde den fremmede stjerne.

"Hvem er du?" spurgte Jorden igen.

"Jeg er bare en lille komet," sagde stjernen. "Men hvem er du?"

"Men jeg er jo *Jorden*. – Så ved du vel besked?"

"Såmænd gør jeg ikke nej," svarede kometen. "Jeg er ganske fremmed på denne himmelegn, har ikke været her før og er ikke præsenteret for en eneste af stjernerne."

"Da er du kommet til den rette," sagde Jorden vigtig. "Det er ellers ikke min vane at prale, men jeg tør nok sige, jeg er den bedst begavede af os alle sammen."

"Det var jo heldigt," sagde kometen. "Men skynd dig nu lidt at fortælle. Jeg har ikke tid til at ligge ret længe her og drive."

"Vi skyder da en meget pæn fart," sagde Jorden venlig. "Tag og gå med engang rundt om Solen – hvad? Det varer kun et år. Så kan vi snakke så rart sammen."

"Pyt!" svarede kometen hånlig. "Kalder du det fart? Du kan tro, jeg plejer at sætte anderledes kraft på. Skynd dig nu lidt og lad mig høre, hvad I er for folk her til lands."

"Lov mig først, at du vil tage dig i agt for at rende på mig," sagde Jorden.

Den fremmede stjerne lo, så dens hale spaltedes i tre.

"Nå – du er bange for at få en på planeten?" sagde den. "Vær du bare rolig. Jeg er ganske løs og luftig, og hvis jeg stødte sammen med en klods som dig, ville jeg gå i tusinde stumper og stykker."

"Aha!" sagde Jorden interesseret. "Du er bar ild! Det har jeg såmænd også været engang."

"Det er nok længe siden," svarede Kometen mistroisk. "Jeg synes, du har en stor iskalot på polen?"

"Det har jeg også," sagde Jorden. "En på hver pol oven i købet. Men jeg tror ikke, det gør noget med koldt hoved og kolde fødder, når man bare holder sig godt varm om maven."

"Nå – men ilden?" spurgte Kometen.

"Den har jeg inden i mig," sagde Jorden. "Du kan såmænd gerne få den at se."

Og straks lod den et par af sine største vulkaner sprude ild, så det stod efter.

"Se, se!" sagde Kometen. "Lidt er der jo virkelig."

"Lidt?" sagde Jorden fornærmet. "Jeg har hele maven fuld, kan jeg fortælle dig. Det er netop *det*, der gør mig så overordentlig interessant. Ser du … jeg har engang været ligesådan en løs og luftig kammerat som du. Men så tog jeg mig sammen og blev efterhånden tættere. Til sidst lagde der sig en tyk skorpe uden om mig, og nu kan jeg ikke lave andet end skorstensild i mine vulkaner. Men ild har jeg i mig."

"Det må være lidt generende med den skorpe," sagde Kometen.

"Nå–å," sagde Jorden. "Man vænner sig jo efterhånden til det. Og nu er der mennesker på den."

"Mennesker?" gentog Kometen. "Hvad er det for noget?"

Jorden kløede sig eftertænksomt i nordpolen og kom derved til at skubbe iskalotten, så der løsnedes et par vældige blokke, der drev ud i havet som isbjerge.

"Tja–e," sagde den så. "Egentlig er det vist sådan en slags utøj."

"Føj!" sagde Kometen.

Jorden tav lidt stille, som om den tænkte over det. Så sagde den:

"De kribler og krabler i det mindste, så de somme tider er nær ved at gøre mig tosset. Og alt som tiden går, og der kommer flere af dem, bliver de værre og værre. De roder mig igennem på kryds og på tværs for at finde kul og metal og hvad andet, de kan bruge. De lægger skinner på mig og kører rundt om mig med damp, sprænger huller i mine største bjerge, slår broer over mine vande. De siger selv, de er mine herrer."

"Jeg synes, det må være lidt flovt for en stjerne at lade sig kommandere af sådan noget kryb," sagde Kometen. "Kan du ikke ryste dem af dig?"

"Jeg har prøvet på det," sagde Jorden. "Og det mer end én gang og på forskellig måde. Jeg har kastet en mængde ild og glødende stene op gennem mine vulkaner og begravet hele byer for dem. *Stormflod* har jeg lavet mange gange og druknet dem i tusindvis. Når jeg synes, de bliver for nærgående, skutter jeg mig og laver *jordskælv*."

"Nå," sagde Kometen, "hjælper det da slet ikke?"

"Det linder jo lidt," svarede Jorden. "Det gør det. Men i længden nytter det ingenting. De er blevet mig for mange, tror jeg. Jeg skulle taget det tidligere, da de var færre og ikke så

udspekulerte. Når jeg har druknet eller begravet nogle tusind af dem og håber på, at deres familier skal dø af sult og sorg, så samler de andre ind til dem og trøster dem og hjælper dem, og et par år efter er jeg sællefuld igen."

"Jeg har aldrig hørt noget lignende," sagde Kometen. "Jeg begriber ikke, at du tåler det."

"Ja – hvad skal jeg gøre?" sagde Jorden. "Jeg kan ikke længer tumle dem. De har undersøgt mig fra pol til pol, så jeg snart ikke mere har en plet for mig selv. De har regnet mig ud og målt mig op og beskrevet mig i alle ender og kanter … mange af dem har stående på deres bord en kugle, som skal forestille mig, og på hvilken de kan se mig efter i hver en krog. De regner ud i forvejen, når det bliver storm og torden og jordskælv og det alt sammen … de har hængende på væggen apparater, som fortæller dem det. Hvad skal jeg så stille op med dem?"

"Jeg ved det ikke," sagde Kometen. "Men *det* ved jeg, at var det mig, så tålte jeg det ikke."

Jorden lo hånlig.

"Pyt!" sagde den. "Bild dig bare ikke noget ind. Jeg kan lade dig vide, at i dette øjeblik, mens vi to går her og passiarer sammen, har mine mennesker allerede opdaget dig. De stirrer på dig i deres kikkerter og regner dig ud og giver dig navn og skriver hele bøger om dig. Det vil sige, det er de klogeste af dem. Idioterne er bange for dig og tror, at du er kommet for at melde verdens undergang."

"Hvem er idioterne?" spurgte kometen.

Jorden gav sin iskalot et skub, så det halve Atlanterhav blev fuldt af isbjerge, og Dyrehaven ikke sprang ud til pinse.

"Jeg ville ønske, du ikke havde spurgt mig om det," sagde den forlegen.

"Om forladelse," sagde Kometen. "Det er måske en familiehemmelighed?"

"Nej," svarede Jorden. "Det er slet ikke det. Men det har til dato været mig aldeles umuligt at hitte ud af, hvem der egentlig er idioterne. De *er* der – det *ved* jeg. Der er oven i købet mange af dem. Men det er ikke sådan at hitte ud af, hvem der er hvem. Hvad menneskene selv siger, kan man aldeles ikke regne efter. For hver eneste en af dem synes, han selv er klog og alle de andre idioter."

"Så er de vel idioter allesammen," mente Kometen.

Men nu blev Jorden fornærmet på sine menneskers vegne. Den kom i tanker om, at den vist havde været alt for åbenhjertig mod sådan en fremmed stjerne, som den jo i grunden ikke kendte det mindste til, og som oven i købet præsenterede sig selv som en løs og usolid person. Derfor anslog den en meget værdig tone, da den svarede:

"Aldeles ikke, min gode Komet. Aldeles ikke. Men det fører jo ikke til noget at snakke mere om disse ting, som du ikke kender noget til. Jeg praler ellers ikke, men jeg vil bare i al almindelighed bede dig lægge mærke til, at jeg af alle stjernerne er langt den interessanteste. Se dig om, det hele verdensrum rundt, så langt du vil, og du finder ikke min lige. Se på *Venus*, der skinner derovre, og *Jupiter* og *Mars* og, hvad de allesammen hedder, der går rundt om Solen lige som jeg. Og se så bagefter rigtig på mig. Læg mærke til mine dybe, friske have, til mine bøgeskove og palmelunde …"

"Jeg kan oprigtig talt ikke se noget af det alt sammen," sagde Kometen. "Men derfor kan det jo gerne være sandt. For resten synes jeg, du har en hel tåge omkring dig?"

"Nå," sagde Jorden lidt flov. "Den havde jeg rent glemt. Det er min *atmosfære*."

"Det er farlig, så du er belemret … med skorpe og mennesker og atmosfære."

"Komet!" sagde Jorden alvorlig. "Nok render jeg rundt om Solen som de andre stjerner, jeg nævnede før, og nok er jeg en af de allermindste. Men jeg er sikker på, at jeg i grunden er verdens midtpunkt."

"Du taber pusten," sagde Kometen. "Du plejer jo ikke at prale – men du skulle sætte dig lidt ned og prale videre."

"Sætte mig ned?" gentog jorden fornærmet. "Ja, gjorde jeg *det*, var det snart forbi med mig. Det hele beror jo netop på, at jeg passer min tur omkring Solen nøjagtig. Og jeg kan sige dig, jeg praler ikke. Jeg er den vidunderligste af alle stjernerne … alene for mine menneskers skyld. Dem er der ingen, der har mage til … Hej, halløj! hvad går der af dig? Jeg synes, du render fra mig?"

"Jeg gør så," sagde Kometen.

"Herre Gud," sagde Jorden bedrøvet. "Kan du ikke blive her et par år? Vi har det så hyggeligt sammen, synes jeg. Og du kan tro, det er ikke så morsomt bestandig at gå den samme vej og ikke have andre at snakke med end den dumme måne."

"Hvem er Månen?" spurgte Kometen.

"Det er den lille fyr, du ser der henne," svarede Jorden.

"Den, der hele tiden løber rundt om mig. Det er en sølle, pensioneret stjerne, jeg har taget til mig, da den drev for lud og

koldt vand i verdensrummet. Nu er den helt udslukt og ganske dum – en stakkels person, som man lige så gerne kunne sætte på ladegården. Men her til lands bruger vi at gå med måne. Jupiter har såmænd hele otte. Men det finder jeg nu er dumt lapseri."

"Farvel, " sagde Kometen.

"Bliv lidt endnu," bad Jorden.

"Jeg kan ikke," sagde kometen. "Jeg har min vej at gå og må nu sætte stærkere fart på. Desuden er jeg ked af at høre på dit praleri."

"Når kommer du igen?" spurgte Jorden.

Kometen fo'r af sted med sin trespaltede hale.

"Om tre hundrede år!" råbte den.

Den blev mindre og mindre. Til sidst forsvandt den helt.

"Det var en rask fyr," sagde Månen. "Sikken en fart den stak i, og sikken en hale! Det må rigtignok være et anderledes liv end en stakkels planets."

"Ja vist, " svarede Jorden spydig. "Det er næsten ligeså flot som en månes."

Men månen var fuld og grinte bare af det.

Tre hundrede år efter kom kometen igen. Jorden havde ventet den med længsel og trolig talt sine omgange om solen. Den havde pyntet sig med violer og hvad andre blomster, den kunne opdrive i marts. Og alle Jordens mennesker stod og kiggede efter kometen præcist på dagen, for de havde nøjagtigt udregnet dens bane. De kloge glædede sig til at se noget smukt og mærkeligt, og idioterne lå og græd af angst i deres senge

eller løb i deres forskrækkelse rundt og drak sig fulde og gjorde andre skarnsstreger.

"Der er Kometen!" sagde den af de kloge mennesker, som stod oppe på det højeste tårn og havde den bedste kikkert og den største kometforstand.

"Der er Kometen!" sagde Månen. "Hurra! Nu bliver her sjov i gaden!"

"Der er Kometen!" sagde Jorden fornøjet.

Og da Kometen så kom sejlende, stor og lysende med sin lange, trespaltede hale, lettede Jorden på sin kalot, så det ramlede med isbjerge i alle have og blev så koldt, at idioterne var ganske sikre på verdens undergang, og selv de kloge folk blev en smule betænkelige.

"God dag, god dag, Komet!" råbte den. "Velkommen tilbage! Det glæder mig at se dig så rask og strålende."

Men kometen svarede ikke et muk. Jorden råbte god dag igen, men fik heller ikke nu noget svar.

"Hvad pokker går der af Kometen!" sagde den forundret. "Monstro den er blevet storsnudet og ikke vil hilse på en gammel bekendt?"

"Den har såmænd ikke set Dem," sagde Månen ondskabsfuldt. "Husk på, De er så lille."

"Hold bøtten i og pas sin dont!" sagde Jorden vredt.

Og så råbte den igen:

"Komet! Komet! Komet!"

Men Kometen sejlede roligt af sted og sagde ikke et kvæk. Nu blev Jorden bange for, at den skulle gå forbi, uden at den fik snakket med den. Den var lige ved at græde; men det er da heller ingen spøg, når man i tre hundrede år har glædet sig til at

snakke med et menneske, og mennesket så ikke engang siger god dag.

"Halløj! Komet!" råbte den i sin ynkeligste tone. "Du vil da vel ikke rende min dør forbi uden at hilse på mig? Jeg er jo din gamle ven, Jorden – husker du mig ikke? Nu har du rejst mange millioner mile – – gik det så ikke, som jeg spåede dig, at du intet sted fandt min lige?"

"Pyt!" sagde Kometen.

"Ja så," sagde Jorden vantro. "Det gad jeg ellers nok høre lidt om. Men det glæder mig da foreløbig, at du ikke har tabt mælet. – Nå … fortæl så! Vil du bilde mig ind, at du noget sted i verdensrummet traf så dybe, dejlige have, så kønne bøgeskove, så ranke palmelunde?"

"Ha! ha! ha!" lo Kometen.

"Eller *mennesker* – hvad?" spurgte Jorden igen.

"Ha! ha! ha! – Ha! ha! ha!"

Kometen lo, så den rystede både i hoved og hale, og Jorden begyndte at blive alvorlig fornærmet. Den tænkte efter, om den ikke skulle kunne finde noget, den rigtig kunne imponere Kometen med. Så spurgte den hånligt:

"Der var måske også *idioter* – hvad?"

"Ha! ha! ha! – Ha! ha! ha! – Ha! ha! ha!"

Nu lo Kometen sådan, at den ene af halerne gik af. Jorden blev helt forskrækket, og de kloge mennesker på Jorden, som så det i deres kikkerter, var ganske forbavsede; for sådan noget havde de aldrig set. Men Kometen blev ved at le og le ustandseligt. Nu gik den anden hale … nu gik den tredje … nu revnede den på kryds og på tværs. Hele rummet fyldtes med gnister, der fløj til højre og venstre; et par af dem faldt ned på

Jorden som store sten – og en af dem ramte en klog mand i hovedet og slog ham og hans kikkert så flad som en pandekage.

Da det vældige fyrværkeri var forbi, var der ikke spor af Kometen at opdage.

"Den revnede af vigtighed," sagde Jorden. "Det ærgerlige var, at den døde, inden den fik fortalt mig, hvad den havde set på sin rejse."

"Ja – der kunne De nær have fået noget at vide," sagde Månen og grinede, for nu var den fuld igen.

"March!" sagde Jorden vredt. "Hold sin mund og pas sin dont. Tretten gange rundt om mig, for hver gang jeg går rundt om Solen. Ellers kommer der kludder i almanakken."

Den gamle pæl

Den gamle pæl stod nede i haven.

Nu var der mange, som havde været mange gange i haven og aldrig set pælen. For haven var for det første meget stor, sådan en *rigtig* have med en hel skov af stikkelsbærbuske, med grønne plæner og krogede æbletræer, kartofler og kål i lange rader, rabarber med tykke, røde stilke, asparges med vajende, grønne toppe, et mylder af blomster og en uhyre lang nøddegang. Så lang var nøddegangen, at når en stor dreng kom gående oppe i den ene ende, så han fra den anden ende af ud, som om han var lille.

Men for det andet stod den gamle pæl så godt gemt, at der skulle geni til at finde den.

Den stod nemlig i havens allerbageste hjørne tæt op til naboens stakit på en lille høj.

Egentlig var det nu slet ingen høj … Højen lå oppe i det andet hjørne, lige ud til vejen, og på den var der både bord og bænk og desuden en lang, hvid flagstang. Men det, den gamle pæl stod på, var en bunke visne blade og grus og sten og andet affald, som gartneren havde kørt hen i krogen på sin hjulbør. Der lå skårede urtepotter og knækkede blomsterpinde, visnede blomster, der engang havde været fine, men nu var så indtørrede og sammenskrumpne, at det var umuligt at kende dem mere. Der lå en gammel rive, som ikke havde mere end én tand, og den var knækket; der lå et spadeskaft uden spade og et rustent skuffejern uden skaft.

Og rundt om mellem det alt sammen groede lange, tynde græsstrå, der straks ville knække over, om det blæste på dem.

Men det gjorde det ikke, for buskene havde filtret sig tæt sammen på alle sider, så der aldrig kom en vind derimod. Træerne fra naboens have rakte grenene langt ud over stakittet, så der altid var mørkt i den lille krog. Bare lige midt på højen var der en plet, hvor solen skinnede.

På den plet stod pælen.

Nu var den så grim, som sådan en gammel pæl på nogen måde kan være. Men for resten fornærmede den ingen. Den solede sin gamle, rynkede krop og hældede sig træt til den ene side. Det var tydeligt nok, at den fromt og gudhengivent ventede på den dag, da den skulle falde om og rådne væk.

Men buskene og græsset rundt om kunne ikke lide den, fordi den stod der midt i solen, mens de selv var i skygge.

"Der er dog ingen mening i livet," sagde *græsset*, der voksede sig langt og tyndt og blegt. "Her står jeg og vokser og vokser og trænger til sol og får ingenting, mens den afdøde vissenpind gasser sig i det lækreste solskin."

"Gamle spøgelse!" sagde *syrenbusken*, hvis nederste grene allesammen var gået ud af mangel på sol. "Har han ikke haft så megen takt, at han har lagt sig til at dø, da hans tid var omme, så skulle han i det mindste ikke stå og udstille sit kadaver i solen. Hvad duer han til? Hvad tager han sig for – Skyder han blade? Sætter han blomst?"

Guldregnen nikkede med alle sine gule blomster, for den var ganske enig med syrenen. Og *nattergalen*, der boede i rødtjørnen, satte sig aldrig på den gamle pæl. Den hoppede omkring i buskene og hviskede dem pæne ting i øret. Den fortalte guldregnen, hvor fint og yndefuldt dens blomster hang. Den sang om syrenens og *jasminens* duft og fortalte rødtjørnen,

at der var intet sted i verden så lunt og dejligt at bo som i dens grene. Men til den gamle pæl havde den aldrig et venligt ord, gjorde tværtimod altid nar ad den.

"Nå, gamle stivstikker!" skreg den. "Tag og vift lidt med dine blade – hvad? Eller du er måske ikke sprunget ud endnu? Eller kanske du allerede holder efterår?"

Så lo buskene, så alle deres blade rystede. For de syntes alle sammen, at nattergalen var umådelig vittig. Og så var den også den eneste fugl, der byggede rede i krogen.

Men den gamle pæl tog sig ikke synderligt af al den ståhej. Nu hørte den ikke længer rigtig godt, så det kan gerne være, at en hel del af det gik dens øre forbi. Og så var den jo også i den alder, hvor den ikke bryder sig om folks snak, bare man sidder lunt inden døre. Når de skreg alle sammen i munden på hinanden, så der slet ikke var til at høre ørenlyd i krogen, kunne den jo nok komme med en lille, beskeden bemærkning til sin undskyldning. Men der var i reglen ikke andre end mosset, som groede på den, der hørte det.

"Herre Gud!" sagde den så. "Lad mig dog stå i fred, til jeg falder. Jeg gør jo ikke en kat fortræd."

Og lidt efter sagde den, men endnu sagtere:

"En anden en har jo også været ung engang. Et rigtig pænt træ har jeg været, ja, jeg har såmænd. Den gang havde jeg både blade og blomster og hele to bogfinkefamilier i toppen. Men så skulle der være gang der, hvor jeg stod. Jeg blev fældet, hugget til og malet – rød og hvid og tjæret om benene. I otte lange år stod jeg i stakit. Det tager på kræfterne, ja, såmænd gør det så."

Så var det en morgen hen på sommeren, at den gamle pæl stod og hældede i sine egne tanker.

Det havde regnet i to dage, og der stod en hel lille pyt ved pælens fod. Store, tunge dråber faldt fra buskene ned på de visne blade. De lange, tynde græsstrå slæbte hver på en dråbe og var lige ved at knække af anstrengelse. Men nu til morgen var solen brudt frem af skyerne og skinnede mildt og varmt lige på pælen.

"Å gudskelov!" sagde den gamle pæl. "Det er for megen fugtighed for en gammel kavaler som mig, der både har gigt og podagra."

I det samme mærkede den noget, der krilrede den oven i hovedet, og fik øje på en vims, lille fyr, der sad på den og kiggede ind i et hul, den havde fra den tid, den stod i stakit.

Den lille havde fire, klare vinger og seks tynde ben. På hovedet havde den to følehorn, og med dem snusede den til hullet, mens den hoppede rundt om det og undersøgte det i alle ender og kanter.

"Med forlov," sagde pælen, "hvad kigger De efter?"

Den lille fyr svarede ikke, men blev ved at snuse til hullet.

"Hvem er De?" sagde pælen igen.

"Jeg er *gravehvepsen*," svarede den lille.

"Det glæder mig at gøre Deres bekendtskab," sagde pælen. "Måske jeg tør præsentere mig selv: jeg er den gamle pæl."

"Det er du," sagde gravehvepsen. "Og det en dejlig, gammel pæl!"

"Tusind tak," sagde pælen fornøjet. "Det er såmænd sjældent, jeg hører noget behageligt. Alle mine naboer skælder ud på mig fra morgen til aften."

Det sagde gravehvepsen ikke noget til, men krøb helt ind i hullet.

"Hvad søger De egentlig?" spurgte pælen.

"Jeg tænker på at lægge mine æg i dig," svarede gravehvepsen.

Den gamle pæl strålede af fornøjelse.

"Aha!" sagde den. "Og så kommer De med Deres gemal, og mens De ligger på æggene, sidder han og synger …"

"Vrøvl!" sagde gravehvepsen.

"Om forladelse!" sagde pælen. "Jeg troede, det var ligesom hos nattergalen."

"Er her en nattergal?" sagde gravehvepsen forskrækket og gemte sig dybt i hullet.

"Ja – – ovre i rødtjørnen," svarede pælen. "Men den nedlader sig aldrig til at sidde på mig, så De behøver ikke at være bange. – Synes fruen ellers om lejligheden?"

"Jo tak!" sagde gravehvepsen. "Jeg tager den. Jeg er her igen om fem minutter."

Så fløj den bort, og den gamle pæl var gladere, end den havde været i lang tid.

"Selv om det ikke er en nattergal, så er det dog noget lignende," sagde den til sig selv. "Æg er æg, og jeg kan ikke se andet, end at jeg nu er lige så god som rødtjørnen."

Straks efter kom gravehvepsen tilbage med en mariehøne, som den med stort besvær slæbte op ad pælen og puttede ind i hullet. Den gamle pæl så forundret på den.

"Ja – det kommer jo ikke mig ved," sagde den så. "Men jeg synes, det er en underlig måde, De møblerer lejligheden på."

"Det er til mine unger," sagde gravehvepsen. "Jeg må sørge for, at de har noget at æde, når de kommer ud af æggene. Når

jeg har fået fat i en mariehøne, så stikker jeg den med min bråd, så den besvimer, og putter den ind i hullet."

"Var det ikke kønnere, om De stak den helt ihjel?" spurgte pælen.

"Nok muligt," svarede gravehvepsen. "Men så ville den rådne, ser du. Og mine børn skal have friskt og godt mariehønekød."

"Jeg siger ikke noget til, at De sørger for familien," sagde pælen, da den havde tænkt sig lidt om. "Jeg ved jo også nok, at alle dyrene er rene landevejsrøvere og banditter. Æder de ikke hinanden, så æder de os uskyldige træer og urter. Men hvis De tillader en gammel, tarvelig pæl at genere Dem med endnu et spørgsmål: hvorfor venter De ikke med at fodre Deres børn, til de kommer ud af ægget?"

"Så er jeg død og borte," svarede gravehvepsen.

"Hva' faller?" spurgte pælen, der troede, den havde hørt fejl.

"Jeg får aldrig mine børn at se," sagde gravehvepsen. "Når jeg har samlet huset fuldt af mariehøns, så lægger jeg æggene, og så må jeg dø. Sådan er nu min skæbne."

"Jøsses!" sagde pælen.

Gravehvepsen fløj sin vej, og nattergalen, der sad på kanten af sin rede, ville lige til at nappe den. Men så var der et af nattergalebørnene, der nappede den i benet.

"Å, lad den flyve, lille mo'er! så er du sød," sagde ungen. "Jeg har ligget her og hørt det hele – tænk dig, den stakkel får aldrig sine unger at se. Lad den flyve i fred; så må de andre få min næste flue."

"Du er et godt lille fæ," sagde nattergalen, "og om ti minutter fortryder du det. Men det er lige godt en underlig historie."

Det samme mente buskene rundt om den lille høj. De bøjede sig ind over pælen og kiggede ind i hullet, hvor den besvimede mariehøne lå på ryggen med alle sine seks ben i vejret. Græsstråene rakte sig i vejret og ønskede, de var endnu længere, for at de også kunne få noget at se. Allermest forundrede det dem alle sammen, at sådan noget mærkværdigt noget skulle hænde den gamle, rådne pæl.

Men pælen stod midt på højen og stivede sig af, det bedste den kunne, og var umådelig stolt.

"Var jeg en fornuftig nattergal, så pillede jeg den mariehøne ud og åd hende," sagde nattergalen. – "Men det er nu lige meget. Foreløbig er der jo mad nok i haven, og hun løber ikke fra mig. Lad os nu se, hvad det bliver til."

Syrenen nikkede, og guldregnen nikkede, og rødtjørnen nikkede, og jasminen nikkede. For de var alle sammen enige med nattergalen.

Og nu kom gravehvepsen slæbende med nok en besvimet mariehøne og puttede den ind i hullet. Og sådan blev den ved, til det var langt ud på eftermiddagen, og hullet var helt fuldt.

"Nu flyver jeg mig en lille tur i solskinnet," sagde den til den gamle pæl. "Om lidt kommer jeg igen og lægger æggene, og så lægger jeg mig selv til at dø."

Væk var den, og buskene stod og hviskede om den.

Men i det samme kom en overmåde elegant fyr flyvende og satte sig på den gamle pæl ved siden af hullet. Den havde fire klare vinger og seks ben og to følehorn ligesom gravehvepsen, men hele dens krop skinnede som det bare guld og sølv. Pælen så fornøjet på den; den tænkte på, at det var det andet fine besøg på én dag, og mente, at nu kom der bedre tider.

"De er nok i søndagstøjet?" sagde den venligt. "Hvormed kan jeg være Dem til tjeneste?"

"Jeg ser mig om efter en lejlighed," svarede den fremmede. "Det er et rart lille hul, du har der."

"Såmænd," sagde pælen beskedent. "Det har for resten stået ledigt længe, og var De kommet i morges, skulle De med fornøjelse fået det. Men nu har jeg netop lejet det ud, så jeg kan desværre ikke tjene Dem."

"Ja så," sagde den fremmede. "Det var jo kedeligt. – Hvad hedder din logerende, med forlov?"

"Det er gravehvepsen," svarede pælen. "*Fru* gravehvepsen. Hele dagen har fruen samlet mad sammen til sine tilkommende børn. Vil De behage at kigge ind, så skal De se, der ligger helt fuldt af besvimede mariehøns."

"Ja – min sandten gør der ikke!" sagde den fremmede og grinte så uhyggeligt, at den gamle pæl blev ganske hjerteangst derved.

"Kender De gravehvepsen?" spurgte den.

"Om jeg gør?" sagde den fremmede. "Det er en af mine allerbedste venner. Vi besøger tit hinanden."

Da den havde sagt det, smuttede den helt ind i hullet. Den blev kun et øjeblik derinde, og da den kom ud igen, skinnede den, så pælen fik ganske ondt i øjnene, og grinede ondskabsfuldt ligesom før.

"Vil De ikke vente, til gravehvepsen kommer hjem?" spurgte pælen. "Den sagde, den fløj kun en lille tur, og må straks være her."

"Nej tak," svarede den fremmede.

"Nå, ikke? Tør jeg da spørge, hvem jeg skal hilse fra? Det vil sikkert gøre fruen ondt, at hun er gået glip af sådan en fornem kavalers besøg."

"Jeg er ingen kavaler," sagde den fremmede. "Jeg er en frue. Og du behøver ikke at sige noget til gravehvepsen. I morgen tidlig kommer jeg igen og træffer hende nok."

Så fløj den. Og alle buskene hviskede om det mærkelige, der hændte den gamle pæl, og syntes pludselig, at den var så interessant og så rar.

"Den er egentlig ganske køn," sagde syrenen. "Se, hvor det grønne mos klæder den storartet."

"*Ganske* køn?" sagde guldregnen. "Den er *smuk*, kan du gerne sige."

"Den holder sig vidunderlig rank, den ser fornem ud," sagde jasminen.

"Den er ærværdig," sagde rødtjørnen. "Den har sikkert oplevet en mængde underlige ting, som den kunne fortælle, hvis den ville."

"Den er dejlig at sidde på," sagde nattergalen, der sad og slog med vingerne på dens top. "Det er anderledes solidt end de tynde, vippende grene."

Den gamle pæl tog sig ikke videre af deres komplimenter. Den stod og tænkte over det besøg, den havde haft, og havde en ubestemt fornemmelse af, at der var noget galt på færde.

Så kom gravehvepsen hjem.

Med stort besvær slæbte den sig ind i hullet og lagde sine æg. Da den kom ud igen, rystede den på alle lemmer og kunne knap tale.

"Er De syg?" spurgte pælen deltagende.

"Jeg skal dø," svarede gravehvepsen. "Og hør nu godt efter, hvad jeg fortæller dig. Du er jo en god, gammel pæl, der ikke vil gøre dine medmennesker fortræd. Og jeg har i hele verden kun én fjende. Hun kommer til mit hus, når jeg er ude –"

"Holdt!" råbte pælen og rystede af forfærdelse, så det halve af dens mos drattede ned på jorden, og den slog en stor revne på den ene side.

Men gravehvepsen lod den ikke tale ud.

"Ti nu stille!" sagde den. "Jeg har kun et lille, bitte øjeblik endnu at leve i, og du må høre efter, hvad jeg siger. *Guldhvepsen* hedder min fjende, og hun er køn nok at se til – meget kønnere end jeg. Hun skinner, som var hun gjort af guld og sølv. Men ond og doven er hun. Selv gider hun ikke samle mad til sine unger. Derfor hitter hun det hul, hvori jeg har lagt mine æg, og lægger sine ved siden af. Og så æder hendes børn al den mad, jeg har samlet, og mine børn oven i købet. – Hende skal du love mig at passe på, hvis hun kommer. Også farvel og tak for din godhed."

Den gamle pæl slog endnu en revne og kunne slet ikke få mælet af forfærdelse. I det samme kom nattergalen og tog gravehvepsen. Buskene skreg op af forfærdelse, men nattergalen undskyldte sig på det bedste.

"Den skulle jo dø alligevel," sagde den. "Den *var* allerede død. Men jeg indrømmer, det ærgrer mig, at jeg ikke tog den slyngel af en guldhveps."

"Ja, du min Gud, min Gud!" råbte pælen. "Det var jo guldhvepsen, der var her. Og jeg elendige pæl lod hende slippe ind. Så er jo ulykken allerede sket … hvad skal jeg dog gøre, hvad skal jeg dog gøre!"

"Ja herre Gud," sagde nattergalen, som sad og smaskede endnu på gravehvepsen. Og, "herre Gud!" sagde syrenen og guldregnen og jasminen og rødtjørnen, for de syntes alle sammen, at det var noget af det forfærdeligste, de havde oplevet.

Men den gamle pæl sagde ingenting. Den var helt lamslået af bedrøvelse og hældede mere og mere. For hver dag, der gik, slog den en ny lille revne, og det var let at se, den havde ikke langt igen. Buskene og nattergalen talte venligt til den og trøstede den, det bedste de kunne, for de mente alle sammen, det var sådan en rar gammel pæl. En af dem faldt på, hvordan de skulle hævne sig på guldhvepsen. Nattergalen skulle nemlig passe på, når røverens unger kunne være kommet ud af ægget, og så skulle den trække dem ud med sit næb og æde dem.

"Det skal jeg," sagde nattergalen højtideligt. "Stol på mit ord."

Men dagen efter, at den beslutning var taget, syntes nattergalen pludselig, at det var efterår. Ingen af buskene og de andre fugle i haven kunne forstå det. De syntes alle sammen, det var dejlig sommer endnu. Men nattergalen erklærede, at der var ikke flere insekter, som var værd at æde. Inden aften var den fløjet syd på med sine unger, og buskene havde ikke andet at gøre end stå og stirre på pælen og snakke om det frygtelige, der foregik inde i den.

Næste forår fløj der en mængde små, nydelige guldhvepse ud af hullet. De tumlede sig i det klare solskin og forsvandt så i luften.

Den gamle pæl stod en stund endnu og ventede på, om der dog ikke skulle komme én af gravehvepsens unger ud. Men der kom ingen.

Så styrtede pælen om på den lille høj og gik i lutter trøskede stumper. Buskene dryssede deres blomster ned over den, så den fik en anstændig begravelse.

"En mærkelig gammel pæl," sagde de til hinanden.

Og da nattergalen kom hjem fra sin udenlandsrejse og hørte enden på historien, sang den en smuk sang over den gamle pæls grav.

Blomsterne

Det var ganske tidligt på sommeren. Anemonerne og violerne var forbi. Den vilde rosenbusk på gærdet var i fuld blomst, og smørblomsten skinnede på grøfteranden over hele sit runde, gule ansigt. Mange af de andre vilde blomster var allerede sprunget ud, og resten skulle lige til det. Kornet stod højt på marken, og fuglene sang i skoven.

Hen ad landevejen gik tre studenter.

De havde huen bag i nakken, pibe i munden og stok i hånden. Over deres ene skulder hang rejsetasken, over deres anden feltflasken. De gik i takt og stampede, så støvet stod om dem i en hel sky. For de var så unge.

Og så sang de:

> Fire mark for et par såler,
> otte mark for overlæ'r – –
> nej, nej, nej, nej, nej, nej, nej!
> Overlæ'r, det får du ej.

Da de var kommet op på bakken lige ud for den vilde rose, stod den en af dem stille.

"Holdt!" sagde han.

De andre to lystrede, og han, der havde sagt Holdt, tog huen af, satte sin stok fast i grøftekanten og hængte huen på den. De andre gjorde lige sådan. Så tog han proppen af sin flaske med tænderne, svingede flasken højt i luften og holdt en tale.

"Hurra for våren!" sagde han. "Den er grøn, og den er god, og den er de glade studenters. I våren springer skoledrengene ud og bliver studenter. Og skoven springer ud. Og rosen og violen

og nelliken og liljekonvallen springer alle sammen ud, for at de kan skinne smukt for studentens øje og dufte sødt i hans næse. Du vilde rose på gærdet! Studenten forstår, at du rødmer for ham, og takker dig. Tak, du gule smørblomst, der gør det så godt, som du kan. Og tak, du langsomme lyng, som ikke er kommet med endnu. Vi ved, at du kommer, og vi takker dig. Tak, alle sammen, for hvad I gør for os! Hurra!"

De tre studenter tog en dygtig slurk af flasken, og så råbte han, der havde holdt talen:

"Tre lange!"

Og alle sammen skreg de:

"Hur–ra–eh! Hur–ra–eh! Hur–ra–eh!"

"Tre korte!" kommanderede han.

"Hurra! Hurra! Hurra!" skreg de.

"Almindelig studenterforårsjubel!" sagde han så.

Og nu skreg de alle sammen sådan op, at den vilde rose på gærdet lukkede sine blomster, og lærken, der hang oppe i luften og trilrede, i stor forskrækkelse fløj ned i rugen, hvor den havde sin rede, og tav bomstille.

Derefter tog studenterne sig endnu en slurk af deres flasker, men han, som havde holdt talen, tog to, fordi han var mest tør i halsen. Så satte de huen på, tog stokken i hånden og marcherede af, imens de sang:

Agurkesalat og lammesteg
og lammesteg og agurkesala-et!
Nej, nej, nej, nej, nej, nej, nej!
Lammesteg, det får du ej.

Men da studenterne var kommet helt ned ad bakken og så langt bort, at man ikke mere kunne høre deres sang og ikke se

andet af dem end en støvsky – da lød der en umådelig latter efter dem.

Den lød fra gærdet og grøften og helt ind over marken. Den vilde rose lo, så den tabte en bunke af sine blade.

Smørblomsten grinte over hele ansigtet, mælkebøtten gjorde ligedan, og blåklokken rystede af latter, så alle klokkerne kimede. De mange tusinde rugstrå inde på marken virrede med aksene af lystighed, og en ung klinte, der endnu stod i knop, klukkede sådan af latter, at den sprængte sit hylster og sprang en dag for tidligt ud.

"Er det dog ikke ubegribeligt, at folk kan være så dumme?" sagde rosen, da den havde lét så længe, at den ikke kunne mere. "Der går nu de tre studenter og synger og skråler og tror fuldt og fast, at vi står her og tager os ud for deres skyld. Og så er studenterne endda de klogeste af alle mennesker."

"Ja, så må de andre rigtignok være slemme," sagde mælkebøtten.

"Jeg kan virkelig ikke tåle så megen morskab på morgenstunden," sagde rosen igen. "Ler jeg sådan én gang til, så dratter alle mine blade. Og det går ikke an, for i dag bliver det vejr til at gøre forretninger."

"Ja, jeg er klar," sagde blåklokken og ringlede med klokkerne. "Honning har jeg nok af, og mine støvknappe springer, bare et flueben rører ved dem."

"Se, hvor jeg har stillet alle mine små blomster sammen!" sagde mælkebøtten fornøjet. "Har nogen af jer set så nydelig en blomsterkurv?"

"Det kneb kender vi," sagde den vilde gulerod, der stod på gærdet ved siden af rosen og holdt sig nok så rank. "Jeg bærer

mig lige sådan ad … vil I se en skærm, der kan præsentere sig? Lod jeg mine blomster sidde enkeltvis, kunne de vente længe, før man opdagede dem. Men nu tænker jeg, det går. Jeg har også fundet på at anbringe en rød blomst midt i min hvide skærm. Den er ganske gold og duer til ingenting, det er bare reklame. Dyrene skal altid hen og kigge efter den. Ja, man må være om sig, sådan som konkurrencen er stegen."

"*Jeg* ville nu aldrig holde sådan en åben butik," sagde den gule torskemund, der stod med sin krone tæt lukket. "Jeg bryder mig ikke om, at fluer og den slags småkravl skal rende lige fra gaden ind i mig. *Min* honning er kun til fals for en ordentlig humlebasse, der har kræfter til at lukke mig op."

"Blæse være med alle jeres kneb!" sagde den vilde rose på gærdet. "Jeg behøver Gud ske lov ikke den slags. Jeg har en gammel og reel forretning, der står åben for enhver honnet person. Og mine blomster er så store og så kønne, at den bi, der ikke kan se dem, må være blind på alle sine seks tusinde øjne. Jeg holder såmænd ikke engang honning."

"Hvad for noget?" råbte mælkebøtten.

"Hvad siger du?" sagde klinten.

"Er det muligt?" skreg nelliken og snerren og kamilleblomsten.

Og torskemunden gabede en lille smule af bar forundring og spurgte:

"Hvad har du da at byde bierne på?"

"Jeg har mit blomsterstøv," svarede rosen. "Det bruger de til bibrød. Du ved, til deres maddiker. Og jeg har så rigeligt, at det ingenting gør, om der går en hel del i skuddermudder."

Solen steg på himlen og tørrede duggen bort.

"Nu ringer jeg markedet ind," sagde blåklokken.

Alle blomsterne rettede på sig og skinnede og duftede og gjorde sig umage for at se godt ud. Og alle vegne fra summede og surrede fluer og bier og sommerfugle og gedehamse og en mængde andre insekter, der havde siddet gemte natten over i deres reder eller under store blade eller andre steder, hvor der var tørt og lunt.

De spredte sig over gærdet og grøfteranden, fløj fra den ene blomst til den anden og krøb ind og ud af dem. Og blomsterne skinnede og duftede og råbte i munden på hinanden.

Blåklokken sang:

Kling, klang, bier små,
kryb ind i mine klokker blå!
Her er dejlig honning
til jeres unge dronning.

"Nu kommer vi, nu kommer vi!" sagde bierne, og et øjeblik efter var der en inde i hver eneste af klokkeblomsterne. De drak så megen honning, de kunne orke, og støvet dryssede fra støvknappene ned over dem og hang fast i hårene på deres lådne krop.

Så sang den vilde rose på gærdet:

"Kom, gule bi, så flink, så fin!
Kom, sommerfugl, du favre!
Min søde duft, min kinds karmin
jeg lover liflig davre.
Fuldt er mit røde rosenskød
af støv til lækkert maddikebrød."

Og torskemunden sang:

"Dybt i min kalk er honningen gemt,
at hente den frem er ikke så nemt.
Det kan kun humlen, den stærke, den sorte,
den åbner kækt mine gule porte.
Kom, humle, kom! Jeg er skabt for dig.
Det andet småkravl må flyve for mig."

"Giv bare tid, lille børn," sagde humlebien. "Vi kommer til jer alle sammen efter tur."

"Denne vej!" skreg mælkebøtten. "Den bedste honning på grøftekanten fås hos mig. Den gule butik her nede i græsset – skråstil over for den vilde rose. Højstærede fluer, behag at se indenfor! Her er noget for enhver … alle mine hundrede blomster er topfulde. Denne vej! Denne vej!"

Og den vilde gulerod løftede sin skærm op over de andre og sang den ene gang efter den anden det samme vers:

Kom til mig, I vævre fluer,
bier, gedehamsefruer!
Jeg har bare ting, som duer.
Hos den vilde gulerod
får man honning frisk og god.

"Her er mer, end vi kan overkomme," sagde gedehamsen.

Og den krøb ind i den ene blomst og ud af den anden. Bierne bar blomsterstøvet og honningen hjem i deres kuber og skyndte sig af sted for at hente mere. Humlebierne summede og brummede, fluerne kravlede og krøb, sommerfuglene dansede i luften fra den ene til den anden og bredte deres brogede vinger ud og samlede dem igen.

Sådan gik det hele dagen. Blomsterne kaldte og sang ustandseligt, og solen skinnede muntert over det alt sammen. Først da den sank bag skoven, fløj insekterne hjem, enhver til sin rede eller sit hvilested.

"Det var en god dag," sagde rosen. "Halvparten af mine blomster er tømte for støv. Sådan en dag til, og jeg er fornøjet."

Blåklokken nikkede, for den havde også gjort gode forretninger. Mælkebøtten havde travlt med at lukke alle sine små blomster i, og guleroden stod endnu og strittede med sin skærm, om der ikke skulle komme en forsinket flue forbi.

Men i græsset på grøfteranden lå en stor, gammel humlebi på ryggen og sparkede med alle sine seks ben i luften.

"Er du kommet noget til, kære ven?" spurgte den vilde rose på gærdet.

"Å nej!" sagde humlebien. "Jeg er bare lige ved at kvæles af latter. Jeg kom til at tænke på studenterne, der gik forbi i morges. Ha, ha, ha! De troede, det var for dem, I skinnede og duftede."

"Ja, det var nogle latterlige fyre," sagde rosen.

"Ha, ha, ha!" lo humlebien igen. "Der gik de og havde ingen anelse om, at det er for min skyld, I gør det … Og for biernes og fluernes og sommerfuglenes. Vorherre må vide, hvordan vi skulle hitte jeres honningbutikker, når vi ikke kunne lugte os frem, og I ikke satte et ordentlig kulørt skilt op."

Der var ingen af de vilde blomster, der sagde noget, så længe humlebien lå på grøfteranden og lo. Men ikke så snart havde den fået samlet sig og var fløjet hjem, før de alle sammen brast i en latter, der var akkurat lige så munter og vældig som den, de sendte efter studenterne.

"Det er jo ikke til at holde ud med de tossehoveder," sagde rosen. "Man skulle da tro, at sådan et dyr havde bedre forstand end en smule student, men humlebien bilder sig såmænd også ind, at vi står her for dens skyld."

"Undskyld, at jeg blander mig i samtalen," sagde bogfinken, der sad i toppen af den vilde rose. "Jeg var her også i morges, da studenterne gik forbi, og jeg forstår det ikke rigtigt. Når I ikke pynter jer for studenternes skyld og ikke for biernes og sommerfuglenes … hvem pokker gør idet da for?"

"Vi gør det naturligvis for vores egen skyld, bedste finke," sagde rosen.

"Forklar mig det," bad bogfinken.

"Jeg gider ikke," sagde rosen. "Duggen falder, og jeg må lukke. Godnat."

Blåklokken ringede til aften, mælkebøtten sov allerede på grøftekanten, torskemunden kneb sine læber så fast sammen, at ingen humlebi i verden kunne få dem fra hinanden, og den vilde gulerod nikkede og sang i søvne:

Hos den vilde gulerod
får man honning, frisk og god.

Bogfinken sad og gyngede på sin rosengren og var ked af det. Den spekulerede på det og kunne ikke finde ud af det og ikke falde i søvn.

Så var der en stor, grå aftensværmer, som svirrede over gærdet ind mod rugen, der stod og hviskede med aftenvinden. Og lige i det samme fik bogfinken øje på en stor, smuk aftenpragtstjerne, der rakte sin hvide krone hen mod aftensværmeren og sang:

Løft dine vinger, bløde og grå,
ensomme sværmer, flyv hid over gærde!
Ene af alle de blomster små
er jeg i aften på færde.
Alle, som solen i øjet så,
slumrer nu sødt, i drømme de vugger sig.
Ene jeg våger, ventende på,
at dybt i min kølige kalk du skal dukke dig.
Skynd dig, sommerfugl, blød og grå!
Når stjernerne slukkes i gry, må jeg lukke mig.

Nu så bogfinken, hvorledes aftensværmeren satte sig på blomsten og stak sin lange snabel ned i dens kalk. Og da den havde suget al den honning, der var, og sad og vippede med vingerne, lød der lidt henne fra akkurat den samme sang, som aftenpragtstjernen havde sunget. Bogfinken kunne skimte en stor, hvid blomst derhenne, og nu fløj sommerfuglen af sted og satte sig på den.

"Aftenpragtstjerne," sagde bogfinken. "Fortæl mig, hvordan det egentlig hænger sammen med jer blomster og bierne og sommerfuglene. Jeg har siddet her i dag og set og hørt det alt sammen, men jeg forstår ikke et kvidder af det. – Hvad ville nu aftensværmeren dig?"

"Den fik min honning," svarede pragtstjernen.

"Godt," sagde bogfinken. "Men hvad gav den dig til gengæld?"

"Den tog mit blomsterstøv," sagde pragtstjernen.

Men bogfinken rystede på sit hoved.

"Ja, det kan jo være meget rart for aftensværmeren," sagde den. "Den tog det ene og fik det andet, så den kan sagtens. Men hvad fornøjelse har *du* af den historie?"

"Ser du," sagde pragtstjernen, "enhver ordentlig blomst har to store bekymringer i sit liv. Først skal den have sine frø, og dernæst skal den være af med dem. Det forstår du nok?"

"Om jeg gør!" svarede bogfinken. "Det er jo akkurat ligesom hos os. Først skal vi have ungerne, og så skal vi se at få dem opdraget og sendt ud i verden. Vi har såmænd heller ikke mere end de samme to bekymringer. Men de varer omtrent, fra man bliver født, og til man dør, og man bliver somme tider temmelig mager af dem."

"Naturligvis," sagde pragtstjernen. "Man får ingenting for ingenting i denne verden. Men det var nu mine æg og ikke dine unger, vi skulle snakke om."

"Så du har æg?" sagde bogfinken høfligt.

"Det har jeg," sagde pragtstjernen. "Det, der bliver ud af dine æg, er *unger*, og det, der bliver ud af mine, er *frø*. Men først må støvet fra støvdragerne falde på dem. Ellers bliver de til ingenting. Sådan er det med mig, og sådan er det med alle blomsterne, og det er bierne og sommerfuglene og alle de andre insekter, der bringer støvet imellem os."

"Aha!" sagde bogfinken og fløjtede. "Nu begynder jeg at forstå det alt sammen. De kommer til jer for at hente honning, og så får de blomsterstøv på sig."

"Akkurat," svarede pragtstjernen. "Støvet hænger i hårene på deres krop, i deres vinger og deres ben. Når de så kommer hen i en anden blomst og rumsterer i den efter honning, så gnider de støvet af sig, det falder på æggene, og æggene bliver til frø."

"Det er nydeligt indrettet," sagde bogfinken. "Og det er for at lokke insekterne til jer, at I har alle de brogede farver?"

"Akkurat," sagde pragtstjernen. "Jeg for mit vedkommende er nu ganske hvid, som du ser. Jeg spekulerer kun i de insekter, der flyver om natten, og så er den hvide farve den, der skinner bedst igennem. Der er for stor en konkurrence om dagen, men nu er jeg ganske ene om buddet."

"Nå–å," sagde *natviolen*, som stod lidt borte og hørte det alt sammen. "*Jeg* tæller da også med."

"Jeg kan ikke se dig," sagde aftenpragtstjernen. "Hvor står du? Hvad hedder du? Hvad farver har din blomst?"

"Jeg hedder natviol, og min blomst er brun og grim og lille."

"Så er du ikke farlig," sagde pragtstjernen.

"Nå–å," sagde natviolen. "Jeg klarer mig endda. For lidt siden fløj en stor aftensværmer forbi dig og lige hen i skødet på mig. Jeg kaldte på den ved min *duft*, forstår du … den sødeste duft i natten, *så* sød, at menneskene har indført mig fra syden, hvor jeg hører hjemme, og plantet mig i deres haver. Det er fra møllerens have, jeg har forvildet mig herud, og *nu* bliver jeg her og står med dig."

Aftenpragtstjernen ville svare, men i det samme sang natviolen:

Natsommerfugl på din dansende flugt
i den kølige luft,
kan du finde mig?
Ikke jeg skinner som pragtstjernen smukt,
kun ved min sjældne, min dejlige duft
vil jeg binde dig.
vide bølger den, stærk og sød,
evig om honningen i mit skød
skal den minde dig.

"Ja – når du endda vil lade mig beholde aftensværmerne og nøjes med natsommerfuglene," sagde pragtstjernen. "De fleste af dem spiser ingenting, men flyver forbi den dejligste honning, som om det var snavs."

"Der er såmænd nok til jer begge to," sagde bogfinken. "Det er ikke noget at skændes om. I skulle bare se blomsterne om dagen. Dér står en kamp … det er en anden historie, kan I tro! – Men hør nu, du aftenpragtstjerne, der er alligevel noget, jeg ikke forstår. Hvorfor drysser I ikke selv støv på jeres æg? I har jo nok af det, og det var da meget nemmere."

"Ja – *jeg* kunne nu ikke, om jeg også ville," svarede aftenpragtstjernen. "Jeg har slet ingen støvdragere i min blomst, ikke andet end æg."

"Herre Gud, er du invalid?" sagde bogfinken.

"Nej, jeg er såmænd ikke," sagde blomsten. "Sådan er nu vi aftenpragtstjerner indrettede. Min søster herhenne ved gærdet går det ligedan. Men ovre på den anden side af vejen står mine brødre … Kan du se det hvide, der skinner derovre? Det er dem. De har bar støvdragere, men ingen æg. Så forstår du nok, at vi er nødt til at bruge sommerfuglens hjælp."

"Javel," sagde bogfinken. "Men rosen da? og smørblomsten? og mælkebøtten? og blåklokken? er det lige sådan med dem?"

"Nej," svarede pragtstjernen. "De har både æg og støvdragere i deres blomster, så de kunne nok klare sig selv, hvis de ville. Men de vil nødig. For fremmed støv giver de største og bedste frø, skal jeg sige dig."

"Det er alt sammen meget mærkeligt," sagde bogfinken. "På den måde har I det næsten som vi dyr, slås med hinanden om udkommet, kæmper for børnene og det hele."

Aftenpragtstjernen nikkede på sin stængel og sang sin lille vise, for der kom netop en stor, grå sommerfugl flyvende. Men den fløj forbi, og så sagde blomsten:

"Å ja såmænd. Men I skriger og slår hinanden ihjel og pisker rundt fra morgen til aften. Vi står stille, hvor vi står, og skinner og dufter og passer vores ting alligevel. Så en forskel er der da."

Bogfinken sad lidt og tænkte over det. Så opdagede den, at klokken var mange, og skyndte sig hen til sin rede i skoven.

Og aftenen gik, og det blev mørkere. Lysene sluktes rundt om i gårdene, og der var ingen mer, som gik på vejen. Natviolen duftede, skjult i græsset, rugen hviskede med nattevinden, og aftenpragtstjernens hvide krone skinnede.

"Du der – rug!" sagde aftenpragtstjernen. "Du er så lang og når så vidt … kan du ikke se, om der er en aftennatsværmer i anmarch?"

"Kigger ikke efter den slags … kender ikke til det … kerer mig ikke om det!" svarede rugen.

Og det lød langt hen over marken, for det var alle rugstråene, der svarede på én gang, og de bøjede alle deres aks den samme vej, for de holdt godt sammen og var enige om alting.

"Nå, nå," sagde pragtstjernen. "Du behøver da ikke at være så vigtig. Den dag kommer vel også nok, da du har brug for et par bier eller en sommerfugl."

"Nej, den gør ikke … gør ikke … gør ikke!" lød det hen over rugmarken.

"Så–e?" sagde pragtstjernen forbløffet. "Så forstår jeg egentlig ikke, hvordan I bærer jer ad med jeres æg og støv, så mange som I er … for I er vist over hundrede?"

"Vi er en million," svarede rugen.

Og atter lød det hen over marken, så det gav genlyd helt ind i skoven:

"En million … million … million!"

Det varede noget, inden pragtstjernen kunne sunde sig, så overvældet blev den.

Men lidt efter sagde den ydmygt:

"Vil ikke en af jer fortælle mig hvordan I bærer jer ad, når I ikke bruger bierne og sommerfuglene? Men kunne det ikke blive bare én af jer? Jeg er kun en enlig aftenpragtstjerne, og jeg bliver helt uhyggelig, når I taler alle sammen på én gang."

Et øjeblik var der ganske stille i rugen, mens pragtstjernen lyttede efter svar på sit spørgsmål. Så hviskede et af de rugstrå, der stod nærmest:

"Vi *drær*."

"Å–e!" sagde aftenpragtstjernen.

Den stod og så dum ud, for den vidste ikke, hvad det betød, og generede sig for at spørge.

"Hvad er det, de gør?" spurgte natviolen.

"De *drær*," sagde aftenpragtstjernen.

Men rugstrået bøjede sig helt ned over blomsterne og hviskede:

"I kan sagtens få insekterne til at besørge jeres støv, sådan et par stykker I er. Men vores forretning er alt for stor til, at vi kan hjælpe os på den måde. Hos os kommer det hele i orden på én dag, ja, somme tider på et par timer, vi bruger *vindkraft*, skal jeg sige dig."

"Å–e!" sagde aftenpragtstjernen.

"Hvad er det, de gør?" spurgte natviolen. Pragtstjernen fortalte den det, og de var begge to lige kloge. Men så hviskede

rugstrået igen:

"Når støvet er modent, vokser alle vore støvdragere ud af akset. Det går i en rygende fart må I tro. Støvknapperne hænger og dingler i luften, og så gælder det at passe tiden. Når solen skinner rigtig mildt, og der ingen regnskyer er på himlen, og det er næsten ganske stille – så springer alle støvknapperne op, og støvet falder ud og bølger frem og tilbage over marken og falder på æggene."

"Det er en ordentlig grossererforretning, I har," sagde pragtstjernen.

"Der må da gå en masse støv til spilde," sagde natviolen.

"Det gør der," hviskede rugstrået. "Men det har vi beregnet i forvejen, så vi har nok af det. I morgen drær vi … pas på, så skal I se, der står en hel sky over marken."

"I morgen har vi lukket," sagde aftenpragtstjernen, "så vi må tro dig på dit ord."

"Skade, at bogfinken ikke er her," sagde natviolen. "Den var så nysgerrig, og her havde den da fået noget at vide."

De snakkede ikke mere sammen, mens natten skred, men sang deres viser og passede deres honningbutikker; aftensværmerne og natsværmerne fløj til og fra; rugen stod og gyngede og hviskede.

Da morgenen gryede, lukkede natviolen og aftenpragtstjernen deres blomster og dækkede sig, så godt de kunne. Og solen stod op i øst og lod sine stråler banke på døren hos de vilde dagblomster.

"Op med jer, I syvsovere!" sagde strålerne.

Og den vilde rose på gærdet og mælkebøtten på grøfteranden og torskemunden og smørblomsten og den vilde gulerod og alle

de andre fik duggen af øjnene og deres blomster foldede ud. Bierne og humlebierne og fluerne og sommerfuglene kom frem og summede i luften. Blomsterne duftede og skinnede, og markedet var i fuld gang.

Nogen tid efter så der ganske anderledes ud rundt om gærdet, hvor den vilde rose stod.

Der var næsten ingen flere blomster. Dvs. de var der nok endnu, men de blomstrede ikke mere. I stedet for deres gule, røde, blå og hvide kroner havde de nu grå og brune frugter i toppen. Og inde i frugterne lå frøene og ventede på, at den tid skulle komme, da de helt var modne og skulle ud i verden.

Der var heller ingen sommerfugle mer eller bier eller humlebier og kun meget få fluer. Og de, der var, var helt matte i benene og vingerne. Rugen på marken var mejet og kørt i lade – hele millionen. Bonden var i færd med at pløje stubmarken ned, og efter hans plov fulgte sorte råger og hvide måger, der skreg og baskede med vingerne, mens de pillede larver op af jorden.

Så en dag kom de tre studenter igen spadserende. Men nu gik de den modsatte vej, for nu var ferien forbi, og de skulle hjem og bestille noget.

Oppe på bakken, hvor den vilde rose stod, gjorde de holdt ligesom sidst. De satte stokkene i jorden men hængte ikke huerne på dem, for det blæste og var koldt. De tog sig heller ikke en slurk af deres flasker, for flaskerne var tomme.

Men han, som den gang holdt en tale, han holdt en igen, og da han gjorde det, rakte han ringfingeren på sin højre hånd i vejret og sagde til kammeraterne, at de skulle gøre lige sådan.

Og om hver af fingrene sad der en god, glat guldring. For studenterne havde alle tre gået hen og forlovet sig.

"Det er forbi, kammerater!" sagde han. "Den gode tid er endt, studenten skal hjem til de tykke, gruelige bøger og hænge i fra morgen til aften. Blomsterne ved det og sørger med os. Se jer om … det er alt sammen væk, det, vi glædede os over, da vi stod her sidst. Rugen er væk af marken og rosen af gærdet og vinen af flasken. Blomsterne er visnede og sommeren forbi. Tak, I vilde blomster, fordi I gør det lettere for studenten at putte næsen ned i bøgerne. Stod du endnu, du vilde rose, og duftede på dit gærde, ville det jo være rent umuligt for os at vende hjem til den kvalme by. Tak, alle sammen, fordi I blomstrede for studenten og visnede for studenten – March!"

De tog deres stokke og gik. Langt ned ad vejen lød deres sang:

Grønærter,
grønærter,
grønærter og lammesteg!
Nej, nej, nej, nej, nej, nej, nej –
lammesteg det får I ej!

De vilde blomster lo muntert efter dem. Men latteren var ikke så høj som sidst. For de havde jo alle sammen hovederne fulde af frø og måtte passe på, at de ikke rystede dem for tidligt ud.

"De er utrolig grinagtige," sagde den vilde rose på gærdet. "Den gang, vi blomstrede, var det for deres skyld … nu visner vi for deres skyld. Skoven står der naturligvis bare, for at de kan få skygge og brænde og spadserestokke, kilden rinder, for at de kan få noget at drikke, og solen skinner, for at deres

forlovelsesringe kan blinke. Vorherre bevares, hvad de mennesker er for nogle tossehoveder!"

Korallerne

Det var engang for mange Herrens år siden ude i *havet*.

Men det var det *rigtige* hav, der er så dybt, at man ikke ved det, og så stort, at skipperen kan sejle mange dage uden at se land.

Og det var det *tropiske* hav, hvor vandet er næsten lige så hedt som i varmt bad herhjemme i Danmark.

Men det var kun ved overfladen, hvor solen skinner, at det er så varmt. Dybest nede er det koldt som is, og så er der mørkere end i den sorteste nat. Og havet er heller ikke alle vegne lige dybt, for på bunden er der høje bjerge og dybe dale, akkurat som på landjorden.

Der ude i havet var der nu et sted, hvor et stort bjerg gik fra bunden tæt op til overfladen. Når man tittede op, kunne man til alle sider ikke se andet end vand og vand og det bare vand.

Men nede i vandet var der så meget mere at se på.

På bjerget voksede der nemlig uhyre tangskove, som strakte sig milevidt op og ned ad skrænterne. Når bølgerne rullede, viftede bladene i vandet, ligesom træernes blade oppe på landet vifter i vinden. Men tangtræernes stammer var ikke nær så tykke og stive som bøgenes og egenes, og derfor viftede de med, frem og tilbage, hvorhen bølgerne drev dem.

For resten var tangtræerne højere end noget træ på landjorden, men de voksede aldrig op over havets overflade. For når deres blade kom op i luften, tørrede de ind og visnede. Men når vandet var stille, bredte de sig og skinnede i prægtige farver, røde og gule, grønne og brune, ligesom løvet i vore skove om efteråret.

Og mellem tangtræernes kroner svømmede en mængde muntre fisk fra det ene træ til det andet – akkurat ligesom fuglene flyver i skoven.

Men det var ikke sådan nogle kedelige, grå fyre som torsken og gedden og ålen. Mange af dem skinnede som guld og sølv, én var himmelblå, én skarlagenrød. Og så var der *pindsvinefisken*, der kunne puste sig op som en kugle og stritte med sine pinde til alle sider og gøre de andre dyr umådelig bange.

For der var mange dyr i tangskoven.

Der var *muslinger* med de løjerligste skaller, og der var *snegle* med store, brogede huse. Der var *blæksprutter*, som kom farende baglæns gennem vandet i en utrolig fart. Der var store *krebs*, som også svømmede baglæns og klippede med deres sakse, og der var skæve, flade *krabber*, som kravlede sidelæns og kom frem alligevel.

Somme tider kom der en hjord på flere hundrede store, kluntede *skjoldpadder*, der græssede i tangskoven akkurat ligesom køerne på marken.

Det kunne også ske, at der kom svømmende en vældig *hval*. Så blev det mørkt, som om der gik en sky for solen, alle vegne hvor den brød gennem tangskoven. Og når den slog et slag med sin stærke hale, rystede tangtræerne, som om det var jordskælv.

Engang hændte det også, at et skib sejlede over tangskoven. Der faldt en matros over bord, og han blev straks slugt af en stor *haj*, der tog ham i én mundfuld og svømmede videre med en god samvittighed.

Enhver kan da nok forstå, at det var smukt og morsomt i tangskoven. Men stille var der, ganske stille; for der var ingen af dyrene, som skreg eller sang.

Midt i skoven var der nu en lille, hyggelig, åben plads mellem træernes kroner og ikke ret langt fra overfladen. Vandet var varmt og klart, og pladsen lå sådan, at der sjældent kom nogen derind.

På den plads legede fire børn hver dag med hinanden og snakkede sammen, som de havde forstand til.

De var alle fire så små, at man ikke kunne se dem med blotte øjne. Og hvis der var kommet en med et forstørrelsesglas og havde opdaget dem, så skulle han alligevel have haft svært ved at se, hvem der var hvem, hvis han da ikke kunne en farlig bunke naturhistorie.

For de var alle sammen runde, gennemsigtige tingester med fine hår på, men uden hoved og ben og øjne og alt det, som hører til et ordentligt dyr, og som menneskene heller ikke så godt kan undvære.

Alligevel var de slet ikke i familie med hinanden. Den ene af dem var barn af en *stjernekoral*, den anden af en *vandmand*, den tredje af en *søstjerne*. Men den fjerde var en ægte lille *østersunge*.

En dag snakkede de om, hvad de ville være, når de blev store.

"Jeg vil være *røver*!" sagde søstjernebarnet. "Jeg vil gemme mig i tangskoven og fare løs på muslinger og små fisk og alle de dyr, jeg kan få bugt med, og suge dem ud til deres sidste blodsdråbe."

"Jeg vil svømme omkring og se smuk ud," sagde den lille vandmand. "Og er der nogen, der kommer mig for nær, brænder jeg ham."

"Jeg er bestemt til noget højere," sagde østersungen og så så vigtig ud, som det er muligt, når man hverken har ansigt eller øjne.

"Så–e?" sagde søstjernen. "Hvor ved du det fra?"

"Sådan noget er man født med," svarede østersungen. "Jeg skal sige jer, jeg er sådan et slags husdyr hos menneskene. Det er aldeles utroligt, så de sætter pris på mig. Alle sammen ligger de på maven for mig. Nogle af dem bestiller ikke andet end opklække mig og passe mig og sælge mig; andre bestiller ikke andet end spise mig. De bygger dejlige, store vandgårde for mig med pinde, jeg kan sætte mig fast på."

"Så synes jeg egentlig, det er dig, der står på pinde for menneskene," sagde den lille vandmand. "Men hver sin lyst. Jeg kunne nu ikke tænke mig noget frygteligere end at sidde fast på en pind."

"Ih, men nej da!" svarede østersungen. "Må jeg bede om et roligt, stillesiddende liv, til jeg skal spises."

Under alt det sagde koralbarnet ingenting, men viftede med sine hår i vandet og hørte efter de andre. Og ingen af dem tænkte videre over det, for stjernekorallen var altid den mest stilfærdige af dem, så de troede ikke, den ville drive det til noget synderligt. Til sidst sagde imidlertid søstjernen:

"Nå, lille koral, hvad siger *du*? Hvad mon der skal blive af dig? Har du tænkt over det?"

"Jeg tænker aldrig på andet," svarede koralbarnet.

"Hillemænd!" sagde søstjernen. "Er det tilladt at få tankerne at vide?"

"I ville ikke kunne forstå dem, om jeg sagde jer dem," svarede korallen.

"Tag og prøv ad," sagde søstjernen.

Og østersungen og den lille vandmand sagde det samme.

"Når jeg bliver stor, vil jeg bygge en ø," sagde koralbarnet så.

"En hvad for en én?" spurgte de alle tre i munden på hinanden.

"En ø," sagde korallen igen.

"Du er ikke rimelig," sagde søstjernen og lo, så hele dens lille krop rystede. "Hvordan vil du bære dig ad med det?"

"Jeg ved det ikke endnu," sagde korallen. "Men en ø vil jeg bygge … en rigtig ø, der dukker op over vandet, og som står fast, når bølgerne bryder imod den."

"At du gider!" sagde østersungen.

"Det gyser i mig, bare jeg hører tale om noget så fast," sagde den lille vandmand.

De drillede den alle tre, men koralbarnet brød sig ikke en smule om dem, viftede bare med sine hår i vandet og sagde roligt:

"Det skal være en rigtig ø. En ø med palmetræer og fugle. Rundt om i vandet skal der svømme søstjerner og vandmænd, og bølgerne skal skylle dem op på kysten, og der skal de ligge og rådne i solen. Og på øen skal der bo mennesker, som spiser østers."

Så sagde den ikke mere, og da de andre var kede af at drille den, blev de gode venner igen og svømmede rundt på den lille plet i tangskoven og åd dyr, der var endnu mindre end de selv, og glædede sig ved ungdommen og livet.

Nogen tid efter var de fire børn i tangskoven blevet voksne.

Østersungen havde fået skal. Den sad på en klippe på havbunden og gabede og lod det salte vand strømme ind i sig. Søstjernens krop var skudt ud i fem spidse arme, der rakte sig ud i vandet til alle sider, så dyret lignede den stjerne, som

sidder i toppen af juletræet. To gange var der en fisk, som havde bidt en af armene af. Men søstjernen brød sig ikke om det. Armen voksede straks ud igen, og så var dyret lige så godt som før, krøb rundt i tangtræerne og blev en vældig røver, som det havde drømt om i sin barndoms dage.

Den lille vandmand var det ikke gået så godt. En dag, da den var i børneselskab et sted i tangskoven, blev den ædt af en hval, som kom svømmende med sit brede gab åbnet. Der var hundrede tusinde vandmandsbørn i selskabet, og de forsvandt alle sammen i hvalens mave.

Men da koralbarnet mærkede, at det var ved at blive voksent, svømmede det bort fra den hyggelige plet, hvor det havde tilbragt sin barndom, og lod bølgerne bære sig helt uden for tangskoven.

Længe drev den lille koral omkring og ledte efter et sted, hvor den gad bo. Til sidst fandt den da et – helt omme på den anden side af bjerget. Der groede ingen tang. Vandet var klart og rent, salt og dejlig varmt, og dér satte den sig fast. Den fik arme ligesom søstjernen, men mange flere, og de sad alle sammen i en krans om dens mund. For nu havde den både mund og mave. Efterhånden mærkede den, at den blev helt hård og fast forneden og inden i, og før den vidste et ord af det, havde den et ordentligt stykke kalk inden i sig.

"Nu kommer det!" tænkte den fornøjet. "Det er begyndelsen til øen."

En dag skød den en knop ud på den ene side – akkurat ligesom træerne på landjorden gør det. Og knoppen blev til den nydeligste stjernekoral med arme og mund og mave og

kalkstykke inden i sig. Men den hang fast sammen med den gamle koral og sad på den, ligesom grenen sidder på træet.

Den gamle koral var svært fornøjet.

"Nu hjælper det!" sagde den. "Nu er vi to."

Så fortalte den den nye koral om øen, den ville lave, og den nye koral var enig med den i, at sådan skulle det være. Og de skød begge to nye knopper og blev ved sådan, indtil der stod et smukt koraltræ med mange grene, som alle sammen var fulde af stjernekoraller. Hele dagen viftede de med armene i vandet og jagede små bitte dyr ind i munden og åd dem.

En dag kravlede søstjernen forbi og blev forundret stående.

"Sikken et løjerligt træ med blomster på!" sagde den.

"Jeg er ikke noget træ," sagde korallen. "Jeg er en stjernekoral."

"Herre Gud – er det dig?" sagde søstjernen. "Det er da svært, så du har forandret dig. Jeg kunne såmænd ikke kende dig igen."

"I lige måde," svarede korallen. "Men vi har jo heller ikke set hinanden, siden vi var børn. Nu er jeg i færd med at bygge min ø."

"Tænker du endnu på de dumheder?" spurgte søstjernen og lo. "Jeg mente, du var blevet fornuftigere med årene. Jeg synes ellers, du ser ud, som du var et helt kompagni?"

"Det er jeg også," sagde korallen. "Jeg har sat knopper og skudt grene … alle de blomster, du ser, er koraldyr, som er i kompagni med mig om øen."

"Nå sådan!" sagde søstjernen. "Du har gjort den til et aktieforetagende. Det er vist meget fornuftigt af dig, for alene

var du såmænd aldrig nået nogen vegne. – Kommer I godt ud af det sammen?"

"Udmærket!" svarede korallen. "Der kan ikke tænkes noget bedre familieforhold. Vi holder ubrydeligt sammen i tykt og tyndt. Vil du bare tænke dig: når én af os spiser godt, får alle de andre også fornøjelse af det."

"Det synes jeg ellers er at drive kompagniskabet lovlig vidt," sagde søstjernen. "Når jeg havde fundet en lækker bid for min egen mund, ville jeg min sandten ikke synes om, at den gik i en andens mave."

"Du forstår mig ikke," sagde korallen.

"Farvel!" sagde søstjernen. "Og til lykke med øen."

Men den gamle koral, som sad nede ved roden af træet, hviskede til den af knopperne, som sad nærmest:

"Du er mig, og jeg er dig, og vi kan aldrig skilles. Vi hører sammen og vil det samme … vi vil bygge *øen*."

Knoppen sagde det til den næste knop, og den lod det gå videre, så der ikke var et eneste dyr på træet, som ikke vidste besked med det.

Og mens træet fik flere og flere grene, fik dyrene også unger, som svømmede ud i vandet, små bitte, gennemsigtige, runde tingester med fine hår på. De nød deres frihed, mens de var børn; men alle sammen havde de i deres hjerter tanken om øen, og så snart de blev voksne, satte de sig fast ved siden af den gamle koral, skød knopper og blev til træer ligesom den.

"Nu kan jeg ikke mere!" sagde den gamle koral en dag.

Rundt om den voksede en hel skov af stjernekoraller. Deres hvide grene var filtrede ind i hinanden, og fra dem alle skinnede de nydeligste stjerneblomster. De skød bestandig nye

knopper og sendte millioner af små koralbørn ud i verden. Og mens de byggede og byggede ustandseligt, tænkte de altid på øen.

Den gamle koral kunne nok være stolt af sit værk. For den var jo tip-tip-tip-tip-oldemoder til hele historien.

"Glem ikke øen!" sagde den.

Så døde den. Vandet skyllede dens lig bort, men dér, hvor den havde siddet, blev der på koralstammen et mærke som en stjerne.

Nu gik der mange, mange, mange år.

Men det gjorde ingenting. For havet rullede sine bølger ustandseligt, som den altid havde rullet dem, og solen skinnede, og stormen sang, og tangskovens kroner viftede i vandet.

De tangtræer, mellem hvilke koralbarnet havde leget, var rigtignok for længe siden rykket op og skyllede bort; men der var vokset andre op, hvor de stod. Skjoldpadderne, som græssede der, var døde for mange år siden, men der kom nye skjoldpadder i deres sted. Østersen var væk, søstjernen var væk, de brogede fisk, der den gang svømmede mellem træerne, var væk. Om det så var den vældige hval, der åd alle vandmandsbørnene i én mundfuld, så havde den fået en harpun i nakken og var dræbt og kogt til tran.

Men selv om de alle sammen var borte, så var deres børnebørns børn der og så akkurat lige sådan ud og bar sig akkurat lige sådan ad, så det var ikke muligt at se nogen forandring i tangskoven.

Kun dér, hvor koralbarnet havde sat sig fast for at bygge sin ø, så der anderledes ud.

Der var kommet en umådelig mængde koraltræer og kom bestandig flere. Millioner af små koralbørn svømmede ud i verden og kom hjem og satte sig fast ved siden af deres forældre. Millioner af dyrene døde. I mange af koraltræerne var der ikke et eneste levende dyr, men alle de hårde kalkgrene var fulde af stjerner dér, hvor de havde siddet.

Og bølgerne havde væltet de døde træer og slået dem i stumper og stykker og kastet dem ind imellem de andre og oven på de andre. Efterhånden blev det til en stor og stærk kalkklippe, og den voksede bestandig; for de nye koralbørn satte sig fast oven på de gamle træer og byggede flittigt videre.

En skøn dag var de nået tæt op under overfladen.

"Nu har vi øen!" sagde de glade til hinanden. "Om nu vores tip-tip-tip-tip-tip-oldemoder havde levet og set den!"

Men de havde glædet sig lidt for tidligt.

Da de nemlig skulle til at vokse op over vandet, så kunne de ikke. De små børn kunne ikke tåle, at solen skinnede på dem, og hvad de så gjorde, kom de ikke videre.

"Nu skal vi hjælpe jer," sagde bølgerne.

Og så løftede de et par store koralblokke op fra havbunden og kastede dem oven på de andre.

Nu lå øen der. Stor var den jo ikke, men hvid og smuk skinnede den i solen, og rundt om den, så langt man kunne se, var der ikke andet end vand og vand og det bare vand. Og en dag kom der flyvende en stor, hvid måge og satte sig på den.

På den tid hændte det, at *jorden* – den store, runde jord, som sejler i verdensrummet rundt om solen med månen i hælene på

sig – var i svært dårligt humør. Månen drillede den stadig væk, og den havde endnu ikke forvundet sin ærgrelse over kometen, som gik i stykker, inden den fik fortalt, hvad den havde set på sin rejse.

Da så jorden en dag så ned ad sin mave, opdagede den lige ved ækvator en knop, som den ikke før havde set.

"Hvad pokker er nu *det*?" sagde jorden ærgerlig.

Det var ikke andet end koraløen. Men da jorden fik at vide, hvordan det hang sammen, blev den umådelig forbitret.

"Nu bliver det min sandten for galt!" råbte den. "Ikke blot render man her til nar for en storsnudet komet og må finde sig i hver månedsdag at blive grint ud af en sølle måne … ikke blot roder menneskene i mine indvolde og laver land til vand og vand til land og skalter og valter, som de har lyst til! Nu skal man oven i købet finde sig i, at en koralunge, som der skal et forstørrelsesglas til at opdage, laver om på min figur og bygger mig en formelig ø midt på min mave! Sådant et jammerligt bløddyr! Men det skal vi dog sætte en stopper for."

Og i det samme sænkede den hele havbunden dér, hvor koraløen lå.

Det kan nok være, der blev en forskrækkelse!

Øen forsvandt i havet, og mågen, der sad på den, fløj til vejrs med et højt skrig. Koralblokkene styrtede imellem hinanden og gik i stumper og stykker. Fisk og krebs og skjoldpadder flygtede af sted, det bedste de kunne, og hvert et blad i tangskoven skælvede.

Men da der igen var blevet roligt i vandet, hviskede koraldyrene til hinanden:

"Husk på øen!"

Og så tog de ufortrødent fat på at bygge igen. Da der var gået nogen tid, var de atter oppe ved overfladen, bølgerne slyngede vældige blokke op, og øen lå der igen.

"Nu skulle da –!" sagde jorden.

Og så sænkede den havbunden mere endnu.

"Husk på øen!" hviskede korallerne.

Og nogen tid efter lå øen der igen.

"Kan I blive sådan ved?" spurgte jorden.

"Det kan vi," svarede korallerne.

"Ja – så giver jeg mig!" sagde jorden. "For det kan jeg ikke."

Nu lå øen der, og nu blev den der. Korallerne byggede ustandseligt videre, bølgerne slyngede flere og flere blokke op, og den blev bestandig større.

En dag kom en stor, rund, brun tingest sejlende og bankede på dens ene side.

"Hvem dér?" spurgte korallerne nede fra vandet.

"Det er *mig!*" sagde tingesten.

"Ja – hvem er *mig?*" spurgte korallerne igen.

"Kender I ikke mig?" sagde tingesten. "Jeg er *kokosnødden*. Jeg er berømt over hele verden. Det er mig, der laver øer, sådan at de kommer på landkortet og i geografien. Der er endogså gjort viser om mig. En af dem begynder sådan:

> En kokosnød
> på havet flød."

"Det kan gerne være," sagde korallerne. "Men det kender vi ikke noget til. Vi har selv bygget en ø og aldrig haft tid til at synge viser."

"Ja – det er utroligt, så megen uvidenhed der er i verden," sagde kokosnødden. "Nå – har I jord nok til, at jeg kan slå rod

og vokse op til en palme?"

"Aha!" hviskede korallerne til hinanden. "Det er palmen!"

Så bad de den høfligt komme igen om nogen tid, så skulle de gøre deres bedste for at skaffe den jord til at gro i.

"Godt!" sagde kokosnødden. "Så driver jeg rundt i havet et års tid. Min skal er så tyk, at jeg kan tåle det."

Så drev den af.

Hver gang der nu var nogen tang eller døde fisk og søstjerner eller sådan noget i vandet, bad korallerne bølgerne, om de ville slynge det op på øen. De gjorde det, og det lå deroppe og rådnede og blev til jord. Søfuglene kom og lagde deres gødning, og i gødningen var der en kirsebærsten, som slog rod og voksede op til et smukt lille træ.

En dag kom der en stor, hul træstamme drivende. Da den kom op på øen og lå og rådnede, faldt der en hel del græsfrø ud af den, og nogen tid efter var øen helt grøn. Der var også to *firben* i træstammen, og de fik børn og syntes, øen var rar og hyggelig at bo på.

Og så kom kokosnødden igen.

"Løft mig op!" sagde den til bølgerne.

Den spirede og blev til et prægtigt træ. Dens nødder faldt rundt om, og snart stod der en hel lund af kokospalmer på øen. Der kom fugle, som byggede rede i træerne, der kom blomster og bier og fugle og sommerfugle.

En dag kom der en mand sejlende i en båd.

Hans skib var gået under, og han havde drevet om på havet i mange dage. Han var både sulten og tørstig, og da han så øen, blev han helt vild af glæde, gik i land, spiste kokosnødder og

østers og byggede sig et hus, hvor han kunne bo, til der kom et skib, som kunne bringe ham hjem til hans fædreland.

Men nede i vandet byggede korallerne bestandig videre, for de kunne aldrig få øen stor nok.

"Ak, om dog vores tip-tip-tip-tip-tip-tip-tip-tip-oldemoder kunne se den!" sagde de til hinanden.

Fire fine venner

Eventyret "Fire fine venner" i samlingen "Fem nye Æventyr" fra 1894 var som det eneste ikke med i Gyldendals samlede udgave af Ewalds eventyr.

Marken lige bag havegærdet ligger *mergelgraven*.

Den er et stort, dybt hul, fyldt i bunden med grimt, lysegult vand. Op ad skrænterne ligger det bare, gule græs med små og store sten, som engang imellem går løs og ruller ned i vandet med et plask.

Og ud over den skrænt, der vender mod haven, hænger nøddetræets grene. Så langt ud over skrænten hænger de, at drengene aldrig kan få fat på nødderne ude i spidsen, men må finde sig i, at de runde, brune fyre hvert efterår plumper ned i mergelgraven.

Når solen brænder rigtig hedt, kommer engang imellem fra marken en tørstig ko og stikker sit store, hornede hoved ud over randen og brummer, fordi den ikke kan komme ned til vandet og drikke, og går sin vej igen. Ellers er der ganske stille ved mergelgraven.

Men forrige sommer var der fire venner, som mødtes øverst oppe på skrænten under nøddehegnet hver aften, når solen gik ned.

Fire underlige venner var det, for hver aften var de lige ved at æde hverandre. Men alligevel holdt de fred og snakkede fornuftigt sammen en halv times tid.

Den ene var *digesvalen*. Den havde sin rede dybt inde i skrænten. Lige under randen var der et sort hul midt i det gule grus, det var døren til lejligheden. Når svalen havde gjort sig

færdig for den dag, kunne den godt lide at sidde lidt udenfor og hvile sine lange, spidse vinger og stirre ud i verden.

Den anden var *natsommerfuglen*. Den var stor og grå med fire bløde, uldne vinger, men forfærdelig bange for svalen. Hele dagen sad den med sammenlagte vinger gemt dybt inde under et stort skræppeblad. Den arbejdede nemlig om natten; først når det blev mørkt, fløj den ud, men aldrig inden svalen havde sagt godnat og var krøbet ind i sit hus.

Den tredje var en væver lille *skovmus*, ganske brun med kloge, sorte øjne. Den havde sin rede dybt nede i gærdet, hvor nøddebuskens rødder flettede sig sammen til et helt net. Hver nat løb den over gærdet ind i haven – for den var en natteravn ligesom natsommerfuglen.

Skovmusen var umådelig bange for *pindsvinet*, og pindsvinet var just den fjerde af de fire venner.

Et lille stykke fra musens hul var en stor sten rullet ud af gærdet, og der havde pindsvinet indrettet sin hule. Den sov hele dagen og vågnede ligesom de to andre af vennerne først, når det skumrede. Så krøb den langs gærdet helt hen til lågen, smuttede neden under den ind i haven og gnaskede i sig alt, hvad den kunne få fingre i – stikkelsbær og nedfaldne æbler, snoge og skrubtudser, snegle, nødder, oldenborrer og mus.

Når nu de fire venner mødtes om aftenen, så skulle altså pindsvinet og musen og natsommertuglen ud på arbejde, mens svalen var træt og skulle i seng.

"Egentlig burde jeg æde dig, sommerfugl," sagde svalen. "Du er blød og lækker, men jeg gider ikke mere i aften."

"Jeg kunne også mageligt æde dig," peb musen og kiggede op efter natsommerfuglen, der rystede som et espeløv og gemte

sig længst oppe under bladet.

"Og jeg skal med største fornøjelse æde jer alle tre," gryntede pindsvinet. "Musesteg med natsommerfuglesalat og svaleragout ovenpå. Det var ikke så tosset et måltid."

Den smækkede med tungen og klaprede så grueligt med sine stærke tænder, at musen og svalen i en ruf forsvandt i deres huller, og natsommerfuglen ikke vidste, hvor den skulle gøre af sig selv i sin vånde. Pindsvinet godtede sig over deres angst; men lidt efter sagde den nådigt:

"Kom bare frit frem! Jeg er ikke oplagt til at spise for øjeblikket. I går åd jeg tre fede mus og en lækker lille lærkeunge."

Men den måtte længe snakke godt for dem, inden svalen og musen stak deres hoveder frem, og natsommerfuglen kunne den slet ikke lokke ud.

"Nu skal jeg sige jer noget," sagde pindsvinet, "det ser ud til regn i aften, og det er der nok ingen af os, der kan lide. Hvad mener I, om hver af os fortalte en historie?"

"Hvad skulle det være for en historie?" spurgte svalen.

"Det skal være en historie om mad," sagde pindsvinet. "Mad er det bedste, der er til i verden, og næst efter at spise godt er der ingenting så hyggeligt som at høre på en god fortælling om god mad."

"Ak Gud!" sagde natsommerfuglen.

"Det er da ikke noget at pibe for," sagde pindsvinet.

"Der er da noget højere her i livet," sagde svalen.

Men musen sad og gnavede på en nød, der var trillet ned lige foran dens hul, og sagde ingenting.

"Ja, du bilder dig nu noget ind, fordi du kan flyve," sagde pindsvinet. "Men nu har jeg sat mig i hovedet, at jeg vil høre en historie om mad, og jeg synes, I skulle føje mig. Ellers – –"

Den smækkede med tungen og klaprede med tænderne, så det gøs i de andre tre.

"Godt," sagde svalen. "Så fortæller vi. – Men hvem skal begynde?"

"Det skal natsommerfuglen," sagde pindsvinet.

"Gud!" sagde natsommerfuglen.

"Bare ikke undselig, lille jomfru," sagde pindsvinet. "Loddet har truffet dig. Lad det nu gå lidt villigt."

"Ja … det er ikke det," sagde natsommerfuglen. "Jeg skulle såmænd så gerne … men …"

"Nå?" sagde pindsvinet.

"Jeg spiser aldrig," sagde natsommerfuglen ulykkelig.

"Nu har jeg mine bukser fulde!" råbte pindsvinet.

Og musen holdt op at tygge, og svalen krøb næsten helt ud af sin dør og tittede efter den underlige fyr, der aldrig spiste.

"Gudbevares," sagde svalen. "Jeg har aldrig ment, at livet var det bare æderi. Men slet ikke spise – det synes jeg er overdrivelse."

"Jeg mener, det er unaturligt," sagde musen og tog igen fat på sin nød.

"Og jeg tror, det er løgn," sagde pindsvinet.

"Nej," sagde natsommerfuglen. "Det er det ikke."

"Så fortæl," sagde pindsvinet.

Og natsommerfuglen fortalte.

Natsommerfuglens historie

"Engang har jeg spist ligesom andre dyr, og spist dygtigt. Jeg tror ikke, jeg bestilte noget som helst andet end spise. Men det er så længe siden, at jeg knap kan huske det, det var i min tidligste barndom, jeg var *larve* den gang og så helt anderledes ud end nu. En lille, blød orm var jeg, men for hver dag, der gik, blev jeg større og tykkere. Jeg krøb på træernes blade og åd dem op, så ikke andet end ribberne blev tilbage.

Da jeg nogen tid havde krøbet omkring og ædt, blev jeg *puppe*. Jeg havde alle mine seks ben, som jeg har nu, og mine fire vinger og mine øjne og følehorn; men det var alt sammen klistret fast ind til kroppen på mig, og jeg var helt overtrukket med fernis, så jeg var ganske hård og glat og slet ikke kunne røre mig. Jeg spiste ikke og drak ikke, men hang og dinglede i en lille tynd tråd under en gren. Det var såmænd den roligste tid af mit liv. Jeg havde ingen bekymringer og ingen pligter, hang bare i mit puppehylster og drømte.

Men så en aften sprængtes puppehylstret, og jeg mærkede, jeg kunne strække mine ben og mine vinger. Da jeg havde siddet en stund og summet mig, fløj jeg ud i natten … en dejlig, stille nat var det. Alle fuglene sov rundt om i buskene, så der var ingen, der kunne gøre mig fortræd. Og havde der også været nogen, så kunne han ikke have set mig. For jeg er mørk som mørket, hvori jeg flyver. Så snart solen står op, gemmer jeg mig her under skræppebladet og bliver siddende der hele dagen. Først når solen igen er af himlen, og kirkeklokken har ringet den ned, og mosekonen brygger i engene, – først så flyver jeg ud igen.

Men jeg går ikke på rov, som I andre. Jeg bryder mig ikke mere om mad … jeg har knap nok en mund og en mave at putte den i. Hele natten flyver jeg rundt og leder efter gode steder at lægge mine æg på. Der er ikke tale om, at jeg kan få tid til noget som helst andet i den korte sommertid.

Der har I min historie, og når den ikke handler om mad, kan jeg ikke gøre ved det."

– – "Nå," sagde svalen, da natsommerfuglen tav, "jeg tror, jeg forstår det. Og jeg mener, at natsommerfuglen er en ædel skabning, som hæver sig op over det jammerlige madstræb og vier sit liv til noget højere."

Men musen rystede på sit lille hoved.

"Nej," sagde den. "Jeg bliver ved mit og finder det ganske unaturlig. Jeg kan så godt som nogen forstå, at man sørger for sine børn. Selv har jeg rigtignok ingen endnu, men jeg er kommet af et godt hjem, hvor alle vi søskende blev madet og passet på det bedste, lige til vi blev konfirmeret og selv kunne tjene vort brød. Men både min fader og min moder spiste da selv deres mad som ordentlige folk, og det samme vil jeg skam gøre, selv om jeg får hele hullet fuldt af unger. – Skal jeg sige min oprigtige mening, så tror jeg, at natsommerfuglen har forædt sig, mens den endnu var en lille pige, og at Vorherre til straf derfor har lukket dens mund."

"Vås," sagde pindsvinet gnavent. "Man kan aldrig æde for meget og aldrig for godt. Men grueligt må det være slet ikke at *kunne* spise. Det ser næsten ud som en straf, det har musen ret i. Men hvis det hænger sådan sammen, så er straffen såmænd kommet over natsommerfuglen, fordi den i hele sin puppetid hang og ikke gad lukke munden op og tage for sig af retterne."

"Lad os høre, hvad den selv mener," sagde svalen.

De kaldte på den, men den var væk. Imens de talte om den, var den fløjet ud i natten på sine bløde, mørke vinger.

"Jeg er blevet sulten oven på den historie," sagde pindsvinet. "Lad os gemme de andre til en anden aften."

Den skyndte sig langs hækken hen til lågen og ind i haven.

"Det er en mærkværdig historie," sagde svalen. "Den giver stof til mange dybsindige tanker."

Så gik den ind og sov.

"Historien kan være god nok," sagde musen, der havde fundet sig en ny nød. "Men ingen historie i den hele vide verden skal genere min fordøjelse."

Næste aften var det svalens tur at fortælle. Men den sagde, at den var træt og ikke oplagt. Pindsvinet truede med at æde den, men svalen krøb dybt ind i den gang, der førte til dens rede, og råbte derinde fra, at så let gik det da heller ikke.

"Jeg kunne grave dig ud," sagde pindsvinet. "Men det kan nu vente til en anden gang … Så fortæller musen."

"Jeg har aldeles ingenting at fortælle," sagde musen og pilede ned i sit hul.

"I er mig nogle nette kammerater," gryntede pindsvinet. "Natsommerfugl! kan du én til? Men helst en, der er lidt livligere?"

Natsommerfuglen svarede ikke, men fløj ud over skræppebladet lige forbi pindsvinets næse. Den slog med sine bløde, mørke vinger i luften og forsvandt mellem nøddetræerne inde i haven. Pindsvinet skar tænder og kiggede efter den, så det var lige ved at rulle ned i mergelgraven.

"Bi I bare!" sagde det og luntede langs hegnet ind under havelågen. "Jeg får nok fat i jer engang, og så bliver det en anden historie, kan I tro."

Der gik flere aftener, hvor de fire venner næsten ikke talte sammen. Ingen af dem troede de andre, og især var de bange for pindsvinet. Svalen sad ikke mere i sin dør, men gik straks i seng. Natsommerfuglen fløj ud, så snart svalen var inde, og musen stak ikke så meget som næsetippen udenfor sit hul, før pindsvinet var langt inde i haven.

Men så faldt det i med regn, den ene dag efter den anden og natten med. De fire venner kedede sig forskrækkeligt, og en aftenstund kom de af bare kedsomhed igen i snak sammen.

"Dette her er alt for trist, kammerater," sagde pindsvinet. "Når ingen anden vil, så skal jeg fortælle en historie, og det en, som har både næb og kløer."

"Hvad handler den om?" spurgte svalen.

"Den handler om *mad*," svarede pindsvinet, "sådan som aftalen var. Og det er en lystig historie. Helten i den er et næstsøskendebarn af mig, et pindsvin, som boede herude i haven på den anden side gærdet. Desuden optræder der fire andre personer i fortællingen: en hund, en snegl, et jordbær og en skrubtudse. – Hør nu efter."

"Undskyld," sagde svalen. "Du siger, at dit næstsøskendebarn boede herinde i haven. Er hun flyttet måske?"

"Hun er død," svarede pindsvinet.

"Ædt formodentlig?" spurgte svalen igen, og musen lo højt og natsommerfuglen ganske sagte oppe under skræppebladet.

Pindsvinet løb hen til svalens hul og stak sin tryne ind i det. Svalen skyndte sig helt ind i reden, musen faldt over sine egne

ben, så hurtigt løb den ned i hullet, og natsommerfuglen blev så angst, at den slet ikke kunne røre sine vinger.

Lidt efter sad pindsvinet igen på sin plads, og ærgrede sig over sin hidsighed; for den ville gerne fortælle historien. Og da der var gået en lille tid, stak svalen hovedet ud af sin dør, og musen tittede op af hullet, og natsommerfuglen krøb helt ud til randen af skræppebladet; for det blev ved at regne, og de ville alle sammen gerne høre historien.

"Godt ord igen," sagde svalen.

"Vel!" svarede pindsvinet. "Men ingen fler uartigheder, eller – –"

"Fortæl!" sagde musen.

Og pindsvinet fortalte.

Pindsvinets historie

"Det var forrige sommer, og min moder har fortalt mig, at det var den varmeste sommer, hun nogen sinde havde oplevet. Solen skinnede fra morgen til aften, fra dag til dag og fra uge til uge. Aldrig kom der så meget som en dråbe regn. Tidligt hver morgen jog vinden tågen bort, men lige så snart den havde gjort det, var den træt og gad ikke bestille mere i den varme, men løb hen og lagde sig.

Og der var heller ingen anden, der gad bestille noget. Gartneren sov til middag den halve dag, fuglene sad og hang på grenene, og hunden lå midt i gangen og strakte alle fire fra sig og gispede med tungen ud af halsen. Engang imellem lukkede den det ene øje op og skævede ned ad gangen. Kom der en flue og satte sig på dens næse, baskede den med halen og sagde Vuf! i søvne.

Tæt derved, hvor hunden lå, var *jordbærrene*. Der var så mange af dem, at man kunne plukke sig en svingende tallerken fuld, bare man tog bladene lidt til side. De lå hen ad jorden på tynde stilke. Helt mørkerøde var de i hovedet af varme, og store var de alle sammen.

Men et af dem var det bedste. Det var så rundt og så rødt, så saftigt og så sødt, som intet af de andre, og det vidste godt selv, hvor lækkert det var. Det havde rakt sig helt ud i gangen på sin lange stilk, og der lå det og skinnede i solen.

"Puh! hvor det er smeltende," sagde jordbærret ved sig selv. "Det er lige ved at kvalme for mig. Bare gartneren snart kom og plukkede mig. Det skulle gøre godt at få sig en dukkert i dejlig, fed fløde."

I det samme kom en stor, brun, slimet skrubtudse kravlende i gangen. Den blev stående foran jordbærret og stirrede på det med sine fugtige øjne.

"Uf!" sagde jordbærret. "Du er da en ækel fyr. Hvad glor du efter? Hvad vil du?"

"Ingenting, Deres Nåde," sagde skrubtudsen ydmygt. "De skal såmænd ikke være bange for mig. Min mave er desto værre ikke indrettet på jordbær. Jeg tog mig blot den frihed at se lidt på Dem. De ser så dejlig saftig ud; det gør så godt i denne tørke. – Tillader De, at jeg hviler mig lidt under Deres blade?"

Jordbærret svarede ikke; men skrubtudsen tog dets tavshed for en tilladelse og kravlede op under bladene.

"De skulle ikke tilfældigvis have set en lille flue? eller en snegl?" spurgte den lidt efter. "Nå ikke? Ja undskyld min påtrængenhed, men jeg er så sulten."

"Dumme, grimme dyr!" sagde jordbærret.

"Å ja, såmænd," sagde skrubtudsen sagtmodigt. "Køn er jeg ikke, og stor forstand har jeg heller ikke at prale af. Men ellers er jeg ganske skikkelig og gør ikke en kat fortræd, skønt de alle sammen sparker til mig og træder på mig. – Men hør nu lidt, Deres Nåde: der går et pindsvin og lusker rundt her i gangene. Ellers plejer man at kunne være i fred for det om dagen, men jeg har hørt det i dag, så det må være på benene. Måske er der nogen, der har jaget det ud af dets hule. Sådan gik det mig; jeg sad og sov under en sten, så kom gartneren og sparkede den væk, og jeg måtte af sted. Men *skulle* pindsvinet komme, – lad så være med at forråde mig. Dets tænder er så skarpe, og mit stakkels skind så blødt."

Skrubtudsen kravlede endnu længere ind under bladene, og jordbærret fik ikke tid til at svare, for i det samme kom pindsvinet luntende.

"Nej – sikken et nysseligt, lille jordbær!" sagde det og smækkede fornøjet med tungen. "Det er rigtig en bid for mig."

"Pyt!" sagde jordbærret. "Jeg er nok ikke for folk af din slags. Jeg skal på herskabets bord, drysses i sukker og dyppes i fløde og skylles ned med den fineste sherry. Mærk dig det, og gå langt uden om mig. Om lidt kommer gartneren og plukker mig, – jeg kan mærke det i min stilk; jeg er lige ved at trille af."

"Jo – godmorgen!" sagde pindsvinet. "Det skal vi nappes om – bare ikke for stor på det, min lille jomfru! Men for øjeblikket behøver du ikke at være bange. Jeg har da også levemåde og spiser ikke jordbær på fastende hjerte. Først må jeg søge mig en steg op. – På gensyn ved desserten."

Så gik pindsvinet.

Næppe var det borte, før en stor, sort snegl kom glidende ganske langsomt med sit hus på ryggen. Den stak sine øjne i vejret på stilkene og så sig nysgerrig om.

"Å – sikken et dejligt jordbær!" sagde den og viftede med stilkene og krøb nærmere til det.

"Se dig om, du sorte snegl! Du taber dit hus," sagde jordbærret.

"Det vil jeg ikke håbe," svarede sneglen, "for jeg har hele min mave i det, og nu får jeg netop brug for den."

Den bed i jordbærret, som skreg højt og råbte: "Ak, du min Gud! min Gud! skal jeg nu spises af en væmmelig, simpel snegl! Jeg, som er det bedste af alle bærrene i hele bedet! Bare dog i det mindste pindsvinet havde ædt mig."

"Nu skal jeg hjælpe, Deres Nåde," sagde skrubtudsen. "De var rigtignok ikke videre høflig før, men De forrådte mig da ikke til pindsvinet. Den ene villighed er den anden værd, og jeg er desuden sulten."

Den tog fat i sneglen og begyndte at æde den.

"Av!" skreg sneglen.

"Av! av! av!" skreg jordbærret. "Det er for sent! Det er ude med mig! Selv om sneglen levner en bid, bliver jeg kasseret, eller allerhøjst spist af konen, der plukker mig. Av! av! av!"

Og jordbærret skreg, fordi sneglen åd det, og sneglen skreg, fordi skrubtudsen åd den. Der var et forskrækkeligt spektakel i jordbærbedet.

Men lige med ét begyndte skrubtudsen at skrige højere end de to andre. Der var nogen, der bed den i bagbenene, og da den vendte sig om, så den lige ind i pindsvinets runde, sorte øjne.

"Det kan jeg lide!" sagde pindsvinet, mens det knasede skrubtudsens bagben mellem sine stærke tænder. "Sådan skal det være! Hele opdækningen på bordet, til man kommer: steg, mellemret og dessert!"

Da det havde ædt skrubtudsen, åd det den halve snegl, som skrubtudsen havde levnet. Og da det havde ædt sneglen, åd det det halve jordbær, som sneglen havde levnet.

"Du har godt af det for din indbildskhed," sagde pindsvinet og smaskede fornøjet på det lækre bær. "Der vanker hverken sukker eller fløde eller sherry denne gang. Du må tage til takke med en ganske almindelig pindsvinemave."

Da det var besørget, strakte det sig mageligt under jordbærbladene og lavede sig til en lille middagslur.

"Ak Gud ja," sagde det, "livet er lyst og lykkeligt."

Og så faldt det i søvn."

– – Da pindsvinet tav, var der ikke mere at se af musen end spidsen af hårene om dens snude og ikke mere af svalen end dens næb og slet ingenting af natsommerfuglen.

"Det var en historie – hvad?" sagde pindsvinet fornøjet.

"Forfærdeligt!" sagde natsommerfuglen.

"En rigtig pindsvinehistorie!" sagde musen.

Svalen sagde ingenting, men fløjtede ganske sagte.

"Nå, svale," sagde pindsvinet. "Hvad mener du?"

"Der er jo ingen ende på den historie," sagde svalen.

"Hvad for noget?" råbte pindsvinet. "Er der ingen ende på den?"

"Hvor blev hunden af?" spurgte svalen.

"Hunden – hunden?" gentog pindsvinet. "Der var ikke nogen hund."

"Jo, der var," sagde svalen. "Du sagde selv, at der var en hund i historien. Den lå ude i gangen og sov med det ene øje."

"Det er rigtigt," sagde musen. "Der var en hund."

"Det var der," sagde natsommerfuglen.

Pindsvinet tav lidt stille og klaprede grueligt med sine tænder.

"Ja –", sagde det så. "Der er en hund i historien. Og I kan gerne få den, hvis I vil. Men jeg siger jer i forvejen, at jeg dårligt kan tåle at tale om den hund. Den bringer mig i raseri, og jeg svarer ikke for mig selv, når jeg er rasende."

"Jeg bryder mig ikke det mindste om hunden!" sagde natsommerfuglen forskrækket.

Musen sagde ingenting; men svalen krøb et stykke ind i sin gang og råbte derinde fra:

"Frem med hunden!"

"Godt!" sagde pindsvinet. Og så fortalte den videre:

"Spektaklet i jordbærbedet var så stort, at hunden ude i gangen vågnede. Den rystede hovedet og spidsede øren. Og én, to, tre var den på benene.

Akkurat ligesom pindsvinet havde lukket øjnene, var der en, som sagde Vuf! lige ind i øret på den. Og der stod den store hund med halen i vejret og ørelapperne løftede og alle de væmmelige, hvide tænder grinende ind i pindsvinets forskrækkede ansigt.

"Vuf!" sagde den endnu engang. "Endelig har jeg fat i dig, din røver, som stjæler min herres jordbær! Nu bider jeg hovedet af dig. Vuf! Vuf!"

Pindsvinet rullede sig sammen som en kugle, så alle pindene stak i vejret. Da hunden sprang til og bed, hylede den højt, og

blodet dryppede ned fra dens snude. Pindsvinet sagde ingenting, men lå stille og strittede.

"Bi du bare!" sagde hunden så. "Jeg skal nok få fat i dig alligevel."

Derefter gav den sig til at trille pindsvinet ned ad gangen med sine poter. Engang imellem hylede den, for den stak sig slemt. Men den blev ved at puffe, og pindsvinet rullede som en kugle.

Til sidst nåede de ned til enden af den lange gang, hvor der var et vandhul. Det var ikke dybere, end at hunden kunne bunde; men det kunne pindsvinet ikke. Der rullede hunden det ud, og da det skulle til at drukne og stak hovedet frem for at snappe efter vejret, sprang den til og bed det ihjel."

– – Næppe havde pindsvinet sagt det sidste ord, før det fo'r som en rasende hen efter svalen. Men den var helt nede i sin rede, og musen pilede ind over gærdet, det bedste den kunne på sine rappe, små ben, og natsommerfuglen fløj hurtigt ud i mulmet.

En aften, nogen tid efter at pindsvinet havde fortalt sin historie, var alle de fire venner i dårligt humør. De sad hver uden for sit hul og så mistrøstigt ud over mergelgravens rand. Ingen af dem følte sig godt tilpas, og natsommerfuglen var så dårlig, at den næppe kunne holde sig fast på skræppebladet.

"Der er noget i luften," sagde pindsvinet. "Noget ubehageligt. Stikkelsbærrene er væk, og de skarns mennesker er begyndt at plukke æblerne ned i stedet for at lade dem dratte af sig selv, så jeg kan æde dem."

"Monstro det ikke skulle være det, menneskene kalder vinter?" spurgte musen.

"Jeg ved det ikke," svarede pindsvinet. "Jeg er født nu sidste maj, så jeg har aldrig oplevet det."

"Ja, jeg er født i juni," sagde musen, "så jeg ved heller ingenting. – Ved natsommerfuglen noget?"

"Ikke det mindste," sagde natsommerfuglen.

"Ja, men det ved jeg!" sagde svalen. "For jeg er ikke fra i år, skal jeg fortælle jer. Selv har jeg rigtignok ikke set det, for i fjor rejste jeg syd på med mine forældre og søskende, inden vinteren kom. Men gråspurven har fortalt mig det."

"Hvad fortalte gråspurven?" spurgte pindsvinet gnaven.

"Den fortalte mig om vinteren," sagde svalen. "Når alle bladene er faldet af træerne, og alle blomsterne døde, så kommer vinteren. Så er der ingen fluer i luften og ingen myg, ingen blomster og ingen bier, ingen frøer i engen, ingen nødder – ingenting. Solen skinner bare engang imellem og slet ikke varmt. På vandet ligger der en hård skorpe, som hedder isen; den er så tyk, at ingen fugls næb kan hugge den igennem. Og hen over engene og marken og ind mellem skovens træer bliver der lagt et stort tæppe, som er så blødt, så blødt, men så koldt. Det hedder *sneen*. – *Sådan* er vinteren, må I vide."

"Vorherre bevares!" sagde pindsvinet. "Hvad skal man så spise i den tid?"

"Man får ingenting at spise," svarede svalen.

"Så er det nok bedst at kile på, mens her er noget," sagde pindsvinet og skyndte sig ind i haven.

"Jeg vil virkelig endnu i nat bære nogle nødder ned i mit spisekammer," sagde musen. "Det er alle tider godt at have

noget at stå imod med."

Den gav sig straks i færd med arbejdet. Svalen sad lidt og så til.

"Det er vist meget fornuftigt af dig, mus!" sagde den. "Jeg ville gøre lige sådan i dit sted. Nu behøver jeg det heldigvis ikke. Med det allerførste rejser jeg med hele min familie og alle mine venner langt ned mod syd, til Afrika, hvor der er sol og evig sommer. Det er nu det nemmeste for mig. Men hvad vil natsommerfuglen gøre?"

"Jeg?" sagde natsommerfuglen med mat stemme. "Jeg vil ingenting gøre. Jeg forstår slet ikke, hvad det er for en vinter, I snakker om. Jeg har ikke noget med den at gøre."

Da den havde sagt det, fløj den ud. Men den var så træt, at den næsten ikke kunne løfte sine vinger.

Der gik den nat, og der gik den næste dag. Vinden ruskede i grenene, bladene dryssede ned over mergelgraven og gyngede på dens gule vand som små, bitte både. Blåklokkerne ringede sommeren ud og visnede med det samme. Manden på gården kørte det sidste læs korn ind, og tærskemaskinen klaprede, så det hørtes over hele egnen.

"Uf!" sagde pindsvinet om aftenen. "Hvad siger I andre til dette her?"

Både musen og svalen sagde Uf! ligesom pindsvinet, men natsommerfuglen sagde ingenting, for den var borte.

"Måske er den rejst," sagde musen, – "derhen, hvor svalen siger, der er evig sommer."

"Den fyr rejser vist ikke langt," sagde svalen hånligt. "Der skal anderledes vingetøj til, kan I tro. – Men i morgen rejser jeg."

"Så bliver vi to ene tilbage," sagde pindsvinet og så arrigt til musen. "Det bliver muntert. Jeg tror, jeg æder dig."

Musen forsvandt som et lyn, og svalen gjorde det samme.

"Gud ved, hvad enden på det bliver," sagde pindsvinet til sig selv, mens det luntede ind i haven. "Nå – tyk og fed er jeg da, gudskelov, så jeg står det vel igennem."

Næste aften var svalen væk.

"Ak ja," sagde musen og sukkede. "Hvem der kunne flyve med svalen. Jeg dør af angst for al den is og sne. Og hvordan mon det er gået den stakkels natsommerfugl."

"De, der er væk, er væk," sagde pindsvinet. "Det nytter ikke at græde over dem. Og du er den aller-allerpæneste af dem alle sammen, må du vide. Kom ud og dans lidt med mig, du lækre lille skovmus! Jeg fryser. Og så kan vi bag efter gå en tur sammen i haven. Jeg giver nødder."

"Tusind tak for indbydelsen," sagde musen nede fra sit hul. "Jeg er bange for, jeg fik det for varmt hos dig. Jeg tror, jeg murer mig inde i mit hul, til vinteren er forbi. Nødder har jeg nok af."

"Det er trist, du er så mistroisk," sagde pindsvinet. "Men så vil jeg krybe ind under den store halmstak bag laden. Jeg vil se, om jeg kan sove fra det hele."

Næste aften fløj det sidste, gule blad fra nøddehækken ud over mergelgraven. Musen sad uden for sit hul og så efter det.

"Å, herre Gud," sagde den bedrøvet. "Så skal jeg ganske ene tage mod den strenge vinter."

Den følte sig helt tung om sit lille musehjerte og længtes ligefrem efter pindsvinet. Men pindsvinet kom ikke mere, og musen satte sig ned i sit spisekammer og talte sine nødder.

Og så kom *vinteren*.

Den kom ikke anderledes, end den altid kommer, og de, som ventede den og kendte den, tog roligt og fornuftigt imod den. Gartneren bandt halm om sine roser og lagde måtter på sine mistbænke. Nogle mennesker flyttede fra landet ind i den lune by, nogle satte dobbelte vinduer op, lagde tæpper på gulvet, fyrede dygtigt i kakkelovnen og tog en tyk frakke på, når de gik ud at spadsere. Andre sad og krøb sammen i deres stuer og frøs og så på den kolde kakkelovn, som de ikke havde noget at putte i, og gik på gaden og frøs i deres tynde tøj, fordi de ikke havde råd til at købe sig noget, der var tykkere.

Men i det store kastanjetræ på højen langt nede i haven sad spurven og sang sin bedrøvelige vintervise:

"Væk hver fugl i skovens hal
– væk de fagre fluer;
drossel, munk og nattergal
fløj væk med deres fruer.
Væk er stork og væk er stær,
væk er én og væk er hver.
Væk, væk, væk,
væk, væk, væk!
Stakkels spurv må bie
og fryse og tie."

Bogfinken, som sad ved siden af, og musvitten, som hoppede i nøddegangen, og kragerne ude på marken stemmede i med og sang:

"Væk, væk, væk,
væk, væk, væk!"

Og da de var færdige, sang spurven det andet vers:

"Væk er sol på himlens blå
væk er korn på agre
væk er alle blomster små
de fine og de fagre.
alle vegne er så bart,
væk er alt, hvad der er rart –
væk, væk, væk,
væk, væk, væk!
Stakkels spurv må bie
og sulte og tie."

Og bogfinken og musvitten og kragerne ude på marken slog med vingerne og skreg, det bedste de kunne:

"Væk, væk, væk,
væk, væk, væk!"

Men for den, der ikke kendte vinteren af erfaring, kunne den jo være slem nok.

Sådan en masse sne! Den lå på marken og engen, på gårdens tag og nøddebuskens grene, på det gamle stengærde og skrænten bag ved. Ja, helt op ad flagstangen på den ene side var der sne, som frøs fast og blev siddende længe. Og vandet frøs til is – vandet i havet og vandet i grøften og vandet i mergelgraven.

Men på skrænten, hvor de fire venner mødtes, var der ikke andet end sne og hist og her et vissent græsstrå, der stak op af sneen.

– Og så gik vinteren.

Da dens tid var omme, listede den sig ikke ganske stille bort som en mand, der ikke har mere at gøre der på stedet og lige så gerne kan gå sin vej først som sidst. Den gjorde tværtimod et gyseligt spektakel med storm og regn og knagen og bragen. Og da det alt sammen var overstået, og enhver kunne se, at vinteren var borte, kom den af bar ondskabsfuldhed løbende et par gange om natten og bed i de grønne blade, der havde været godtroende nok til at springe ud.

På den måde knækkede den halsen på mange anemoner og skaffede fem små drenge og to piger en ordentlig snue. Men til sidst turde den ikke komme oftere.

En morgenstund stak skovmusen næsen op af sit hul og så sig om.

Græsset groede friskt og kønt på stien. Skræppens grønne blad var allerede ikke så lille, og mælkebøtten skinnede så gult, at det var en fornøjelse at se på. Blåklokkerne var i knop, nøddetræerne udsprungne og alt i orden.

Nede under skrænten rand lød der et lystigt "Titeretit!"

"God dag, svale!" råbte musen. "Velkommen hjem og glædelig sommer! Hvad nyt fra Afrika? Hvordan gik vinteren?"

"God dag, mus!" sagde svalen. "Glædelig sommer! Vinteren har jeg ikke mærket noget til. Der var ingenting af den slags der, hvor jeg var henne. Jeg har gynget mig på palmegrene og sunget for sorte mennesker og boltret mig i solskin hver evige dag. – Men hvordan slap du over det?"

"Å, jeg takker," sagde musen. "Det gik an."

"Hvor var du henne?" spurgte svalen.

"Jeg var såmænd i mit hul," svarede musen. "Der var jo lidt kedeligt dernede, men ellers lunt og hyggeligt, mod slutningen kneb det rigtig nok lidt med nødderne. Men i år er jeg klogere end som så. Nu begynder jeg i god tid at samle vinterforråd, og så vil jeg se mig om efter en net lille musekone. Det er naturligvis altid dyrere, når man er to; men det er da mere hyggeligt, og så kommer der børn, og tiden går, uden at man ved, hvor den bliver af."

"Det kan være rigtigt nok, det, du der siger," sagde svalen eftertænksomt. "Og det er jo nu engang sådan naturens bud og menneskenes bestemmelse. Men det er alligevel ikke så lige at løbe til med at stifte familie. Nu har jeg et halvt år været fri for børnevrøvl dernede i Afrika, og jeg er slet ikke dristig ved at begynde på det igen. Men hvad er der at gøre ved den ting? Madammen har allerede lagt æggene, så det nytter ikke at mukke."

"Å – det må være dejligt!" sagde musen og så drømmende ud mellem det friske, grønne græs.

I det samme raslede det i det visne løv ved siden af, og pindsvinet stod foran dem.

"Jøsses!" Skreg musen og kom i en fart ned i hullet.

Men da den var kommet helt ned til bunden, skammede den sig, vendte om igen og stak forsigtig næsen ud.

"God dag, pindsvin," sagde den venligt. "Glædelig sommer!"

"Glædeligt vrøvl!" svarede pindsvinet gnavent. "Jeg syntes, jeg hørte svalens stemme?"

"Ja – jeg er her," sagde svalen. "Hvordan har du haft det? Lidt skralt med humøret – hvad? Du ser mig også noget slunken ud."

"Nok muligt," sagde pindsvinet. "Jeg har heller ingen ting at være i godt humør af."

"Å hvad," mente svalen. "Nu er det jo sommer. – Hvor har Vorherre ellers haft dig?"

"Jeg har ligget under halmstakken," sagde pindsvinet.

"Hele vinteren?" spurgte svalen.

"Ja vel," sagde pindsvinet. "Jeg har *ligget i dvale*, forstår I, sovet hele tiden og tæret på mit eget fedt. Det bliver man ikke fed af, kan I nok begribe. I begyndelsen var det dejligt. Jeg drømte hele tiden om prægtige frokoster med de lækreste musepostejer og grønne æbler og stikkelsbærkompot og levende oldenborrer. Så efterhånden gik drømmene deres vej, og til sidst var det hele tiden, som om nogen nappede og kneb mig i mine indvolde. Nu trænger jeg svært til et godt måltid mad."

Den satte sig ned og rystede sig. Huden hang løst om kroppen på den, dens øjne var ganske matte, og den så i det hele så medtaget ud, at skovmusen af bar medlidenhed glemte sin angst og krøb helt ud af hullet.

"Hvor er natsommerfuglen?" spurgte pindsvinet.

Det var der ingen af de to andre, der vidste.

"Den er død," sagde en ganske svag lille stemme oppe under skræppebladet.

"Herre Gud!" sagde svalen. "Er den det. Ja, den vej skal vi jo alle. – Men hvem er ellers du, og hvor ved du det fra?"

"Jeg er natsommerfuglens datter," svarede stemmen. "Jeg lå i æg den gang, moder døde. Men hun hviskede til mig, at jeg skulle flyve herhen, når jeg blev voksen, og fortælle hendes tre venner, hvordan det var gået hende. Det var derfor, hun ikke var

bange for vinteren; hun vidste, at hun skulle dø, når hun havde sørget for sine æg. Det var det, hun bad mig fortælle jer."

"Det var kønt af hende, at hun tænkte på os," sagde svalen og kiggede rørt op under skræppebladet.

Men musen løb helt ud på stien og så med tindrende øjne fra den ene til den anden.

"Er det dog ikke vidunderligt!" skreg den.

"Hvad er det, der er så vidunderligt, smukke, lille mus?" spurgte pindsvinet venligt og flyttede sig en lille smule nærmere til musen.

"Det er vidunderligt, så der er blevet sørget for os alle sammen," sagde musen. "Tænk jer nu bare, hvordan vi alle fire blev anbragt, den gang vinteren skulle komme. Natsommerfuglen skulle dø, så den blev fri for alle bekymringer. Pindsvinet lå i dvale under halmstakken og tærede på sit fedt. Svalen fløj sin vej fra is og sne og det hele, og jeg sad lunt og godt i min rede med de nødder, jeg havde samlet. – Er det ikke mageløst fornuftigt indrettet for os alle sammen?"

Svalen nikkede, og natsommerfuglens datter syntes det samme.

"Vist så," sagde pindsvinet og flyttede sig ganske langsomt endnu nærmere til musen. "Vist er det fornuftigt indrettet. Overordentlig fornuftigt. Det er ganske rigtigt bemærket, du smukke lille mus. Men den slags tanker har man nu kun hen ad efteråret, når man er fed og mæt. På denne årstid gælder det om at fodre op til vinteren, forstår du – – – og det vil jeg gøre."

I det samme greb den den uforsigtige lille mus i nakken og knaste den mellem sine stærke tænder. Musen skreg ynkeligt,

og natsommerfuglen var lige ved at dø af angst oppe under skræppebladet.

Men svalen fløj i vejret med et højt hvin. Dens ene vinge slog til pindsvinet, så det tabte balancen og rullede ned ad skrænten. Plump! sagde det nede i vandet, og væk var både mus og pindsvin.

Svalen sad helt forvirret på skrænten og stirrede ned i graven, hvor store, runde ringe trak sig om stedet, hvor pindsvinet var druknet.

"Gud forbarme sig, sikken en ende det tog med venskabet!" sagde svalen lidt efter. "At tænke sig så hyggeligt vi havde det her i fjor, og nu er de tre af os døde."

Natsommerfuglen sagde ikke noget; for den var af en meget fin konstitution og var frygtelig rystet over det, den havde set.

"Ja – nu er jeg ene tilbage af os fire venner," sagde svalen igen og så op under skræppebladet.

Straks efter lettede den på sine lange vinger og slog et slag ud over mergelgraven. Men så kom den tilbage igen, skød som en pil ind under skræppebladet og snappede sommerfuglen.

"Du undskylder," sagde den høfligt. "Havde du været din moder, var det aldrig faldet mig ind. Jeg ved, hvad jeg skylder venskabet. Men der er lige godt noget i det, pindsvinet sagde, at enhver må sørge for sig selv. Og min kone ligger desværre på fem æg og skælder mig huden fuld, når jeg ikke kommer med ordentlig frokost."

Så smuttede den ind i sit hus – – – og så er historien om de fire, fine venner ude.

De fire fjerdingsfyrster

Et eventyr
for den, som vil læse det.

Prolog

Se, nu er jorden hvid og grøn, alt eftersom vinteren råder eller våren. Droslen fløjter i lunden, og kanariefuglen i sit bur, røgen stiger fra husets tag, og kirkeklokken ringer til ave. Munken går i enge, og digteren gør vers.

Men en gang var det anderledes.

En gang var det sådan, at dersom nogen havde gået sig en tur på jorden, ville hunden ingen steder komme ud af huset og gø ad ham. For der var på hele jorden ikke en eneste hund, som kunne komme ud af huset, og der var ikke et eneste hus, hunden kunne komme ud af.

Han ville ikke træffe på et træ eller en blomst eller et græsstrå. Han ville ikke kunne hitte en tår vand til at slukke sin tørst i.

For der var ingen på jorden – ingen og ingenting.

Havde der været en, som ville have gået sig en tur, så kunne han aldeles ikke have gjort det. For jorden var den bare dunst og tåge, så han ville plumpe lukt igennem den og danse lige ud i verdensrummet, hvor stjernerne svømmer.

Og det ville han jo ikke haft stor fornøjelse af. For hvis han ikke havde været ganske rund og skinnet smukt, så havde han da kun gjort en dårlig figur mellem stjernerne.

Sådan var det.

Men jorden kunne nok forstå, at sådan kunne det ikke blive ved med at være. Det kunne ikke være meningen, at det skulle blive til bar røg. Derfor tog den sig sammen og gjorde sit bedste. Men den måtte gå forfærdelig meget igennem, og det

blev en streng tid for den, som den aldrig kan glemme, men bærer mærker af endnu den dag i dag.

Den måtte gå gennem både ild og vand.

Årtusinder igennem fløj den i verdensrummet som en ildkugle, og da den langt om længe havde fået en stenskorpe uden om sig, styrtede regnen ned over den og holdt ikke op, før den sejlede af sted som en uhyre vanddråbe.

Imens brød ilden i jordens indre hvert øjeblik ud gennem skorpen, sprængte den og spaltede den på kryds og på tværs og kastede stumperne imellem hinanden.

"Min stakkels, lille, søde jord!" sagde solen og så mildt til den.

"Hvad vil du bryde dig om den klat," sagde en af de store stjerner. "Skin på os, som er skinnet værd."

"For mig er jorden ingen klat," svarede solen. "Den er mit barn – som du og de andre. Og den er det yngste og står derfor mit hjerte nærmest. Det er slet ikke så mange tusinde år siden, den rev sig løs fra mig og drog ud i verden for at prøve sin lykke på egen hånd. Bare den holder sig bravt og ikke taber humøret, så får jeg nok fornøjelse af den."

Jorden hørte det og holdt ud.

For hvert år, der gik, blev stenskorpen tykkere, vandet sank efterhånden ned i jorden, og landet dukkede op. Men selv da blev skorpen så tyk, at ilden ikke kunne bryde igennem, når som helst og hvor som helst den fandt for godt, men måtte tage sig ordentlig sammen, når den ville lave spektakler – selv da var jordens trængselstid ikke til ende.

Der var ingen orden på det hele.

Der var f.eks. lige så varmt i Grønland som i Italien. Der groede nok planter på jorden, men det var nogle underlige

nogle: bregner og padderokker, så store som de største træer i skoven nu om stunder. Der var også dyr, men det var sælsomme og uhyggelige fyre, som man nu til dags aldrig træffer på, undtagen i de gamle eventyr. Der var firben, som var tredive alen lange og svømmede i vandet, og der var drager, som fløj i luften og så gruelige ud.

Og bedst som det var, blev det urimeligt koldt på den største del af jorden. Hvorhen man så, lå der is og sne, og dyr og planter døde.

Men så brød ilden atter ud, så mægtig som aldrig før, og væltede bjerge og dale. Store nye lande løftede sig op havet, og havet skyllede sine brede bølger over de gamle lande.

Ingen kunne forstå, hvad enden skulle blive.

"Min stakkels, lille, søde jord!" sagde solen.

Men hvordan det til sidst alt sammen kom i orden – det kan man læse om i eventyret om de fire fjerdingsfyrster.

Det første møde

Fire fyrster af Guds nåde
skiftevis på jord skal råde,
dem til ære, den til både.

Det hændte sig en dag, at to fyrster kom gående over jorden hinanden i møde.

Den ene kom fra nord, den anden fra syd. De var begge to store, større end mennesker, større end nogen kæmpe i eventyret. De bar deres hoveder kongeligt og højt og satte deres fødder fast i jorden, som om den tilhørte dem.

Han, som kom fra nord, var den ældste. Han var en gammel mand med mægtigt hvidt hår og skæg; låddent var hans nøgne

bryst, lådne hans ben og hans hænder. Stærk og vild så han ud, med kolde, strenge øjne.

Han, som kom fra syd, var ung, men ikke mindre mægtig end den anden. Hans ansigt og hans hænder var brunede af solen, hans øjne stærke og milde som solen. Om skulderen bar han en purpurkappe, om sin lænd et guldbælte. I bæltet stak en underfuld rød rose.

Da fyrsterne så hinanden langt borte fra, standsede de et øjeblik og gik så rask til, som om de længtes efter at mødes. Men da de var kommet hinanden lidt nærmere, stod de igen stille begge to. Det gøs i den unge, da han mødte den gamles blik, og sveden sprang frem på den gamles pande, da den unge så på ham.

En tid lang blev de stående sådan. Så satte de sig hver på et bjerg og stirrede på hinanden.

Den unge var den, der talte først. "Du er sagtens *Vinteren*?" spurgte han.

Den gamle nikkede.

"Jeg er Vinteren, jordens herre," svarede han.

Den unge lo, så det klang i bjergene.

"Nå er du det?" sagde han. "Og jeg er *Sommeren*, jordens herre."

De sad igen en stund og målte hinanden med vrede blikke.

"Jeg er gået ud for at møde dig og tale med dig," sagde Vinteren så. "Men jeg kan ikke lide dig."

"Det var min mening at snakke dig til fornuft," sagde Sommeren. "Men jeg kan knap holde ud at se på dig, så hæslig du er."

"Skal vi dele jorden imellem os?" spurgte Vinteren. "Alle vegne kommer du med dit søde solskin og smelter min is og planter dine vamle blomster. Jeg gør gengæld, som du ved. Jeg drukner dine skabninger i sne og ødelægger din glæde. Vi er lige stærke … skal vi slutte fred?"

"Hvordan skulle det gå til?" spurgte Sommeren mistroisk.

"Vi skal holde os hver til sit," svarede Vinteren. "Jeg har min isborg i norden, hvorhen du aldrig kan komme, og du har dit solslot imod syd, hvorhen min magt ikke når. Siden vi ikke tåler at se hinanden, kan vi jo lægge et bredt og øde bælte mellem vore riger."

"Ingenting skal være øde," sagde Sommeren. "Alting skal være grønt, så vidt det står til mig. Jeg holder af at vandre bort fra mit solslot ud over jorden, og jeg vil bære mit lys og min varme så langt ind i dine ismarker, som jeg formår. Jeg kender ingen større glæde end den at trylle en grøn plet frem i din sne – om det så kun er for en dag."

"Du er indbildsk, fordi du for øjeblikket har held med dig," svarede Vinteren. "Men du skulle tænke på, at tiderne kan forandre sig. Jeg har en gang været den mægtigste, og jeg kan blive det igen. Glem ikke, at jeg er født af verdensrummets evige, unævnelige kulde."

"Og jeg er solens barn og var mægtig før du," sagde Sommeren stolt.

Vinteren lod fingrene glide gennem sit skæg, og der styrtede en lavine ned over bjergets sider.

"Uha!" sagde Sommeren og svøbte sig tættere i sin kappe.

"Vil du se min magt?" spurgte Vinteren.

Han løftede sine arme i vejret, og i samme nu blev bjerget, han sad på, helt forvandlet. En bragende storm suste over det, og sneen styrtede ned fra luften. En bæk, der sprang muntert over skrænten, blev pludselig til is; et vandfald, der sang og larmede over afgrunden, tav med det samme, og vandet frøs til alenlange istapper. Da det holdt op at sne, var bjerget hvidt fra isse til fod.

"Nu kommer turen til mig," sagde Sommeren.

Han tog rosen af sit bælte og kastede den på bjerget, hvorpå han sad, og straks skød de dejligste roser op af jorden. De nikkede i vinden fra hver en klippespids og fyldte dalene med deres duft og deres farver. I hver en busk sad muntre nattergale og sang, og på blomsternes stilke hang tunge dugdråber, der blinkede i solen.

"Nå?" sagde Sommeren.

Vinteren bøjede sig frem og stirrede stift på den dejligste rose af dem alle. Da frøs dugdråben, der hang under blomsten, til en isklump. Fuglen, der sad i dens grene og sang, faldt stivfrossen til jorden, og rosen selv visnede og gik ud.

"Nå?" sagde Vinteren.

Men Sommeren rejste sig og så med sine milde øjne på Vinterens bjerg, på det sted, hvor sneen lå dybest. Og der, hvor den så, smeltede sneen, og frem af jorden brød så stor og smuk en julerose, som nogen kunne se for sine øjne.

Således kunne de to fyrster ingen vej komme med hinanden.

Dagen led, det blev aften og nat. Månen skinnede på det prægtige snebjerg, der glitrede og glinsede som diamanter. Ovre fra Sommerens bjerg lød nattergalens sang, og rosernes duft bølgede ud i rummet.

Næste morgen, just som solen stod op, kom to andre fyrster vandrende hen imod det sted, hvor Vinteren og Sommeren sad og så vredt til hinanden.

Den ene kom fra øst, den anden fra vest. De var mindre end Vinteren og Sommeren og ikke så stærke og ærefrygtindgydende at se til. Men store nok var de endda, og det var ikke til at tage fejl af, at de var høje herrer og mægtige mænd. For de gik frit og stolt over jorden og så sig omkring, som om de ikke var bange for nogen.

Han, som kom fra øst, var den yngste, en pur ung mand uden et hår på sin hage. Hans ansigt var blødt og rundt, hans mund smilte bestandig, og hans øjne var drømmende og duggede. Hans lange hår var omvundet med et bånd ligesom en kvindes. Han var klædt i grønt fra top til tå. Båndet om hans hår var grønt og sløjferne på hans sko, og over skulderen bar han en lut i et bredt, grønt silkebånd. Han gik så muntert og let, som om hans fødder ikke rørte ved jorden, og hele tiden nynnede han og greb i luttens strenge.

Han, som kom fra vest, var meget ældre. Der var grå stænk i hans hår og i hans skæg, og der var rynker i hans pande. Men smuk var han, og han var iført den prægtigste dragt af dem alle. Hans kappe skinnede rød og brun og grøn og gul, og mens han gik imod solen, bredte han den ud, så den strålede i alle sine farver. Selv stirrede han fornøjet lige ind i solglansen, som om han ikke kunne få nok af den. I hånden bar han en vældig lur.

Da nu de to var kommet hen i nærheden af de andre, bøjede de sig dybt for dem. Han, der var kommet fra øst, bøjede sig dybest for Sommeren; men han, der var kommet vest fra, viste Vinteren den største ærbødighed. Derefter satte de sig lige over

for hinanden, hver på sit bjerg, og sådan sad de alle fire en tid lang i kreds og sagde ingenting.

"Hvad er I for folk?" spurgte Vinteren så.

"Jeg er *Høsten*," sagde han, der var kommet fra vest.

"Jeg er *Våren*," sagde den anden.

Vinteren så skarpt på dem og rystede på hovedet.

"Jeg kender jer ikke," sagde han.

"Jeg har aldrig hørt jeres navne nævne," sagde Sommeren.

"Vi er kommet for at herske over jorden," sagde Våren.

Men nu blev Vinteren vred for alvor. Han hyllede sit hoved i den grueligste snestorm, der endnu var set i landet, og ud af stormen lød hans røst som en torden:

"Gå jeres vej derhen, I kom fra! Vi kender jer ikke og vil ikke have noget med jer at skaffe. Sommeren og jeg er jordens fyrster, og vi er allerede én for mange. Kommer der fler, bliver det kun til evige spektakler."

"Vi er ikke kommet for at gøre spektakler, men for at stifte fred," sagde Høsten sagtmodig.

"Mellem Vinteren og mig er ingen fred mulig," sagde Sommeren.

"Derfor vil vi skille jer ad," sagde Våren. "Vi to, som er kommet i dag, ved godt, at vi ikke er så mægtige som I. Vi bøjer os ærbødigt for jer, fordi jeres vælde er større, jeres rige stærkere befæstet. Vi formaster os ikke til at gøre noget indgreb i jeres herredømme. Men vi vil gå imellem jer og hindre, at I lægger jorden øde."

"Ja, kunne I *det*," sagde Sommeren.

"Ja, så var der mening i det," brummede Vinteren.

"Vi kan det," sagde Høsten. "Vi forstår jer begge to, fordi vi har noget af jer begge i os. Når I nærmer jer hinanden, vil en af os to træde imellem jer, og det land, hvor vi er, skal da være vort."

"Jeg giver aldrig slip på min isborg i norden!" råbte Vinteren.

"Jeg tåler ingen fremmed fyrste i mit solslot i syden!" råbte Sommeren.

"Det skal I heller ikke," sagde høsten. "Der, hvor I hersker i jeres vælde, skal ingen forstyrre jer. Men hør nu, hvad jeg vil sige. Når I drager hen over jorden, vil Våren og jeg bestandig gå imellem jer og mildne sporene efter den, der går bort, og bane vejen for den, der kommer. Sådan vil vi herske en stund, hver til sin tid og hver en fjerdepart af året. Vi vil følge efter hinanden i en kreds, som aldrig skal brydes, aldrig forandres. Og sådan får den stakkels jord fred og orden i tingene."

Da høstens fyrste havde talt, tav de alle en stund og så hen for sig. Vinteren og Sommeren mistroede hinanden, og ingen af dem ville sige det første ord. Men Våren og Høsten rejste sig halvt og bøjede sig for de to mægtige.

"Jeg vil brede Sommerens dug," sagde Våren.

"Jeg vil rede Vinterens seng," sagde Høsten.

"Jeg vil løse jord og vand af isens lænker og berede den til din herlighed, du favre Sommer," sagde Våren.

"Jeg skal bide dig i din hæl," skreg Vinteren.

"Og jeg vil gøre plads for din storm og din sne, du strenge vinter," sagde Høsten. "Men først vil jeg bringe Sommerens grøde i hus."

"Jeg skal sende mine sidste solstråler efter dig og give dig dejlige dage," sagde Sommeren.

Atter sad de fire fyrster tavse og stirrede ud over jorden.

Og det blev atter aften og nat. Månen skinnede på snefjældet, Sommerens roser duftede, Våren nynnede og greb i luttens strenge, Høstens brogede kappe flagrede i vinden.

Næste morgen rejste Vinteren sig op og stod på sit bjerg, høj og vældig. De andre fyrster gjorde som han.

"Lad det da være sådan!" sagde Vinteren. "I hundrede tusinde år skal det være sådan og aldrig anderledes. Når den tid er rundet, mødes vi her og taler om, hvordan det er gået."

Så bøjede de fire fyrster sig for hinanden og skred hen over jorden.

Våren

Nu blånede op af tågens grå
min egen viol, så bly, så blå,
med solskinssmil i øjet
og dugdiamanter på.

Vinterens fyrste sad på bjergene og stirrede ned over dalen.

Han vidste, at nu måtte *Våren* snart være der, og spejdede ængstelig efter ham. Men der var ikke andet at øjne end sne og sne og mere sne, og han begyndte at tro, at den unge Vår var blevet bange.

Han lo hånligt og lod sine storme tude om bjergenes tinder. Vildt fo'r de over bakkerne, knækkede store træer i skoven og brød isen på floden i stykker. De drev flagerne foran sig, kastede dem ind over engene og piskede vandet i skum.

"Så, så!" sagde Vinteren. "Så sagte, børn, så sagte!"

Han bød dem lægge sig igen, og brummende krøb de om bag bjergene.

"Isen bad jeg jer om ikke at slå itu," sagde Vinteren. "Nu må jeg se, om jeg kan bøde på jeres dumhed. For der skal være lås for land og lås for vand, når den vindspiller af en Vår kommer trippende med sin lirekasse."

Da natten kom, og stjernerne blinkede, stirrede Vinteren på floden med sine kolde øjne, og i samme nu lagde der sig atter is på vandet. Men bølgerne brød den øjeblikkelig itu. De hoppede og dansede og knækkede den tynde skorpe, hver gang den slog bro over dem.

"Hvad er nu det?" sagde Vinteren forundret.

I det samme lød langt nede i dalen en sagte sang:

Spil op! Spil op!
Hold trit! Hold trop!
I bølger blå og blide.

Vinteren greb om sit mægtige skæg og bøjede sig frem for at lytte. Nu lød sangen igen og stærkere:

Spil op! Spil op!
Hold trit! Hold trop!
I bølger blå og blide!
Giv agt! Hold takt!
Slå isens magt!
Brus frem mod jævndøgnstide!

Op sprang Vinteren og stirrede med hånden over sine bryn.

Der nede i dalen stod Vårens fyrste, ung og rank, i sin grønne dragt med lutten over skulderen. Hans lange hår flagrede i vinden, hans ansigt var blødt og rundt, hans mund smilte bestandig, hans øjne var drømmende og duggede.

"Du kommer for tidligt!" skreg Vinteren.

Men Våren bøjede sig dybt og svarede:

"Jeg kommer efter aftale."

"Du kommer for tidligt!" skreg Vinteren igen. "Jeg er ikke nær færdig. Jeg har tusinde poser fulde af sne, og mine storme er så stærke og beske, som de var i januar."

"Det bliver din sag og ikke min," sagde Våren roligt. "Din tid er forbi, og mit herredømme begynder. Drag bort i fred til dine bjerge."

Da foldede Vinteren sine stærke, hårde hænder og så angst på Våren.

"Giv mig lidt henstand!" sagde han. "Jeg beder dig så bønligt om en smule frist. Giv mig en måned … en uge … giv mig blot tre fattige dage."

Våren svarede ikke, men så ud over dalen, som om han slet ingenting havde hørt, og løste det grønne silkebånd, hvori han bar lutten.

Men Vinterens fyrste stampede i bjergene, så de skjalv, og knyttede hænderne i mægtig vrede.

"Gå bort, hvor du er kommet fra," sagde han, "eller jeg vælter min sne over dig og begraver dig så dybt, at du aldrig finder ud af dalen. Jeg skal slippe mine storme løs, så dine ynkelige toner drukner i deres brusen. Din sang skal fryse fast i din hals. Hvor du går og står, skal jeg følge dit spor. Alt, hvad du kalder frem om dagen, skal jeg dræbe om natten."

Våren løftede sit hoved og skred gennem dalen. Han greb stærkere i luttens strenge, og hvert et træ i skoven bøjede sig frem for at lytte. Jorden sukkede under sneen, flodens bølger stod stille og hørte på og sang så med, imens de sprang imod havet. Selv Vinteren bed et øjeblik sin vrede i sig og lyttede:

Det nytter ej, du beder,
det nytter ej, du truer,
bag dine sorte skyer alt
solen ler og luer.

I lange, stærke, højtidelige toner lød det gennem dalen, og ekko svarede fra bakker og alle bjerge.

Men Vinteren rystede sine knyttede hænder mod himlen og skreg overlydt:

"Ud, alle mine stærke storme! Ud med jer, ud! Bryd ned over dalen, og slå det alt sammen i kvag! Far over bakkerne og knæk hvert træ i skoven! Vælt bjergene, om I kan, og knus den grønne gøgler under dem!"

Ud fo'r stormen, og sneen kom. Det blev et forfærdeligt vejr. Træerne knagede og bragede og faldt, floden gik over sine bredder, bølgernes skum sprøjtede helt op mod himlen, vældige sneskred styrtede fra skrænten.

Men Våren gik sin gang i dalen og sang, bestandig fuldere og stærkere:

Lad dine storme brøle, lad dine vinde tude,
lad dine hvide fugle kun flyve over vange!
Din is kan aldrig blomstre, hvor jeg går over spange,
du ved, din magt i dalen for denne gang er ude.

Tag bedre fat!" skreg Vinteren. "Brus storm, styrt sne, pisk regn, slå hagl!

Og stormen brølte højere, og sneen styrtede ned. Det blev så mørkt, som om solen og månen og alle stjernerne var slukte. Store klippeblokke rullede ned over dalen, bjergene rystede og revnede. Det var, som om verden skulle gå under.

Men højt gennem mulmet lyste Vårens grønne dragt, og vældigere end storm og torden lød hans sang. Jord og luft og vand sang med, det usseligste græsstrå under sneen, kragen i skoven, ormen i mulde – enhver af dem tog efter sin formue del i det. Selv træerne, der styrtede i skoven under stormens tag, bekendte Våren i deres dødsstund:

> Du ved, at du må vige, hvis ikke du vil falde,
> du ved, at jeg er kommet for somrens hal at tjælde.
> Hvad du har dræbt i dale, hvad du har knust på fjelde,
> min milde sang skal atter til liv og lykke kalde.

Så gav Vinteren tabt.

Stormen fo'r nord over bjergene med et hyl, og det holdt op at sne. Floden gik i sit leje igen. Engang imellem bragede det inde i skoven, når en gren, der var ramt af uvejret, faldt til jorden. Ellers var det ganske stille.

Og så begyndte det at tø.

Tit havde sneen tindret i solen og frydet sig derved, men det var en anden sol end den, der nu stirrede på den. Den sol, der nu gik over himlen, kunne ikke lide sneen, og sneen kunne ikke lide den.

"Hvad i alverden vil *du* her?" spurgte solen og stirrede bestandig mere nysgerrig.

Og sneen blev helt underlig til mode og ønskede sig langt bort. Den smeltede foroven, så der blev store huller, og den smeltede nedenfra, så den pludselig faldt sammen og blev til ingenting omtrent. Alle vegne under den løb vandet i bække – gennem skoven, ned ad skrænten, over engen, ud i floden, som ufortrødent bar det mod havet. Alle vegne stod der vandpytter, store og små; langsomt sivede de ned i jorden, efterhånden som

Klagen gik af den. Men somme tider måtte de vente, for det kneb for jorden at drikke så meget på én gang.

Og mens det tøede, stærkere og stærkere, og snelaget hver dag blev tyndere, stod Våren oppe i skovbrynet og bøjede sig ned mod jorden og sang:

> Du lille, gode vintergæk,
> som var så munter og så kæk,
> du er da aldrig død af skræk
> for vintrens hvide vrede?

Under Vårens sang brød hundrede vintergække op af jorden og lyste hvidt og grønt. De nikkede med deres tunge hoveder, og Våren nikkede til dem. Men så gik han videre, til han længere henne stod stille igen og sang:

> og fyld de første bede!
> Og alle mine krokus små,
> tag hurtigt jeres kjoler på,
> de gule, hvide, mørkeblå,

Straks lukkede de deres kroner op og knejste, så korte de var, for de var jo stolte over, at de var blandt de første. Men mens de endnu myldrede frem, stod Våren allerede et andet sted og sang:

> Og gæsling højt på pilekvist,
> hvor er da du? Du sover vist.
> Når plejed du at komme sidst?
> Vis vej for dem dernede.

Og alle pilegrenene var i det samme fulde af gule gæslingeblomster, der hilste fornøjet over til krokus og

vintergæk. Og Våren sang igen:

Og peberblomsten frisk og sød,
du, som kan bryde lyserød
midt op af sneens kolde skød,
– kom frem, om jeg må bede.

Der stod pebertræet som et lyserødt fastelavnsris. Men Våren tog buskenes nederste grene til side og bøjede sig dybere mod jorden end før og sang så mildt som ingen sinde:

Selv du, mit dyreste symbol,
min tro, min dejlige viol!
Snart drypper regn, snart drysser sol –
du holde helst dig rede!

Og violen skød sine brede, grønne blade op af jorden for at vise Våren, at den var parat.

Så svømmede *tågen* ud over dalen. Der var ingen, der kunne se, hvor den kom fra, men den kom og blev i mange dage.

Underlige stille dage var det. Alle vegne sivede og boblede og rislede og sydede det i jorden, og ellers var der ikke en lyd. Lydløst gled Tågen op over bakkerne og ind i skoven og hængte tunge dråber op på hver eneste kvist. Og dråberne dryppede og faldt fra morgen til aften og fra aften til morgen.

Så tæt var Tågen, at floden blev borte i den, så man bare kunne høre den rinde. Og bakkerne blev borte og skoven, så man ikke så andet end de yderste træer, og det endda kun som skygger på den klamme, grå tågevæg.

Men der, hvor tågen var tættest, der var Våren. Og jo tættere tågen blev, des stærkere lyste Vårens grønne dragt. Og mens

vandet sivede, og dråberne dryppede, og floden randt, sang han:

Stille! Stille!
Dryppe, dryppe, dråbe lille!

Men oppe i bjergene lå Vinterens fyrste og lurede. Han så, hvor sneen smeltede og forsvandt; han så blomsterne komme og kunne ikke gøre noget ved det. Helt op af bjergene smeltede sneen, og han tænkte, det kunne blive rent galt, hvis han ikke fik sat en stopper for det.

Så listede han sig i nattens mulm ned i dalen, og næste morgen var der is på pytterne, og Tågen lå slagen på engen som tindrende rim.

Men da Vårens unge fyrste så det, lo han blot.

"Det hjælper dig ikke," sagde han.

Så løftede han sit unge ansigt mod himlen og råbte:

"Sol! Sol!"

Straks skiltes skyerne, og solen smeltede isen og rimen. Så gemte den sig igen bag skyerne, Tågen svømmede på ny over bakkerne, alting sivede og boblede og rislede og dryppede. Vintergæk og krokus og pilebusk blomstrede, så det var en lyst, og violen stak forsigtigt sine knopper op af mulde.

"Nu er det godt!" sagde Våren.

Og som han sagde det, kom en munter vind springende over bakkerne.

Den rystede dråberne af træernes grene, så de faldt til jorden i en plaskregn. Så viftede den i det gamle, tørre græs på engen, toppede flodens bølger og spredte tågen i en håndevending. Derefter tog den fat på at tørre den våde jord og jog skyerne over bjergene. Der blev de hængende oppe og skjulte Vinterens

vrede ansigt. Men dag efter dag gled solen over en blank og blå himmel, og det blev lunt i dalen.

Da sprang violen ud. Undselig gemte den sig mellem de brede, grønne blade, men dens duft bølgede langt ud over engen. Og Våren greb i luttens strenge og sang, så det klang i dalen:

> Nu blånede op af tågens grå
> min egen viol, så bly, så blå,
> med solskinssmil i øjet
> og dugdiamanter på!

Og da Våren havde sunget *den* vise – og den klang til fjeldets top, til flodens bund, til dalens grænse – da kom det alt sammen på én gang omtrent og i sådan en fart, at det næsten ikke kan fortælles.

Om natten var dalen fuld af *lyd*. Men ingen kunne høre det, som ikke havde hjertet fuldt af grønne grene.

For det var knopper, der brast, små, grønne kræmmerhuse, der rullede sig op, kviste, der strakte sig, blomster, der sprang ud, duft, der bølgede, og græs, der groede. Om dagen var det somme tider solskin og somme tider regn, men alle tider godt. Og hvad der da skete, kunne enhver se, der havde øjne at se med.

Først blev skovbunden helt hvid af anemoner. Så hvid var den, at Vinterens fyrste, der kiggede ned gennem en revne i skyerne, et øjeblik troede, det var sne. Han blev så glad, som han ikke havde været siden februar. Men da han opdagede sin fejltagelse, listede han sig for sidste gang en nat ind i skoven og bed halsen over på så mange blomster, han orkede.

Men der kom tusinde ny for hver én, der var død. Og midt blandt anemonerne stod lærkesporen og lungeurten, som havde blå og røde blomster – ganske efter behag, gulstjernen, der var umådelig gul, men beskeden alligevel, skovsyren, der var så sart, at den visnede, bare man rørte ved den, kodriveren og ærenpris, der nok var lille, men meget blå og stolt som en ulykke.

Engen fik sig et flunkende nyt græstæppe, pyntet med gule smørblomst- og mælkebøttepletter. Langs grøfterne var det kantet med nydelig, lilla engkarse, og ud imod floden havde det en sivbort, der blev bredere og tykkere for hver dag, der gik. Nede fra bunden af søen groede de tykke åkandestilke om kap mod overfladen, og frøerne, der havde siddet i mudderet og kukkeluret hele vinteren, kravlede ud og strakte bagbenene og svømmede op og sagde deres første ko-aks! sådan, at man umulig kunne andet end blive blød om hjertet.

Men kragerne og spurvene og bogfinkerne, der havde holdt vinteren ud i dalen, gjorde et styr, som om de var fra deres forstand.

De løb rundt i engen og hakkede i den bløde jord og nippede af græsset, skønt de godt vidste, de ville få ondt i maven af det. De baskede med vingerne og råbte hurra for Våren, så man kunne høre, de mente det. Musvitten var også med, og gærdesmutten, så lille den var. For de havde været der hele tiden ligesom de andre og haft det lige så strengt.

Og kragen vidste aldeles ikke, hvad ben den skulle stå på. Den gav sig til at gøre jav med sin gamle kone, som den havde haft forrige år og hele vinteren, og med hvem den sidst i februar havde været dygtig oppe at toppes om en død

hundestejle. Spurven satte sig ved siden af sin madam, stak næsen i sky og sang, som var den selve nattergalen. Musvitten havde fuldkommen forårsdelirium. Den lukkede øjnene og fortalte sin mage de vanvittigste eventyr om lækre orme og fede fluer, der fløj lige ned i halsen på én, uden at man behøvede at røre en vinge. Bogfinkeherren fik sig et nyt flot, rødt skjortebryst, så bogfinkefruen var nær ved at dåne af beundring.

Men gærdesmutten, hvis mand var død af sult i julen, pillede og pudsede sine fjer, for at den kunne komme til at se ud som en ung enke.

Og Vårens fyrste lo og nikkede venligt til dem alle sammen.

"I er flinke fyre," sagde han. "Og I har døjet ondt og fortjener en glad dag. Men nu må jeg have fat i mine egne fugle."

Han vendte sig mod syd og klappede i hænderne og sang:

"Drossel, munk og lærkelil,
sisken sød og svale!
Komme hvo, som komme vil,
Våren er i dale.

Fluks herop I flyve må,
vær blot ikke bange:
grøn er jorden, himlen blå,
blomster gro i vange.

Komme stork, og komme stær!
Kom min kønne vibe!
Kom fra fjern, og kom fra nær,
hvad synge kan og pibe!"

Da suste det i luften af tusinde vingeslag, og trækfugleskaren faldt som en hær over dalen. Hver nat sang luften af fugletrækket, og hver morgen var der ingen ende på kvidderen.

Der sad stæren og fløjtede i sin sorte kjole med alle ordenerne på brystet. Der jog svalen gennem luften, der hoppede sisken og irisk og nattergal og munk i krattet. Rørsangeren slog sine triller i sivene langs flodbredden så rørende, at man kunne græde over det, droslen tog de dybe toner og stillidsen de høje, gøgen vovede sig til sit første kuk, og viben sad på sin tue og lapsede sig.

Men storken gik i enge og var ikke til at slå et smil af.

Imens var skoven sprunget helt ud, men bladene var små endnu, så solen kunne titte ned til anemonerne. Liljekonvaller duftede for de fine næser og skovmærker for de simple. Bøgens grønne blomster dinglede fra de nye, tynde kviste, kirsebær og slåentorn var hvide fra top til tå, baldrian og fuglemælk og troldurt gjorde deres bedste. Hyrdetasken, der blomstrede hele året rundt, ærgrede sig over, at aldrig nogen lagde mærke til den, men gøgeurten stod og så uhyggelig og hemmelighedsfuld ud, fordi den havde sådan nogle sære knolde i jorden.

Dybt inde i bøgekrattet, hvor der var grønnest og kønnest, sad en forelsket sisken og friede til sin hjertenskær, der hoppede på en kvist ved siden af og så ud, som om hun slet ikke kunne forstå, hvad han mente.

Han sang:

"Og vil du være kær'sten min,
så hør nu, hvad jeg sjunger:
jeg giver dig en rede fin
med fire lækre unger.

Vi bygger den med slid og slæb,
hvor bøgen står i rader,
og ungerne skal ha' gule næb
og ligne deres fader.

Og jeg skal være dig tro og god,
så længe jeg kan li'e dig,
og fange dig fluer i overflod,
langt fler end jeg kan si'e dig.

I gry vil jeg på arbejd gå,
men du skal reden værge.
Hver aften vil jeg triller slå,
når solen går i bjerge."

Da han havde sunget sin vise til ende, så han vist på hende, og da hun ikke straks svarede, hakkede han hende dygtigt med næbbet.

"La' vær'!" sagde hun så.

Men da han ikke hakkede hende mere og løftede på vingerne, som om han ville flyve sin vej, skyndte hun sig at synge:

"Ja, jeg vil være din kæreste –
om ungerne kan vi tale.
Jeg gjorde det kun for de færreste,
så du kan rigt'nok prale."

Så fløj de sammen, syngende gennem skoven. Og næppe var de borte, før der kom to andre fugle og satte sig på samme kvist og sang det samme på en anden måde. Men bøgens blade voksede, og der kom fler og fler. Tættere og tættere lagde de sig

over skoven, og en skønne dag var det ganske umuligt for solen at finde et hul, hvorigennem den kunne titte ned.

Da blev anemonerne alvorligt forskrækkede.

"Skin på os, sol, eller vi går ud!" råbte de. De råbte til vinden, at den skulle feje de væmmelige blade af vejen, for at solen kunne se sine egne små, søde anemoner. De råbte til bøgen, at den skulle skamme sig, sådan et stort, stærkt træ den var, at den ville slå uskyldige blomster ihjel. De råbte til Våren, om den ikke ville hjælpe dem i deres vånde.

Men solen så dem ikke, og Våren hørte dem ikke, og bøgen ænsede dem ikke, og vinden lo dem ud. Der var en sådan jubel i dalen, at deres røst druknede i den, og de døde, uden at nogen lagde mærke til det.

Hver eneste dag kom der nye blomster, som skinnede og duftede. Hver eneste dag fandt fuglene endnu en trille at føje til deres sang. Hjorten brølede, endnu før sol stod op, i skovengen, og hinden svarede og sprang. Hvert sekund slog fiskene i vandet, og der var ingen ende på frøernes ko-aks i grøften. Snogen snoede sig på bakkeranden og spillede med sin tunge; på hvert et gærde sad brune, små mus og så forliebt til hinanden. Selv fluerne summede mere kælent, end de plejede.

Men da jubelen var på sit højeste, stod Vårens unge fyrste øverst i dalen, hvor bjergene hegner den mod nord.

Han så ud over sit rige. Hans øjne var duggede og drømmende, hans mund smilte bestandig. Han bandt det grønne silkebånd, hvori han bar sin lut, over skulderen, greb endnu en gang i strengene og nynnede dertil. Det var en dejlig, diset dag, hvor fuglene dæmpede deres sang, og blomsterne lukkede sig.

Og Våren bøjede sig ned over en lille, blå blomst, der spirede ved hans fod, og sang vemodigt:

"Kærminde blå,
du drømmende,
du dejlige,
du milde!"

Så drog han bort – nord på. Og hvor han satte sin fod, smeltede sneen, og blomsterne sprang ud.

Men da han var kommet til det sidste sted, hvorfra han endnu kunne se dalen, vendte han sig om.

Og længst nede mod syd, hvor dalen løber ud i sletten, stod Sommerens fyrste, høj og rank. Hans ansigt og hans hænder var brune af solen, hans øjne milde og varme som solen. Over skulderen bar han en purpurkappe, om sin lænd et guldbælte. I bæltet stak en underfuld, rød rose.

Da bøjede Våren sig dybt og gik bort over bjergene.

Sommeren

Nu skumrer det i krat.
Den stjernehøje sommernat
går varsomt over dale.

Der var ingen, som havde lagt mærke til Vårens farvel og Sommerens komme.

Fuglene sang, og fluerne summede. Myggene dansede hopsa i luften, til svalen hævede ballet, blomsterne duftede, frøerne kvækkede, hjorten brølte i skovengen. Der var ingen ende på jubelen.

Og mens bjergene endnu grønnedes, hvor Våren havde sat sin fod, helt op til Vinterens evige sne på tinderne, stod

Sommerens fyrste en stund og så over det rige, Våren havde forladt.

Der gik en sådan solglans af hans skikkelse, at det blev varmere i dalen, end det nogen sinde havde været. Hans øjne lyste, hans purpurkappe strålede, guldbæltet om hans lænd flammede som ild, den røde rose i bæltet glødede.

Da han havde stået en stund, løftede han sin hånd, som om han ville byde dem være stille. Men ingen ænsede ham. Siskenen hoppede i krattet med sin kæreste, så forelsket på hende og hakkede hende med næbbet. Fiskene legede lystigt i vandet, engen pralede i al sin glans, og skoven stod fortabt i grønne drømme.

Sommerens fyrste smilte og løftede på ny sin hånd. Da det ingenting hjalp, rynkede han sine bryn, og hans ansigt blev mørkt.

Og i samme nu droges der et slør for solen. Fra øst og vest kom tunge skyer langsomt op over bakkerne, tungere og sortere, end dalen endnu havde set dem, og med sære, tykke rande. Fra skyerne rullede tordenen, langt borte og dæmpet, men sådan, at enhver kunne vide dens vælde.

Skyerne kom nærmere, og det blev bestandig mørkere, men ikke mindre varmt for det. Inde i skoven måtte man tro, det var aften. Vinden blev angst og løb bag bakkerne og lagde sig. Luften blev underlig trykkende og tung. Træernes blade hang slapt ned, som om de var syge, og blomsterne skyndte sig at lukke deres kroner. Der var ingen, der vidste, hvor fluerne blev af, men borte var de. De brune, små mus glemte deres forliebte narrestreger og sad i deres stuer og peb. Hjorten lagde sig i ly bag de tætteste buske, frøerne fik deres ko-aks i den gale hals

og stak til bunds, som om Vinteren stod for døren. Fuglene sad rundt om under løvet og stirrede med bange øjne.

Og Sommerens fyrste var ikke længer lys og sol. Efterhånden som skyerne trak sammen, sluktes den glans, der bølgede om ham. Til sidst stod han for enden af dalen som en vældig sort sky i en kæmpes skikkelse.

Da suste det pludselig over bakkerne, så vejret gik fra dem alle sammen. Træerne nejede sig i den største forfærdelse, floden rejste sig og sprang af sted som en hest, der stejler og bliver vild.

Så lød det, som om tusind lette fødder løb over jorden … det var de første regndråber, der kom. I næste nu styrtede regnen, så hver en lyd druknede i dens plasken.

Der kom et forfærdeligt lyn, så man kunne se alting alle vegne, men alle øjne blændedes, så de ikke kunne se. Så kom det sorteste mørke, og så kom tordenen, så bjergene rystede.

Men gennem tordenen lød Sommerens stemme, og der var aldrig nogen, der havde hørt så stærk en røst:

"Det er mig … det er Sommeren, som kommer for at herske over landet. Min er tordenen, der buldrer over dalen. Hører I … ekko ruller fra bjergene … jorden drøner under min fod … det er Sommeren, som kommer."

Tordenen holdt op, men regnen blev ved at strømme. Og gennem regnen talte Sommerens stemme, og der var aldrig nogen, der havde hørt så mild en røst:

"Det er mig … det er Sommeren, som kommer for at herske. Hvad der er grønt, skal blive grønnere endnu, hvad der er kønt, skal blive tusindfold kønnere. Blomstens duft skal blive mere sød, og klangen i fuglens trille dybere og fuldere. Dagen skal stå

tidligere op i øst og være mere lys og mere lun, natten skal blive så sval og så stille, og der skal ikke være ende på morgenens fryd og aftenens fred."

Da Sommerens fyrste havde talt sådan, mens alt, hvad der var i dalen, bøjede sig og lyttede og forstod, tav tordenen, og regnen stilnede af.

Høj og rank og strålende skred han gennem sit rige.

Og hvor han kom hen, skiltes skyerne og svandt i øst og vest bag bakkerne. Himlen blev atter klar, og vanddråberne, der hang på hver en kvist og hvert et strå, blinkede i solen. Blomsterne lukkede sig op, fuglene kom frem under løvet, hjorten gik ud af sit skjul og dykkede sin mule i det våde græs.

Men da den sidste sky var borte, og solen havde tørret den sidste vanddråbe, og hvert spor af uvejret var slettet ud, så var det alligevel ingen steder sådan, som før tordenen fo'r over dalen.

Der kom flere blomster og nye blomster, og deres duft var mere sød. Og deres glans større, sådan som Sommerens fyrste havde sagt det. Men det var, som om de alle sammen var blevet mere alvorlige.

De gyngede ikke mere så sorgløst på deres stilke, spredte ikke mere så ødselt deres duft for alle vinde. Men når en bi eller en sommerfugl kom flyvende, rakte alle blomsterne hals og skinnede og duftede dobbelt stærkt og råbte overlydt med deres honning, for at insekterne skulle komme og tage deres støv.

Og bierne havde heller ikke så god tid som i Vårens grønne dage. Hjemme i reden lagde deres dronning æg i hundredvis, og de måtte svede voks og bygge kamre og hente honning og blomsterstøv, så de var nær ved at gå til. Og så mange blomster

var der, at de ikke vidste, hvorhen de skulle vende sig. I skoven drak de sig fulde i lindeblomsten og kaprifoliens søde duft, på bakkeskrænten flagrede de lukt i valmuens røde lue. Ingen af dem var mand for at sige nej til de blomsterkurve, tidslen og burren, kamilleblomsten og mælkebøtten rakte dem. Kom de til gærdet, kaldte hylden dem; ville de hvile sig i græsset, bød snerlen dem sin kalk med friske dugdråber på randen og honning i bunden; fløj de ud over søen, lå åkanden der med sine hvide og gule kroner og nikkede på de stille vande.

Og som det gik med blomsterne og bierne, sådan gik det alle vegne. Ingen steder var det som før. Hvor mange triller siskenen så slog for sin kæreste, hvor kælent han lagde hovedet på siden, hvor hidsigt han end hakkede hende med næbbet – hun brød sig ikke en smule derom, men stirrede tavs og alvorligt hen for sig.

"Det var den rede," sagde hun til sidst.

"Ja vel!" svarede siskenen og så ud, som om han aldrig et øjeblik havde tænkt på andet.

"Ja – men det haster!" sagde hun. "Inden ugen er omme, har vi æggene."

Så fandt de en plet, hvor de gad bo, og tog endrægtig fat på arbejdet.

Men hvor de hoppede hen efter en pind, de havde brug for, der hoppede allerede andre fugle i samme ærinde, og hvor de fløj efter en fjer i luften, der måtte de skynde sig, at ikke en anden snappede den før de. Fik han fat i et dejligt langt hestehår, så skulle det aldrig fejle, at der var en, som trak i den anden ende, og fløj hun efter noget lækkert mos, hun havde fået

kig på i går, så kunne hun være sikker på, at naboersken havde hentet det til morgen.

For alle skovens kærestepar var ude at samle til udstyr.

Omsider fik de to siskener da huset bygget, og de andre fugle fik det samme. Der var ikke i skoven en busk så fattig, den bar jo en rede i sit skød. I hver en rede lå der æg, og på æggene en flink lille fuglefrue, der så sig vagtsomt om med sine sorte øjne og kedede sig gudsjammerligt. Hvert øjeblik kom hendes mand hjem med en flue eller en orm eller nogen anden god barselmad, sådan som han havde lovet det, og som det var hans skyldighed. Når det blev aften, sad alle fuglemændene Trofast ved redens rand og sang – hver med sit næb, så rørende og smukt, at deres koner syntes, det var yndigt at leve.

Men oppe i de høje træer lå kragekonerne på æg, og i fjeldene rugede ørnenes gemalinder.

Alle vegne var der travlhed med børnetøj, men ikke alle vegne var der så smukt et familieliv som i buskene i skoven.

Nok havde ræven sin hule dybt i bakken, hvor ungerne lå så trygt som i deres bedstemoders dragkiste. Men den bange hare kastede sine killinger i grøften og havde ikke anelse om, hvor i verden deres unaturlige fader guffede sin aftenkål i sig.

Og gøgen fløj urolig rundt og listede sine æg i de andres reder og græd bitterligt, fordi den aldrig kunne bygge sig sit eget hjem. Sneglen havde det ikke så meget bedre; for den kunne ikke gøre andet end lave et hul i jorden, putte sine æg deri og give dem Gud i vold.

De brune, små mus havde deres stuer fulde af bitte, blinde børn, der aldrig kunne ønske sig kærligere og omhyggeligere forældre. Men muldvarpemadammen nede i jorden måtte æde

sin egen skarnagtige mand, ligesom hun var stået op af barselsengen, for at han ikke skulle spise deres uskyldige små til vesperkost. Og myggeherrerne dansede ugenert i aftenluften, som om de ikke havde noget bedre at tage sig til, mens deres ægteviede koner hver for sig og i stor bedrøvelse lagde æg i vandet.

Men den brune frø sad på grøftekanten og vred sine hænder i målløs forfærdelse over de sælsomme haletudsebørn, den havde sat i verden.

Og solen skinnede, og regnen dryppede på dem, der havde det lunt inden døre, og på dem, der måtte tage det, som det kunne falde. Muldvarpemadammen sled i det for to, som den enke hun var med ære, og haren diede sine unger, for at de hurtigst kunne komme til kræfter og springe fra ræven og ørnen. Gøgen kukkede sin sorg bort mellem højskovens stammer, myggemo'r lod æggene sejle deres egen sø, siden hun ikke kunne gøre mere for dem, hvorefter hun satte sig i hjortens øre og tog sig en tår blod ovenpå anstrengelsen.

Men Sommerens fyrste var hos dem alle sammen. Han vidste af den mindste myg og glemte ingen blomst i enge.

"Det er godt!" sagde han.

Og for hver dag, der gik, strålte hans purpurkappe herligere, guldbæltet om hans lænd flammede, den røde rose i bæltet glødede.

Bedst som det var, lød der et græsseligt skrig i skoven. Så stort var det, at der blev stille viden om, og alle lyttede efter, hvad det vel kunne være.

Den, der skreg, var en gammel, knudret eg, der stod midt i en flok dygtige, unge bøge.

"Sommerens fyrste, kom mig til hjælp!" skreg den. "Ser du ikke, at bøgene kvæler mig? Før du to gange endnu har holdt dit indtog i dalen, vil jeg være død og begravet under deres skygge."

"Jeg ser det," sagde Sommeren roligt.

"Du ser det?" skreg egen og vred fortvivlet sine gamle grene. "Du ser det og hjælper mig ikke? Ve mig, for en fyrste du er! Da var Våren rigtignok en anderledes nådig herre. Der var ikke i skoven en pind så tør, han undte den jo et par grønne blade."

Men Sommerens fyrste så ligegyldig på den døende, gamle eg.

"Aldrig var jeg ansvarlig for Vårens grønne løfter," svarede han. "Jeg hersker efter min egen lov, og loven byder, at du skal dø. Hvad skal jeg med en vissenpind som dig i mine friske skove?"

Så vendte han sig til bøgen og sagde:

"Jeg gav jer kraft til at gro. Jeg giver jer dobbelt kraft og tidobbelt. Skynd jer, og læg den gamle herre til hvile!"

Og bøgene skød i vejret og skyggede over egen, så den gik ud.

Men der var fler end egen, som bar deres klage frem for Sommerens fyrste. Hver dag og hver time på dagen var der nogen, som gav fortabt og skreg om hjælp.

Der var græsset, som græd, fordi hjorten åd det.

"Jeg gjorde dig talrig som sandet i stranden," sagde Sommerens fyrste. "Jeg gav dig hårdførhed og hurtig vækst, jeg gav dig vinden til at bære dit støv over enge. For dig har jeg gjort nok."

Og der var hjorten, som brølte, fordi det bedste græs var borte. Til den sagde Sommeren:

"Jeg gav dig rappe ben, at du kunne springe, hvor græsset er grønnest i skoven. Er dine ben trætte, så læg dig til at dø, og hindens kalv vil træde i dit fodspor."

Der var fiskene i floden, som åd hinandens æg og unger og gav Sommeren skylden.

"Hvad vil I, jeg skal gøre?" spurgte Sommeren. "Jeg gav jer magt til at lægge tusinde æg og tusinde til og tusinde desuden. Hvor mange der så dør, vil der altid være fisk i floden."

og der var blomsterne, som sukkede, fordi der ikke var bier nok til at bære deres støv. Men Sommerens fyrste sagde:

"Jeg skænkede jer honning at give bierne i budløn og lærte jer at gemme den sådan, at de må tage jert støv i tilgift. Jeg gav jer liflig duft og dejlige farver at lokke dem med. I kalder dem, og de kommer, og den, der lover mest og holder bedst, ham lyder de hurtigst."

Men hver gang Sommeren havde talt, var der en ny, der jamrede sig.

"Der er for få orme!" skreg siskenen, som nu havde fire unger i reden og sled sig mager for at skaffe dem mad. "Vi sulter. Vi holder det ikke ud!"

"Der er for mange fugle!" klynkede ormen i mulde. "Bare man vover sig et øjeblik frem, bliver man ædt."

"Fri os for storken!" bad frøerne.

"Skaf flere frøer, eller jeg rejser min vej!" skreg storken.

Og bøgen klagede, fordi oldenborren åd dens blade, og kragerne kunne ikke få oldenborrer nok. Bierne jamrede over blomsterne, som blomsterne over bierne … de syntes, det var for besværligt at få fat i honningen. Haren løb fra ræven og faldt i

ørnens klo. Det unge asketræ på gærdet råbte til Himlen mod kaprifolien, som omslyngede det lige til dets top.

Men Sommerens fyrste stod høj og rank og strålende og så over sit rige. Hans smil var stort og lyst, og der var ingen ynk i hans stærke øje. Han løftede sin hånd, som for at byde dem tie, men ingen ænsede ham, og larmen steg hver time, og landet var fuldt af skrig og jammer.

Da rynkede han sine bryn og kaldte de tunge, sorte skyer frem bag bakkerne. De kom på hans vink, angsten lå atter over dalen, og skrigene forstummede. Tordenen rullede, så bjergene skjalv, lynene flammede, regnen faldt. Og gennem vejret lød hans mægtige stemme:

"Ved I ikke, at jeg er en herre, streng som Vinteren, I hader? Han hersker over døden, som jeg over livet. Som han vil jeg lydes, som han knuser jeg, hvad der står mig imod."

"I tænkte, jeg var en spillemand som Våren, der sang jer frem til liv og længsel og gik bort over bjergene. Men jeg er større end Våren. For jeg gav jeres længsel brød og lagde jer under livets lov."

"Men loven er den, at det, som er sundt, skal stå, men det, som er sygt, skal falde."

"Derfor gjorde jeg mine dage lange, at I skulle grønnes og gro. Derfor gav jeg jer magt og evne på tusinde måder, den mindste myg, så vel som det største træ i skoven, for at I skulle kæmpe og vokse. Derfor gav jeg jer børn, for at I aldrig skulle dø."

"Og den, som lyder loven og nytter dagen, på ham falder mit øjes sol. Hans kraft skal herske, hans børn skal bære hans navn gennem tiderne."

"Men den, som svigter, han skal dø."

Sommerens fyrste tav, og tordenen rullede langsomt bort over bjergene. Skyerne skiltes og svandt, det blev nat. Stjernerne lyste venligt og klart, træerne dryppede, og det var ganske stille.

Men næste morgen vågnede dalen til vildere kamp og stærkere skrig end nogen sinde.

For der var ikke en fugl i skoven, og ikke en blomst i engen, som ikke havde hørt, hvad Sommerens fyrste havde sagt, og forstået det. De vidste alle, hvad det gjaldt, og rustede sig, før sol stod op, til kampen for livet. Dobbelt ivrig jagede siskenen og hans kone i krattet, dobbelt flittig gravede de brune små mus, dobbelt skinnede og duftede blomsterne. Muldvarpemadammen gennemrodede jorden på kryds og på tværs, hjorten fandt en eng, hvor græsset stod højt og grønt. Bøgen skød nye kviste i stedet for dem, oldenborrerne havde ædt, og asketræet rakte sine grene gennem kaprifolierne for at vise Sommeren, at den var levende.

Der var tusinde, der døde, men ingen hørte deres dødssuk for den larm, der stod af de levendes kamp. Og det var, som om det blev mere levende for hvert liv, der sluktes.

Siskenens unger hoppede ud af reden og drattede fra grenen og flagrede op igen. Kragebørnene skreg i træernes toppe, de unge ørne fløj fra fjeldet for at prøve deres vinger. Stæren jog det første kuld af reden og lagde æg på ny, frøen nåede at se sine vanartede unger skikkelige, før den gik i storken.

Aldrig havde fiskene myldret så tykt i floden, aldrig havde bøgens blade været så brede, aldrig havde krattet været så tæt, aldrig havde blomsterne trængt sig sådan på gærdet.

Og Sommerens fyrste stod midt i sit rige så høj og rank og strålende som ingen sinde.

"Det er godt!" sagde han.

Så blev det aften.

Kragerne fløj hjem fra deres klub i den gamle, døde eg, småfuglene i krattet stemte i med deres aftensang, men gjorde den kort, for de var trætte. Blomsterne lukkede sig, bierne satte dør for huset. Natsommerfuglen fløj ud på sine bløde, grå vinger. Stjernerne blinkede frem, bestandig flere, bestandig større.

Forsigtig stak Tågen sit hoved op og spejdede og lyttede. Og da der var ganske stille, vældede den ud, hvid og grå og bølgende og lydløs. Snart lå den rolig og drømte, snart dansede den sine sære danse over engen. Den tittede ind i skoven, hvor linden duftede, den gled ned ad floden, der randt og randt og blev borte i mulmet.

Men inde fra skovbrynet lød pludselig en lang og jublende trille over dalen:

"Gitte-gitte-gitte-gitte-gitte-gitte-git!"

Tågen stod stille og lyttede. Hjorten løftede sit hoved i engen, fuglene åbnede de søvnige øjne og svarede med et lille pip.

"Gitte-gitte-gitte-gitte-gitte-gitte–git!"

Det var nattergalen, der sang:

"Nu skumrer det i krat.
Den stjernehøje sommernat
går varsomt over dale.
Den muntre lille svale
har sig til hvile sat.

Gitte-gitte-gitte-gitte-gitte-gitte-git!

Når månen over himlen går,
og alt er tyst, i hegnet slår
de glade nattergale.

Gitte-gitte-gitte-gitte-gitte-gitte-git!

De sove, og de drømme,
den hvide hyld, den rose rød,
kærminder blå og ømme.

Om deres drømmes sommerpragt
vi har en liflig vise lagt,
og den skal stille strømme
fra buskens grønne skød ..."

Høsten

De dejligste ting på bunden lå
af høstens brogede kiste:
rønnebær røde,
hyben søde,
slåen blå
hængte han op på kviste.

Øverst på bakkerne i vest stod høstens fyrste og så over landet med sine alvorlige øjne.

Der var grå stænk i hans hår og i hans skæg, og der var rynker i hans pande. Men smuk var han endda og rank og stærk. Hans prægtige kappe skinnede rød og grøn og gul og brun og flagrede i vinden. I hånden holdt han sin lur.

Han smilte vemodig og stod en stund og lyttede til kampen og sangen og skrigene. Så løftede han sit hoved, satte luren for mund og blæste en lystig fanfare:

"Somren ganger nu alt på hæld,
høsten i hornet kalder.
Lyngen klæder det brune fjeld,
vinden slår over voven smæld,
løvet i lunden falder."

Alle skovens træer skælvede fra rod til top, de vidste ikke selv hvorfor. Alle fugle frøs og tav i det samme. Hjorten i engen rejste forundret sine takker og lyttede. Valmuens røde blade fløj for vinden.

Men op over fjeldene og på de nøgne bakker og dybt i mosen sprang lyngen ud og luede rød og smuk i solen. Og bierne fløj fra engens falmede blomster og gemte sig i lyngmarkerne.

Men høsten satte atter sin lur for munden og blæste:

"Høsten hersker i land sin tid
under de brogede blade,
stiller sommerens evige strid,
varsler vinteren vild og hvid,
jager de fugle glade."

Sommerens fyrste stod stille, der hvor han var i dalen, og løftede sine øjne mod bakkerne i vest. Og høsten tog luren fra sin mund og bøjede sig dybt for ham.

"Vær mig velkommen!" sagde Sommeren.

Han gik ham et skridt i møde og ikke mere, som det anstår sig den, der er større. Men høstens fyrste kom ned over bakkerne og bøjede sig atter dybt.

Hånd i hånd gik de gennem dalen. Og sådan strålede Sommeren, at, hvor de kom hen, var der ingen, som blev Høsten va'r. Tonerne fra hans lur døde hen i luften, og alle havde forvundet det gys, der gik over dem. Træerne og fuglene og blomsterne var kommet til sig selv igen og susede og sang og stred. Floden randt, sivene hviskede, bierne drak sig en sommerrus i lyngen.

Men der, hvor fyrsterne stod stille på deres vandring gennem dalen, hændte det, at løvet gulnede på den side, hvor Høsten var. Et lille blad gik løs fra sin stilk og flagrede ud og faldt for hans fod. Nattergalen sang ikke mere, skønt det var aften, gøgen tav og flagrede urolig i skoven, storken strakte sig på reden og stirrede mod syd.

Men fyrsterne ænsede det ikke.

"Vær mig velkommen!" sagde Sommeren igen. "Husker du dit løfte?"

"Jeg husker det, " svarede Høsten.

Sommerens fyrste stod stille og så ud over riget, hvor larmen efterhånden stilnede af.

"Hører du dem?" spurgte han. "De skal dø, og de ved det ikke. Nu tager du dem i mild forvaring."

"Jeg skal bringe din grøde i hus," sagde Høsten. "Varligt vækker jeg dem, der drømmer, kærligt dækker jeg dem, der skal sove under mulde. Tre gange varer jeg dem for Vinteren."

"Det er godt," sagde Sommeren.

En stund gik de tavse, mens natten vældede frem.

"Valmuens krone faldt, da du blæste i din lur," sagde Sommeren. "Der er dem af mine børn, som vil dø i samme nu,

jeg går af dale. Men nattergalen og gøgen og storken tager jeg med mig."

Atter gik de to fyrster tavse. Det var ganske stille, kun uglen skreg i den gamle døde eg.

"Mine fugle sender du efter mig," sagde Sommeren.

"Jeg skal ingen glemme," svarede Høsten.

Da løftede Sommerens fyrste sin hånd til farvel og bød Høsten tage riget i besiddelse.

"I nat går jeg bort," sagde han. "Og ingen skal vide det, uden du. Min glans skal blive en stund i dalen, for at du kan komme mildere til dem, du skal bringe døden. Og siden hen, når jeg er langt borte, og mit herredømme er glemt, skal mindet om mig vågne med sol og dejlige dage."

Så skred han bort i natten.

Men højt fra træets top kom storken på lange vinger, og gøgen flagrede fra højskoven, og nattergalen fløj fra krattet med sine voksne unger.

Luften fyldtes af sagte vingesus.

Siskenparret sad og snakkede sammen ved randen af den tomme rede.

"Husker du den dag, jeg friede?" spurgte han. "Jeg havde pudset mig og pyntet mig, det bedste jeg kunne, og du var også sød. Bøgen var lige sprunget ud … aldrig så jeg skoven så grøn i mine levedage!"

"Som du sang!" sagde hun. "Syng sådan igen, så tager jeg dig måske én gang til."

Men siskenen rystede bedrøvet på hovedet.

"Min stemme er borte," sagde han.

"Husker du, da vi byggede reden?" spurgte hun lidt efter. "Hvor var den ikke lun og lækker. Aldrig får jeg igen så fint et hus. Se blot, hvor grim og ødelagt den er."

"Det har ungerne gjort," svarede han.

"Ja – men husker du den morgen, de kom ud af ægget?" spurgte hun, og hendes små, sorte øjne strålede. "Hvor var de søde og nøgne og brune! Ikke et minut kunne jeg gå fra dem, uden de skreg."

"Og så fik de fjer på!" sagde han og knejsede. "Stolte siskener alle fire. Husker du den dag, de første gang hoppede ud af reden?"

Hun huskede det. Hun huskede flere ting endnu, og hun huskede ham på dem alle sammen. Og da der ikke var mere, flyttede de sig tættere til hinanden og sad tavse og tænkte hver for sig på gamle dage.

Og alle de andre havde det som siskenerne.

Blomsterne bøjede sig mod hinanden og hviskede om den gyldne tid, da de stod med en bi i hver eneste kalk. Så ivrige var de efter at komme med deres historier, at den ene kunne ikke vente, til den anden var færdig. Det lød over hele engen:

"Husker du? Husker du?"

Fluerne og bierne sad den halve dag og dovnede og talte hyggeligt og fortroligt om de dejlige sommerdage, hvor de summede og brummede og regerede i engen. Træerne slog sagte grenene mod hinanden og fortalte krøniker om deres grønne ungdom. Sivene stak de brune duske sammen og drømte det hele om igen. De brune små mus sad i aftensolen på gærdet og fortalte børnene deres kærlighedshistorie.

"Husker du? Husker du?"

Midt i dalen stod høstens fyrste med luren i sin hånd. Men ingen så ham.

Da fløj kragen på baskende vinger ud af skoven og skreg:

"Forbi – forbi! hvor gider I snakke om de gamle sager! Det er jo alt sammen forbi – forbi – forbi!"

Ekko sang fra bakkerne:

"Forbi – forbi – forbi!"

Og ekko hviskede i sivene og nynnede i floden og lød i alt, hvad der levede i landet. De forstod det alle lige med et, at sommeren var til ende. De tav midt i deres historier og lyttede og sagde det med:

"Forbi – forbi – forbi!"

Og pludselig så de alle sammen høstens fyrste, som han stod der midt iblandt dem i sin brogede kappe. De stirrede på ham med bange øjne og på hinanden. Men han satte luren for sin mund og blæste, så det klang over dalen:

"Høstens horn over lande klang –
for første gang – for første gang! –
I tyde ret dets tone:

Septembernat,
avl paddehat,
put myg i muld,
læg bronzeguld
om skovens grønne krone!"

Han så over dalen med sine alvorlige øjne. Men da det sidste ekko af tonerne var døet hen, løftede han sin brogede kappe i solen og nikkede og lo.

Og medens himlen var så høj som aldrig før, og luften let og søen blå, og bjergene stod klare i horisonten, gik landet lydigt under høstens herredømme.

Det var jo begyndt den nat, Sommeren drog bort – et gult blad her, et brunt blad der –, men ingen havde lagt mærke til det. Nu tog det fart, og alt som dagen led, blev der bestandig flere farver og større glans.

Linden blev lys og bøgen bronze, men hylden sortere endnu, end den var før. Klokkeblomsten ringede med hvide klokker, som den før havde ringet med blå, og kastanjetræet velsignede al verden med sine fem gule fingre. Rønnebærtræet kastede bladene, for at alle skulle beundre de dejlige bær, den vilde rose nikkede med hundrede hyben, den vilde vin brød over gærdet i lyse luer. Mosset groede blødt og grønt, og paddehattene skød op på én nat. Underlige, bløde, blege fyre var de, og giftige og misundelige så de ud. Men nogle af dem havde en skarlagensrød hat på, og alle var hjertensglade ved livet.

Men siskenen kunne ingen fluer finde og klagede sig gudsjammerligt.

"Så rejs!" sagde høstens fyrste. "Din tid er omme, og jeg har fugle nok endda."

Bort drog sisken og irisk og mange med dem. Men høsten satte luren for mund og blæste:

"De dejligste ting på bunden lå
af høstens brogede kiste;
rønnebær røde,
hyben søde,
slåen blå
hængte han op på kviste."

Og solsort og drossel kæggede lystigt i krattet, der skinnede af bær, og tusinde spurve slog følge med dem.

Om natten var der ganske stille. Hjorten gik i enge med lydløse trin og løftede takkerne og spejdede. Fuglen sad og sov et steds med hovedet under vingen, vinden turde næppe hviske i det falmede løv. Stjernerne tindrede fjernt og roligt.

Så faldt bladene.

Og når de brast fra grenene, og når de svirrede i luften, og når de faldt til jorden, sukkede de sagte og fyldte skoven med underlige, klagende lyde. Men ingen kunne høre dem, som ikke havde set sit eget håb dø.

Men næste morgen skinnede de, der var tilbage, endnu stærkere og bredte sig og lo i solen, som om de aldrig havde moret sig så godt. Birken koketterede i mosen, og små bitte planter på gærdet lapsede sig med røde blade. Bøgen og egen forandrede hver dag et eller andet på deres dragt, så den blev endnu mere fantastisk. De faldende blade fløj fra det ene træ hen på det andet og blev liggende der, så det hele til sidst blev én forvirring.

Men rødere end det rødeste flammede den vilde vin, og kragerne gjorde hver aften i den døde gamle eg et spektakel, så man ikke kunne høre ørenlyd. Droslerne kæggede, spurvene skreg, vinden løb fra den ene til den anden og pustede til morskaben. Højt fra himlen så solen mildt til det alt sammen.

Og høstens fyrste nikkede fornøjet og lod sin brogede kappe flagre for vinden.

"Jeg er den ringeste af de fire fjerdingsfyrster og næppe herre i mit eget land," sagde han. "Jeg tjener to nidkære herrer og må

gøre dem begge til behag. Men så vidt rækker da min magt, at jeg kan skaffe jer et par glade dage."

Så satte han hornet for sin mund og blæste:

"Dalen er bedt til fest!
Hver er klædt på til høstmaskerade,
ingen gider gå med gamle, grønne blade.
Somren er svunden, vintren er næst –
hej faldera for høsten!

Bøgen er blevet rød,
egen har tabt sin værdige mine,
Fanden tog ved alle somrens fugle fine!
Bien er undskyldt, fluen er død –
hej faldera for høsten!

Birken, som var så bly –
se, hvor hun står i særken den gule,
knap de slanke, hvide grene kan hun skjule!
Granerne stritter grønne mod sky –
hej faldera for høsten!

Men bedst som lystigheden var på det højeste, og landet fuldt af larm akkurat som i sommerens fejreste dage – da var der to, der tog fejl af tiden.

Det var kirsebærtræet og jordbærplanten.

De syntes, solen skinnede så mærkværdig varmt, og så, hvor de alle sammen var glade. Så glemte de sig selv og sprang ud på ny. Forsigtigt lukkede de deres hvide kroner op og gøs i det samme, for det var jo koldere, end de havde tænkt sig.

Og da de fine, hvide blomster bredte sig i morgensolen, lo alle skovens brogede træer dem ud. Kragerne faldt ned af grenene af latter, spurvene hvinede – alle sammen syntes de, at det var det bedste påfund, de endnu havde set. Men en forsinket bi gjorde seks tusinde store øjne og fik et slagtilfælde, fordi den troede, den var gået fra sin forstand.

Høstens fyrste så på blomsterne med duggede øjne og rystede på hovedet.

"I stakkels små tossehoveder," sagde han vemodigt.

Men den vilde vin slog sine varme, røde arme om dem og sagde, de var så søde.

Blomsterne trivedes og voksede, og en af dem satte endog et lille, bitte, grønt bær. Og da de andre så det, holdt de op at le og gav sig til at tænke over det. Elletræet så op og ned ad sig selv og syntes, det var ganske grønt endnu, og birken var lige ved at gå i jorden af skam over sin nøgenhed. Den gamle frø sagde pludselig ko–aks! og blev selv så forskrækket over det, at den gik på hovedet til bunds i søen. Gråspurven følte sig med ét ensom og så sig venligt om blandt landets døtre.

Men bøgen rystede en bunke brune blade af sig og holdt krampagtigt fast på dem, der var grønne.

"Det *var* jo muligt," sagde den til sig selv og satte i det samme tre friske skud.

Men natten efter, at det var sket, rumsterede det vældigt øverst på bjergenes tinder, hvor den evige sne havde ligget både i Vårens tid og Sommerens. Det lød som et uvejr, der var i anmarch. Træerne blev bange, kragerne tav, vinden holdt sit vejr.

Høstens fyrste bøjede sig frem for at lytte.

"Raser du?" skreg en hæs røst gennem mulmet.

Høsten løftede sit hoved og så lige ind i Vinterens store, kolde øjne.

"Glemmer du aftalen?" spurgte Vinteren.

"Nej," svarede Høsten. "Jeg glemmer den ikke. Men skal de dø, så und dem lov til at danse."

"Tag dig i agt!" skreg Vinteren.

Hele natten igennem rumlede og tumlede det i bjergene. Det blev så bitterlig koldt, at stæren for alvor tænkte på at pakke sammen, og selv den røde vin blev bleg. Da solen stod op, hang kirsebærblomsten og jordbærblomsten døde på deres stilke.

De fjerne fjeldtinder lyste med ny sne.

Og høstens fyrste lo ikke mere. Han så alvorlig ud over landet, og rynkerne i hans pande blev dybere.

"Det får så være !" sagde han.

Så blæste han i sin lur:

"Høstens horn over lande klang –
for anden gang – for anden gang! –
I agte dets fanfare:

Kast frø i muld!
stop posen fuld!
læg fedt på ryg!
gør pelsen tyk!
hold alle vinger klare!"

Nu blev der pludselig en forskrækkelig travlhed i landet. For nu forstod de alle sammen, at det var på hældingen, og alle

sammen syntes de, at der var noget, de havde glemt, eller noget, de ikke var blevet færdige med.

Rundt om i krattet skreg buskene overlydt:

"Hent mine hyben!"

"Rønnebær! Rønnebær! Dejlige, røde rønnebær!"

"Tjørnebær! Friske tjørnebær!"

"Slåen! Slåen!"

Og droslen og solsorten styrtede sig over dem og frådsede i de gode bær, for at de kunne have en tærepenge med på rejsen. Spurvene åd alt, hvad de kunne gabe over, kragerne jog de andre væk og huggede i sig.

"Rask!" sagde høsten. "Væk med det stads!"

Valmuen og klokkeblomsten og nelliken og mange flere stod tynde og tørre som pinde med hovederne fulde af frø. Mælkebøtten havde foræret hver eneste af sine frø en nydelig lille faldskærm.

"Kom, lille vind, og ryst os!" bad valmuen.

"Flyv med mine frø, vind!" sagde mælkebøtten.

Og vinden skyndte sig at gøre, som de bad om.

Men bøgen lod listelig sine lådne frugter falde på harens pels, og ræven fik også én sat på sin røde frakke. Sådan bar de bøgens børn ud i verden uden at have mindste anelse derom.

"Rask!" sagde Høsten. "Her er ingen tid at spilde."

De brune små mus fyldte deres stuer til loftet med nødder og bog og agern. Pindsvinet havde allerede ædt sig så tykt, at det knap kunne lægge piggene, men luntede alligevel rundt den hele nat for at få mere. Haren og ræven og hjorten tog rent, hvidt uldtøj på under deres pelse. Stæren og droslen og solsorten efterså deres dunskjorte og øvede vingerne til den

lange rejse. Spurvene var misundelige over, at de ikke skulle med, kragerne var der ingenting, der bed på. Viben sad på sin tue og var sølle.

Men flagermusen gik helt fra det og hængte sig en aftenstund i sine egne bagben dybt inde i et hult træ.

"Rask!" sagde Høsten. "Om en uge er det forbi."

Solen gemte sig bag skyen og kom ikke frem i mange dage.

Det begyndte at regne. Vinden tog skarpere fart; den piskede regnen over engen, jog floden i skum og peb uhyggeligt mellem stammerne i skoven. Bladene faldt ustandseligt.

"Nu er visen ude!" sagde høstens fyrste.

Så satte han luren for sin mund og blæste:

"Høstens horn over lande klang –
for sidste gang – for sidste gang!
– snart lukkes alle sunde.

Flyv fugl af land!
synk frø i vand!
luk kuben, bi!
gak bjørn i hi!
fald sidste løv i lunde!"

Så blev det da forbi.

Og det gik i sådan en fart, at man slet ikke kunne holde rede på, hvordan det begyndte, og hvordan det endte.

Flokkevis fløj fuglene af lande. Stæren og viben, droslen og solsorten, alle sammen drog de mod syd. Hver nat hørte spurven deres piben og vingesus i luften.

Hver morgen, før solen stod op, fo'r vinden gennem skoven og rev de sidste blade af træerne. Hver dag blev vinden

stærkere, knækkede store grene, fejede de visne blade sammen i dynger, splittede dem igen og lagde dem til sidst som et blødt, tykt tæppe over hele skovbunden. Hist og her hang der et enligt blad på en kvist og strittede imod og ville ikke dø. Men det var kun galgenfrist, for faldt det ikke i dag, så faldt det i morgen.

Pindsvinet kravlede så langt ind i et hul under en stendynge, at det blev siddende indeklemt mellem to stene og hverken kunne komme frem eller tilbage. Spurven tog nattelogi i en forladt svalerede, frøerne gik for alvor til bunds i dammen, satte sig til rette i dyndet med snudespidsen oppe i vandet og belavede sig på, hvad der ville komme. Bølgerne rev åkandestilkene løse og skyllede dem bort, sivene knækkede i stormen og drev med strømmen.

Høstens fyrste stod og stirrede over landet for at se, om det var bart og øde, så Vinterens storme kunne tumle sig frit og sneen lægge sig, hvor den lystede.

Og så tomt var der, at solen dag for dag stod senere op og gik tidligere i seng, fordi den ikke syntes, den havde noget at skinne på.

"Nu kommer jeg!" skreg Vinteren fra bjergene. "Mine skyer revner af sne, og mine storme river sig løs."

"Jeg har en dag endnu," sagde Høsten.

Han gik over engen, hvor græsset allerede var gult og alle blomster borte undtagen den lille hvide tusindfryd, der aldrig kan blive færdig. Så gik han ind i den nøgne skov. Han kiggede til pindsvinet, smilte til de brune, små mus, der pænt og ordentligt bar skallerne uden for stuen hver gang, de havde holdt nøddegilde, klappede de stærke bøgestammer og spurgte

dem, om de kunne stå stormen ud, og nikkede til de evigglade krager.

Så stod han stille foran den døde, gamle eg og så på vedbendranken, der klatrede helt oppe i toppen og bredte sine grønne blade, som om der aldeles ingen vinter var til.

Og mens han så på den med øjne, der var milde og duggede som Vårens, sprang vedbendblomsterne ud. Allerøverst sad de og vuggede sig i vinden, gulgrønne og uanselige var de, men så gode blomster som nogen af dem, der voksede i Sommerens rige.

"Nu kan jeg ikke holde mine storme længer!" skreg Vinteren.

Høstens fyrste bøjede sit hoved og lyttede. Han kunne høre stormen komme brusende ned over bjergene. Der faldt et snefnug på hans brogede kappe … og ét til … og ét endnu …

For sidste gang satte han luren for munden og blæste, dæmpet og vemodigt:

"Du grønneste, du seneste
du kønneste, du eneste,
du evige, du blanke!
Om sommer, vinter, høst og vår
du dine stærke arme slår,
men *Høsten* dine blomster får –
min egen vedbendranke!"

Så gik han bort i stormen.

Vinteren

Snelille, Snehvide,
Snehvide, Snelille,
faldt tyst over vang!

Vinteren var i bjergene, men hans ansigt var skjult af tunge, bristefærdige skyer, der lå og lurede på at slippe al den ondskab løs, de havde i sig.

En gang imellem skiltes skyerne en smule. Men det var kun for et øjeblik, og når det skete, tindrede de snedækte tinder i solen, så man ikke kunne se på andet og heller ikke kunne holde ud at se på dem. Og selv når stormen fo'r vildest over dalen, og floden skummede, og træerne knagede og bragede og faldt, selv da lå skyerne tungt og tæt for Vinterens ansigt.

Somme tider løste nogle af dem sig op i tåge, der drev ned over dalen og fyldte den helt. Men det var en anden tåge end den, Våren lagde over landet. *Den* kom der ingen violer ud af, i *dens* skød var der ingen grøde og ingen længsel og intet liv. Så kold var den, som om der slet ingen sol var bag den.

Somme tider regnede det, tæt og strømmende og endeløst, dag efter dag. Blæsten piskede regnen i øjnene på haren og hjorten, så de måtte gemme sig, hvor de kunne bedst, og vende halen mod vejret. De brune, små mus kunne knap nok stikke næsen uden for deres dør, og spurvene sad forpjuskede og forknytte under de bladløse buske. Men kragerne gyngede uforsagt på de højeste kviste og holdt næbbet stift i vinden, for at den ikke skulle blæse op under deres fjer.

Somme tider sneede det også. Men det var en dårlig, doven sne, der smeltede, straks den faldt på jorden.

Om natten tudede vinden i fjeldkløfterne, og uglen i skoven. De visne blade løb rundt og puslede som spøgelser. Træernes grene svajede sørgmodigt frem og tilbage, frem og tilbage.

Og enten det sneede eller regnede eller bare var tåge, enten det var dag eller nat, lå dalen bestandig i et græsseligt sjap, og

lige mange skyer lurede i bjergene. De visne græsstrå virrede håbløst i engen. Bølgerne løb bitre og kolde i floden.

Så frøs det en nat.

Pløret på jorden stivnede til en tynd skorpe, som hjorten stak sine klove igennem, men haren løb over. Pindsvinet gøs i drømme, vedbendblomsterne visnede, pytterne fik is på.

Og næste morgen ganske tidlig faldt der et tyndt lag sne over dalen. Solen skinnede igen, men fjernt og koldt, og skyerne drog bort.

Vinterens fyrste sad på bjergene – en gammel mand med hvidt hår og skæg. Låddent var hans nøgne bryst, lådne hans ben og hænder. Stærk og vild så han ud, med kolde, strenge øjne.

Men han var ikke vred, som den gang Våren jog ham af dale, og den gang Høsten ikke gik hurtigt nok bort. Rolig så han ud over riget, for nu vidste han, det var hans. Og da han fandt alting dødt og tomt og øde, greb han sig i sit mægtige skæg og lo barsk og fornøjet.

Men alt, hvad der var levende i landet, blev slaget af rædsel, da det så ind i hans kolde øjne.

Træerne rystede i deres tykke bark, og buskene slog grenene sammen i forfærdelse. Musen blev helt sneblind, da den tittede ud af sin dør, hjorten så bedrøvet over de hvide enge.

"Endnu kan min mule slå isen itu, når jeg drikker," sagde den. "Endnu kan jeg skrabe sneen til side og finde mig en tot græs. Men bliver det sådan ved en uges tid endnu, så er det ude med mig."

Kragerne og bogfinken og spurven og musvitten havde rent tabt mælet. De tænkte på de andre fugle, som var draget bort i

tide, og vidste ikke, hvorhen de skulle vende sig i deres vånde. Til sidst gik de frem på rad for at bringe landets nye herre deres underdanige hyldest.

"Her kommer dine fugle, du mægtigste af alle fyrster!" sagde kragen og stod og trippede i den hvide sne. "De andre løb af landet, så snart du meldte dit komme, men vi er blevet for at give os under dit herredømme. Vær os nu en nådig herre, og und os føden."

"Vi bøjer os for din majestæt!" sagde bogfinken. "Vi har længtes sådan efter dig!" sagde musvitten og lagde hovedet på siden.

Og gråspurven sagde ærbødigst det samme som de andre.

Men Vinterens fyrste lo hånligt af dem.

"Åhå, I allemands fugle!" sagde han. "Nu slesker I for mig. I Sommerens tid morede I jer godt, i Høstens åd I jer tykke og fede, og lige så snart Våren spiller op, danser I efter hans pibe ligesom de andre. Jeg hader jer og jeres skrig og skrål og de træer, I hopper omkring i. I er her alle sammen for at trodse mig, og jeg skal ramme jer, hvis jeg kan."

Så rejste han sig op i al sin vælde.

"Jeg har mine egne fugle, og nu skal I få dem at se."

Han klappede i hænderne og sang:

"Snelille, Snehvide, Snehvide, Snelille,
flyv tyst over vang!
Lad Våren beholde sin lystige trille
og Somren sin sang.
Kom Vinterens fugle, I tavse, I stille,
Snehvide, Snelille,
byg dalen om til en dunblød rede
med tusinde is-æg og rim om rand!
Flyv oppe, flyv nede,
Snehvide, Snelille,
flyv tyst over land!"

Og Vinterens fugle kom.

Pludselig mørknede det, og luften blev fuld af små sorte prikker, der dalede ned og blev til store, hvide sneflokke. De faldt over jorden, fler og fler i en uendelig mangfoldighed, lige hvide, lige tavse lagde de sig side om side og lag på lag. Bestandig tykkere blev tæppet over landet.

Kragerne og de andre søgte ly i skoven, mens sneen faldt, og stirrede mismodigt ud over dalen. Der var ikke et græsstrå, ikke en sten at se mere, alting var udjævnet og blødt og hvidt. Kun træerne ragede højt i vejret, og floden løb i engen, sort af vrede.

"Dig kan jeg da knægte!" sagde vinterens fyrste.

Og da det blev aften, bød han vinden lægge sig. Så blev bølgerne små og stille, Vinteren stirrede på dem med sit kolde øje, og isen byggede sin bro fra begge bredder. Forgæves prøvede bølgerne på at nynne Vårens sang. Der var ingen kraft i deres stemme. Forgæves kaldte de på Sommerens sol og høstens friske vind. Der var ingen, der hørte deres klage, og de måtte gå under åget.

Næste morgen var der ikke andet tilbage af floden end en smal rende, og da der var gået én nat endnu, var broen færdig. Atter kaldte vinterens fyrste på sine hvide fugle, og snart var tæppet trukket over floden, så man ikke mere kunne se, hvad der var land, og hvad der var vand.

Men op af den dybe sne knejsede træerne nok så kækt, og kragerne skreg i deres toppe. Granerne og fyrrene havde beholdt alle deres blade og var så grønne, så det var en gru. Hvor de stod, dækkede de for frosten og skærmede for sneen, og bogfinken og de andre små fugle fandt gæstfrit ly under deres tag.

Vinterens fyrste så sig vred på dem.

"Kunne jeg kue jer, kunne jeg knække jer!" sagde han. "I trodser mig, og I driller mig. Midt i mit rige står I vagt for Sommeren, og I giver ly til de forbandede skrighalse, der bryder stilheden i mit land. Min is kan ikke nå ind til jeres marv og dræbe den. Havde jeg blot sne nok til at begrave jer, så I i det mindste ikke stak mig i øjnene!"

Men træerne stod stærke under Vinterens vrede og svajede med de lange grene.

"Du har taget fra os, hvad du kan," sagde de. "Videre rækker din magt ikke. Vi venter roligt på bedre tider."

Som de havde sagt det, fik Vinteren pludselig øje på bitte, bitte knopper rundt om på kvistene. Han så nøddebuskens rakler, der lugtede af vår. Han så de brune, små mus trippe sig en tur i sneen og forsvinde igen for hans øjne i deres lune stuer. Tydeligt hørte han pindsvinet snorke i gærdet, og kragerne skreg ham bestandig ørene fulde. Gennem sin egen is så han frøsnuderne stikke op af søens bund.

Han blev grebet af raseri.

"Drømmer jeg, eller er jeg vågen?" skreg han og tog med begge hænder i sit skæg. "Gør de nar af mig? Er jeg herre eller ej?"

Han hørte anemonerne ånde roligt og let i mulde, han hørte tusinde larver bore dybt i træernes ved så muntert og uforstyrret, som om Sommeren var i landet. Han så bierne kravle omkring i deres trygge rede og dele honningen, de samlede i sommer, og have det godt. Han så flagermusen i det hule træ, ormen dybest i jorden – alle vegne, hvorhen han vendte sig, så han millioner af æg og larver og pupper, godt forvarede og trofast ventende på, at han skulle gå bort.

Da sprang han ned i dalen og løftede sine knyttede hænder mod himlen. Hans hvide hår og skæg fløj i vinden, hans læber skælvede, hans øjne skinnede som is.

Han stampede i jorden og sang med sin hæse røst:

"Brus frem min vrede, brus og knus
de tusind liv i mulde!
Kvæl, hvad der ånder – fugl og mus
og fisk og frø og løv og lus!
Drik dalen død i tågegus!
Byg mig et herligt kongehus
af is og sne og storm og sus
og drab og død og kulde!"

Han skreg det ud over landet.

Isen bragede og slog lange revner. Det lød som torden fra flodens bund. Det mørknede, som når sommerens torden trak op over dalen, men værre endnu – for den gang kunne man skønne, at det ville blive forbi, men nu var intet håb at øjne.

Så brød uvejret løs.

Stormen brølte, så ingen kunne høre træernes bragende fald i skoven. Isen blev brudt itu, og flagerne tårnede sig op til vældige isbjerge, men vandet frøs øjeblikkelig til igen. Frosten bed så dybt i jorden, den kunne nå, og bed alt levende ihjel, den fandt i mulde. Sneen faldt og føg over eng og bakke, himmel og jord stod i ét.

Det varede i mange dage, og det var strenge tider.

Spurvene vidste til sidst ikke, om de var levende eller døde, kragerne krøb ind i granskoven, tavse af sult og rædsel. Hjorten havde i to dage ikke fundet en eneste tot græs og sprang brølende gennem skoven, pint af hunger. Musene krøb sammen i deres stuer og frøs, bogfinken frøs ihjel, haren lå død i engen, ræven åd dens ådsel og var taknemmelig endda.

Og da vejret endelig stilnede af, blev det ikke bedre.

Det var knugende koldt som aldrig før. Rundt om lå sneen i vældige driver, og hvor den var blæst væk, var jorden hård som sten. Hver eneste pyt var bundfrossen, søen var frossen, floden var frossen, hjorten måtte slikke sneen for at slukke sin tørst.

Alle vegne var der nød på færde.

Pindsvinet var svundet sådan ind, at der var plads til to i hullet, som før var for lille. Kragerne sloges som gale, bare de fandt et indskrumpet, gammelt, glemt bær i buskene. Ræven luskede rundt med slunken mave og onde øjne. Men de brune små mus opdagede med forfærdelse, at de var nær bunden i deres forrådskammer. Så stærkt havde de spist for at holde varmen i de onde dage.

Vinterens fyrste stod i dalen og så fornøjet på det alt sammen. Han gik ind i skoven, hvor sneen var frosset i

vindsiden helt op i kronen på de glatte bøgestammer; men på granernes grene lå den så, tykt, at de var tynget helt ned mod jorden.

"Er I Sommerens tjenere, så må I dog finde jer i at bære mit liberi," sagde han hånligt. "Og nu skal solen skinne på jer, og jeg vil have en dejlig dag efter mit hjerte."

Han bød solen komme frem, og den kom.

Den gik over en blank og blå himmel, og alt, hvad der endnu levede i dalen, løftede sig imod den og tiggede den om varme. Det længtes og sukkede dybt i jorden og dybt i træerne og dybt i floden:

"Kald Våren tilbage til dalen! Giv os Sommeren igen! Vi længes! Vi længes!"

Men solen havde kun et koldt smil til svar på deres bønner. Den blinkede til rimen, men kunne ikke smelte den; den stirrede på sneen, men kunne ikke tø den op.

Dalen lå død og stille under sit hvide lin. Det var knap, kragerne skreg i skoven.

"Sådan lider jeg landet!" sagde Vinteren.

Og dagen løb til ende – en lille, dårlig dag, der druknede hjælpeløst i den store, strenge nat, hvor tusind stjerner lyste kulde over jorden. Sneen skreg under hjortens trin, spurven peb af sult i søvne. Isen dundrede og slog vældige revner.

Vinterens fyrste sad igen på sin bjergtrone og så ud over sit rige og var glad. Hans store, kolde øjne stirrede, mens han brummede i skægget:

"Vintren er en herremand,
stolt og streng af tale,
sætter lås for land og vand,
dækker dug i dale.

Somren kalder, sød og slesk,
blomster op af mulde,
vintren slår dem, barsk og besk,
døde med sin kulde.

Vintrens dag er kort og kold,
natten lang og værre.
Fugle få står i hans sold,
blomster endnu færre."

Dagene led, og Vinteren herskede over landet.

De brune små mus havde ædt den sidste nød og vidste ikke deres levende råd for fremtiden. Pindsvinet var ikke andet end skind og ben, kragerne var lige ved at opgive det hele. Floden lå død under isen.

Da lød der pludselig sang:

"Spil op! spil op!
hold trit! hold trop!
I bølger blå og blide.
Giv agt! hold takt!
slå isens magt!
brus frem mod jævndøgnstide!"

Op sprang Vinteren og stirrede med hånden over sine bryn.

Dernede i dalen stod vårens fyrste, ung og rank, i sin grønne dragt med lutten over skulderen. Hans lange hår flagrede i vinden, hans ansigt var blødt og rundt, hans mund smilte bestandig, hans øjne var drømmende og duggede.

Det andet møde

De hundred tusind lange år
randt som en glædens dag, der går,
og ingen ved hvorlunde.

Der gik hundrede tusinde år, det ene som det andet, og dagen kom, da fyrsterne skulle mødes igen efter aftale og høre af hinanden, hvordan det var gået.

De gik til mødestedet i nattens mulm og hver for sig og satte sig, som de havde siddet den gang, i kreds, hver på sit bjerg. Da solen stod op skinnede den på de fire høje herrer i al deres pragt og vælde.

Og Sommerens purpurkappe strålede, og guldbæltet om hans lænd, og den røde rose i bæltet. Våren sad i sin grønne dragt og legede med luttens strenge og nynnede dertil, Høstens brogede kappe flagrede i vinden. Sneen på Vinterens bjerg tindrede som diamanter.

Sommerens og Vinterens øjne mødtes for første gang igen efter de mange år. Sveden sprang af Vinterens pande, Sommeren gøs og svøbte sig i sin kappe. De var lige stærke, lige stolte, den enes øje lige mildt, den andens lige koldt og strengt. Vredt så de til hinanden, bitre, uforsonlige fjender som før.

Og Våren og Høsten sad lige overfor hinanden som den gang for længe siden, og deres øjne mødtes som Vinterens og Sommerens, for heller ikke de havde jo set hinanden i årene,

der gik. Og Vårens blik var lige dugget og drømmende og ungt, og Høstens lige vemodigt og alvorligt.

En stund sad fyrsterne sådan. Så rejste de sig alle og bøjede sig dybt, men Våren og Høsten dybest, som det sømmer sig dem, der er ringere. Og da de atter sad, hver på sit bjerg og havde tiet en stund, vendte Høsten sit alvorlige blik mod Sommeren og spurgte:

"Har jeg holdt pagten, vi sluttede?"

"Det har du," svarede Sommeren. "Du bragte min grøde i hus; jeg takker dig derfor."

Men høsten vendte sig mod Vinteren og spurgte:

"Og gjorde jeg, hvad jeg lovede dig? Redte jeg din seng? Skaffede jeg plads på jorden for din storm og din kulde?"

"Du gjorde det," svarede Vinteren tvært. "Men altid gik du for sent af dale."

Våren løftede sit unge ansigt mod Sommerens fyrste og spurgte:

"Bredte jeg din dug, som jeg lovede det? Løste jeg vandet af isens åg, friede jeg jorden fra klage? Tjældede jeg de grønne skove, til du kom?"

"Det gjorde du," svarede Sommeren mildt. "Jeg er i din gæld derfor."

Men Vinteren truede ad den grønne Vår og skreg:

"Altid kom du for tidligt, din vindspiller! Aldrig fik jeg tømt min sne til bunden, aldrig løb mine storme sig trætte, før du var der med din lirekasse."

"Jeg gjorde det, som jeg måtte," svarede Våren og smilte og greb i luttens strenge.

Men høstens fyrste rejste sig og bøjede sig dybt tre gange.

"Så blev vort møde da til lykke for den stakkels jord," sagde han. "Nu kan vi skilles for aldrig mere at mødes og gå vor gang over landet til verdens ende."

Vårens fyrste rejste sig og bøjede sig tre gange, ligesom høsten havde gjort, og bandt lutten over skulderen. Men Sommeren og Vinteren blev siddende og så hen for sig, som om de havde mere på hjertet, og da Våren og Høsten så det, satte de sig igen, hver på sit bjerg, og biede ærbødigt.

Og da der var gået en stund, løftede Vinteren sit hvide hoved og så fra den ene til den anden.

"Nu vil jeg sige det, vi alle tænker," sagde han så.

Høsten vendte spørgende sit blik imod ham, og Våren løste på ny lutten og spillede og nynnede. Men Sommerens fyrste nikkede bifaldende.

"Vi er fyrster af Guds nåde," sagde Vinteren. "Vi har delt jorden imellem os efter tur og aftale, således at hver af os herskede en fjerdepart af året. Vi har holdt den pagt, vi sluttede med hinanden, men landet er ikke længer vort."

"Det er sandt," sagde Sommeren.

"Vi er ikke længer herrer i landet," sagde Vinteren. "*Menneskene* har taget magten."

Sommerens fyrste nikkede igen, Høsten bøjede sit hoved ganske lidt, Våren nynnede sine sange og så ud over landet, som om han slet ikke hørte efter. Men Vinteren blev ved:

"Jeg ved ikke, hvor de er kommet fra. De er sagtens noget af det kravl, Våren spiller op af mulde og Sommeren holder liv i. Jeg ved det ikke. Men jeg ved, at de er der, myldrende over landet, fler og fler for hvert år, der går."

"Det er sandt," sagde Sommeren.

Høstens fyrste nikkede med hovedet, men Våren spillede og nynnede.

"Sådan er det," sagde Vinteren. "Og jeg kan ikke ramme dem. De er mig for kloge, og klogere endnu er de blevet, hver gang jeg ser dem på ny. Forgæves sender jeg min bitreste kulde, min stærkeste storm imod dem. De har bygget huse, hvori de sidder lunt og trygt og lader stormen rase. De tænder ild for at holde sig varme, og de har gjort sig tykke, uldne klæder … til krop og lemmer, hænder og fødder. Og ikke nok med *det*. De dyr, de har brug for, tager de ind til sig i husene; de buske, de vil skærme, binder de ind i måtter og halm. Styrter jeg min sne over jorden, så den ligger lige til taget på deres huse, så skuffer de den bort og laver sig vej og sti igennem den. Binder jeg vandet med is, så slår de isen i stykker, hvis det passer dem, eller sætter jern under deres fødder og løber over den og gør sig oven i købet en fornøjelse af det."

"Det er sandt," sagde Sommeren. "Menneskene har taget magten."

Men vinterens fyrste var ikke færdig endnu med sit klagemål.

"Det er menneskene, der regerer jorden, " sagde han. "Og de ved det og driller og forstyrrer mig alle vegne. For rigtig at håne mig har de lagt deres største og fornemste fest lige midt i min regeringstid. De *beder* mig ligefrem om is og sne til deres *jul*, så frække er de."

"Jeg kender dem også," sagde høstens fyrste. "Jeg kan ikke nægte, at de har gjort sig til herrer over jorden, selv om de ikke gør mig synderlig fortræd. Men egenrådige er de, og grøden bringer de i hus, somme tider før og somme tider senere end ret er."

"Ja vist!" skreg Vinteren. "Derfor kan jeg ikke sulte dem ihjel, fordi de fylder deres lader i høstens tid. Om vi holdt sammen, kunne vi knuse dem."

Men nu tog Sommerens fyrste ordet.

"Menneskene har magten," sagde han, "og vi kan ikke gøre noget derved. De er blevet os for mange og for kloge, som Vinteren har sagt det. I begyndelsen havde jeg ikke noget imod dem. De løb i skoven som mine andre skabninger og jagede og kæmpede og fødte deres børn under løvet. De lød livets lov, som jeg har givet den, og jeg undte dem det så godt som hjorten og spurven og ormen."

"Første gang de så mig, svøbte de sig i skind og gemte sig i huler," sagde Vinteren vredt.

"Det var deres ret," svarede Sommeren roligt. "Hvert væsen, jeg har skabt, søger værn imod din ondskab, om det ikke kan fly landet, mens du hersker. Men menneskene er ikke mere det, de var. Nu jager de ikke længer frit og kækt i skoven. Deres lød er blevet bleg, deres arm svag, deres hjerte fejt. År igennem er deres børn svage og hjælpeløse. Menneskene er jammerlige skabninger, som burde dø, og jeg vil ikke sige noget dertil, om Vinteren dræbte dem alle. For de hersker ikke, fordi de er de stærkeste, men fordi de har udspekuleret al verdens spidsfindige indretninger og påfund. Det er det, der giver dem magten på jorden."

"Lad os udrydde dem!" skreg Vinteren.

"Vi kan det ikke," svarede Sommerens fyrste. "De har helt omlavet landet efter deres tarv. Nogle af mine dyr og planter har de udryddet, fordi de ikke var dem til nytte eller behag; andre har de udbredt over alt. Og alle, hvem de tager i deres

tjeneste, bliver syge og svage som de selv, bundet til dem og afhængige af dem, så de kan gøre dem den nytte, de forlanger, men aldrig må leve det frie liv, hvortil de er skabt. Jeg hader menneskene, som Vinterens fyrste hader dem. Men der er intet råd mod deres vælde."

Han tav. De tre fyrster stirrede mismodigt hen for sig. Våren legede lykkelig med strengene på sin lut.

Da vendte Vinteren sig imod ham og sagde barsk:

"Du alene har ikke talt. Hvad ondt gør menneskene dig?"

"Sig os det!" bød Høsten.

"Du hader dem vel som vi?" spurgte Sommeren.

Vårens fyrste løftede sit unge ansigt og så på dem, som om hans tanker havde været langt, langt borte.

"Menneskene?" sagde han så. "De volder mig ingen ve."

"Jeg tænker, det er en af dine grønne løgne," sagde Vinteren spotsk.

Men Våren så hen for sig med sine duggede, drømmende øjne, greb stærkere i strengene og svarede:

"Se, når jeg kommer i dale og slår strengene på min lut og synger dertil, og blomsterne springer af mulde – da løsnes klagen i menneskenes hjerter som i den kolde jord. Da synger de og blomstrer og ler, og elskov tændes i deres tanker, og deres sjæle frydes."

De tre fyrster så forundrede på Våren, men han blev ved:

"Der var en gammel, gammel mand, sidst jeg kom til dalen. Hans hår var hvidt og hans øjne matte. Hans hænder famlede hjælpeløst, hans ben kunne næppe bære ham. Hans datter døde i sommerens vildskab, hans sønner segnede, imens de bjergede høstens grøde. Hans hustru lukkede sine øjne under din vrede,

du mægtige Vinter. Men da jeg stod i dalen og greb i strengene på min lut, da rettede han med ét sin krogede ryg, og hans øjne fik glans. "Skoven grønnes!" sagde han. Og han gik ud og sprang på sine skælvende ben efter mine blomster og lyttede til min sang og var med de andre i min grønne glæde."

Han tav. Ingen af fyrsterne svarede ham. Længe sad de tavse og så ud over jorden.

Og det blev aften og nat. Månen skinnede på snefjeldet, Sommerens roser duftede, Høstens brogede kappe flagrede i vinden, Våren greb i luttens strenge og nynnede sagte dertil.

Næste morgen stod de fire fyrster op i deres glans og vælde, bøjede sig dybt for hinanden og skred langsomt hen over jorden.

Sankt Hansormen

Det var nat, og himlen hang fuld af stjerner.

Hunden sov i sit hus, og katten på loftet, og menneskene i deres senge. Vinden havde lagt sig et sted, ingen vidste. Kom der et pust i luften, var det flagermusen, som dansede lydløst forbi på sine bløde vinger. Raslede det i buskene, var det musen eller pindsvinet, som gik på nattekommers.

Men de store, sorte linde, som stod i allé helt ned til lågen, duftede så sødt og så tungt, at bierne ikke kunne sove for længsel i deres kuber. Kun i ét eneste vindue i hele huset var der lys. Vinduet stod åbent, og i karmen sad den smukkeste unge pige i verden og så ud i den mørke, stille have. Ganske rolig sad hun, og rundt om ruden var der grønne ranker, så hun lignede et portræt, nogen havde hængt en krans om.

Så begyndte nattergalen at synge:

Gitte … gitte … gitte … gitte … git.

Det var bare én trille, som om den ville prøve, hvordan dens stemme lød i stilheden.

"Nå … nattergal?" sagde den unge pige.

Nattergalen sagde ingenting. Og så klappede hun i hænderne og sang, så det klang i haven:

Nattergal … nattergal …
du, som sødt i busken slår
din streng af guld og gammen.
Sig mig, hvor min kærest går,
og når vi kommer sammen?
Nattergal … nattergal …
du, som sødt i busken slår,
ser du ham derude,
så syng ham til min rude!

Nattergalen svarede øjeblikkelig:

Gitte … gitte … gitte … git …
Deromme bag den grønne væg
sover min kærest i roser fine.
Hun ligger på fem små søde æg,
og æggene de er mine.

Gitte … gitte … gitte … git …
Trolig vogter hun skatten,
mens jeg for hende sjunger,
før solen rinder, har vi måske
fem tykke, dejlige unger!

Ja … du har dit på det tørre, lille nattergal," sagde den unge pige, "du tænker bare på dig selv.

Så bøjede hun sig så langt ud af vinduet, hun kunne, og så med sine blanke øjne op i de store linde og sang:

Lindeblomst … lindeblomst …
du stærke og du søde,
duft hen over vang og vej
min kæreste i møde!
Sig ham, her er godt at gå
i havens dunkle gange!
lindeblomst … lindeblomst …
duft over vej og vange!

Og ikke så snart havde hun sunget sin vise til ende, før det suste og sang i lindene:

Tys … tys …
vær tyst og stille,
nattergal og pige lille,
væk ej mine blomster små!
Mens de dufter, mens de drømmer
under nattens sorte stjerner,
fødes frugtens fine kerner …
hele himlen ser derpå.

"Det er kønt," sagde den unge pige. "Jeg kan godt lide at høre på det. Men hvad hjælper det mig?"

Og nattergalen sang igen, lykkelig og længe, og lindene duftede sødt og stærkt, og den unge pige følte sig så tung om hjertet, at hun slet ikke kunne sige det.

Da så hun ned i en rosenbusk, der stod lige under vinduet, og fik øje på et lille lys, der skinnede på et af bladene. Forsigtigt tog hun om grenen og så, at lyset kom fra et lille, underligt dyr, en orm med lange hår over hele kroppen.

"Hvad er du for en?" spurgte hun.

"Jeg er St. Hansormen," sagde dyret. "Har du ikke set min kæreste?"

"Nej, jeg har såmænd ikke. – Har du ikke set min?"

"Nej. Jeg er så gruelig ulykkelig."

Den vred sig på bladet og skinnede, så det gjorde ondt i øjnene at se på.

"Herre Gud, min lille veninde," sagde den unge pige. "Du har det nok ligesom jeg. Bare du dog havde vinger og kunne flyve til din kæreste."

"Hvem ved, hvad det er godt for," sagde St. Hansormen. "Så fløj vi måske vild af hinanden, – for han har vinger, må du vide. Nu sidder jeg her og skinner, så han kan finde mig."

"Nej … er det derfor, du skinner!" sagde den unge pige fornøjet. "Så er det jo akkurat som lyset bag min rude. Det står der også, for at min kæreste kan se det langt borte, hvis han kommer."

"Ja … det er det, der er spørgsmålet," sagde St. Hansormen og sukkede dybt. "Men med forlov … Hvorfor går *du* ikke til din kæreste?"

"Bevares vel," sagde hun og blev rød i hovedet. "Det ville passe sig smukt for en ung pige at løbe efter kæresten midt om natten."

"Nå sådan," sagde ormen. "Ja … så er du jo egentlig ikke bedre faren end jeg."

"Fortæl mig lidt om din kæreste," sagde den unge pige. "Jeg elsker kærestehistorier. – Hvordan ser han ud?"

"Jeg har aldrig set ham," sagde St. Hansormen.

"Har du aldrig set ham?" råbte hun og slog hænderne sammen i forskrækkelse.

"Nej, jeg har såmænd ikke. Har du set din?"

"Om jeg har!" sagde hun og lo. "Det kan du da tro. Han er det smukkeste, det dejligste i hele verden."

"Ja, det er min også," sagde ormen. "Når han endda havde set *mig*."

"Har han heller ikke set dig?"

"Nej, han har såmænd ikke. Og derfor skinner, skinner, skinner jeg, så han kan hitte mig."

"Det er dog det sørgeligste, jeg nogen sinde har hørt," sagde den unge pige, og store tårer rullede ned ad hendes kinder. "Stakkels, stakkels lille veninde."

"Ak ja," sagde St. Hansormen. "Når så vi endda ikke var så mange. Kig en gang ud i haven, så skal du se, hvor det lyser i alle buske!"

"Ja," sagde hun, "nu ser jeg det … fem, seks … syv, otte, ni … men der er jo over tyve St. Hansorme."

"Det er det bedrøvelige," sagde ormen. "Men sådan er jo alle pigers lod. Du kan da heller ikke vide, om der er andre, der sætter lys i deres vindue og fanger din kæreste."

"Du kender ikke min kæreste," sagde hun.

"Bare jeg kendte min egen," sagde ormen. Også vred den sig og vendte sig og skinnede, så den var lige ved at gå i stykker. Men den unge pige lagde slet ikke mærke til det. Hun lænede hovedet mod vinduesposten og så ud i haven med lykkelige øjne.

"Min kæreste tænker på ingen uden på mig," sagde hun. "Kommer han ikke i dag, så kommer han i morgen. Så går vi ud og gør visitter … og jeg syr allerede på mit udstyr … det varer slet ikke så længe, før vi skal giftes. Så kører jeg til kirke i hvid

kjole og med hvide heste. Klokkerne ringer, og orgelet spiller, og præsten holder sådan en smuk tale. Og bagefter kører vi hjem til de yndigste stuer, du kan tænke dig."

"Ja," sagde St. Hansormen. "Jeg får det nu ikke så fint. Så snart min kæreste kommer, gifter vi os, og så er potten ude."

"Er potten ude, når man gifter sig?"

"Ja, den er såmænd så," sagde ormen. "Så trisser jeg rundt en dags tid og lægger mine æg, og så dør jeg."

"Å, herre Gud!" sagde den unge pige og græd, som var hun pisket. "Det er så forfærdeligt at høre, når man selv er så glad. Bare jeg kunne gøre noget for dig, du stakkels, lille St. Hansorm. Men nu må jeg gå i seng. Ellers får jeg røde øjne i morgen, og det kan min kæreste ikke lide."

"Ak ja," sagde ormen.

Hun lukkede vinduet og rullede gardinet ned.

Men St. Hansormen skinnede og skinnede, til solen stod op og skinnede sådan, at alt andet lys på jorden sluktes.

To dage efter gik den unge pige ved aftentid i haven med sin kæreste.

Ved rosenbusken under vinduet blev hun stående og bukkede sig ned og tog noget op. Det var St. Hansormen. Men den lå død i hendes hånd med sine stride børster. Hun fortalte sin kæreste det alt sammen, som det var gået til den nat, hun sad i sit vindue og længtes efter ham, og hun kunne ikke lade være at græde over den døde orm.

"Det er alt sammen rigtigt," sagde han. "Sådan er det gået St. Hansormen. Dens kæreste kom til sidst, og de giftede sig, og så lagde den sine æg og døde. Det var en tynd lykke den og ikke

noget at længes efter. Men du og jeg har noget at længes efter, for vi skal leve mange, mange år med hinanden."

Hun stod endnu med det døde dyr i hånden og så på den. Hun tænkte på nattergalen og på lindeblomsterne og syntes, St. Hansormen var hende nærmest af dem alle.

"Jeg ved ikke, hvordan det er," sagde hun. "Men jeg synes, St. Hansormens længsel var fuld så god som min."

"Du er en sød pige," sagde han.

Det synes man altid om sin kæreste. Men hun her var det nu.

Misteltenen

Lige uden for skovfogdens havegærde stod der et vildt æbletræ med krogede grene og hvinende sure æbler.

En gang havde det stået midt i et tjørnekrat. Men tjørnene var gået ud og rådnet væk, og nu stod æbletræet ganske alene på en lille grøn skoveng.

Gammelt var det og grimt og lille. Det kunne akkurat titte over nøddehækken ind i haven til gravensten-træet og pigeon-træet og flaskeæble-træet, der stod og skinnede i efterårssolen med store røde og gule frugter og så langt fornemmere ud end det vilde æbletræ.

Hver morgen kom skovfogdens gamle hund luntende rundt om havegærdet for at få sig en mundfuld frisk luft og en smule motion. Den havde mistet alle sine tænder og kunne kun se med det ene øje. Ved det vilde æbletræ stod den altid lidt stille og gnubbede sig op ad det.

"Det er de lopper," sagde hunden.

"Vær så artig," svarede æbletræet. "Gener dig endelig ikke. Vi har jo kendt hinanden, fra du var hvalp og fik prygl af skovfogdens pisk, når du ikke ville lystre. Det er mig altid en fornøjelse at gøre en gammel ven en tjeneste. For resten har du jo æbletræer nok nærmere ved hånden … derinde i haven, mener jeg. Hvorfor gnubber du dig ikke op ad dem?"

"Gudbevares," sagde hunden. "Ære være de rigtige æbletræer. De kan være gode nok til deres brug, men du er så dejlig knortet."

"*Jeg* er det rigtige æbletræ," sagde træet fornærmet. "De derinde er ikke andet end vanskabninger, som menneskene har

lavet til deres brug. De gror, hvor skovfogden sætter dem, og lader sig plukke, når det behager ham. Jeg er vild og fri og min egen herre."

Hunden gnubbede sig og rystede på sit kloge, gamle hoved.

"Du skulle såmænd også være gået i menneskets tjeneste, gamle ven," sagde den. "Der er lunt og godt. Og hvad skal der ellers blive af gamle stabejser som dig og mig. Naturligvis må man gøre, hvad der bliver forlangt af en, men så får man til gengæld, hvad man behøver."

"Det er måske der, du har fået dine lopper?" spurgte æbletræet spydigt. "For du har vist alle dem, du behøver?"

Men hunden var allerede luntet ind i gården igen og hørte det ikke.

Straks efter kom en solsort flyvende og satte sig på en af træets tykkeste grene. Den slog med vingerne og strøg så næbbet på grenen.

"Velbekomme," sagde æbletræet. Det vidste, at sådan gjorde solsorten altid, når den havde spist, og det var et høfligt træ, når man ikke fornærmede det.

"Tak," sagde solsorten og blev ved at stryge næbbet.

"Det er farligt, så du slider i det i dag," sagde træet.

"Der sidder en sten på siden af mit næb," sagde solsorten. "Den sidder, som om den var limet fast, og jeg kan ikke få den af, hvor meget jeg så stryger."

"Hvad har du da spist?"

"Jeg spiste nogle dejlige hvide bær," sagde solsorten. "Jeg har aldrig smagt noget så godt, og bær forstår jeg mig på, ved du nok. Det var et sted langt, langt borte, og nu har jeg fløjet halvanden dag med den tossede sten. Hvert øjeblik har jeg

prøvet på at få den af … så, der gik den Gud ske lov. Nu sidder den på dig, du gamle, vilde æbletræ. Du skal se, du bliver aldrig af med den."

"Lad du den bare sidde," sagde æbletræet muntert, "og bryd dig ikke om mig. Når det begynder at regne og blæse, får den nok ben at gå på."

Solsorten fløj sin vej, og det vilde æbletræ stod i sine egne, gamle tanker med stenen på sin gren. Om aftenen blev det et vældigt regnvejr, og stenen gled langsomt ned ad den våde gren, til den var kommet om på undersiden.

"Nu dratter den," tænkte æbletræet.

Men den drattede ikke. Om natten blev det en skrækkelig storm, og alle træerne knagede og svajede. Inde i skovfogdens have faldt gravenstenerne og flaskeæblerne og pigeonerne i skæppevis til jorden. Men stenen sad fast, hvor den sad.

"Det var da sært," tænkte det vilde æbletræ. Og da hunden om morgenen kom luntende, fortalte træet den om den underlige tingest.

"Hvad kan det være for en fyr?" spurgte det.

"Det er nok en loppe," sagde hunden og gnubbede sig. "Dem kan man aldrig blive af med. – Hopper den omkring på dig? Bider den?"

"Vist ikke nej," svarede æbletræet. "I nat gled den ganske sagte ned på undersiden af grenen og gør mig for den sags skyld ingen fortræd."

"Så er det *ingen* loppe," sagde hunden.

Efteråret kom, og alle de gode æbler i haven blev plukket ned og lagt på loftet. Det vilde æbletræ var der ingen, som brød sig om. Dets frugter sad på grenene, til de faldt ned på jorden; der

lå de og rådnede. Men træet var godt fornøjet med det, som det var. Det vidste, at der ville spire små vilde æbletræer op af dem, og det var derfor, det havde sat dem.

Så blev det vinter med frost og sne. Den gamle hund lå hele dagen inde i stuen under kakkelovnen. Det vilde æbletræ stod ude i sneen med den underlige sten under sin gren.

Da det igen blev forår, kom hunden en dag luntende rundt om gærdet.

Det gik langsommere end i fjor, og nu var den næsten helt blind også på det andet øje. Men den fandt da hen til æbletræet og gnubbede sig sådan, at det kunne mærke, den havde lopperne endnu.

"Alt ved det gamle, hund?"

"Ja vel, æbletræ – lige så hos dig?"

"Nu skal du bare høre," sagde træet. "Du husker jo nok stenen, som solsorten bragte mig? Nå. Ser du … for nogen tid siden mærkede jeg den besynderligste stikken og kløen og svien der, hvor den sad."

"Så er det *dog* en loppe," sagde hunden.

"Hør nu videre," sagde æbletræet. "Det var en højst ubehagelig fornemmelse. Og så svulmede min gren op på det sted, hvor den sad …"

"Det er en loppe, det er en loppe!" råbte hunden. "Der er ingen tvivl om det. Gnub dig bare op ad mig, gamle æbletræ! Det er det eneste, der linder en smule, og det er ikke mer end rimeligt, at jeg gør gengæld."

"Hvordan ser en loppe ud?" spurgte æbletræet.

"Tja–e," sagde hunden og gnubbede sig. "Det er jo sådan med de fyre, at man aldrig rigtig får tid til at se på dem."

"Har den grønne blade?"

"Ikke det jeg ved af," sagde hunden.

"Tag og kig herop!" sagde træet. "Der … på min underste gren … lige over hovedet på dig … er det en loppe?"

Den gamle hund satte sig på bagbenene og missede med sine blinde øjne.

"Jeg kan ikke se så langt," sagde den. "Men jeg har aldrig kunnet se lopperne i min egen hale, så det behøver ikke at betyde noget."

Så listede den af.

Men lidt efter var der en tynd stemme fra æbletræets gren, som sagde:

"Jeg er ikke nogen loppe. Jeg er *misteltenen*."

"Ja, jeg er lige klog," sagde æbletræet.

"Jeg er en plante ligesom du," sagde stemmen. "Jeg bliver til en busk … med rod og gren og blomst og blad og det hele."

"Hvorfor gror du så ikke på jorden som vi andre?" spurgte det vilde æbletræ.

"Det er nu ikke min natur," sagde misteltenen.

"Så har du en snavs natur," sagde æbletræet og rystede sig rasende, så de hvide blomster dryssede. "For så meget forstår jeg da, at jeg skal føde dig, din dovenkrop."

"Ja tak … hvis du vil være så god," sagde misteltenen. "Jeg har allerede mine rødder fast i dig og vokser for hver dag, der går. Om nogen tid sætter jeg små grønne blomster … dem er der nu ingen stads ved, men så kommer bærrene, dejlige, saftige, hvide … Solsorten er helt tosset efter dem."

"Solsorten er en meget pæn fugl," sagde æbletræet, "men vil den have mad hos mig, kan den æde mine egne æbler."

"Du må ikke tro, jeg har bærrene for solsortens skyld," sagde misteltenen. "Inde i bærret er en sten, og i stenen ligger mit frø. Og stenen er så klæbrig, at den hænger fast ved solsortens næb, til den får strøget den af sig på et eller andet rart gammelt æbletræ, der vil være plejemoder for mit barn ligesom du for mig."

"Det er såmænd en nydelig familie," sagde æbletræet. "Skammer du dig ikke ved at leve af andre folks arbejde? Og kan du ikke kaste dit frø på jorden, som en anden en gør, og lade det selv om resten?"

"Nej," sagde misteltenen. "Det kan jeg ikke. Men det nytter ikke, jeg forklarer dig det. Der er noget dunkelt og fint i mig, som hæver mig over de almindelige træer. Menneskene forstår det. De har lagt skønne og sælsomme sagn og viser om mig … vil du tænke dig, ovre i England kan de slet ikke holde jul, uden der hænger en kvist af mig under loftet. Når så de danser og kommer ind under kvisten, har de lov til at kysse hinanden."

"Pyt," sagde det vilde æbletræ. "Det var også noget at snakke om. Der er såmænd ikke et kærestepar i hele sognet, der ikke har siddet i min skygge og kyssedes."

"Du forstår hele tiden ikke det fine ved det, gamle ven," sagde misteltenen. "Kærestefolk kan kysse hinanden, hvor de vil. Men de, der danser ind under misteltenen, må kysses, selv om de ikke er kærestefolk."

"Dit væmmelige, udenlandske, umoralske spektakel," sagde æbletræet. "Men andet kan man jo ikke vente sig af det liv, du fører. – Nå, forhåbentlig fryser du i stumper og stykker til vinter."

"Såmænd gør jeg ikke nej," svarede misteltenen, "når dine blade er visne og faldet til jorden, og du står og stritter med de bare grene i sneen, så er mine lige så friske og grønne, som nu. Jeg er *eviggrøn*, må du vide … grøn i vinter og grøn i vår."

Det vilde æbletræ var så forbitret, at det slet ikke kunne svare. Men da hunden kom næste dag, fortalte det den det hele.

"Så er det *dog* en loppe," sagde den gamle hund. "Sådan på en måde. Du kommer til at gnubbe den af dig, det er det eneste, der linder lidt."

"Jeg er ingen hund, der kan rende rundt og gnubbe mig," sagde æbletræet. "Men det er lige godt hårdt for et honnet træ at måtte finde sig i sådant noget i sin høje alderdom."

"Tag det nu med ro!" sagde misteltenen. "Hvem ved, om det ikke ender med, at du bliver glad ved mig."

Næste sommer kom en gammel professor med briller på næsen og en vældig grøn botaniserkasse på ryggen vandrende gennem skoven.

Han satte sig under det vilde æbletræ for at spise sin frokost, men midt i den faldt han i tanker, lænede hovedet tilbage mod stammen og så op i løvet.

Pludselig sprang han op, slap smørrebrødet og stirrede vist på misteltenen. Han tog brillerne af, tørrede dem i sit frakkeskød, satte dem igen på næsen og stirrede mere.

Så løb han ind og hentede den gamle skovfoged.

"Skovfoged … se på det træ der," sagde han. "Det er det mærkeligste træ i hele skoven."

"Det der?" sagde skovfogden. "Det er jo ikke andet end et gammelt vildt æbletræ. Så skulle professoren se et par æbletræer, jeg har i min have."

"Blæse være med dem," sagde professoren. "Jeg giver alverdens æbletræer for det træ der. Der gror en mistelten i det, må De vide, og misteltenen er den sjældneste plante i Danmark. Der må straks sættes hegn om træet, for at ingen skal gøre det fortræd. For dersom det går ud, så dør misteltenen jo også."

Og der blev sat hegn om det gamle æbletræ. Professoren skrev om det i avisen, og alle, der kom til egnen, skulle hen og se på misteltenen.

"Nå?" sagde misteltenen.

"Mit kære, lille plejebarn," sagde det vilde æbletræ. "Sig for Guds skyld til, hvis der er noget, du mangler."

Da skovfogdens gamle hund kom ud og ville gnubbe sig, blev den forbavset stående og stirrede på hegnet med sit ene, halvblinde øje.

"Gå han ind i haven og gnub sig på de *rigtige* æbletræer!" sagde det vilde æbletræ fornemt. "Jeg står her med en mistelten og må behandles med den yderste forsigtighed. Går jeg ud, så går misteltenen ud, forstår du. Jeg har været i avisen. Jeg er det vigtigste træ i skoven."

"Ja … det er du nok," sagde hunden og luntede hjem igen.

Et sted i skoven

Et sted i skoven levede et lille selskab af gode venner ganske nær ved hinanden.

Der var *blåmunken*, der så ud, som om den havde noget i hovedet, men ikke havde det, og *klokkeblomsten*, der var så blå og så beskeden. Der var *nelliken*, mild og rød og from som ingen anden, og der var en tot *græsstrå*, som var grønne nok, men fattige og taknemmelige, bare man så til dem. Så var der noget *mos*, der groede på en gammel træstub og passede sig selv, og så var der *nøddebusken*, der var den fineste af dem alle, både fordi den var så stor, og især fordi *irisken* havde bygget rede i den.

Aldrig kom der et ord mellem vennerne. De passede hver sit og stod ikke hinanden i vejen. Om aftenen, når dagens gerning var endt, lyttede de til iriskens sang. Eller det knagede i nøddebuskens gren, hvad der var akkurat lige så uhyggeligt som en rigtig spøgelseshistorie. Eller græsstråene hviskede bare ganske sagte og meningsløst, men det kan også være rart at høre på, når man er træt og har en god samvittighed.

Hændte der en af vennerne noget glædeligt, glædede de sig alle. Da nelliken og blåmunken sprang ud, gratulerede nøddebusken, irisken slog sin længste trille, og græsstråene bukkede ærbødigst i deputation og fældede hver en dugtåre af rørelse. Da iriskungerne krøb ud af ægget, var alle vennerne så lykkelige, som om det var dem selv, der havde fået børn.

Ude fra skoven lød sus og sang af mange fugle, men det kom ikke vennerne ved. Det hændte, at der kom springende en rå eller luskende en ræv, og en gang gemte en bange hare sig under nøddebusken, mens skuddene knaldede rundt om, og

hundene gav hals. Sådan en begivenhed talte de om i mange dage. Men så faldt de i ro igen, og tiden led hen på sommeren.

Så var det en morgen, nelliken følte sig underlig utilpas.

Den var slap i stængler og blade og havde ordentlig ondt i rødderne. Blomsterne sad så underlig løse, syntes den.

Da den klagede sig, fortalte blåmunken og klokkeblomsten, at det var akkurat ligesådan fat med dem. Græsstråene sagde det samme, men det kunne man ikke regne, for de var altid enige med den, de talte med. Mosset sagde ingenting, men det betød heller ikke så meget, for der var ingen, der spurgte det.

"Vi trænger til regn," sagde nøddebusken. "Andet er der ikke i vejen. Mig generer det ikke endnu, men det kan jo komme. I er så små og tynde; derfor mærker I det først."

Græsstråene nikkede og syntes, det var udmærket sagt af nøddebusken. De andre hang med hovedet. Irisken sang, det bedste den kunne, for at opmuntre de syge venner.

Men syge var de, og syge blev de, og for hver dag, der gik, blev det værre.

"Jeg tror, jeg dør," sagde nelliken.

Græsstråene sagde høfligst, at de allerede var halvdøde. Nøddebusken havde det heller ikke godt, og irisken syntes, luften var så tung, at den slet ingen lyst havde til at synge.

Og mens de talte om det ved aftenstid, hørte de den samme klage i suset fra den store skov, i hjortens brøl og rævens glam og frøens kvæk og musens pib i hullet. Skovrideren og bonden gik forbi og talte om det; de så op mod den blanke himmel og rystede på deres hoveder.

"I morgen får vi heller ingen regn," sagde skovrideren. "Mine små træer går ud."

"Og mit korn svider af," sagde bonden.

Næste morgen blev vennerne alvorligt forskrækkede, da de så på hinanden.

De var slet ikke til at kende igen, sådan så de ud. Gule, hængende blade og visne blomster og tørre rødder. Alene mosset så ud som ellers.

"Mærker du ingenting?" spurgte hasselbusken.

"Jo," sagde mosset. "Men man kan ikke se det på mig. Jeg kan stå og være død i en hel måned og se ud, som om jeg var spillevende. Jeg kan ikke gøre ved det."

"Nu skal jeg gå til vejrs og se efter en sky," sagde irisken.

Og den gik til vejrs, så højt, at den blev helt borte for de andre, og den kom tilbage og fortalte, at der stod en sky langt ude i vest.

"Bed den komme," sagde klokkeblomsten med mat stemme.

Og irisken fløj igen og kom en stund efter tilbage med den bedrøvelige besked, at skyen kunne ikke.

"Den ville gerne," sagde irisken. "Den er ked af at hænge deroppe med al den regn. Men den må vente, til vinden henter den."

"Farvel," sagde nelliken. "Og tak for den tid, vi har kendt hinanden. Nu kan jeg ikke mere."

Så gik den ud. Alle vennerne så forfærdede på hinanden.

"Vi må have fat i vinden," sagde nøddebusken, som var den, der var mest liv i. "Ellers er det ude med os alle sammen."

næste morgen tidlig kom vinden listende. Den kom ganske sagte, for den var også træt af den ulidelige tørre varme; men gå sin runde skulle den jo.

"Lille vind," sagde blåmunken. "Bring os en lille sky, ellers dør vi alle sammen."

"Der er ingen sky," sagde vinden.

"Du lyver, vind," sagde irisken. "Langt ude i vest står der en dejlig, grå sky."

"Så–e?" sagde vinden. "Ja … jeg er tilfældigvis østenvind i denne tid, så jeg kan ikke hjælpe jer."

"Vend om, lille vind, og bring os skyen," bad klokkeblomsten mindeligt. "Du kan jo løbe, hvorhen du vil, og vi skal være dig taknemmelige, så længe vi lever."

"Du kan gøre dig fortjent af hele samfundet," sagde nøddebusken.

"Hele samfundet," hviskede græsstråene.

"Nok muligt," sagde vinden. "Men jeg er ikke den, I antager mig for. I tror, jeg er min egen herre, fordi jeg kommer springende og springer om igen og somme tider løber langsomt og somme tider stærkt og somme tider er mild og somme tider skarp. Men jeg er bare en hund, der kommer, når min herre kalder."

"Hvem er din herre da?" spurgte irisken. "Jeg vil gå til ham, om så han bor ved jordens ende."

"Ja … hvis *det* forslog!" sagde vinden. "Min herre er *solen*. På dens bud løber jeg min kås. Når den skinner et sted rigtig stærkt, så løber jeg til vejrs med den varme luft og henter kold luft et andet sted og flyver med den langs jorden. Om det er i øst eller vest, rager ikke mig."

"Jeg forstår det ikke," sagde irisken.

"Jeg forstår det heller ikke," sagde vinden. "Men jeg *gør* det."

Så lagde den sig. Og vennerne stod og hang med deres hoveder og vidste ikke deres levende råd.

"Der er ikke andet for, end at vi må dø," sagde blåmunken.

"Har jeg stået vinteren igennem, holder jeg vel også dette ud," sagde nøddebusken. "Men strengt er det."

Og klokkeblomsten og blåmunken, som aldrig havde stået vinteren ud, undredes, om den vel kunne være værre end dette. Og irisken drømte om syden, hvor den var om vinteren, og græsstråene havde ganske opgivet ævred.

"Kan dine grene ikke nå op til solen?" spurgte blåmunken nøddebusken.

"Kan du ikke flyve til solen?" spurgte klokkeblomsten irisken.

Men det kunne de ikke, og dagene gik, og elendigheden voksede. Der var helt tyst i skoven. Ikke en fugl pippede, ræven holdt sig i sin hule, hjorten lå i skyggen og gispede med tungen ud af halsen, og træerne stod med hængende grene, som om de var til begravelse.

Så ringede klokkeblomsten med alle sine klokker, som om den ville ringe døden ind over skoven. Det klang så stille og så tyndt og steg alligevel højt i luften som en bøn:

> Jeg kimer med mine klokker blå,
> at regnen må falde på mulde.
> Nu blegner alle de blomster små,
> som skinne og dufte skulle.

Det er ikke godt at vide, hvem der hørte det, og ingen af vennerne sagde noget. Men som det var, hørte de alle sammen tydeligt nogen tale og vidste alle sammen straks, at det var solen, som nøddebusken ikke kunne nå med sine grene, og som

irisken ikke kunne flyve til, men som havde hørt klokkeblomstens klage:

"Jeg skinner, som jeg må, og ikke, som jeg vil, og jeg kan ikke hjælpe jer. Bundet går jeg min bane rundt om en anden sol, som er tusinde gange større og varmere end jeg. Ikke en fodsbred kan jeg vige af min vej, ikke en stråle kan jeg sende efter min egen vilje."

"Jeg forstår det ikke," sagde hasselbusken.

"Jeg forstår det heller ikke," sagde solen. "Men jeg *gør* det."

"Og jeg forstår, at det er ude med en stakkels blåmunk," sagde blåmunken, og død var den.

Så blev det nat, og alle sammen troede de, det skulle være deres sidste.

Men pludselig løftede klokkeblomsten sit syge hoved og lyttede.

Den syntes, den hørte en lyd, som når en dråbe falder … nu var der én til … den smældede mod et blad … og én til … og én til …

Da vågnede alle, mens regnen strømmede.

De fattige græsstrå rejste sig, det usselige mos fik nyt mod. Irisken gav sig til at synge, skønt det var mørk nat. Hasselbusken rystede af fornøjelse, så den nær havde rystet iriskens unger ud af reden.

Rundt om i skoven levede alting op. Natten var fuld af lykke. Skovrideren og bonden stod op af deres senge og mødtes i regnen og trykkede hinandens hænder med glade øjne.

Det regnede hele natten og dagen derpå og næste nat og en dag endnu. Somme tider regnede det sagte og somme tider stærkt. Jorden drak med tørstig mund alt vandet, og rødderne

sugede det begærligt af jorden, og blade og blomster foldede sig ud og stod ranke og muntre på ranke stilke.

Så kom den tredje dag med sol på blå himmel og liv og lystighed i skoven.

"Nå?" sagde vinden og kom springende, som om den aldrig i livet havde været træt. "Kan I se, jeg bragte jer regnen?"

"Nå?" sagde skyen, der drev højt oppe, i hvide lette sommerklæder. "Så I, jeg kom med regnen?"

"Nå?" sagde solen og lo, så rundt og mildt som aldrig før. "Fik I så, hvad I bad mig om?"

Vennerne så forundrede på hinanden. Men lidt henne sad den røde ræv med sit stygge, kloge ansigt.

"Sådan er de," sagde den. "Når man beder dem om noget, er de aldrig hjemme. Men de glemmer ikke at hente takken."

De tolv søstre

Det var en dag sidst i maj.

Skoven var grøn og anemonerne borte. Fuglekonerne lå på æg, og deres mænd havde travlt med at skaffe dem mad og synge for dem, så de kunne holde humøret oppe. Alt, hvad der var i skoven, skinnede og lo, fordi det var forår.

Men dybt inde mellem træerne var der en lille mark, hvor skovrideren havde sin havre. Og på marken gik der en, som var bedrøvet.

Det var en nydelig, ung oldenborrekone.

Hun trippede af sted på sine seks ben og snusede hvert øjeblik til jorden. Somme tider begyndte hun at løfte vingerne, som om hun tænkte på at flyve, men rystede straks bedrøvet på hovedet og trippede videre.

Til sidst blev hun stående på et sted, hvor jorden var rigtig blød. Så rettede hun sig i vejret så højt, hun kunne, og så sig om med tårer i alle sine atten tusinde øjne.

"Far vel, du grønne skov!" sagde hun. "Jeg ser dig aldrig mere."

Da hun havde sagt det, tørrede hun sine øjne og begyndte at grave sig ned. Næsten en halv alen gravede hun! Så holdt hun op og lavede en lille stue, så godt hun kunne, i den sorte jord. I stuen lagde hun tolv bitte små, hvide æg.

"I får et strengt liv og en kort fornøjelse," sagde hun. "I er piger alle sammen, kan jeg se."

Inde i et af æggene var der en tynd, lille stemme, som spurgte, om det da var så slemt at være pige. Der var ikke én i

hele verden, som kunne have hørt den stemme, undtagen oldenborrekonen. Men en moder forstår altid sit barn.

"Ja – det er strengt at være oldenborrepige, min tøs," sagde hun. "Tre lange år skal I slide i jorden. Så slipper I op og bliver gift; men straks efter har I børnevrøvlet, og så er I færdige. Mandfolkene har det alle tider bedre. Se nu til jeres fader f.eks.! Han kan flyve deroppe en hel måned endnu og guffe i sig, mens jeg sidder her og er død om lidt. Vi havde en dejlig, lille tid, dengang han var forelsket i mig. Vi sværmede i den grønne skov og summede og åd, og der er så kønt deroppe, at jeg slet ikke kan fortælle det. Men nu er herligheden forbi for mit vedkommende."

"Den væmmelige fader!" sagde stemmen i ægget.

Og elleve små stemmer sagde det samme i de andre æg.

"Nå–å," sagde oldenborrekonen, "*bar* solskin er det nu ikke. Han har såmænd også sine ubehageligheder. Jeg vil slet ikke tale om hans samvittighedsnag, fordi han lod mig i stikken med børnene. Men der er jo kragerne, som er efter ham, og drengene, som samler ham ind og får skillinger for ham af skovrideren, og meget mer af samme slags."

"Bare kragerne ville æde ham!" sagde stemmen i det ene æg.

"Bare drengene ville samle ham ind!" sagde stemmerne i de andre.

"Hold nu bøtten i!" sagde oldenborrekonen. "Det er ikke sundt at ræsonnere, før man er kommet ud af ægget. Og for resten husker I på, at han er jeres fader!"

De tolv tynde stemmer tav. Lidt efter sukkede oldenborrekonen dybt og sagde:

"Hør nu mit sidste ord: Hold jer altid friske og tykke, sæt ryggen imod, og skub til! Husk på at gå dybt ned i jorden, når I mærker, vinteren kommer! Tag jer i agt for muldvarpen og spidsmusen, for kragerne og mågerne! Så vil det gå jer så godt, som det kan gå et oldenborrebarn. – Far vel! Vorherre være med jer!"

Så strakte den sine ben, foldede følehornene og var død i det samme.

"Vi får ikke så lidt at passe på," sagde stemmen i det ene æg.

Og alle tolv æg lå tavse og tænkte på det.

Der gik næsten to måneder.

Fuglene havde store unger, kaprifolien duftede i hegnet, og høet stod i stakke i engene. Myggene dansede, og alle børn havde sommerferie. Men der var ikke en eneste oldenborre i hele skoven.

"Den gang fik vi bugt med dem," sagde skovrideren og nikkede til kragerne, som skreg i de høje træer. "Nu har vi fred i tre år, så kommer oldenborrerne igen, og så går vi atter i kompagniskab med hinanden, I sorte skrighalse."

Nede i den underjordiske stue lå de tolv oldenborrefrøkener og hørte det.

De var lige krøbet ud af æggene, bitte små og tynde og ganske blinde; men *det* gjorde nu ikke noget, for der var jo ingenting at kigge efter dernede. De var meget forknytte og vidste ikke, hvor de skulle vende sig hen i den sorte jord. Så gav de hinanden hånden på, at de ville blive trofast sammen, så længe til de kom op af jorden, og gav sig til at æde nogle rådne rødder og blade.

Dagene gik, den ene uge efter den anden, og de voksede en lille smule. Som de nu en aften sad sammen og talte om den grønne skov, hvorom deres moder havde fortalt, rystede jorden lige med et ganske forfærdeligt under dem. De syntes, de blev kastede højt i vejret og faldt dybt ned igen, og blev umådelig bange.

"Hvem er det?" spurgte den største af dem. "Vi er tolv blinde søstre, som hverken har fader eller moder, og ingen må gøre os fortræd."

"Det er mig – det er muldvarpen!" svarede en dyb, grov stemme. "Jeg er blind som I, men jeg kan lugte jer. Om to år kommer jeg igen og æder jer – måske om ét. Endnu er I for små. Far vel så længe, og fed jer godt!"

Atter rystede jorden, og muldvarpen løb videre. Ingen af oldenborrepigerne var kommet til skade, men de var målløse af forfærdelse.

"Det er ellers rare udsigter, vi har," sagde endelig den største. "Muldvarpen æder os om to år, og kragerne og skovrideren slår os ihjel om tre. – Nå, vi må sætte ryggen imod, som vor salig moder sagde."

Så krummede hun sig, skubbede sig et lille stykke baglæns og åd et råddent blad. De andre gjorde ligedan, og da de mærkede, at det begyndte at blive koldere, gravede de sig så dybt ned, at frosten ikke kunne nå dem.

Næste forår var de vokset et godt stykke og var meget muntrere. Da de kom nærmere op til overfladen, var de skrupsultne og gav sig til at æde væk af de friske rødder, der hang ned. Tre dage efter var alle rødderne ædte på én nær.

"Det er min," sagde den ældste.

"Hvorfor skal du have mer end vi andre?" skreg de elleve søstre.

Der opstod et umådeligt skænderi om roden. Så gik de alle sammen løs på den og åd den i en håndevending.

"Hør nu," sagde den ældste, "vi kommer til at skilles, hvis vi ikke vil dø af sult. Lad os nu grave hver sin gang og æde, til vi revner! Men når vi til vinter går ned i kælderen, passer vi på at komme så nær ved hinanden, at vi kan snakke sammen om, hvordan det er gået."

Det gjorde de så. De stemmede ryggen imod og satte fra med fødderne, og sådan skubbede de sig gennem den bløde jord. Alle de rødder, der var så små, at de kunne bide dem over, åd de, og de voksede sådan, at muldvarpen straks havde ædt dem, om den var kommet. Den største af dem var også den, der havde den største appetit, og en dag fik hun en fornemmelse, som om hun skulle gå i stykker.

"Herre Gud," sagde hun, "nu kommer straffen for mine letsindige ord. Jeg sagde, jeg ville æde, til jeg revnede, og nu revner jeg."

I sin forskrækkelse gravede hun sig nedefter, så hurtigt hun kunne, for det gør oldenborrebørnene altid, når det kniber for dem, og da hun var kommet et stykke ned, revnede hun.

"Å–å!" sagde hun og besvimede.

Men det var nu bare af forskrækkelse. For lidt efter kom hun til sig selv igen og havde det meget bedre end før. Hun kunne føle på sig selv, at hun havde fået en ny og lækker, blød hud inden for den gamle, der lå løs uden om hende.

"Nå sådan!" sagde hun og sparkede sine gamle klæder bort. "Nu op igen til de dejlige rødder! Jeg er lige ved at dø af sult og

føler mig ganske slunken i min nye kjole."

hun gravede sig op og åd. Da vinteren kom, gik hun ned i kælderen og kaldte på sine søstre. Hun kaldte og kaldte; men ingen svarede.

"Muldvarpen har ædt dem!" sagde hun bedrøvet.

Men græde kunne hun ikke, for hun havde jo ingen øjne.

Da foråret kom igen, var hun helt oppe i jordskorpen.

Hun var over en tomme lang og næsten så tyk som skovriderens lille finger. Hun kunne binde an med de største rødder, og hun åd og åd, gik ned i jorden og revnede og kom op igen i en ny kjole og åd videre. En dag, da hun skubbede sig frem, løb hun med ryggen mod en anden en, der også havde travlt.

"Hvem der?" råbte hun.

"Jeg er et oldenborrebarn," svarede den fremmede.

"Det var rart, for det er jeg med. Måske kan du fortælle mig noget om mine søstre? Vi var tolv, men vi er kommet fra hinanden. Vi aftalte nok at mødes; men jeg har ingen truffet på, så jeg er bange for, at det er gået dem galt."

"Nå, hører du til *den* familie," sagde den fremmede. "Jo, jeg er stødt på fire af dem. De havde det godt og bad mig hilse, hvis jeg mødte nogen af søstrene."

"Hils igen!" sagde hun. "Og sig dem, at jeg har det udmærket! Jeg er revnet tre gange."

"Det er jeg også," sagde den fremmede. "For så vidt kan jeg ikke klage. Men min familie er det ikke gået så godt som din. Vi var syv til at begynde med, og nu er jeg ene tilbage. Spidsmusen åd én, to tog kragerne og én mågen, de to sidste gik i muldvarpen."

"Herre Gud!" sagde hun. "Men jeg er sulten og må videre."

De rettede deres krumme rygge en lille smule, hvilket hos oldenborrelarverne er lige så høfligt, som når menneskene tager hatten af og bukker, og skubbede sig så videre, hver sin vej.

Den sommer mødte oldenborrefrøkenen mange flere, som bragte hende bud fra familien, og til sidst mødte hun en af søstrene selv, så hun begyndte at håbe på, at de alle var i live.

Men oppe på jorden stod skovrideren og ærgrede sig. Han havde sået den dejligste hvede det år på sin mark, og regn og sol var faldet, som de skulle, så den var kommet smukt op og havde lovet ham en god høst. Nu var hele marken vissen og gul. Han tog i toppene, og planterne stod ganske løse; rødderne var gnavet af.

"De forbandede larver!" råbte han og stampede i jorden. "Kan jeg da aldrig få bugt med dem?"

Oldenborrefrøkenen lå lige under hans fødder og hørte godt, hvad han sagde.

"Vi fører krig," sagde hun og åd et stort stykke rod. "Vi ødelægger dit korn og dine træer og dit gode humør, og du slår os ihjel, når du kan få fingre i os. Kragerne hjælper dig og mågen og muldvarpen og spidsmusen og fler endnu, og du giver drengene skillinger for at samle os ind. Du er den klogeste; men vi er de fleste, og vi har lige så god ret til at spise os mætte som du."

Der gik nok en vinter, og oldenborrefrøkenen kom op af kælderen og åd og revnede og åd igen og var nu næsten to tommer lang.

Hun kunne ikke gå et skridt, uden hun stødte på andre oldenborrelarver, og det begyndte at blive småt med rødderne. For resten havde hun ikke længere så stærk en appetit og følte en gang imellem, at der var noget højere i livet.

"Man kan også blive ked af mad," sagde hun en dag hen i juni måned. "Jeg kunne nok lide at komme op i den grønne skov, som moder snakkede så pænt om, og se, om mandfolkene virkelig er så slemme, som hun sagde."

Hun besluttede at tænke lidt over tingen i ro, og for at være sikker på ikke at blive forstyrret gravede hun sig hele tre alen ned i jorden.

Så dybt havde hun aldrig været. Da hun kom derned, drejede hun sig halvtredsindstyve gange rundt og puffede dygtigt med ryggen til alle sider, så hun fik et pænt, lille kammer. Derefter spyttede hun på loft og vægge i stedet for at tapetsere og lagde sig så til ro.

Hun begyndte med at revne, for det begynder det altid med hos oldenborrerne. Men denne gang lignede den nye kjole ikke den gamle. Den så meget snarere ud som den, hendes moder havde haft på, da hun døde; men den var ganske stiv, og hun kunne slet ikke røre sig i den.

Sådan lå hun i to måneder. Så revnede hun igen, og nu var det aldeles, som om man så sin moder selv i levende live.

De samme brune vinger med den lille, sorte brystdug og den sorte mave med hvide pletter langs siderne. De samme seks slanke ben med høje, lakerede støvler på. De samme nydelige, små følehorn og atten tusinde blanke øjne!

"Nu vil jeg op, og det for alvor," sagde hun.

Og ret havde hun. For hvad fornøjelse har man af vinger og ben og blanke øjne tre alen nede i den sorte jord?

Men i det samme betænkte hun sig.

Det var vist alligevel fornuftigst at vente lidt endnu. Sæt blot, at bladene var af træerne, når hun kom op, – og alle mandfolkene ædt af kragerne eller samlet ind af de stygge drenge. Eller sæt, at frosten allerede havde bundet jorden, så hun slet ikke *kunne* komme op, men blev stikkende på halvvejen og frøs ihjel.

Hun lagde sig ned og biede tålmodigt den hele, lange vinter til ende. Og hun fik tiden til at gå ved at tænke på, om monstro hendes elleve søstre alle var i live, om de nu lå i deres små kamre og ventede som hun, eller de måske ikke var færdige med at revne, – om de var lige så fine som hun.

Det var maj igen, og skoven var glad og grøn.

Blomsterne duftede, og fuglene sang, pigerne bandt kranse, og digterne skrev vers, som om de var betalt for det.

Midt i en sti, der var trådt langs marken, sad oldenborrefrøkenen.

Hun havde det halve af kroppen oppe af jorden og arbejdede sig nu helt op med sine ben. Stien var hård som sten, så det havde været et svært stykke arbejde. Hver snegl kan krybe tre favne ud ad en landevej, og hver fugl kan flyve tre mil gennem luften. Men til at grave sig tre alen op af jorden skal der en oldenborre. Det var heller ingen spøg, om man blev præsenteret for en sulten krage eller for skovriderens støvle, mens man var sådan i klemme.

Hun syntes også, hun var lige så angst, som dengang muldvarpen kom, da hun var ganske lille. Men op kom hun og

stod og hvilte sig lidt og så sig om i den grønne skov med sine mange tusinde blanke øjne.

Så måtte hun af sted.

Hun løftede sine brune vingedækker lidt, strakte hovedet frem og åndede så dybt og så længe, til hun fik sine lange, klare vinger fyldte med luft. Så bredte hun dem ud og fløj summende og lykkelig ind i skoven.

Der, hvor hun kom op, var der et lille rundt hul, og rundt om i skoven var der mange tusinde sådanne små huller. For hver time, der gik, kom der fler, og alle vegne summede oldenborrerne i det grønne.

Men nu er der at fortælle, at oldenborrefrøkenen fandt alle sine elleve søstre i live.

Der gik stort ry blandt det års oldenborrer af den familie på tolv, alle piger, som alle lykkeligt var sluppet for muldvarp og krage, måge og spidsmus. Og da søstrene var overmåde smukke og velskabte, blev det bestemt, at alle de giftefærdige oldenborre-kavalerer skulle trække lod om, hvem der skulle have dem.

De tolv lykkelige friede og fik Ja. Men søstrene, som ikke havde glemt deres stakkels moders skæbne, tog først det løfte af dem, at de aldrig ville forlade dem og navnlig ikke blive i skoven og gasse sig med de grønne blade, mens deres koner sad nede i jorden og lagde æg med tårer i øjnene. De lovede det gladelig, fordi de var så umådelig forelskede, og samme aften stod brylluppet med sus og summen i de høje bøge, mens kragerne sov. Alle forloverne og syv af brudepigerne blev ædt af nogle flagermus, der tilfældigt kom forbi; men ellers gik det hele smukt og festligt.

Ud på aftenen gik skovriderens datter og forstkandidaten, som lige var blevet hendes kæreste, gennem skoven med hinanden under armen.

Der fløj to oldenborrer ind i hendes hår, og han ville tage dem og træde dem ihjel.

"Du skal lade dem leve!" sagde hun og tog hans hånd bort.

"Det er onde dyr," svarede han. "De ødelægger skoven og marken og haven. I morgen begynder indsamlingen, så de bliver forhåbentlig dræbte alligevel, hvis ikke de flinke krager har taget dem forinden."

"I aften skal de leve," sagde hun og lod dem flyve.

"Der er ingen dyr, som er onde, selv om de gør os fortræd, og vi må kæmpe mod dem. Måske var det to kærestefolk ligesom du og jeg. Vi kan også dø i morgen og er dog glade."

Så kyssede hun sin kæreste og glemte døden. Og oldenborrerne sværmede og summede i den dejlige nat og glemte både skovrideren og kragerne.

Men månen gik over den lyse himmel og lo ad dem alle sammen.

Skoven og heden

Der var engang en dejlig *skov* med tusind ranke stammer og sus og sang i sine dunkle kroner.

Rundt om lå eng og mark, og der havde bonden bygget sit hus. Og eng og mark var gode nok og grønne, og bonden var flittig og taknemmelig for grøden, han bar hjem. Men skoven stod som en herremand, højt over dem alle sammen.

Når det var vinter, lå marken flad og ynkelig under sneen, engen var bare en eneste sø med is på, og bonden krøb sammen i ovnkrogen; men skoven stod lige rank og rolig med sine nøgne grene og lod det storme og sne, som det havde lyst til. Når det blev vår, grønnedes jo både mark og eng, og bonden kom frem og gav sig til at pløje og så. Men skoven sprang ud i sådan en herlighed, at ingen kunne beskrive det; der var blomster for dens fod og sol på dens grønne toppe; der lød fuglesang fra selv den mindste busk, og der var duft og brogede farver og fest alle vide vegne.

Så hændte det en sommerdag, bedst som skoven stod og viftede med sine grene, at den fik øje på en løjerlig, brun ting, der bredte sig på bakkerne mod vest, og som den aldrig havde set før.

"Hvad er du for en fyr?" spurgte skoven.

"Jeg er *heden*," sagde den brune ting.

"Jeg kender dig ikke," svarede skoven, "og jeg kan ikke lide dig; du er så grim og sort, ligner hverken marken eller engen eller noget, jeg kender. Kan du springe ud? Kan du blomstre? Kan du synge?"

"Vel kan jeg det," sagde heden. "Hen i august, når dine blade begynder at blive mørke og trætte, springer mine blomster ud. Så er jeg rød – rød fra ende til anden og dejligere end noget, du har set."

"Pralhans!" sagde skoven; og så snakkede de ikke mere sammen.

Næste år var heden krøbet et stort stykke ned ad bakken, hen imod skoven. Skoven så det godt, men sagde ikke noget. Den syntes, det var under dens værdighed at snakke med sådan en grim fyr; men inderst inde var den bange. Så gjorde den sig grønnere og kønnere og lod som ingenting.

Men for hvert år, der gik, kom heden nærmere. Nu havde den dækket alle bakkerne og lå lige uden for skovens gærde.

"Flyt dig!" sagde skoven. "Du generer mig. Pas på, du ikke rører ved mit gærde!"

"Jeg går over gærdet," svarede heden, "jeg går ind i dig, æder dig op, ødelægger dig."

Da lo skoven, så alle dens blade dirrede.

"Nå, så *det* er din mening?" sagde den. "Bare du kan overkomme det. Jeg er bange for, at jeg bliver dig for stor en mundfuld. Du tror sagtens, jeg er en smule mark eller eng, man sådan i en ruf kan spadsere over. Men jeg er den mægtigste og fornemste på hele egnen, må du vide. Nu skal jeg synge min vise for dig, så kommer du måske på andre tanker."

Så begyndte skoven at synge. Alle fuglene sang, og blomsterne løftede deres hoveder og sang med. Det mindste blad nynnede med de andre, ræven holdt op midt i en fed høne og slog takt med sin buskede hale, vinden løb mellem grenene og lavede orgelakkompagnement til skovens vise:

Aldrig så jeg en større fest,
end skoven beder til gilde.
Da dufter bukkar violen næst
og alle de roser vilde.

Da flyver den lille fugl i krat
og flyver aldrig alene;
bonden pynter sin kærestes hat
med vajende bøgegrene.

Da glædes hare og ræv og rå,
liden orm under blomstervrimlen;
da danser store, da danser små,
da danser solen på himlen.

"Hvad siger du nu?" spurgte skoven.

Heden sagde ingenting. Men næste år gik den over gærdet.

"Raser du?" råbte skoven. "Jeg forbød dig jo at gå over gærdet."

"Du er ikke min herre," svarede heden, "jeg gør, som jeg har sagt."

Da kaldte skoven på den røde ræv og rystede sine grene, så en mængde olden faldt ned over den og blev hængende i dens pels.

"Løb ud i heden, lille ræv, og læg de olden derude!" sagde skoven.

"Skal ske!" sagde ræven og luntede af.

Og haren gjorde ligedan og hjort og mår og mus. Og kragen hjalp til for gammelt venskabs skyld, og vinden tog fat, så det forslog, og ruskede grenene, så bog og olden fløj langt ud i heden.

"Se så," sagde skoven, "lad os nu se, hvad det bliver til."

"Ja – lad os det!" sagde heden.

Der gik en tid, og skoven grønnedes og visnede, og heden bredte sig mer og mer, og de snakkede ikke sammen. Men en smuk forårsdag tittede små bitte, nyfødte bøge og ege op af jorden rundt om i lyngen.

"Hvad siger du nu?" spurgte skoven triumferende. "År efter år skal mine træer vokse, til de bliver store og stærke. Så skal de lukke deres kroner sammen over dig; ingen sol skal skinne, ingen regn skal falde på dig, og du skal dø for dit overmods skyld."

Men heden rystede alvorligt på sine sorte ris. "Du kender mig ikke," sagde den, "jeg er stærkere, end du tror. Aldrig skal dine træer grønnes hos mig. Jeg har bundet jorden under mig så fast som jern, og dine rødder kan ikke gå igennem den. Vent blot til næste år! Så dør de små fyre, du nu er så glad over."

"Du lyver," sagde skoven. Men bange var den.

Næste år gik det, som heden havde sagt. De små bøge og ege gik ud alle som én. Og nu kom der en forfærdelig tid for skoven. Heden bredte sig mer og mer, alle vegne var der lyng i stedet for violer og anemoner. Ingen unge træer voksede op, buskene visnede, de gamle træer begyndte at gå ud i toppen, og det var en hel ulykke.

"Her er ikke mere hyggeligt i skoven," sagde nattergalen. "Jeg tror, jeg bygger et andet sted."

"Her er jo knap et ordentligt træ at bo i," sagde kragen.

"Jorden er blevet så hård, at man ikke mere kan grave sig en anstændig gang," sagde ræven.

Skoven vidste ikke sine levende råd. Bøgen rakte sine grene mod himlen i bøn om hjælp, og egen vred sine i stille

fortvivlelse.

"Syng din sang engang igen!" sagde heden.

"Jeg har glemt den," svarede skoven sørgmodigt. "Og mine blomster visnede, og mine fugle fløj bort."

"Så skal *jeg* synge," sagde heden. Og så sang den:

Der går om heden en vise god,
når solen stiger i østen,
og lyngen luer som ild og blod,
mens skoven lakker mod høsten.

Kærulden væver den lange dag
i mosen sit lin, det hvide,
og snog og hugorm med tyste slag
lindt under lyngtoppe glide.

Højt jamrer hjejlen, og lærken slår
og viben hun vipper på tue;
krumrygget bondemand stille går
ud af sin hedebostue.

Efterhånden som årene gik, så det bestandig værre ud for skoven. Heden bredte sig, videre og videre, indtil den nåede skovens anden ende. De store træer gik ud og styrtede om, så snart stormen tog et ordentligt tag i dem; så lå de og rådnede, og lyngen groede over dem. Nu stod der kun en halv snes af de ældste og stærkeste træer, men de var alle sammen hule og havde ganske tynde toppe.

"Min tid er ude, jeg skal dø," sagde skoven.

"Jeg sagde dig det jo i forvejen," svarede heden.

Men så begyndte menneskene at blive helt forskrækkede, sådan som heden fo'r frem mod skoven.

"Hvor skal jeg få træ fra til mit værksted?" råbte snedkeren.

"Hvor skal jeg få pinde at putte under min gryde?" skreg konen.

"Hvor skal vi dog få brænde fra til vinteren?" sukkede den gamle mand.

"Hvor skal jeg spadsere med min kæreste til våren?" sagde den unge.

Da så de havde set lidt på de stakkels gamle træer, som der ikke var noget at gøre ved, tog de deres hakker og spader og løb op på bakkerne, der hvor heden begyndte.

"I kan godt spare jer ulejligheden," sagde heden, "jeg er ikke til at grave i."

"Ak nej!" sukkede skoven; men den var så svag nu, at ingen mere kunne høre, hvad den sagde.

Men de brød sig ikke derom. De huggede og huggede, lige til de kom gennem den hårde skal. Så kørte de jord i hullerne og gødning, og så plantede de små træer. De passede dem og troede på dem og værgede dem mod vestenvinden, så godt de kunne.

Og år efter år voksede de små træer. De stod som lyse, grønne pletter midt i den sorte lyng, og da der var gået nogen tid, kom der en lille fugl og byggede rede i et af dem.

"Hurra! Nu har vi igen en skov," råbte menneskene.

"Mod menneskene kan ingen stå sig, " sagde heden. "Der er ikke noget at gøre ved den ting. Så går vi videre."

Men af den gamle skov stod der endnu ét eneste træ, som bare havde én eneste grøn kvist i toppen. I den satte sig en lille

fugl og fortalte om den nye skov, der voksede op ovre på bakken.

"Gud ske lov!" sagde den gamle skov. "Hvad man ikke selv kan udrette, må man overlade til børnene. Bare de duer noget! De ser så tynde ud."

"Du har vel selv været tynd engang," sagde fuglen.

Det sagde den gamle skov ikke noget til, for i det samme gik den ud, og så er historien naturligvis også ude.

Om "Samlede eventyr 1"

Forfatter: Carl Ewald (1856-1908).
Denne udgave efter: Carl Ewald: *Æventyr.* 1.-5. Samling. Gyldendalske Boghandel – Nordisk Forlag, København/Kristiania 1909-1911. *Fire fine venner* er hentet i *Fem nye Eventyr*, A. Christiansens Forlag, København 1894.
Redigeret af: Kim N. Jensen.

ISBN 978-87-7628-290-5
2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-536-5 (Ølstykke 2017).

© 2026 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk

Indhold

Forside
Titelblad
Ophavsret og brugsbetingelser
Anemonerne
Tågen
Bidronningen
Bøgen og egen
Guldsmeden og åkanden
Ukrudtet
Gråspurven
Gøgen
Syrenbusken
Regnormen og storken
Haletudserne
Kålormen
Jorden og kometen
Den gamle pæl
Blomsterne
Korallerne
Fire fine venner
    Natsommerfuglens historie
    Pindsvinets historie
De fire fjerdingsfyrster
    Prolog
    Det første møde

Våren
Sommeren
Høsten
Vinteren
Det andet møde
Sankt Hansormen
Misteltenen
Et sted i skoven
De tolv søstre
Skoven og heden
Om "Samlede eventyr 1"